

Jaarstukken

2019

gemeente
Noordwijk

Inhoudsopgave Jaarstukken 2019

Voorwoord.....	3
1. Algemeen.....	5
1.1 Waar staan we als gemeente voor?.....	6
1.2 Gemeentelijke kerngegevens	9
1.3 Behandeling jaarstukken.....	11
2. Jaarverslag.....	13
2.1 Programmaverantwoording.....	14
2.1.1 Programma 1: Bestuur en ondersteuning	16
2.1.2 Programma 2: Veiligheid	22
2.1.3 Programma 3: Verkeer en vervoer	24
2.1.4 Programma 4: Economie.....	28
2.1.5 Programma 5: Onderwijs.....	33
2.1.6 Programma 6: Sport, cultuur en recreatie.....	35
2.1.7 Programma 7: Sociaal Domein.....	38
2.1.8 Programma 8: Volksgezondheid en milieu	44
2.1.9 Programma 9: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening, stadsvernieuwing	52
2.2 Paragrafen.....	57
2.2.1 Lokale heffingen.....	58
2.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	64
2.2.3 Onderhoud kapitaalgoederen	72
2.2.4 Financiering	76
2.2.5 Bedrijfsvoering	83
2.2.6 Verbonden partijen.....	86
2.2.7 Grondbeleid	94
3. Jaarrekening	97
3.1 De balans en overzicht van baten en lasten.....	98
3.1.1 Balans.....	98
3.1.2 Overzicht van baten en lasten	101
3.1.3 Waarderingsgrondslagen	102
3.1.4 Toelichting op de balans	105
3.1.5 Toelichting op overzicht van baten en lasten.....	136
3.2 Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa).....	175
3.3 Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld	179
4. Bijlagen	181
4.1 Bestuursovereenkomst	182
4.2 Bijlage Grondbedrijf	185
5. Controleverklaring	203

Voorwoord

De gemeente Noordwijk heeft 2019 met een goed positief resultaat afgesloten. Daarbij is de financiële positie robuust met een solvabiliteit van 60% en een lichte afname van het eigen vermogen. Dat is ook na de afwaardering van Bronsgeest naar agrarische waarde, zoals aan de raad voorgesteld, omdat deze behouden zal blijven als bollengrond.

De jaarrekening 2019 sluit met een positief resultaat van € 8,5 miljoen, waarin een tussentijdse winstneming van Boechorst en Duineveld voor in totaal € 3 miljoen is inbegrepen. De algemene dienst heeft derhalve een positief resultaat van € 5,5 miljoen. Dit positieve resultaat is als volgt te verklaren:

Binnen het sociaal domein blijft er ruim € 1,8 miljoen over. Dit heeft met name te maken met een extra ontvangen bijdrage via de algemene uitkering bij de meicirculaire 2019 van € 1 miljoen. Daarnaast houdt Noordwijk door gunstige economische omstandigheden in 2019 € 0,4 miljoen over op bijstandsverlening. En er is een meevaller in de kosten van de voorzieningen Wmo en de uitvoeringskosten hiervan voor € 0,4 miljoen.

Aan de inkomstenkant zijn in 2019 voor € 2,4 miljoen aan meevallers te melden. Zo vallen de parkeerinkomsten € 0,7 miljoen hoger uit. Voor de toeristenbelasting wordt er nu geheven op basis van het aantal werkelijke overnachtingen in plaats van de oude forfaitaire regeling, wat € 1,1 miljoen extra betekende. Daarnaast ontving Noordwijk via de algemene uitkering, onroerende zaakbelasting en precariobelasting nog eens € 0,6 miljoen extra.

Verder zijn er nog voor € 1,3 miljoen een aantal grote incidentele meevallers, die in de jaarstukken 2019 zijn toegelicht.

Het gemeentebestuur werkt aan een betrokken, heldere en daadkrachtige gemeente. Met de gevormde nieuwe gemeente winnen bestuur en organisatie aan robuustheid en professionaliteit. Hierdoor is de gemeente Noordwijk nog beter in staat zijn om op lange termijn de opgaven voor gebied, samenleving en regio uit te voeren.

Kern van de vernieuwing in Noordwijk is een verschuiving in de rol van het bestuur en de organisatie bij ontwikkelingen in de Noordwijkse samenleving. Het accent van dat optreden van de gemeente zal daarbij steeds meer komen te liggen op netwerken en participeren met de Noordwijkse samenleving.

2019 was het eerste begrotingsjaar van de nieuwe gemeente. In de jaarstukken is aangegeven wat er in het verslagjaar gedaan en bereikt is.

De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Het COVID-19 (Corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel voor naar verwachting veel beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn, is nu onmogelijk te bepalen. Op dit moment werkt de gemeente alvast aan enkele scenario's om dit meer inzichtelijk te maken.

Voor een nadere analyse van de budgetafwijkingen verwijzen wij u naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Noordwijk, 12 mei 2020

Het college van burgemeester en wethouders van Noordwijk,

Mw. W.J.A. Verkleij
burgemeester

C. Hof
secretaris

1. Algemeen

1.1 Waar staan we als gemeente voor?

Verbinden, met het doel voor ogen

Noordwijk is een gemeente die bestaat uit vier krachtige, unieke kernen en buitengewone landelijke kwaliteiten. Bij Noordwijk denkt men aan het strand, de bollenvelden en de duinen. Het is uniek en plezierig wonen, werken en recreëren in de luwte van de Randstad. Noordwijk heeft internationale aantrekkingskracht (denk aan de bollenindustrie, space en de congrescentra). De gemeenschap kenmerkt zich door vitaliteit, gastvrijheid en betrokkenheid, ook van inwoners bij elkaar. Naast veel ondernemende inwoners, maken ook kwetsbare groepen onderdeel uit van de Noordwijkse samenleving, groepen met een beperkte zelfredzaamheid. Uitersten om rekening mee te houden.

De gemeente is er voor datgene dat onze inwoners samen van belang vinden (het algemeen belang). Samen bepalen we welke ontwikkeling in Noordwijk wenselijk is en welke opgaven we aan moeten pakken. Hierin nemen wij als gemeente die rol die helpend is. Als gemeente gaan we altijd voor de beste oplossing voor de samenleving. We willen de zaken goed en logisch organiseren waarbij we goed kunnen uitleggen wat we doen, of laten.

Vanuit deze strategische visie hanteren we als kernwaarden:

1. **Betrouwbaarheid.** We zeggen wat we doen en doen wat we zeggen. Ons handelen is uitlegbaar. Hoewel de verschillen in opgaven vragen om maatwerk zorgen we er in de basis voor dat gelijke situaties altijd gelijk behandeld worden.
2. **Wendbaarheid.** Dit is het vermogen om snel en adequaat te anticiperen en reageren op ontwikkelingen die zich voordoen. Noordwijk blijft zich aanpassen aan veranderende omstandigheden. We geven ruimte aan en maken actief gebruik van maatwerk door betrokkenheid van vele actoren en lokale verschillen.
3. **Veerkracht.** Door de veerkracht te vergroten kunnen we onverwachte zaken opvangen. Belangrijk hierin is het verminderen van afhankelijkheid. Dat we onszelf als samenleving kunnen redden, dat medewerkers als zelfstandige professionals kunnen handelen en dat inwoners niet onnodig afhankelijk zijn van bijvoorbeeld een uitkering. Hierbij hoort ook dat we een duidelijk kaderstellende rol behouden (op hoofdlijnen/spelregelniveau en het niveau van principes).
4. **Verbinden.** We verbinden mensen, kennis, krachten en belangen vanuit de opgave met het doel voor ogen. Dit kan omdat we midden in de samenleving staan en onze organisatie goed kennen. De manier van verbinden hangt af van de taak en rol die het best passend is.

Betrokken, helder en daadkrachtig

De coalitiepartijen willen in de periode 2019-2022 werken aan een betrokken, heldere en daadkrachtige gemeente. Met de vorming van de nieuwe gemeente winnen bestuur en organisatie aan robuustheid en professionaliteit. Hierdoor zal de nieuwe gemeente Noordwijk nog beter in staat zijn om op lange termijn de opgaven voor gebied, samenleving en regio uit te voeren. We staan als gemeente voor:

- een hoogwaardig en veelzijdig woon-, werk- en leefgebied;
- een energieke, gastvrije en betrokken samenleving;
- een sterke partner in de regio;
- een moderne, proactieve en dienstbare organisatie.

Kern van de vernieuwing in Noordwijk is een verschuiving in de rol van het bestuur en de organisatie bij ontwikkelingen in de Noordwijkse samenleving. Het accent van dat optreden van de gemeente zal daarbij steeds meer komen te liggen op netwerken en participeren met de Noordwijkse samenleving. De gemeente zal op onderdelen regulerend en sturend moeten blijven, maar de kracht en de energie van de samenleving zal steeds meer de agenda en de

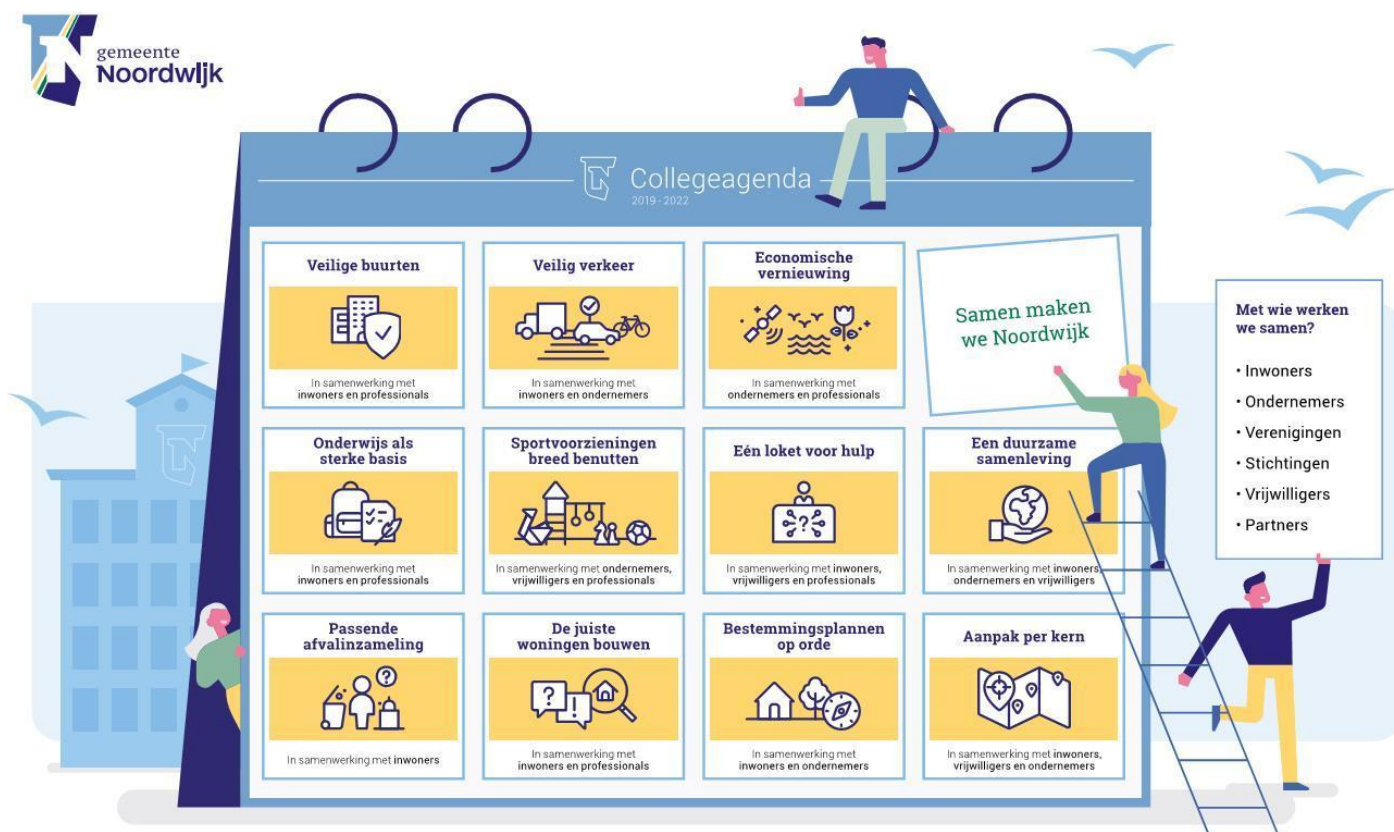
richting van het praktisch dagelijks handelen bepalen. Hiermee worden uiteindelijk de beste resultaten voor de inwoners gerealiseerd.

Deze ambities van en voor onze nieuwe gemeente zijn realistisch. Er is een periode van 3-5 jaar nodig om volledig tot de gewenste ontwikkeling en resultaten te komen. Vanaf 1 januari 2019 wordt wel de basis gelegd in bestuur en organisatie. Kern van de verandering en vernieuwing zit daarbij niet in structuur of instrumenten, hoe relevant deze ook zijn. Modern, proactief en dienstbaar zit vooral in denken en doen, houding en gedrag.

De nieuwe gemeente Noordwijk wil resultaten halen voor en met de inwoners. Het ambitieniveau wordt geformuleerd door de nieuwe gemeenteraad samen met inwoners, ondernemers en verenigingen. Daarnaast heeft Noordwijk de ambitie om ook toonaangevend te zijn als moderne, proactieve en dienstbare organisatie.

Samen maken we Noordwijk

Resultaat bereiken vanuit verbinding. Dat staat centraal in onze collegeagenda 2019-2022. Misschien ga je alleen sneller; samen kom je veel verder. Daarvan zijn burgemeester en wethouders van Noordwijk overtuigd. Daarom legt het college extra focus op twaalf belangrijke punten, om mee aan de slag te zijn met inwoners, ondernemers, vrijwilligers en professionals. Zo sluiten we aan op de energie die in Noordwijk al aanwezig is en komen we tot de juiste oplossingen. Daarnaast zijn er nog andere onderwerpen die de aandacht hebben.

Het Nieuwe Noordwijkse Werken

Aan de hand van zes leidende principes werken we de komende jaren aan de professionalisering van onze organisatie en onze medewerkers:

1. **We sluiten onze dienstverlening aan op de behoefte van de klant.** We maken verbinding met de klant of met buurten waar iets speelt en kijken waar we kunnen helpen.
2. **We vinden overheidsparticipatie belangrijk.** We ondersteunen initiatieven van bewoners, buurten en bedrijven. We stellen kaders waar nodig en houden het algemeen belang in de gaten.
3. **We werken opgavegericht.** We onderzoeken wat het probleem of de kans/uitdaging is en onderzoeken welke aanpak hiervoor nodig is. We doen dit integraal in samenwerking met collega's van andere teams.
4. **We werken zelf organiserend.** We nemen eigenaarschap. We zetten onze kwaliteiten en expertise in en ontwikkelen die verder. We stemmen onze activiteiten af in ons team en werken samen met andere teams. We werken resultaatgericht.
5. **We zijn innovatief.** We zoeken steeds naar de beste werkwijze en nemen de ruimte daarbij nieuwe werkwijzen te proberen, in de overtuiging dat dat verrassende resultaten kan opleveren. We vinden daarbij dat fouten niet bestaan, leerervaringen wel.
6. **Waar en wanneer we werken stemmen we af op onze werkzaamheden.** Soms is kantoor beter, soms is thuis beter. Ook een externe locatie kan een logische keuze zijn. We zorgen ervoor dat we voor onze bewoners en collega's bereikbaar zijn en laten zien waar we aan het werk zijn.

1.2 Gemeentelijke kerngegevens

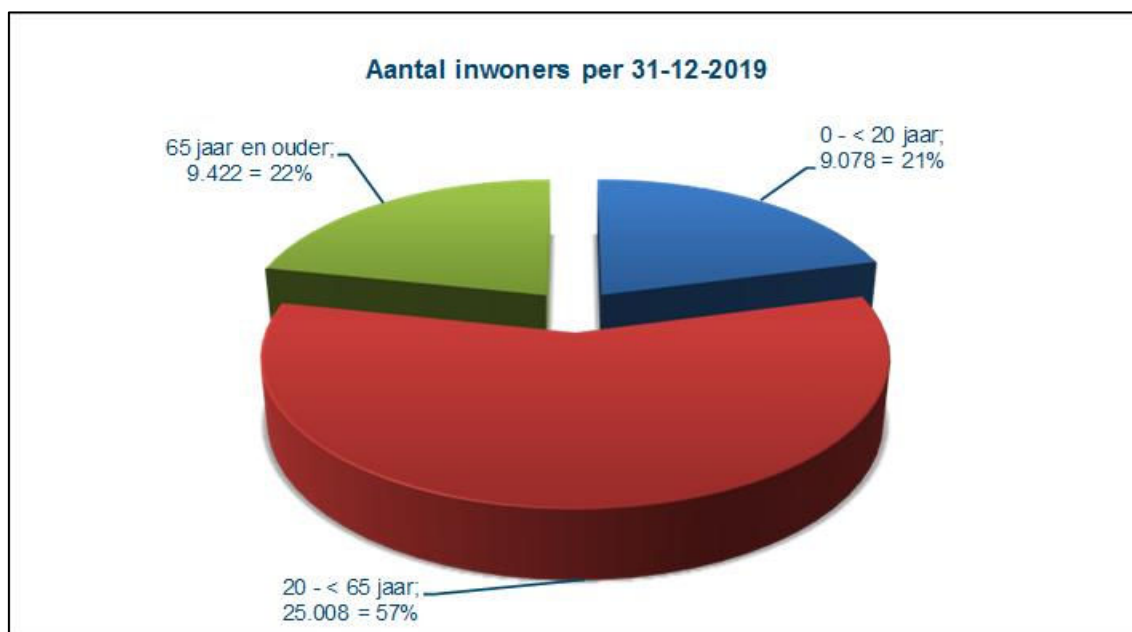
Sociale structuur

Vastgestelde bevolking per 31-12-2019	Mannen	Vrouwen	Totaal
1. Volgens structuurtelling 2019	21.862	21.695	43.557
2. Saldi van in inwonertal verdisconteerde berichten			
- Levendgeborenen	-10	-7	-17
- Overledenen	21	16	37
- Opgenomen personen wegens vestiging	-100	-106	-206
- Afgevoerde personen wegens vertrek	66	71	137
Vastgestelde bevolking op 31-12-2019 (1+2)	21.839	21.669	43.508

Bron: CBS, Team Demografie 31-12-2019

Vastgestelde bevolking o.b.v. leeftijd per 31-12-2019	Totaal
0 - < 20 jaar	9.078
20 - < 65 jaar	25.008
65 jaar en ouder	9.422
Totaal aantal inwoners	43.508

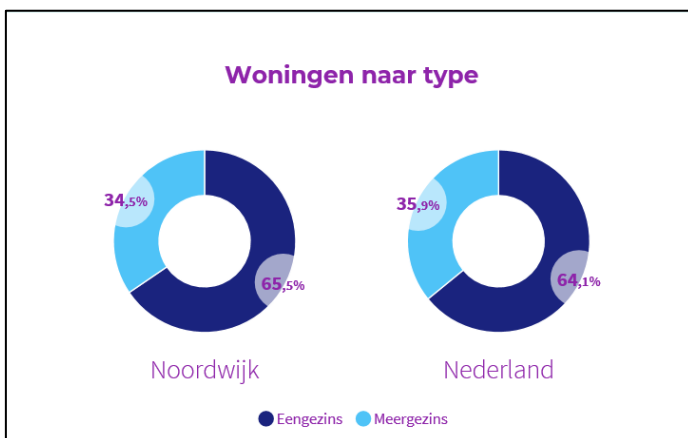
Bron: CBS, Team Demografie 31-12-2019

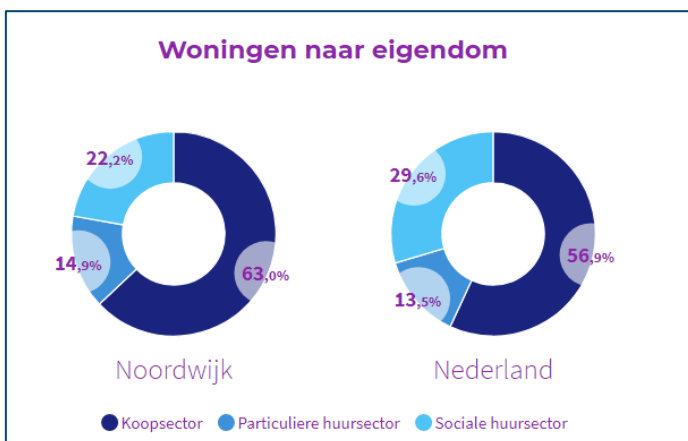
Fysieke structuur

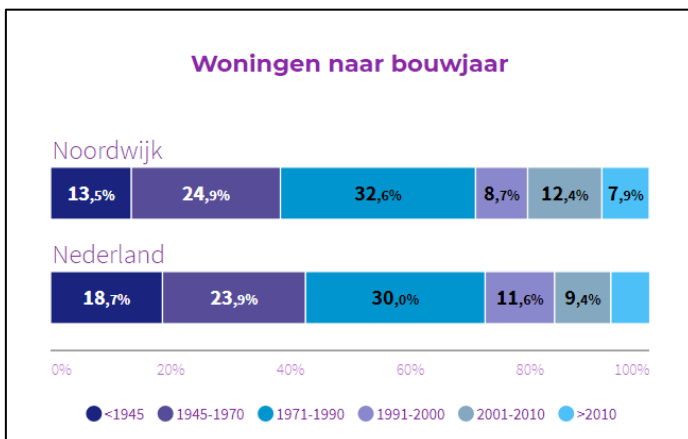
Bron: BAG 31-12-2019

Bron: BAG 31-12-2019

Bron: ABF Research-Systeem woningvoorraad (Syswov) 2018

Bron: BAG 31-12-2019

1.3 Behandeling jaarstukken

Op grond van artikel 197 van de Gemeentewet legt het college aan de raad over elk begrotingsjaar verantwoording af over het gevoerde bestuur door het jaarverslag met de jaarrekening aan de raad voor te leggen. Het college zendt de vastgestelde jaarstukken binnen twee weken na vaststelling door de raad, maar in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgend op het begrotingsjaar aan Gedeputeerde Staten.

2. Jaarverslag

2.1 Programmaverantwoording

De programmaverantwoording biedt inzicht in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd. In 2019 was het de eerste begroting van de gemeente en daarin konden nog geen nieuwe ambities en beleid worden meegenomen. Dat maakt het dit keer lastig voor het jaarverslag om aan te geven op welke wijze er doelstellingen zijn nagestreefd. Wel kan aangegeven worden, wat er in het verslagjaar gedaan en bereikt is.

Op basis van W-vragen wordt er verantwoording afgelegd over de uitvoering van de begroting:

1. Wat wilden we bereiken?
2. Wat hebben we er voor gedaan?
3. Wat heeft het gekost?
4. Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?
5. Wat waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

En vanaf de tussentijdse rapportages (voorjaars- en najaarsnota) van 2020 ook:

6. wat zijn de risico's?
7. wanneer wordt het uitgevoerd?

Wat wilden we bereiken?

In de programmaverantwoording wordt inzicht gegeven in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd. In 2019 was het de eerste begroting van de gemeente en daarin konden nog geen nieuwe ambities en beleid worden meegenomen. Dat maakt het dit keer lastig voor het jaarverslag om aan te geven op welke wijze er doelstellingen zijn nagestreefd. Wel kan daarin aangegeven worden, wat er in het verslagjaar gedaan en bereikt is.

Wat hebben we er voor gedaan?

Hier wordt concreet aangegeven wat de gemeente in het verslagjaar heeft gedaan (prestaties). Dat kunnen zaken zijn die de gemeente zelf doet of die andere organisaties doen (in opdracht van de gemeente).

Wat heeft het gekost?

Om de derde W-vraag (Wat mag het kosten?) te beantwoorden staat in elk programma de volgende informatie: lasten, baten en saldo per programma. Per programma staan de baten, lasten en het saldo vermeld.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

Vanuit het BBV zijn gemeenten verplicht om in de programma's een basis set van beleidsindicatoren op te nemen. Op basis van deze beleidsindicatoren wordt de gemeente Noordwijk vergeleken met andere Nederlandse gemeenten. Dit gebeurt op basis van de meest recente gegevens die ter beschikking worden gesteld op www.waarstaatjegemeente.nl.

Wat waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

Per programma wordt aangegeven welke verbonden partijen bijdragen aan het programma. De uitgebreide informatie over de verbonden partijen staat opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen.

Programma's

De volgende programma's zijn opgenomen in de begroting:

1. Bestuur en ondersteuning
2. Veiligheid
3. Verkeer en vervoer
4. Economie
5. Onderwijs
6. Sport, cultuur en recreatie
7. Sociaal Domein
8. Volksgezondheid en milieu
9. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

2.1.1 Programma 1: Bestuur en ondersteuning

Wat wilden we bereiken? Wat hebben we daarvoor gedaan?

Programma 1: Bestuur en ondersteuning	
Portefeuillehouder:	Van den Berg, Ter Hark, Verkleij
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?
Bestuursstijl, participatie en communicatie	
We boeken in de 1e 100 dagen direct positief resultaat	<p>Meteen bij de start van de gemeente Noordwijk heeft het nieuwe college ervoor gekozen om zich op een positieve manier te verbinden met de Noordwijkse samenleving. Praktisch aan de slag met herkenbare vraagstukken voor de samenleving. Op basis van de speerpunten uit het coalitieakkoord werd een tijdelijk en actiegericht programma opgezet. En werd afgesproken om binnen 100 dagen de resultaten te presenteren. Dinsdag 9 april 2019 liep deze periode af.</p> <p>Het actieprogramma heeft college en medewerkers focus gegeven, zeker toen de gemeente in de allereerste opbouwfase zat. Na de fusie moest er een nieuwe gemeente ontstaan, met een nieuwe organisatie en een nieuw bestuur. Dat is een opgave. Binnen die context zijn in de eerste 100 dagen 21 grote en kleine resultaten bereikt.</p>
College agenda Samen maken we Noordwijk	<p>Resultaat bereiken vanuit verbinding. Dat heeft centraal gestaan in de totstandkoming van de collegeagenda "Samen maken we Noordwijk". Misschien ga je alleen sneller; samen kom je veel verder. Daarvan zijn we overtuigd. Daarom probeert het college extra focus te leggen op twaalf belangrijke punten, om mee aan de slag te zijn met inwoners, ondernemers, vrijwilligers en professionals. Zo sluiten we aan op de energie die in Noordwijk al aanwezig is en komen we tot de juiste oplossingen. Medio 2020 komt het college met een update van deze agenda.</p>
We ontwikkelen onze medewerkers op de leidende principes van 'Het Nieuwe Noordwijkse Werken'	<p>In 2019 is op organisatie-, team- en individueel niveau gewerkt aan de implementatie en verankering van onze nieuwe werkwijze Het Nieuwe Noordwijkse werken. De week van de vernieuwing en de tweedaagse introductiebijeenkomst voor nieuw ingestroomde collega's zijn daar voorbeelden van. Er is een ontwikkelprogramma gestart voor teamcoaches, strategisch partners en directie en er is een start gemaakt met opeenvolgende campagnes van twee maanden waarin een leidend principe (zie ook de paragraaf Bedrijfsvoering) tot leven wordt gebracht. Ook zijn er ontwikkelgesprekken geïntroduceerd, in plaats van functionerings- en beoordelingsgesprekken. Verder zijn teams</p>

Programma 1: Bestuur en ondersteuning			
Portefeuillehouder:	Van den Berg, Ter Hark, Verkleij		
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?		
	teamplassenen gaan opstellen, waarin aandacht is voor de eigen taakvelden en ontwikkeling.		
We blijven de communicatie vernieuwen en ontwikkelen	We zijn gestart met het vernieuwen van werkvormen en communicatiemiddelen waaronder sociale media en technieken. We hebben een digitale gemeentelijke nieuwsbrief geïntroduceerd. We maken sinds 2019 actief gebruik van het sociale medium Instagram. We werken met Infographics en richten onze communicatie op leefstijlen. De Gemeenteberichten zijn geharmoniseerd. In regionaal verband, is in 2019 samen met de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen, hiervoor een Europese aanbesteding uitgevoerd. We hebben onze perscontacten geprofessionaliseerd door het organiseren van persgesprekken voor het college van burgemeester en wethouders.		
We halen de buitenwereld naar binnen	Er is gestart met het werven van leden voor het Digipanel met als resultaat ruim 600 leden aan het einde van het jaar. Dit aantal is nog steeds groeiende. Hiervoor worden ook in 2020 gerichte campagnes ingezet. Er zijn twee vragenlijsten uitgezet onder de leden over het themajaar 2020 en de verplaatsing van de weekmarkt in de kern Noordwijkerhout. We halen de buitenwereld actief naar binnen. We monitoren structureel de (sociale) media. Hiervoor hebben we een speciale tool aangeschaft en geïmplementeerd.		
We besturen daadkrachtig en integer	Integriteit is voor de gemeente Noordwijk een belangrijke kernwaarde. Het vertrouwen dat burgers en bedrijven in onze gemeente hebben, is vooral gebaseerd op het beeld dat zij hebben van de integriteit van bestuurders en ambtenaren. Binnen de gemeente is er daarom veel aandacht voor het bevorderen van integer handelen van bestuurders, van de ambtelijke organisatie en in de samenwerkingsrelaties met onze maatschappelijke partners. Er zijn in 2019 (nieuwe) gedragscodes vastgesteld voor de gemeenteraad, voor burgemeester en wethouders en voor de medewerkers. Voor het melden van vermoedens van misstanden is een klokkenluidersregeling vastgesteld. Er is een integriteitscoördinator aangesteld. Tijdens de Week van de Vernieuwing hebben de medewerkers de ambtseed of belofte afgelegd. Nieuwe medewerkers leggen de ambtseed of belofte af aan het eind van het introductieprogramma. In 2020 zal met name nader invulling worden gegeven aan bewustwording van integriteit.		
We hebben een nieuwe raadsorganisatie	Het jaar 2019 stond in het teken van de fusie en opbouw van de nieuwe raadsorganisatie. De ambities van de raad liggen in het		

Programma 1: Bestuur en ondersteuning			
Portefeuillehouder:	Van den Berg, Ter Hark, Verkleij		
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?		
	<p>verlengde van de strategische visie van de gemeente. Centraal staan de woorden dienstbaar, proactief en vernieuwend door meer op te halen ("van buiten naar binnen") en door efficiënter en innovatiever aan de slag te gaan. En door bij te dragen aan de gewenste vernieuwing van de bestuurscultuur, onder andere door een verdere versterking en professionalisering van de eigen organisatie. Een paar projecten uit 2019, te weten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nieuw vergadermodel; - nieuwe burgemeester; - aandacht voor verbetering P&C cyclus: de zes w-vragen. 		
We implementeren een nieuw vergadermodel	Er is in 2019 een nieuw vergadermodel ingevoerd, waarin het ophalen van informatie en participatie meer een plek krijgt. Zo vergadert de raad op locatie en worden inwoners en instellingen worden actief uitgenodigd aan tafel in de Rondetafelgesprekken.		
We krijgen een nieuwe burgemeester	Het jaar 2019 stond ook in het teken van de werving en selectie van een nieuwe burgemeester. Deze is begeleid door een vertrouwenscommissie, die haar aanbeveling in november 2019 heeft uitgebracht. Op 27 januari 2020 is Wendy Verkleij geïnstalleerd als eerste kroonbenoemde burgemeester.		
We hebben continue aandacht voor verbetering van de P&C-cyclus	De auditcommissie van de nieuwe raad richt zich op het verder verbeteren en meer meetbaar maken van de P&C-cyclus aan de hand van de zes 'W'-vragen: wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen, wat mag het kosten, welke beleidsindicatoren zijn hierbij relevant, wie zijn hierbij betrokken en vanaf de begroting 2020 ook: wat zijn de risico's.		
Dienstverlening en informatieveiligheid			
We verlenen onze diensten gastvrij en modern	<p>Het eerste fusiejaar stond in het teken van het ongehinderd door laten lopen en verder op orde brengen van onze "basisdienstverlening". We hebben onderzoek gedaan naar de ontwikkelmogelijkheden van het Klant Contact Centrum (KCC) in het kader van onze dienstverlening. We zijn op bezoek geweest bij enkele toonaangevende gemeenten om inspiratie op te doen voor de ontwikkeling van ons dienstverleningsplan. Het dienstverleningsplan heeft als kernboodschap: "Wij bieden onze diensten digitaal aan en blinken uit in gastvrijheid".</p> <p>Deze visie is vertaald in een presentatie voor het college van B&W, de teamcoaches en de medewerkers van het Klant Contact Center (KCC). Het door ontwikkelen van onze dienstverlening naar een</p>		

Programma 1: Bestuur en ondersteuning			
Portefeuillehouder:	<i>Van den Berg, Ter Hark, Verkleij</i>		
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?		
	<p>top dienstverlening (cijfer 8) is tot belangrijke opgave benoemd door zowel college als directie, geldend als randvoorwaardelijk om al onze (andere) ambities te kunnen verwezenlijken. Er is een projectopdracht vastgesteld en er is een opgaveteam samengesteld met deelnemers uit de meest betrokken teams. Zij zijn voortvarend aan de slag gegaan met de voorbereidingen voor een tweejarig uitvoeringsprogramma dienstverlening.</p> <p>Daarnaast hebben we in 2019 onze dienstverlening naar onze burgers verbeterd door de invoering van de Fixi-app. Met deze app kunnen meldingen eenvoudig worden doorgegeven. Deze app stelt ons ook in staat de afdoening van de meldingen goed te monitoren. Ons streven is om meldingen binnen 48 uur te hebben opgelost. Verder hebben we vooruitlopend op ons dienstverleningsplan een formulierengenerator geïmplementeerd waardoor inwoners veel van hun aanvragen digitaal kunnen indienen.</p>		
We organiseren verkiezingen	We hebben de gecombineerde verkiezingen Provinciale Staten/Waterschappen en de verkiezingen voor het Europees parlement georganiseerd. Ten behoeve van de waterschapsverkiezingen zijn door de rijksoverheid extra middelen beschikbaar gesteld aan gemeenten.		
We verbeteren onze kwaliteit van dienstverlening: We pakken adres- en identiteitsfraude aan	We hebben nog meer ingezet op de aanpak van adres- en identiteitsfraude. Naast de regionale samenwerking m.b.t. de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) is ook de Werkgroep tegengaan identiteitsfraude (Wti) binnen onze regio gestart. Ook zijn er samenwerkingsafspraken gemaakt met de politie Noordwijk en het regionaal bureau leerplicht.		
Kerngerichte aanpak			
We sluiten aan bij wat er in de kernen gebeurt	<p>De eerste stappen zijn gezet om de verbinding met onze vier kernen met elk een eigen, sterke identiteit te verstevigen en hierbij nader invulling te geven aan het kernwethouderschap.</p> <p>We hebben twee rondes kernbezoeken georganiseerd waarbij de kernwethouder zich heeft verbonden met zijn kern. Naast verbinding maken was de bedoeling dat inwoners met elkaar in gesprek gaan over wat er nodig is in hun kern en hoe zij dit (deels) zelf zouden kunnen oppakken. In maart en april 2019 was de eerste ronde. Deze was vooral bedoeld als 1e kennismaking en om input op te halen voor de collegeagenda. In oktober 2019 was de 2e ronde waarbij we als experiment voor iedere kern specifiek aansluiting hebben gezocht bij het eigen karakter van de kern. Dit</p>		

Programma 1: Bestuur en ondersteuning			
<i>Portefeuillehouder:</i>	<i>Van den Berg, Ter Hark, Verkleij</i>		
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?		
	experiment heeft waardevolle informatie opgeleverd die we voor toekomstige kernbezoeken benutten.		
We stimuleren dat inwoners verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen directe leefomgeving	We hebben de vacature 'wijkambassadeur' ingevuld, waarmee we verder de verbinding tussen bestuur, ambtelijke organisatie, inwoners en de (wijk)verenigingen willen ontwikkelen.		
Sterke partner in de regio			
We bundelen krachten in de Duin- en Bollenstreek	We zijn voorop gegaan in het vraagstuk van bestuurlijke focus binnen de Duin- en Bollenstreek. Dit krijgt in 2020 vervolg in een streekagenda en vormt dan mede de basis voor een opgavegedreven samenwerking met de provincie. Ook de gemeenteraden krijgen hierin een geëigende plaats.		
We vergroten onze slagkracht in Holland Rijnland	We hebben een actieve bijdrage geleverd aan de totstandkoming van de nieuwe Agenda Holland Rijnland 2019-2022 en de gewenste "samenwerking nieuwe stijl". Daarmee bevorderen we dat Holland Rijnland de belangrijke rol van belangenbehartiger voor het hart van de Randstad invult.		
We versterken ons als verbindende partner	We hebben gewerkt aan de onderlinge samenwerking tussen gemeenteraad-college-organisatie, onder andere in een werksessie en regulier tijdens de Rondetafelgesprekken. Tevens hebben we onze interne werkprocedures verbeterd, specifiek met betrekking tot "annoteren".		

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op de resultatenrekening.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven:

Programma: Bestuur en ondersteuning				
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2019	6,24	Afkomstig uit eigen gegevens
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2019	5,87	Afkomstig uit eigen gegevens
Overhead	% van totale lasten	2019	14%	Afkomstig uit eigen gegevens

* gegevens afkomstig uit eigen gegevens

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Programma: Bestuur en ondersteuning	
Naam verbonden partij	
Holland Rijnland	Liander
GR Belastingen Lisse-Noordwijk-Teylingen	Stichting Rijk
BNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
Dunea	

2.1.2 Programma 2: Veiligheid

Programma 2: Veiligheid	
Portefeuillehouder:	Verkleij
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?
We handhaven in dienst van de samenleving	<p>De Boa's waren het afgelopen jaar zichtbaar op straat en in onze wijken. Zij zorgden voor de handhaving.</p> <p>We hebben jeugdboa's ingehuurd en zijn gestart met de werving hiervoor.</p> <p>We hebben passende bestuursrechtelijke maatregelen genomen, wanneer de situatie daarom vroeg, bijvoorbeeld het sluiten van ondernemingen.</p>
We leven in een veilige samenleving zonder georganiseerde criminaliteit en ondermijnende activiteiten	<p>We hebben voorbereidingen getroffen voor het harmoniseren en actualiseren van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). In de nieuwe APV is bestrijding van ondermijning een prominent onderwerp. Er is een presentatie voor het college geweest.</p> <p>We hebben een QuickScan door het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) laten uitvoeren. De QuickScan geeft een beeld van hoe weerbaar de gemeente op dit moment is in de aanpak op ondermijning.</p> <p>We hebben een ondermijningsbeeld laten opstellen wat een bundeling is van signalen en fenomenen van criminele aanwezigheid en activiteiten binnen de gemeente. Er is voor de gemeenteraad een RTG Ondermijning georganiseerd.</p>
We beschikken over een sterke en deskundige rampen- en crisisorganisatie	<p>Er is een start gemaakt met het trainen en opleiden van de medewerkers in onze crisisorganisatie. Oefening is een wezenlijk onderdeel van de training. Er is een indeling gemaakt en er is gewerkt aan bewustwording van veiligheid.</p> <p>We hebben binnen de crisisorganisatie drie gecertificeerde officieren van dienst bevolkingszorg en één gecertificeerde algemeen commandant bevolkingszorg welke deelnemen aan de reguliere incidentbestrijding.</p>

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op de resultatenrekening.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven:

Programma: Veiligheid					
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2018	199	119	Stichting Halt
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2018	1,1	2,2	CBS-Diefstallen
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2018	4,3	4,8	CBS-Criminaliteit
Diefstallen uit woningen	Aantal per 1.000 inwoners	2018	1,5	2,5	CBS-Diefstallen
Vernieling en beschadiging (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2018	5,3	5,4	CBS-Criminaliteit

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand februari 2020.

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Programma: Veiligheid	
Naam verbonden partij	
Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)	

2.1.3 Programma 3: Verkeer en vervoer

Programma 3: Verkeer en vervoer	
Portefeuillehouder:	Ter Hark
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?
Parkeren	
We ondersteunen met parkeren een economisch sterke, leefbare en duurzame leefomgeving	Het college van burgemeester en wethouders heeft in 2019 ingestemd met het Plan van Aanpak Kadernota Parkeren. Met de kaders helder voor ogen is het zaak om nu door te pakken. Gericht op de kernen en doelgroepen. En met oog op het fietsparkeren. De gemeente wil aantrekkelijk zijn en blijven voor haar inwoners, voor het winkelend publiek, zij die er werken en voor mensen die hier komen voor het strand, de evenementen en de congressen. Daar zijn voldoende en goede parkeerplaatsen voor nodig. Voor auto en fiets. De gemeente heeft daarom behoefte aan een nieuw en actueel parkeerbeleidskader dat aansluit op de ambities van de gemeente. Het plan van aanpak is verder uitgewerkt en in 2020 wordt de Kadernota Parkeren aangeboden aan de raad ter besluitvorming.
We realiseren voldoende en kwalitatief goede parkeervoorzieningen: Tijdelijke parkeerplaatsen Noordwijk aan Zee	Komende jaren staan grote (bouw)werkzaamheden gepland in Noordwijk aan Zee. Tijdens deze werkzaamheden is het onvermijdelijk dat ook parkeerplaatsen tijdelijk verloren gaan waardoor de parkeerdruk sterk toeneemt. Naast de aanleg van extra tijdelijke parkeerplaatsen in 2019 op de Koningin Wilhelmina Boulevard is in 2019 concreet onderzoek gedaan naar een tijdelijke demontabele parkeergarage (enkele lagen bovengronds) op het Palaceplein. In het kader van het project Parallel Boulevard wordt het Palaceplein vernieuwd. Er zijn verschillende scenario's onderzocht en risico's inzichtelijk gemaakt. Het is de ambitie om een tijdelijke parkeergarage te realiseren voor het strandseizoen in 2021 met een vervangende capaciteit van minimaal 110 parkeerplaatsen. Dit besluit geeft de uitkomsten weer en geeft richting aan het vervolgproces.
We realiseren voldoende en kwalitatief goede parkeervoorzieningen: Onderzoeken van parkeer-varianten	In het kader van een ontwikkelstrategie is een parkeeronderzoek uitgevoerd. Uit dat parkeeronderzoek is gebleken dat er sprake is van een parkeerprobleem dat alleen maar groter wordt door nieuwbouw- en infrastructurele ontwikkelingen. Als het parkeervraagstuk niet integraal wordt opgelost dan komt de herontwikkeling van Noordwijk aan Zee en de beoogde kwaliteit in het gebied niet tot stand. Daarom zijn vijf parkeeroplossingen (de varianten A t/m E) op hun haalbaarheid onderzocht. Deze bleken niet haalbaar te zijn. Een nieuwe oplossingsrichting is gepresenteerd en deze wordt nu nader uitgewerkt. Daarnaast worden tijdelijke oplossingen uitgewerkt en indien mogelijk

Programma 3: Verkeer en vervoer			
Portefeuillehouder:	Ter Hark		
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?		
	gerealiseerd. Er is hiervoor een budget van € 250.000 beschikbaar gesteld voor verkennend onderzoek.		
Verkeersveilige en toegankelijke kernen			
We maken gevaarlijke verkeerssituaties veiliger	<p>Er is in 2019 een start gemaakt met het omvormen van de voorrang voor fietsers bij rotondes binnen de bebouwde kom in de kern Noordwijk. Daartoe is de rotonde Beeklaan / Herenweg aangepast in het kader van de werkzaamheden Offem Zuid en reconstructie Beeklaan. De komende jaren worden de andere rotondes aangepakt. Op de Duinwetering zijn voetgangersoversteekplaatsen verbeterd. Daarnaast zijn er op verzoek van bewoners maatregelen getroffen zoals het aanbrengen van bebording en fysieke maatregelen zoals op de PJ De Kokstraat. Op de kruising Gieterij / Pletterij is het fietspad uitgebogen om de dode hoek te verminderen en de verkeersveiligheid te verbeteren. De voetgangersoversteekplaats op het Wantveld nabij Groot Hoogwaak is in voorbereiding genomen. Ten behoeve van een verkeersveilige schoolomgeving is in de wijk Vinkeveld een inventarisatie opgesteld met politie, VVN, OBD, bewoners, scholen en gemeente. In 2020 wordt een overeenkomst getekend en het plan verder uitgevoerd.</p> <p>Naast infrastructurele maatregelen zijn tal van educatieprojecten en voorlichtende campagnes uitgevoerd. Op scholen zijn de schriftelijke en praktische verkeerseexamens afgenomen, dodehoeklessen en fietsvaardigheidslessen georganiseerd. Op de Nortgho college is de alcoholcampagnedag in relatie met de invloed in het verkeer gehouden. Voor de oudere automobilisten is de rijvaardigheidskursus in de Schelft gehouden. Daarnaast zijn de campagnes "De scholen zijn weer begonnen", BOB campagne en de fietsverlichtingscampagne georganiseerd. Tot slot is op verschillende wegen de snelheidsmeter geplaatst om weggebruikers te attenderen op hun snelheid.</p>		
We verbeteren de verkeersdoorstroming: Parkeer Route Informatie Systeem	<p>In 2019 is het Parkeer Route Informatie Systeem (PRIS) in gebruik genomen. De komst van hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) in Noordwijk: een snelle lijn van Noordwijk naar Schiphol is voor de provincie Zuid-Holland aanleiding geweest om samen met de gemeente Noordwijk een pakket aan maatregelen te ontwikkelen dat bijdraagt aan een betere doorstroming. Het PRIS maakt hier onderdeel van uit en wordt door de provincie gefinancierd. Om verdere doorstroming van het openbaar vervoer te verbeteren stimuleert de gemeente het strandverkeer om gebruik te maken</p>		

Programma 3: Verkeer en vervoer

Portefeuillehouder: *Ter Hark*

Wat wilden we bereiken?

Wat hebben we er voor gedaan?

van de route Gooweg-Northgodreef. Het parkeerverwijssystem draagt daaraan bij met als resultaat een betrouwbare dienstregeling voor het HOV. Ook vermindert het zoekverkeer naar een vrije parkeerplaats. De mogelijkheden werden al met dynamische borden langs de N206 aangegeven. Nu is er dan ook een extra aanvulling met de parkeergegevens over de openbare parkeerplekken aan de kust. Bij uitbreiding van de parkeerruimte in de vorm van parkeergarages kan het systeem in de toekomst ook makkelijk aangepast worden.

We verbeteren de verkeersdoorstroming:

Beach Shuttle (strand) - en Hop-on-Hop-off (camping) pendeldiensten

De Beach Shuttle is een gratis busdienst die bezoekers naar het strand vervoert. Vanaf het parkeerterrein P1 aan de kruising Gooweg/hoek Van Berckelweg reed de Beach Shuttle in de zomermaanden tussen 10:00 en 19:00 uur continu tijdens weekenden en doordeweeks bij mooi weer. Daarnaast op aangepaste rijtijden bij grote evenementen. De haltes zijn bij het Vuurtorenplein en het Palaceplein. De Beach Shuttle rijdt al jaren op rij succesvol; steeds meer bezoekers weten van het bestaan van de Beach Shuttle en maken er ook gebruik van. Ook dit zomerseizoen gingen we ruim over 5500 bezoekers heen die gebruik hebben gemaakt van de shuttle tussen 30 mei en 1 september 2019.

De Hop-on Hop-off is een gratis busdienst aangeboden die de campings en bungalowparken in het buitengebied van Noordwijk verbindt met Noordwijk aan Zee, Noordwijk Binnen en Noordwijkerhout.

De Hop-on Hop-off reed tijdens de zomermaanden volgens een rijschema. Elk jaar zien we een groei van de bezoekers; over 2019 zijn nog geen exacte cijfers bekend

Bereikbaarheid van onze gemeente en de regio

We stimuleren fietsgebruik

De start met het wijzigen van de voorrang voor fietsers op rotonde Beeklaan / Herenweg is een eerste aanzet om het fietsgebruik in Noordwijk te stimuleren. Verder is een inventarisatie uitgevoerd om extra fietsstallingen nabij bushaltes te plaatsen. In 2020 wordt dit uitgevoerd. Tevens is er een inventarisatie uitgevoerd om de fietsveiligheid van fietspaden te verbeteren. De aanwezige afzetpalen in het midden van het fietspad wordt daar waar nodig extra benadrukt.

Programma 3: Verkeer en vervoer			
Portefeuillehouder:	Ter Hark		
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?		
	Door aandacht te schenken aan uitgevoerde fietsprojecten op basisscholen wordt ook het fietsgebruik en de verkeersveiligheid van fietsen gepromoot.		
We zorgen voor hoogwaardig openbaar vervoer Leiden – Katwijk	In 2019 zijn de voorbereidingen van de R-Net lijn Leiden – Katwijk – Esa Estec gestart. Deze hoogwaardige openbaar vervoerverbinding rijdt met ingang van december 2020. Op de Keplerlaan worden de bestaande bushaltes aangepast naar R-net haltes.		
We zorgen voor hoogwaardig openbaar vervoer Noordwijk – Schiphol	De huidige buslijn van Noordwijk naar Schiphol wordt in een aantal fases opgewaardeerd tot Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV): frequent, betrouwbaar, snel en comfortabel. De aanleg van de HOV-verbinding is een gezamenlijke ambitie van de provincies Noord- en Zuid-Holland, de gemeenten Lisse, Noordwijk, Haarlemmermeer en Teylingen, Vervoerregio Amsterdam en regio Holland Rijnland met als doel de bereikbaarheid van de regio te verbeteren. In 2019 zijn aan verschillende maatregelen gewerkt in Noordwijk om de doorstroming van de bus op de bestaande route te bevorderen en de haltes te verbeteren. Waaronder de realisatie van het Parkeer Route Informatie Systeem (PRIS) en zijn uitvoeringsontwerpen opgesteld voor verschillende haltes voor aanpassing en aanleg. Realisatie van deze haltes staat in 2020 gepland en in combinatie met het werk aan de Parallel Boulevard.		

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op de resultatenrekening.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven:

Programma: Verkeer en vervoer					
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Indicatoren vervallen					

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand februari 2020.

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

Er zijn geen verbonden partijen voor dit programma.

2.1.4 Programma 4: Economie

Programma 4: Economie			
Portefeuillehouder:	Ter Hark		
Wat wilden we bereiken?		Wat hebben we er voor gedaan?	
We faciliteren ontwikkeling Space Campus		<p>In september 2018 hebben Rijk, provincie Zuid-Holland en gemeente Noordwijk de regiodeal ESA ESTEC en Space Campus Noordwijk gesloten. Doel van de regiodeal is het moderniseren van het ESTEC-terrein (International Meeting Facility) enerzijds en ontwikkeling Space Campus Noordwijk anderzijds. Voor de financiering is vanuit Noordwijk € 3 mln gereserveerd.</p> <p>In 2019 is de stichting Space Campus Noordwijk opgericht. Gemeente Noordwijk en provincie Zuid-Holland verlenen subsidie en is er een directeur aangetrokken. In samenwerking met alle partijen is gewerkt aan bouwstenen om te komen tot een goede ruimtelijke ontwikkelingsvisie om Space Business Park uit te laten groeien tot een echte campus. Daarnaast wordt onderzocht welke concrete maatregelen de gemeente nog meer kan nemen om de ontwikkeling van de campus te ondersteunen.</p>	
We onderzoeken een Space Experience		Space Expo heeft de ambitie om door te willen groeien tot een Space Experience met 200.000 bezoekers per jaar. In 2019 is met financiële ondersteuning van de Economic Board Duin- en Bollenstreek, Holland Rijnland en het Ondernemersfonds een haalbaarheidsonderzoek gestart. Tevens is een kwartiermaker aangesteld.	
We profileren ons als dé ruimtevaartgemeente		<p>In 2019 is er structureel een bedrag opgenomen in de begroting voor de verdere profilering van Noordwijk als ruimtevaartgemeente. Profilering draagt bij aan het creëren van een positief imago op grond waarvan overheden, (onderwijs-) instellingen en bedrijven beslissingen nemen ten gunste van de verdere versterking van het Nederlandse ruimtevaartcluster en dan met name de Noordwijkse infrastructuur. In het kader van de profilering hebben onder andere de volgende activiteiten plaatsgevonden: uitreiking Noordwijkse Ruimtevaart Prijs (Nederlands Lucht- en Ruimtevaartfonds), ondersteuning televisie uitzending rondom 50 jaar maanlanding op NPO 1 (ruim 1 miljoen kijkers) en uitbreiding Walk of Space met 2 tegels. Daarnaast is in samenwerking met de Apollo astronauten Russell Schweickart en Walter Cunningham</p>	

Programma 4: Economie			
Portefeuillehouder:	Ter Hark		
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?		
	en André Kuipers een theatershow georganiseerd in De Muze.		
We zijn een innovatieve Greenport	<p>Er is in 2019 het nodige veranderd in de context waarbinnen Greenport Duin- en Bollenstreek haar activiteiten uitvoert. Zo is op 16 december de stichting Greenport Duin- en Bollenstreek formeel opgericht, waarmee verschillende vertegenwoordigers vanuit de relevante belanghebbenden binnen de Greenport ook daadwerkelijk een plek in de aansturing van de Greenport gekregen hebben.</p> <p>De formele doelstelling van de stichting luidt als volgt:</p> <p>Het ontwikkelen en in stand houden van een permanent strategisch overleg op het gebied van de sierteeltsector</p> <p>Het initiëren, stimuleren en mogelijk doen laten ontwikkelen en uitvoeren van innovatief en hoogwaardig onderzoek en onderwijs</p> <p>Het realiseren van een kennisinfrastructuur en kennisoverdracht</p> <p>Het initiëren en (doen laten) uitvoeren van projecten die passen bij de notitie getiteld 'Meerjarenprogramma Greenport Duin- en Bollenstreek 2017-2020' dan wel de herziening van deze notitie.</p> <p>De relatie met de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek is verder geformaliseerd door middel van een raamovereenkomst tussen de Stichting Greenport Duin- en Bollenstreek en de Economic Board Duin- en Bollenstreek waarin de middelen van de nog openstaande projecten uit de businesscase Flowerscience zijn opgenomen.</p>		
Economische Agenda Duin- en Bollenstreek	<p>Binnen de Economische Agenda zijn naast de Greenport projecten ook de projecten op het gebied van Space, gezonde en energieke regio en onderwijs en arbeidsmarkt weer een stap verder gebracht. Ten aanzien van het project regiomarketing is de Economic Board zelf als projecteigenaar gestart met de ontwikkeling van een zogenaamd Brand Strategy met de naam 'the space in between'.</p>		

Programma 4: Economie

Portefeuillehouder:

Ter Hark

Wat wilden we bereiken?

We hebben een aantrekkelijk winkelgebied

Wat hebben we er voor gedaan?

In 2019 zijn Stichting Noordwijk Marketing en VVV Noordwijkerhout samen opgegaan in de Stichting 'Destinatiemarketing Noordwijkerhout en Noordwijk', met als handelsnaam Noordwijk Marketing. Om de komende jaren te kunnen inzetten op het versterken van de identiteit van Noordwijk, internationale marketing voor wonen/werken/toerisme, eigentijdse VVV inspiratiepunten met een hoog dienstverleningsniveau en een pakket met tools om ondernemers te faciliteren in het informeren van gasten is een duidelijke en gedragen visie en strategie opgesteld en vastgesteld. De gemeente Noordwijk en de destiniemarketing organisatie werken als partners samen aan het volbrengen van deze taken. Vanaf de start van de ontwikkeling van visies die samenhang hebben met identiteit of dna van "nieuw Noordwijk" werkt de gemeente Noordwijk samen met Noordwijk Marketing en ondernemers en inwoners. De marketingorganisatie heeft zich de afgelopen jaren bewezen als professionele marketingorganisatie en is een samenwerking aangegaan met de vvv's en overige organisaties in de regio. Dankzij de kennis en ervaring van de medewerkers heeft Noordwijk Marketing voor een aantal projecten een trekkersrol kunnen vervullen.

We pakken de leegstand in winkelgebieden samen aan

Om de nieuwe gemeente Noordwijk zelf te laten beslissen over het al dan niet voortzetten van het in de voormalige gemeente Noordwijk opgezette Ondernemersfonds, is in het Coalitieakkoord vastgelegd om voorafgaand aan een te nemen besluit over het instellen van een gemeentebreed ondernemersfonds voor Noordwijk een draagvlakmeting te houden onder de ondernemers in de gemeente. Uit de draagvlak-meting is gebleken dat er te weinig animo was om het proces voort te zetten. Afsproken is dat de Stichting Ondernemersfonds Noordwijk tot uiterlijk 31 december 2020 gelegenheid krijgt om lopende aanvragen af te wikkelen. Zodra de projectfinanciering is afgewikkeld worden de resterende subsidiemiddelen teruggestort naar de gemeente.

Eén van de projecten die deels zijn gefinancierd vanuit het Ondernemersfonds is het project 'Retaillab'. Dit project bevatte een plan van aanpak om o.a. de samenwerking tussen retail, vastgoed en gemeente te bevorderen en de winkelkernen attractiever te maken. Dit project is eind december afgerond. De doelstellingen vanuit het Retaillab

Programma 4: Economie

<i>Portefeuillehouder:</i>	<i>Ter Hark</i>		
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?		
	worden verder opgenomen in een in voorbereiding zijnde gemeentebrede retailvisie en uitgevoerd samen met de inmiddels opgerichte Bedrijveninvesteringszones in Noordwijk aan Zee en Noordwijk Binnen en de Bedrijveninvesteringszone Noordwijkerhout in oprichting. In Noordwijkerhout wordt gewerkt aan de uitvoering van de Centrumvisie die ook weer bijdraagt aan de retailvisie.		
We vergroten onze kansen als Kuuroord	<p>Met de positieve beoordeling van de kwaliteit van het zeewater is een mijlpaal bereikt in het proces om te komen tot de officiële status van kuuroord volgens de criteria van de Europese jury, de European Spas Association (ESPA). Het complete overzicht van Noordwijk en de natuurlijke omgeving en het aanbod op het gebied van gezonde voeding, kruiden, plantensoorten, de zorg- en sportvoorzieningen en de rijke geschiedenis van de badplaats is opgenomen in het bidbook.</p> <p>De borging van het merk en de toetsingscriteria ten aanzien van de productontwikkeling is in voorbereiding.</p>		
We zijn evenementvriendelijk: Grand Prix Zandvoort	<p>De gemeente heeft medio 2019 gevonden dat de komst van de Dutch Grand Prix in Noordwijk goede voorbereiding verdient, als buurgemeente van Zandvoort en energieke badplaats. Daarom is vanaf oktober binnen de gemeentelijke organisatie een intern opgaventeam actief. In dit team zijn alle vakdisciplines vertegenwoordigd: verkeer, RO, vergunningen, openbare orde en veiligheid, strandzaken, evenementen, toerisme en communicatie. Ook politie en brandweer nemen sinds kort deel aan dit overleg. Daarnaast wordt goed opgetrokken met de Grand Prix organisatie, Zandvoort, HLT-gemeenten en lokale middenstand.</p> <p>Enerzijds krijgen we dat weekend door de grote toeschouwersaantallen (110.000 bezoekers per dag) te maken met stevige bereikbaarheids- en veiligheidsvraagstukken, in een periode dat er al veel te doen is in de Bollenstreek. Anderzijds zijn er diverse particuliere verzoeken en initiatieven, waar wij als samenwerkingsgerichte en gastvrije gemeente positief tegenover staan, maar niet zomaar ja op zeggen. Het is belangrijk om, naast de positieve aandacht die het voor Noordwijk genereert, de overlast voor iedereen, inclusief de natuur, tot het minimum te beperken.</p>		

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op de resultatenrekening.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven:

Programma: Economie					
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Funciemenging	In %	2018	54,3	52,8	CBS-BAG/LISA/ABF
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2018	168,9	145,9	LISA

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand februari 2020.

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Programma: Economie	
Naam verbonden partij	
Holland Rijnland Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM)	

2.1.5 Programma 5: Onderwijs

Programma 5 Onderwijs	
Portefeuillehouder:	Salman
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?
We bieden passende vervoersvoorzieningen	We hebben samen met de Duin- en Bollengemeenten het leerlingenvervoer opnieuw aanbesteed. De nieuwe vervoerder is per 1 augustus van start gegaan. Door een tekort aan chauffeurs is de startfase problematisch verlopen. Met de vervoerder zijn frequent gesprekken gevoerd om de dienstverlening op het gewenste niveau te krijgen.
We zorgen voor kwalitatief goede huisvesting: Integraal Huisvestingplan Onderwijs 2018 - 2033: - Wakersduin - Verlichtingsplan	<p>- We hebben een start gemaakt met het project Wakersduin. Gezien de ouderdom van het gebouw komt de school in aanmerking voor duurzame renovatie, dan wel vervangende nieuwbouw.</p> <p>Het schoolbestuur Sophia Scholen is een fusietraject gestart om te komen tot een fusieschool Zeehonk-Wakersduin. Het momentum van renovatie/vervangend nieuwbouw Wakersduin is aangegrepen om te onderzoeken of de beoogde fusieschool op een unilocatie gehuisvest kan worden. De locatie Wakersduin is een passende locatie om alle basisschoolleerlingen uit de Kern Noordwijk aan Zee te huisvesten.</p> <p>De medezeggenschapsraad Zeehonk en de actiegroep "Behoud de Zeehonk" hebben bezwaren geuit tegen deze locatiekeuze. Het betreft een onderdeel van het fusietraject en daarom heeft Sophia Scholen verzocht de locatiekeuze nader te onderbouwen. Dit onderzoek is extern belegd en wordt naar verwachting in het eerste kwartaal 2020 afgerond.</p> <p>- We hebben elf schoolgebouwen een energiescan laten doen om mogelijke energiebesparingen in beeld te brengen. Bij twee gebouwen bleek het verlichtingsplan optimaal. Zes scholen hebben gebruik gemaakt van de gemeentelijke tegemoetkoming in 2019 voor het aanbrengen van ledverlichting, met het doel om snel energie te kunnen besparen.</p>
We zorgen voor kwalitatief goede huisvesting: Onderwijshuisvesting overig	We hebben een aanvraag ontvangen voor uitbreiding van de Prinsenhofschool. De aanvraag is getoetst en dient in het kader van de wettelijke verantwoordelijkheid voor de huisvesting van scholen toegekend te worden. Inmiddels zijn verschillende locaties onderzocht, echter een definitieve oplossing is nog niet gevonden.

Programma 5 Onderwijs			
Portefeuillehouder:	Salman		
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?		
	We hebben een financiële bijdrage geleverd aan de verplaatsing van Internationale Schakel Klas Voortgezet Onderwijs (ISK-VO) van Katwijk naar Lisse.		
We willen dat iedere jongere een diploma haalt	We hebben uitvoering gegeven aan het geharmoniseerde beleid voor onderwijsachterstanden dat door de voormalige gemeenteraden in 2018 is vastgesteld. Kinderen met (een risico op) onderwijsachterstanden hebben in 2019 een aanbod ontvangen gericht op bevordering van taalvaardigheid, rekenvaardigheid, motoriek en sociale vaardigheden.		

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op de resultatenrekening.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven:

Programma: Onderwijs					
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2018	3,2	1,9	DUO/Ingrado
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2018	7,0	23,0	DUO/Ingrado
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2018	1,6	1,9	DUO/Ingrado

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand februari 2020.

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Programma: Onderwijs
Naam verbonden partij
Holland Rijnland

2.1.6 Programma 6: Sport, cultuur en recreatie

Programma 6 Sport, cultuur en recreatie	
Portefeuillehouder:	Van den Berg
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?
Sport	
We bevorderen sportdeelname door iedereen	We hebben via het Sportbedrijf stimuleringsactiviteiten uitgevoerd waaronder Max Vitaal en Sjors Sportief en is het Jeugdsportfonds ingezet voor kinderen van ouders die de middelen er niet voor hebben. Bovendien zijn de accommodaties onderhouden en zijn verenigingen gesubsidieerd om hun sport uit te oefenen. De verenigingen hebben subsidie ontvangen voor hun activiteiten. Tenslotte hebben we in samenwerking met de tafeltennisbond in oktober het Youth Top 10 –tafeltennis (EK) georganiseerd. Aan dit evenement waren verschillende nevenactiviteiten voor jeugd, ouderen en gehandicapten gekoppeld.
We stimuleren bewegen en sport in een veilig sportklimaat	We hebben een start gemaakt met het lokaal Sportakkoord. Hierbij zijn partijen uit onderwijs, cultuur, welzijn en sport betrokken. Op basis van de pijlers vitale sportverenigingen, duurzame accommodaties, een leven lang bewegen, iedereen moet mee kunnen doen, veilig sportklimaat en topsport zijn de actielijnen voor Noordwijk bepaald. Het lokaal sportakkoord wordt medio 2020 opgeleverd
We realiseren nieuwbouw op het sportpark Lageweg	We hebben de bestekken voor de nieuwbouw van SJC met succes aanbesteed. Op basis hiervan zijn de bouwkundig en installatietechnische aannemers gecontracteerd. Als gevolg van stikstofcrisis is vertraging ontstaan waardoor de start van de bouw is verschoven naar het voorjaar van 2020.
We herstructureren het Sportpark De Boekhorst	We zijn gestart met de uitvoering van de herstructurering Sportpark De Boekhorst (looptijd 2019-2022). Ondanks de nodige tegenslagen heeft de aannemer gedurende de zomerperiode 2 ¾ kunstgrasvelden aangelegd met bijbehorende infrastructuur. Ook is een deel van het nieuwe waterhuishoudkundige systeem gerealiseerd waarmee de waterhuishoudkundige situatie op het sportpark verbetert. Voorts is de bouw van de multifunctionele clubaccommodatie voor VVSB en Northa met BSO en fysiotherapie in overleg met de gebruikers voorbereid. Dit heeft geresulteerd in een uitvoeringsgereed bestek waarvoor eind 2019 de aanbesteding is gestart met als doel start bouw april/mei 2020.

Programma 6 Sport, cultuur en recreatie			
Portefeuillehouder:	Van den Berg		
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?		
We werken aan een toekomstvisie voor De Schelft	<p>We hebben met de exploitant van De Schelft - ter verhoging van de klanttevredenheid - een verbeterplan opgesteld voor het beheer, schoonmaak en onderhoud.</p> <p>We hebben een eerste verkenning uitgevoerd om te komen tot een toekomstvisie voor De Schelft.</p>		
Kunst, cultuur en media			
We faciliteren door middel van subsidies en accommodaties de cultuur in de gemeente Noordwijk	<p>2019 stond in het teken van 'Cultuur Verbindt'. Met dit thema is de onderlinge verbinding en de maatschappelijke betrokkenheid tussen inwoners, verenigingen en stichtingen en bedrijven uit de vier kernen onderstreept. Gedurende het jaar zijn circa 20 middelgrote en kleine evenementen georganiseerd waaronder theater- en muziekvoorstellingen, een film, een seniorenavond en een boekenbal.</p> <p>In 2019 is verder uitvoering gegeven aan Bouwstenen cultuurbeleid 2018-2021 'Sterren voor Cultuur'. Binnen de uitvoeringsprogramma's zijn diverse activiteiten en projecten gestart/en of verder ontwikkeld: Cultuur als cement van de Noordwijkse samenleving, Het verhaal van Noordwijk, Cultuurbeleving in de buitenruimte.</p> <p>In 2019 is subsidie ingezet om activiteiten in De Muze te realiseren. Daarmee hebben Noordwijkers en bezoekers van Noordwijk de mogelijkheid professionele voorstellingen en films te bezoeken. Door de uiteenlopende activiteiten en door de multifunctionele inzet van het gebouw heeft De Muze in 2019 ongeveer 100.000 bezoekers gehad.</p>		

Programma 6 Sport, cultuur en recreatie			
Portefeuillehouder:	Ter Hark		
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?		
Kunst, cultuur en media			
We onderzoeken in regionaal verband de toekomst van de lokale publieke omroep	De gemeenten Hillegom, Lisse, Noordwijk en Teylingen hebben in 2019 een vernieuwingsonderzoek laten uitvoeren. Aanleiding hiervoor was de financiële nood van Stichting Bollenstreek		

Programma 6 Sport, cultuur en recreatie

Portefeuillehouder: Ter Hark

Wat wilden we bereiken?

Wat hebben we er voor gedaan?

Omroep (Omroep BO). Bij het onderzoek zijn op inhoud ook de gemeente Katwijk en Omroep RTV Katwijk betrokken.

De onderzoeker heeft geadviseerd door een fusie van Omroep BO en RTV Katwijk een gezamenlijke streekomroep op te richten. Beide omroepen hebben aangegeven open te staan voor een intensieve samenwerking in de vorm van een fusie.

Alle colleges hebben besloten dit advies over te nemen, inclusief het benodigde ontwikkelbudget in 2020 en het exploitatiebudget vanaf 2021. Hierdoor kan in 2020 een kwartiermaker werken aan de vorming van de streekomroep met als doel één nieuwe streekomroep vanaf 1 januari 2021.

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op de resultatenrekening.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven:

Programma Sport, cultuur en recreatie					
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Niet-sporters	In %	2016	44	48,7	CBS, RIVM, GGD, Gezondheidmonitor

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand februari 2020.

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

Er zijn geen verbonden partijen voor dit programma.

2.1.7 Programma 7: Sociaal Domein

Programma 7 Sociaal Domein	
Portefeuillehouder:	Salman
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?
Algemeen	
We werken aan realisering van integrale toegang van hulp en zorg	<p>We werken met de HLT-gemeenten aan een Integrale toegang hulp en zorg. De kaders en de reikwijdte van de opdracht tot een Integrale toegang zijn door de bestuurlijke stuurgroep vastgesteld. Voor de uitvoering is subregionaal een ambtelijke projectgroep ingericht die aan de slag is met het voorbereiden van de Integrale toegang. De Integrale toegang moet per 1 januari 2021 staan.</p> <p>Een onderdeel hiervan is de privacy-leertuin, waarbinnen afspraken worden gemaakt over gegevensdeling.</p>
We gaan door met het ontwikkelen van algemene voorzieningen	<p>We hebben Sportief voor werk en Reuring geïntroduceerd in alle kernen van Noordwijk.</p> <p>We hebben een subsidietender (aanbesteding) voorbereid voor innovatieve voorstellen, die zijn gericht op het versterken van algemene voorzieningen ten behoeve van de deelname van kwetsbare doelgroepen om specialistische zorg te verminderen.</p>
We versterken de advisering binnen Sociaal Domein	De adviesraad Sociaal Domein Noordwijk is in 2019 van start gegaan als samenvoeging van de oude adviesraden. De adviesraad vergadert maandelijks en heeft diverse adviezen gegeven. Voorbeelden hiervan zijn mantelzorgondersteuning, algemene subsidieverordening, eenzaamheid en de Strandrups.
Jeugd	
We harmoniseren het Jeugd- en Jongerenwerk	We hebben het Nederlands Jeugdinstituut opdracht gegeven onderzoek te doen naar de positionering van het jeugd- en jongerenwerk in de nieuwe gemeente Noordwijk. Het rapport vormde de inhoudelijke basis voor de subsidietender (aanbesteding), in de zoektocht naar een nieuwe aanbieder van het jongerenwerk. Stichting Welzijnskwartier is als beste uit de bus gekomen en verzorgt vanaf 1-1-2020 het jeugd- en jongerenwerk in de gemeente Noordwijk.
We verbeteren de ketensamenwerking Jeugd en Veiligheid	We hebben in Noordwijk een overlegstructuur opgezet met de partners van jeugd en veiligheid, waarin structureel afstemming plaatsvindt over problematiek op straat, voorkomen overlast jeugd en de inzet van jeugdhulp.

Programma 7 Sociaal Domein			
Portefeuillehouder:	Salman		
Wat wilden we bereiken?		Wat hebben we er voor gedaan?	
We bereiden de inkoop van Jeugdhulp per 2021 in de subregio voor		We hebben samen met de subregio het zorgprogramma jeugdhulp opgesteld. In dit programma zijn de kaders voor de inkoop jeugdhulp opgenomen. De toegang tot de jeugdhulp gaat onderdeel uitmaken van de integrale toegang.	
We starten met de uitvoering van de regionale Werkagenda Jeugd 2019		<p>We hebben regionaal een cliëntervaringsonderzoek uitgevoerd. De aanbevelingen zijn meegenomen in het zorgprogramma plan jeugdhulp.</p> <p>Op het gebied van jeugdhulp en onderwijs zijn er pilots gestart, die het efficiënter inzetten van jeugdhulp bevorderen.</p> <p>In de regionale werkgroep "Samen werken aan veiligheid" is gewerkt aan verbeterde afspraken tussen de lokale toegang en het gedwongen kader (Jeugdbescherming, jeugdreclassering en de Raad van kinderscherming).</p> <p>We hebben regionaal pilots in het kader van het tijdelijk fonds jeugdhulp geëvalueerd. Een voorbeeld van een succesvolle pilot die een vervolg krijgt is de ombouw van bepaalde vormen van 24 uren behandeling met verblijf tot ambulante hulpverlening.</p>	
We evalueren de Visie "Hart voor de Jeugd"		We hebben subregionaal de visie "Hart voor de Jeugd" geëvalueerd. We hebben geconcludeerd dat de transitie goed is verlopen en dat de transformatie op onderdelen goed is ingezet; er ligt een goede basis om de komende jaren hier op voort te bouwen.	
We starten met een pilotproject Praktijkondersteuner huisartsen (POH)		We hebben lokaal een opdracht geformuleerd voor de inzet van de praktijkondersteuner jeugd. De POH zorgt voor de juiste doorverwijzing naar jeugdhulp en pakt zelf direct ook lichte problematiek op, zodat er minder doorverwijzingen nodig zijn.	
We zetten sterk in op Preventie jeugdhulp		We hebben ingezet op vroegsignalering en preventie jeugdproblematiek op scholen door ondermeer het verhogen van de weerbaarheid van de jeugd. Daarnaast had voorlichting bij onder andere echtscheidingsproblematiek en opvoeding extra aandacht.	
Participatie			
We harmoniseren het Armoedebeleid – Doe mee-regeling		We hebben ons minimebeleid in het najaar geharmoniseerd. Vooruitlopend op deze harmonisatie zijn wel reeds alle aanvragen vanuit de verschillende kernen in behandeling genomen.	

Programma 7 Sociaal Domein

Portefeuillehouder:		<i>Salman</i>	
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?		
	Medio 2019 is gestart met een Lokale aanpak vroegsignalering van huurschulden om opeenstapeling van schuldproblematiek te voorkomen dan wel aan te pakken.		
We werken aan vermindering van de achterstand met betrekking tot huisvesting van statushouders	<p>We hebben bij taakstelling huisvesting een behoorlijke inhaalslag gemaakt. Het jaar 2019 begon met een achterstand van 15. Dit jaar hebben we 41 statushouders kunnen plaatsen, waardoor onze achterstand, rekening houdend met een taakstelling van 30, momenteel nog 4 plaatsingen bedraagt. Voor deze 4 statushouders is al een woning gereserveerd, echter deze moest nog worden opgeknapt.</p> <p>We zijn gestart met de regionale werkgroep inkoop taalonderwijs statushouders in het kader van de veranderopgave inburgering. Daarnaast stemmen we subregionaal af hoe we omgaan met de uitvoering hiervan.</p>		
We stimuleren de participatie van mensen die al langere tijd uit het arbeidsproces zijn	<p>We hebben op basis van de contourennota van de ISD Bollenstreek het projectplan Meedoen! vastgesteld. Meedoen! beoogt op een actieve manier meer in contact te komen met en aandacht te geven aan mensen die vaak al jarenlang een bijstandsuitkering ontvangen met weinig uitzicht op betaald werk. Doel van die aandacht is om achterstanden op te heffen en deze minder kansrijke mensen weer mee te laten doen. In 2020 start het project.</p>		
We voeren Tegenprestatie naar Vermogen in	<p>We hebben in juni 2019 een nieuwe verordening tegenprestatie naar vermogen vastgesteld, die er op gericht is om meer maatwerk te leveren en daardoor meer klanten van de ISD Bollenstreek een tegenprestatie aan te bieden. Niet alleen omwille van de wederkerigheid, maar ook vanwege de positieve effecten op re-integratie en participatie (sociale activering).</p>		
We werken in regionaal verband aan vergroting van de participatie aan de arbeidsmarkt	<p>De Maregroep is in 2019 gestart met het opstellen van een Toekomstvisie. De ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en het brede sociale domein zijn aanleiding om de koers te herzien. Enerzijds omdat de begeleiding en ondersteuning voor de groep mensen die nu nog niet aan het werk is, intensiever en complexer wordt. Anderzijds omdat werkgevers grote behoefte hebben aan personeel, maar vooral ontzorgd willen worden. Een nieuwe koers biedt tevens mogelijkheden om de bedrijfsvoering in de organisatie door te ontwikkelen.</p>		

Programma 7 Sociaal Domein			
Portefeuillehouder:	Salman		
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?		
Maatschappelijke ondersteuning			
We bereiden de overdracht van de Maatschappelijke zorg van centrumgemeente Leiden naar de eigen gemeente voor	<p>We hebben ter voorbereiding op de overgang van de maatschappelijk zorg naar de gemeenten per 1 januari 2022 samen met Duin en Bollenstreekgemeenten de volgende activiteiten uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Versterken collectieve preventie door investeringen in algemene voorzieningen. • Start van de campagne positieve beeldvorming mensen met ggz problematiek op de werkvloer. • Start met intensieve plaatsing en begeleidingstrajecten gericht op arbeidsparticipatie • Scholing in herkennen van psychische en psychosociale problematiek voor eerstelijnszorgverleners. 		
We harmoniëren het Welzijnswerk	<p>We hebben een uitgebreide verkenning uitgevoerd van de organisatie van het welzijnswerk in de verschillende kernen. Dit heeft geresulteerd in een nieuw perspectief op het welzijnswerk, namelijk het bevorderen van het geluk van de inwoners als het primaire doel. In dit proces is onderlinge samenwerking van welzijnspartijen gestimuleerd met als resultaat dat per 2020 de ondersteuning van vrijwilligers, van mantelzorgers en de welzijnscoaching in een samenwerkingsverband van partijen vanuit de verschillende kernen zal worden vormgegeven.</p>		
We evalueren de Mantelzorg en ontwikkelen deze verder	<p>We hebben de mantelzorgondersteuning geëvalueerd. Hierbij zijn de waardering van mantelzorgers, de respijtzorgvoorzieningen (Zorgpauze) en de ondersteuning van mantelzorgers in brede zin tegen het licht gehouden. Op grond hiervan zijn de regelingen voor de waardering van mantelzorgers en de Zorgpauze geharmoniseerd.</p> <p>Tien Noordwijkse werkgevers hebben in maart 2019 hebben het predicaat mantelzorgvriendelijke werkgever ontvangen.</p>		
We willen een Senior- en dementievriendelijke gemeente zijn	<p>We participeren in de initiatiefgroep Dementievriendelijk Noordwijk. Deze groep heeft zich gericht op het versterken van de bewustwording bij zowel het brede publiek als maatschappelijke organisaties over dementie. Dit is gedaan door ondernemers te betrekken, een website en foldermateriaal te ontwikkelen en door voorlichtingsbijeenkomsten te organiseren. Het sociaal wijkteam en het Wmo adviescentrum</p>		

Programma 7 Sociaal Domein

Portefeuillehouder:	Salman		
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?		
	hebben in samenwerking met de casemanagers dementie een inloopspreekuur dementie geopend.		
We werken aan verbetering van de sociale veiligheid	We zijn gestart met het project "In veilige handen". Binnen dit project werken sportverenigingen, kunst en cultuur verenigingen en stichtingen, welzijn, sportraad en gemeente samen om een sociaal veilig klimaat te waarborgen. In de Algemene Subsidieverordening wordt een bepaling opgenomen waarmee preventieve maatregelen (zoals een VOG voor vrijwilligers) kunnen worden afgedwongen.		
We bestrijden eenzaamheid	We hebben het actieprogramma "Mensen hebben mensen nodig" ontwikkeld. Noordwijk sluit hiermee aan op het landelijke programma "Eén tegen eenzaamheid". In het programma worden activiteiten ontplooid binnen de actielijnen Voorkomen, Aanpakken, Randvoorwaarden creëren en Leren.		

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op de resultatenrekening.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven:

Programma: Sociaal Domein					
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in leeftijd 15 t/m 64 jaar	2018	852,8	774	CBS/LISA/ABF
Jongeren met delict voor rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2016	1	1	CBS-Jeugd
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2018	2	7	CBS-Jeugd
Netto arbeidsparticipatie	% werkz bevolking tov beroepsbevolking	2018	69,6	67,8	CBS-Arbeidsdeelname
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2018	2	2	CBS-Jeugd
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	1e half jaar 2019	174,5	381,7	CBS-Participatiewet
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	1e half jaar 2018	121,2	305,2	CBS-Participatiewet
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	1e half jaar 2019	11,3	10	CBS-Jeugd
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1e half jaar 2019	0,4	1,1	CBS-Jeugd
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	1e half jaar 2019	0,2	0,3	CBS-Jeugd
Cliënten met een maat-werkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	1e half jaar 2019	600	610	CBS-Monitor Sociaal Domein Wmo

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand februari 2020.

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Programma: Sociaal Domein	
Naam verbonden partij	
Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD)	
Holland Rijnland	
GR Kust-, Duin- en Bollenstreek (KDB)	
Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG)	

2.1.8 Programma 8: Volksgezondheid en milieu

Programma 8 Volksgezondheid en milieu	
Portefeuillehouder:	Salman, Van den Berg, De Jong
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?
Volksgezondheid	
We zorgen voor voldoende AED (Automatische Externe Defibrillator)	We hebben in de gemeente Noordwijk gezorgd voor een dekkend netwerk van AED's, die 24/7 toegankelijk is voor burgerhulpverleners. Inmiddels zijn er in Noordwijk ruim 500 burgerhulpverleners opgeleid.
We voeren het programma JOGG uit	<p>We hebben in het kader van Jongeren op Gezond Gewicht vele activiteiten ondernomen in samenwerking met scholen, sportclubs, kinderdagverblijven en andere organisaties. Deze acties waren gericht op het creëren van een gezonde leefomgeving waarin kinderen kunnen opgroeien.</p> <p>Zo zijn er inmiddels drie sportkantines die gezond aanbod hebben toegevoegd aan het bestaande aanbod en hebben drie po-scholen een drinkwaterplan ingevoerd. Voorts is er in samenwerking met het CJG en verschillende huisartsen een bijeenkomst voor professionals georganiseerd over Positieve Gezondheid en is er met verschillende partners een Spring-op-je-fiets-Maand georganiseerd, die tweejaarlijks herhaald zal worden.</p>
We versterken Veilig Thuis	Veilig Thuis is een advies- en meldpunt voor onveilige thuissituaties. Per 2019 is er sprake van een aangescherpte meldcode, die geresulteerd heeft in een stijging van het aantal meldingen van bijna 30%. Hierdoor ontstonden oplopende wachtlijsten. Om hier het hoofd aan te bieden is extra geld beschikbaar gesteld door zowel gemeenten als het Rijk. Vooralsnog zijn de extra middelen niet toereikend gebleken. Samen met Veilig Thuis is er een pakket van maatregelen besproken. Deze worden in 2020 ingevoerd. Dit zal leiden tot een hogere bijdrage aan de RDOG.
We werken samen met de andere deelnemende gemeenten aan versterking van de RDOG	De RDOG heeft - mede naar aanleiding van het accountantsrapport 2018 - een adviesbureau opdracht gegeven om de organisatie kritisch onder de loep te nemen. Dit heeft geleid tot een Programmaplan en een eerste Businesscase, om de interne organisatie te verbeteren en door te ontwikkelen. De besluitvorming krijgt in 2020 een vervolg.

Programma 8 Volksgezondheid en milieu			
Portefeuillehouder:	Salman, Van den Berg, De Jong		
Wat wilden we bereiken?		Wat hebben we er voor gedaan?	
Duurzaamheid			
We bereiken verduurzaming in samenwerking met onze partners		<p>We hebben duurzame initiatieven gestimuleerd. In dit transitiejaar is tevens veel tijd gestoken in het opzetten van een organisatie en planning om initiatieven in de komende jaren sneller en beter te kunnen faciliteren. Zo zijn we onder andere in overleg gegaan met ondernemersverenigingen voor het opzetten van een duurzaamheidswerkgroep. Gewerkt is aan een voorstel voor het continueren van gemeentelijke subsidies en (revolverende) fondsen.</p> <p>In 2019 is een overzicht gemaakt (uitvoeringsprogramma) van de verschillende projecten en activiteiten die bij de voormalige gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout liepen. Dit overzicht is breed georiënteerd en beschrijft activiteiten op het gebied van de energietransitie, biodiversiteit, circulariteit, klimaatadaptie en ons maatschappelijk vastgoed.</p>	
We verduurzamen de gemeentelijke bedrijfsvoering		<p>In 2019 zijn verdere stappen gezet op het gebied van verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. De gemeente ligt op schema om ruimschoots te kunnen voldoen aan de landelijke eisen voor kantooromgevingen in 2023 en 2030.</p> <p>In 2019 is het beleid maatschappelijk verantwoord inkopen geharmoniseerd.</p>	
We verankeren onze verduurzamingskeuzen in ons beleid		<p>In 2019 heeft zich binnen het college een heroverweging van alle duurzaamheidsaspecten plaatsgevonden. Op deze wijze is een sterkere focus gecreëerd. In 2019 is gewerkt aan de hieruit voortvloeiende strategische nota duurzaamheid.</p> <p>Bij ruimtelijke initiatieven zijn duurzaamheid en een duurzame energievoorziening, daar waar mogelijk, in toenemende mate een afwegingsfactor geworden.</p> <p>De duurzaamheidsbouwstenen die basis zijn voor de omgevingsvisie zijn opgesteld.</p>	
Energietransitie			
We treffen de voorbereiding voor het opstellen van een warmtevisie op wijkniveau		<p>In 2019 zijn een aantal onderzoeken naar warmte- en energiebehoefte en mogelijke (duurzame) bronnen uitgevoerd. Dit hebben we samen met de regio Holland Rijnland gedaan, maar ook specifiek met de andere gemeenten uit de Duin- en Bollenstreek.</p>	

Programma 8 Volksgezondheid en milieu			
Portefeuillehouder:		Salman, Van den Berg, De Jong	
Wat wilden we bereiken?		Wat hebben we er voor gedaan?	
		<p>In 2019 hebben we een substantiële rijkssubsidie (RRE-subsidie) een eenmalige uitkering uit het gemeentefonds gekregen om met de opgave van de warmtevisie de wijken in te trekken.</p> <p>In 2019 is een nieuwe medewerker energietransitie aangetrokken.</p>	
We versterken onze positie in de regio op de energietransitie		<p>In 2019 heeft de gemeente Noordwijk zich nadrukkelijk gemanifesteerd in de regio. Naast een zeer actieve rol in het projectteam Energietransitie van Holland Rijnland zijn, op initiatief van deze gemeente, de banden op duurzaamheid en energietransitie in de Duin- en Bollenstreek aangehaald. Dit heeft o.a. geresulteerd in een sterk geharmoniseerde aanpak van de aanvraag en uitvoering van de RRE-subsidie.</p>	
Natuur en groen			
We bereiken verduurzaming groen		<p>In 2019 ging aandacht uit naar duurzaam groen als bijdrage aan de leefbaarheid, klimaatbestendigheid en biodiversiteit in de gemeente.</p> <p>Er is ecologisch onderzoek uitgevoerd voor de kanskaart groen (eindoplevering begin 2020). Deze kanskaart geeft inzicht in waardevolle en kansrijke groenlocaties waar relatief makkelijk de natuurlijkheid en ecologische waarde vergroot kan worden. Tevens is er onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de weidevogelgebieden die Noordwijk rijk is. Beide onderzoeken bieden houvast bij de borging of versterking van bestaande groen- en natuurwaarden door 1) borgen en versterken van de lokale waarde (biodiversiteit) en 2) het verbinden van groen tot een duurzaam natuurnetwerk van hoofd- en haarvaten (vanaf de duinen tot aan de voordeur).</p> <p>Ter realisatie van het beleid is een vertaalslag gemaakt van beleid naar projecten in de buitenruimte; het Uitvoeringsprogramma (UVP) Natuur & Groen. Dit UVP bevat een concreet overzicht van uitvoeringsprojecten inclusief een prioritering in projecten en inzicht in de kosten en inspanningen. Het uitvoeringsprogramma start zodra de financiering toegezegd wordt. Speerpunten in het UVP zijn 1) de realisatie van ecologische verbindingen, 2) verhogen van biodiversiteit, 3) realiseren meer groen en bloemen en 4) meer beleving van natuur&groen.</p>	

Programma 8 Volksgezondheid en milieu			
Portefeuillehouder:		Salman, Van den Berg, De Jong	
Wat wilden we bereiken?		Wat hebben we er voor gedaan?	
We werken aan een b(l)oeiende Bollenstreek		<p>In 2019 zijn de volgende projecten geopend en opgeleverd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noordvoort (uit het Gebiedsprogramma 2014-2018) • Parel Landgoed en Streekmuseum Veldzicht • Natuurspeeltuin en educatiepunt Nationaal Park Hollandse Duinen bij Nederzandt (uit het Gebiedsprogramma 2016-2020) • Tuinmuur Calorama (van de Erfgoedlijn Landgoederenzone) • Bloemrijke bermen Noordwijk 2018 is opgeleverd. De uitvoering van de volgende projecten is gestart: <ul style="list-style-type: none"> • Parel Landgoed Nieuw Leeuwenhorst • Restauratie Historische tuin Landgoed Calorama • Rust en Fit (Parel Strand en duinen) <p>Noordwijk heeft medewerking verleend aan de projecten Actualisatie Netwerken en Belevingstops Trekvaart.</p> <p>In 2019 is Noordwijk clustervertegenwoordiger (penvoerder en kassier) geworden van de provinciale programmasubsidie (Sgg) voor de uitvoering van het Gebiedsprogramma B(l)oeiende Bollenstreek 2016-2020.</p> <p>In oktober heeft het Bestuurlijk Overleg Landschap Recreatie Natuur Erfgoed de volgende projecten onder het Gebiedsprogramma 2016-2020 in Noordwijk vastgesteld en subsidie toegekend:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Engelse en Franse tuin Parel St Bavo, • Uitkijkpunt Parel Landgoed Tespelduyn, • Renovatie en hergebruik landschuurtjes – waarvan 2 op het grondgebied van Noordwijk, • Bloemrijke bermen Noordwijk 2020-2022, <p>Voor deze projecten heeft Holland Rijnland de regionale bijdrage (RIF) toegezegd. Alle projecten waren eind 2019 in uitvoering.</p> <p>Het Cluster Duin- en Bollenstreek is gestart om samen met de provincie te werken aan het vervolg van de uitvoering vanaf 2021.</p>	
We versterken het natuur- en belevingsgroen in en om onze kernen		<p>Binnen het regionale gebiedsprogramma B(l)oeiende bollenstreek is subsidie aangevraagd voor de aanleg van meerdere bloemrijke bermen of graslanden. De realisatie van deze bermen is in 2019 gestart met de Beeklaan ter hoogte van Offem Zuid. Hier konden de groenwerkzaamheden “meeliften” met de reconstructie van deze weg. Ondanks dat de</p>	

Programma 8 Volksgezondheid en milieu			
Portefeuillehouder:		Salman, Van den Berg, De Jong	
Wat wilden we bereiken?		Wat hebben we er voor gedaan?	
		reconstructie stil ligt, worden deze werkzaamheden in 2020 afgerond met als resultaat een bloemrijk grasland met bollen in de (midden)berm gecombineerd met struweel en bomen. Deze brede berm is daarmee geschikt gemaakt als verblijfplaats en ecologische verbinding (haarvat) voor bijen, vlinders, vogels en bijvoorbeeld vleermuizen. De berm sluit aan op het ecologische netwerk van de provincie (NNN).	
Beheer openbare ruimte			
We hebben een openbare ruimte die duurzaam, schoon, leefbaar en veilig is: Groen		<p>Ten behoeve van de harmonisatie van het groenbeheer is een verkenning gedaan naar het beheerniveau groen en mogelijk contractvormen voor uitvoering van het groenbeheer. In Noordwijkerhout en De Zilk is ook onderzoek gedaan naar de huidige groenkwaliteit. De resultaten zijn op kaart gezet en vormen het uitgangspunt voor een inhaalslag groot onderhoud groen welke start in 2020. In 2020 worden tevens nieuwe beheercontracten opgesteld.</p> <p>In 2019 is de laatste groenrenovatie in Noordwijk aan Zee uitgesteld in verband met het aantreffen van beschermde vogelnesten. Dit project is verschoven naar begin 2020 waarna er in Noordwijk binnen en Noordwijk aan Zee geen sprake meer is van achterstallig groen. In 2020 wordt daarom in deze kernen overgegaan op het reguliere beheer en vervanging van plantvakken die het einde van hun levensduur hebben bereikt (oude plantvakken).</p> <p>Vanuit de biodiversiteitsopgave is een verkenning gedaan naar locaties, methodes en kosten voor ecologisch beheer in bermen en waterkanten. In 2020 zal in de praktijk gestart worden met ecologisch maaibeheer.</p> <p>In 2019 is naast het dagelijkse beheer extra aandacht uitgegaan naar het herstel van de hagenstructuur op de begraafplaats en het opknappen van het zeeheldengraf. Tevens is er een insectenhotel geplaatst op de begraafplaats en is het aanliggende grasland ingezaaid met een bloemrijk zaadmengsel ten behoeve van bijen. De begraafplaats sluit hiermee mooi aan op de ecologische verbindingzone Middengebied.</p>	
We hebben een openbare ruimte die duurzaam, schoon, leefbaar en veilig is: Spelen		In 2019 is druk gewerkt aan het beleid/harmonisatie van het vakgebied "Spelen". In 2020 is dit afgerond en vertaald in een Speelruimteplan 2020 t/m 2023. Ook is de data van	

Programma 8 Volksgezondheid en milieu

Portefeuillehouder:

Salman, Van den Berg, De Jong

Wat wilden we bereiken?

Wat hebben we er voor gedaan?

speellocaties in geheel nieuw Noordwijk geïnventariseerd en geïnspecteerd en is van 2 naar 1 beheerssysteem gegaan.

De projecten Calorama en Duin- en Dal zijn in 2019 gerealiseerd.

We hebben een openbare ruimte die duurzaam, schoon, leefbaar en veilig is:
Baggeren en oeverinrichting

Het beheer van baggeren is in 2019 geïnventariseerd. Middels een plan van aanpak is in 2019 het baggerwerk opgestart.

Ook de beschoeiing is in 2019 geïnventariseerd. Hiervoor zal in 2020 een bestek gemaakt en uitgevoerd worden.

We hebben een openbare ruimte die duurzaam, schoon, leefbaar en veilig is:
Wegen

In 2019 is gestart met het actualiseren van de beleidsplannen Wegen en civiele kunstwerken voor geheel de gemeente Noordwijk. In 2020 zullen deze plannen gerealiseerd zijn.

Ook wordt de actualisatie van de LIOR alsmede de wegenlegger in 2020 afgerond.

Conform uitvoeringsplannen zijn in 2019 diverse asfalterings- en straatwerkzaamheden uitgevoerd.

Tevens zijn er in 2019 de volgende projecten voltooid:

Reconstructie Victoriberg, Reconstructie Pilarenlaan, Ontsluitingsweg BAVO, Boerenburg.

Een uitspraak van de Raad van State heeft een streep gezet door het landelijke beleid "Programma Aanpak Stikstof" (PAS). Overeenkomstig het beleid "PAS" werd het onderhoud aan bestaande infrastructuur en de riolering uitgevoerd zonder een stikstofberekeningen en zonder Natuurvergunning. Door de uitspraak van de Raad van State geldt nu ook voor het onderhoud aan de openbare ruimte en de uitvoering van reconstructies/riolering dat deze activiteit de omliggende natura 2000 gebieden niet met stikstof mag belasten.

Door het ontbreken van de landelijke rekenmodule voor het berekenen van de stikstofdepositie is in overleg met de Omgevingsdienst West Holland (ODWH) de aanbesteding van de Parallel Boulevard aangehouden. Ook de werken/projecten Beeklaan en Bronsgeesterweg zijn hierdoor voorlopig on hold gezet. De beheerafdeling Openbare Ruimte werkt op dit moment intensief samen met de ODWH om de nodige stikstofkennis te verzamelen.

Programma 8 Volksgezondheid en milieu

Portefeuillehouder: Salman, Van den Berg, De Jong

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?
<p>We hebben een openbare ruimte die duurzaam, schoon, leefbaar en veilig is: Riolering</p>	<p>Afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van de harmonisatie. Het te beheren areaal is samengevoegd in 1 database, het beheersysteem Obsurv. Vervolgens is de voorbereiding gestart van de harmonisatie van het beleid. Het resultaat daarvan is te verwachten in 2020.</p> <p>In 2019 is de harmonisatie van het grondwatermeetnet afgerond en gestart met de harmonisatie van de monitoring en aansturing van de rioolpompen. Het ombouwen van de sturing van de diverse pompinstallaties neemt nog 3 jaar in beslag.</p> <p>In 2019 zijn de riool-verbeterprojecten Parallelweg te Noordwijkerhout en de verbeterprojecten Beeklaan, de laatste fase Boerenburg en de Jeroensweg afgerond. Deze rioolwerken maakten onderdeel uit van integrale reconstructieprojecten.</p>
<p>We hebben een openbare ruimte die duurzaam, schoon, leefbaar en veilig is: Afval en grondstoffen</p>	<p>Het instorten van de wereldmarktprijzen voor oud papier/karton én textiel heeft tot gevolg gehad dat Afval loont verliesgevend werd en moest sluiten.</p> <p>De ervaringen met het belonen om grondstoffen te scheiden worden, gemeente breed, meegenomen in het nieuwe afvalstoffenbeleid.</p> <p>In de proef met 3 variaties op het aankleden van de milieuparkjes in Noordwijk Binnen bleek één variant op de korte termijn te leiden tot minder bijplaatsingen van grofvuil en dozen. Met deze variant experimenteren we in 2020 verder op andere locaties op Noordwijk Zee en Noordwijk Binnen met als doel op meer plekken de bijplaatsingen te verminderen en onze inwoners bewust te maken van dit ongewenste gedrag.</p> <p>Juli 2019 is de startnotitie “Grondstoffenbeleid en –beheer gemeente Noordwijk” door het college vastgesteld. Hierop volgend is een openbare aanbesteding gestart voor het werven van een deskundig extern bureau voor de begeleiding van het grondstoffenbeleid, bijbehorend uitvoeringsplan en de marktconsultatie van de toekomstige inzamelorganisatie. Eind oktober 2019 zijn de werkzaamheden gestart.</p>
<p>We hebben een openbare ruimte die duurzaam, schoon, leefbaar en veilig is: Terugkoppeling van meldingen openbare ruimte</p>	<p>Voorheen konden inwoners meldingen en ideeën over de openbare ruimte via de app of website van Verbeterdebuurt doorgeven. Het afgelopen jaar zijn we overgestapt van Verbeterdebuurt naar het Fixi-platform, een ander meldpunt voor klachten in de Openbare Ruimte. De redenen hiervoor zijn o.a. een toegankelijker systeem voor zowel burger als gemeente en het feit dat Noordwijk als enige gemeente in</p>

Programma 8 Volksgezondheid en milieu			
Portefeuillehouder:	Salman, Van den Berg, De Jong		
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?		
	Duin- en Bollenstreek niet bij Fixi was aangesloten. Daarnaast zijn de kernen Noordwijkerhout en De Zilk toegevoegd. Ook van het onderdeel verkeersonveilige situaties kan inmiddels melding worden gemaakt. Voor wat betreft de afhandeling van klachten is gebleken dat niet iedere melding binnen 48 uur kan worden opgelost. Voor 2020 een uitdaging om hiervoor de juiste tijdspaden in het systeem te verwerken.		

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op de resultatenrekening.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven:

Programma: Volksgezondheid en milieu					
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2018	192	172	CBS-statistiek Huishoudelijk afval
Hernieuwbare elektriciteit	%	2018	3,2	geen data	Klimaatmonitor Rijkswaterstaat

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand februari 2020.

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Programma: Volksgezondheid en milieu
Naam verbonden partij
Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek (VAB) De Meerlanden Holding NV Samenwerkingsovereenkomst Noordwijk en AVR Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG)

2.1.9 Programma 9: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening, stadsvernieuwing

Programma 9: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	
Portefeuillehouder:	Salman, Van den Berg, De Jong
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?
Woningbouw	
We streven naar woningen die passen bij de woonbehoefte van onze inwoners.	Om inzicht te krijgen in de woonbehoefte van onze inwoners is gestart met een woononderzoek en een participatieproces om te komen tot een nieuwe Woonvisie. De uitkomsten van het onderzoek zijn in december gepresenteerd aan de gemeenteraad.
We bevorderen doorstroming	Het bevorderen van doorstroming en bouwen voor alle doelgroepen is belangrijk. Voor de toewijzing van de sociale koopwoningen in Offem gold de doelgroepenverordening. Huurders van sociale huurwoningen van NWS konden op deze manier met voorrang doorstromen naar een sociale koopwoning en hiermee werd doorstroming bevorderd.
We faciliteren de regionale woningbouwopgave	<p>We hebben uitvoering gegeven aan de "Regionale Woonagenda 2030". We zijn gestart met de voorbereidingen voor de gemeentelijke woonvisie en die sluit daar op aan.</p> <p>We hebben onze planlijst voor woningbouw (sub)regionaal afgestemd. Dit met als doel regionale doelen worden gehaald en dat deze in lijn zijn met de ramingen van de provincie.</p> <p>We hebben vanuit de "Regionale Huisvestingsverordening" lokaal maatwerk toegepast. Ook zijn de doelen meegenomen in de voorbereidingen voor de nieuwe Woonvisie.</p>
We brengen onze bouwstroom op gang	<p>We voeren ons "Deltaplan woningbouw en Bronsgeest" uit. We onderzoeken de mogelijkheden van nieuwe woningbouwlocaties en tijdelijke woningen. Met onze partners maken we hierover afspraken.</p> <p>We maken een stedenbouwkundig plan voor een beperkt deel van Bronsgeest. We zoeken alternatieve locaties ter compensatie van de delen van Bronsgeest die niet worden bebouwd. Hierbij nemen we strategische grondposities rondom onze kernen in.</p>
We zorgen voor een continue bouwstroom	<p>We faciliteren binnen bestaande kaders de huidige woningbouwplannen zodat de realisatie hiervan is geborgd.</p> <p>We voeren onze doorloopplanning van de bouwstroom in onze gemeente uit.</p>

Programma 9: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

<i>Portefeuillehouder:</i>		<i>Salman, Van den Berg, De Jong</i>			
Wat wilden we bereiken?		Wat hebben we er voor gedaan?			
We realiseren via grondposities onze ambities uit de Woonvisie en op verduurzaming		We benutten onze gemeentelijke grondposities om onze woonvisie- en verduurzamingsdoelen te realiseren. We leggen dit vast in een Nota grondbeleid.			
Ruimtelijke Ordening					
We formuleren samen onze Omgevingsvisie		<p>We hebben eind 2019 een plan van aanpak tot onze Omgevingsvisie vastgesteld. Hierbij is de samenleving en de identiteit van onze kernen het uitgangspunt. In het plan van aanpak is uitgangspunt dat we de Omgevingsvisie formuleren samen met inwoners en partners, in de geest van de Omgevingswet.</p> <p>We hebben een start gemaakt met het formuleren van de bouwstenen voor de Omgevingsvisie, onderdeel daarvan is de "Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport" (ISG).</p> <p>We hebben gewerkt aan het afronden van de regionale visie "Het Hart van Holland" en de "Agenda Holland Rijnland 2019-2023".</p>			
We kunnen werken met de Omgevingswet		<p>We hebben een plan van aanpak vastgesteld voor het maken van doen een (initieel) Omgevingsplan op voor een specifiek deelgebied en hebben ervaring opgedaan met de nieuwe manier van werken.</p> <p>We hebben gewerkt aan een Omgevingsverordening waarin alle bestaande verordeningen die de fysieke leefomgeving betreffen een plek krijgen.</p>			
We hebben onze bestemmingsplannen op orde		<p>De voorbereidingen zijn gestart voor een plan van aanpak om onze bestemmingsplannen door te lichten.</p> <p>De bestemmingsplannen zijn actueel. Aan ontwikkelingen is het afgelopen jaar medewerking verleend door het vaststellen van postzegel bestemmingsplannen.</p>			
We installeren een Erfgoedcommissie, die werkt volgens een nieuwe Erfgoed- en subsidieverordening:		De nieuwe Erfgoedverordening is in december 2019 vastgesteld. Op basis hiervan is de werving gestart voor de nieuwe Erfgoedcommissie. Er is gewerkt aan het voorstel voor de subsidieverordening.			
We zorgen ervoor dat het Pesthuis, de Engelse tuin en het kerkhof op het Bavo-terrein worden gerenoveerd.		De voorbereidingen voor het wind en waterdicht maken van het Pesthuis zijn afgerond. Voor renovatie van de Engelse tuin en het kerkhof op het Bavo-terrein zijn ontwerpvoorstellen gedaan. Deze zijn op hoofdlijnen positief ontvangen.			

Programma 9: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Portefeuillehouder:	<i>Salman, Van den Berg, De Jong</i>		
Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we er voor gedaan?		
We stellen waardenkaarten op voor Cultuurhistorie en Archeologie.	Er is afgestemd met andere gemeenten in de Duin- en Bollenstreek over de aanpak van een gezamenlijke cultuurhistorische waardenkaart. Het werken aan het Noordwijkerhoutse deel is gestart. Om de archeologische waardenkaart te kunnen voorzien van gedetailleerde verstoringsgegevens, is onderzoek gestart naar keurvergunningen door Erfgoed Leiden en Omstreken. Dit rapport geeft een basis voor een gewijzigde archeologische waardenkaart.		
Toezicht en handhaving wonen en ruimte			
We zorgen voor een sluitende handhavingketen	<p>De organisatie van de gemeentelijke taken op het gebied van vergunnen, toezicht en handhaving bouwactiviteiten (zogenoemde VTH-taken) is structuur gegeven door het vaststellen van het VTH-beleidsplan uitvoering bouwtaken 2019-2022. Dat plan stelt strategische en operationele kaders voor de wijze waarop deze aan de Omgevingsdienst West-Holland gemandateerde taken moeten worden uitgevoerd.</p> <p>Dit VTH-plan moet in samenhang worden gezien met de gelijktijdig vastgestelde VTH-verordening. Die verordening creëert een juridisch kader voor het beoordelen, borgen en verbeteren van de kwaliteit bij de uitvoering van de verschillende Wabo-taken (ruwweg: bouwen, brandveiligheid, milieu). Dit zowel voor de eigen organisatie als voor die van de Omgevingsdienst West Holland.</p>		
We maken gebiedsgerichte handhaving mogelijk	<p>Naast het algemene kader dat het VTH-plan en de VTH-verordening scheidt, is in streekverband gewerkt aan een vertaling van de economische en landschappelijke vitaliseringsopgave voor het ISG-gebied naar een specifiek op de problematiek toegesneden beleidskader. Dat beleidskader hebben wij overgenomen en geformaliseerd als eigen Noordwijks beleid.</p> <p>Uitgangspunt van het beleid is dat tegen strijdig gebruik van bollengrond moet worden opgetreden. Binnen marges kan worden meebewogen met ontwikkelingen gericht op verdere differentiatie van het landschap. Ook houdt het beleidskader rekening met situaties waarin voor bollenteelt bestemde gronden objectief gezien niet meer voor bollenteelt geschikt zijn.</p> <p>De uitvoering van het beleid voltrekt zich in stappen. De eerste stap betrof het verrichten van inventarisaties. Die zijn inmiddels uitgevoerd.</p> <p>De omvang van de problematiek blijkt dusdanig, dat deze niet binnen de regulier beschikbare formatie kan worden opgepakt.</p>		

Programma 9: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Portefeuillehouder:		Salman, Van den Berg, De Jong			
Wat wilden we bereiken?		Wat hebben we er voor gedaan?			
		Met het oog op het kunnen zetten van de volgende stap, het daadwerkelijk handhaven, zijn daarom meerjarig extra middelen vrijgemaakt om de handhaafopgave binnen een tijdspanne van 4 jaar te kunnen voltooien.			
We pakken oneigenlijk gebruik van woningen en woonfraude aan		Woningen zijn bedoeld om in te wonen. In dat kader is in april een pilot gestart in de kernen Noordwijk aan Zee en Noordwijk Binnen. Adressen waar sprake was van onrechtmatig recreatief gebruik of – toeristische verhuur organisaties zijn aangeschreven met als doel woningen weer voor het Wonen te gaan gebruiken. Het college heeft ook beleidsrichtingen opgesteld. In oktober denkrichtingen gepresenteerd en de meningen van inwoners en belanghebbenden gepeild tijdens de participatiebijeenkomsten.			

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op de resultatenrekening.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven:

Programma: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Gemiddelde WOZ waarde	x € 1.000	2019	340	248	CBS-statistiek WOZ
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2018	8,5	8,6	BAG/ABF Research
Demografische druk	%	2019	74	69,8	CBS/ABF Research
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In €	2019	726	669	COELO
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In €	2019	833	739	COELO

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand februari 2020.

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Programma: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
--

Naam verbonden partij

Omgevingsdienst West-Holland (ODWH)

Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM)

2.2 Paragrafen

Naast de programma's moeten gemeenten minimaal 7 programma-overstijgende paragrafen in de jaarstukken opnemen (BBV-verplichting). In de paragrafen staat belangrijke informatie waarmee inzicht kan worden verkregen in de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's.

Deze 7 verplichte paragrafen gaan over:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid

2.2.1 Lokale heffingen

Deze paragraaf bevat, conform artikel 10 van het BBV, informatie over de lokale heffingen van de gemeente Noordwijk. De volgende onderwerpen komen aan de orde:

- Algemene ontwikkelingen in 2019
- De gerealiseerde opbrengsten en verantwoording op gebied van lokale heffingen.
- De lastendruk.
- Het kwijtscheldingsbeleid.

Algemene ontwikkelingen in 2019

Harmonisatie van belastingen en heffingen

Het uitgangspunt was, dat de tarieven van de lokale lasten direct al per 1 januari 2019 werden geharmoniseerd. In de vergadering waarin is besloten tot de fusie zijn 2 moties aangenomen waarin is vermeld dat de lasten voor de inwoners zo laag mogelijk dienen te zijn. Minstens gelijk, en bij voorkeur lager.

Het doel is geweest om zoveel mogelijk gemeentelijke belastingen op 1 januari 2019 te harmoniseren c.q. op elkaar af te stemmen. Dit is nog niet voor alle belastingen en heffingen gelukt.

De volgende belastingen/heffingen zijn geharmoniseerd.

- Hondenbelasting
- Forensenbelasting
- Toeristenbelasting
- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing
- Onroerende-zaakbelastingen
- Roerende-zaakbelastingen
- Leges (deels).

De precariobelasting en een groot gedeelte van de leges zijn niet geharmoniseerd.

Algemene doelstelling

Op grond van 2 aangenomen moties mocht de fusie voor de inwoners niet leiden tot een lastenverhoging met betrekking tot de lokale lasten. Om dit te bereiken is de lastenverschuiving, die optreedt als gevolg van de verplichte harmonisatie van de OZB-tarieven per 1 januari 2019, gecompenseerd door de afvalstoffenheffing en de rioolheffing op elkaar af te stemmen

De fusie is niet aangegrepen om meer belastingopbrengst te genereren. Er is uitgegaan van een totaalopbrengst van beide gemeenten gezamenlijk die gelijk is aan die van 2018, gecorrigeerd met 2,4% voor inflatie. (conform de in de septembercirculaire van BZK opgenomen inflatiestijging)

Er was echter niet aan te ontkomen dat er verschuivingen plaats hebben gevonden, waardoor het kan zijn dat een belastingplichtige toch meer (of minder) belasting gaat betalen. Dit is inherent aan het afstemmen van tarieven en tariefstelsels die sterk afwijken. Uitgangspunt was dat zo min mogelijk belastingplichtigen nadeel zouden ondervinden van de harmonisatie van de belastingverordeningen

Kaders

De gemeentelijke belastingen, heffingen en rechten vormen een belangrijk deel van de inkomsten van de gemeente Noordwijk.

De gemeenteraad heeft een grote mate van vrijheid bij het vaststellen van de belastingtarieven. De gemeenteraad bepaalt ieder jaar de hoogte van de belastingen. Door de gemeenteraad wordt voor ieder jaar voor elke belasting afzonderlijk een verordening vastgesteld. In de verordening staan de voorwaarden, tarieven en uitgangspunten voor de desbetreffende belasting. In december 2018 zijn belastingverordeningen 2019 afzonderlijk per gemeente al vastgesteld.

De gemeente Noordwijk kent de volgende belastingen die worden aangemerkt als algemeen dekkingsmiddel:

- Onroerende zaakbelastingen (OZB);
- Belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten (RZB);
- Hondenbelasting;
- Toeristenbelasting;
- Forensenbelasting;
- Precariobelasting;
- Parkeerbelasting.

Tegenover deze belastingen staat geen rechtstreekse individuele tegenprestatie van de overheid.

De niet-algemene (gebonden) dekkingsmiddelen:

- Afvalstoffenheffing;
- Rioolheffing;
- Leges, waaronder de zogenaamde bouwleges;
- Marktgeld;
- Lijkbezorgingsrechten.

Deze heffingen worden in rekening gebracht wegens een specifieke dienstverlening, zoals het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval, het afvoeren van afvalwater en bijvoorbeeld voor het aanvragen van een vergunning of paspoort.

Gerealiseerde opbrengsten en verantwoording algemene dekkingsmiddelen

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

De WOZ-waarde vormt de grondslag voor de onroerende zaakbelastingen.

De hertaxatie van de objecten is van invloed op de tarieven OZB. De hertaxatie vindt jaarlijks plaats. Voor 2019 gold de waarde naar het prijspeil op 1 januari 2018.

Voor 2019 zijn de tarieven OZB voor de nieuwe gemeente Noordwijk berekend op basis van de toen bekende gegevens. Door de fusie, en de daarbij behorende conversie en implementaties, was niet helemaal duidelijk wat de totale nieuwe WOZ-waarde zou worden voor de nieuwe gemeente.

Rekeningresultaat:

Uitgaande van de begrote opbrengst 2019 is op basis van een aantal aannames destijds een tarief berekend. Naar nu blijkt zijn de tarieven 2019 enigszins te hoog berekend met als gevolg een hogere werkelijke opbrengst OZB 2019 ten opzichte van de raming 2019.

Daarnaast zijn in 2019 nog aanslagen en verminderingen opgelegd die betrekking hadden op oude belastingjaren. In 2019 is hierdoor een meeropbrengst gerealiseerd van € 192.000,-.

Voor de berekening van de tarieven 2020 is uiteraard uitgegaan van de begrote opbrengst 2020, zoals die door de gemeenteraad is vastgesteld.

Roerende zaakbelastingen (RZB)

Roerende zaakbelastingen is een belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten. Roerende woon- en bedrijfsruimten kunnen niet in de heffing van de OZB worden betrokken. De systematiek van de RZB sluit aan bij die van de OZB. Belastingplichtig zijn de eigenaren van de roerende ruimten en bij niet-woningen ook de gebruikers.

Toeristenbelasting

Doel van het instrument toeristenbelasting is om toeristen mee te laten betalen aan de kwaliteit van de voorzieningen in de gemeente Noordwijk. Naar aanleiding van een advies van Legitiem B.V. (gespecialiseerd bureau) en een door dit bureau verricht onderzoek naar de forfaitaire heffingsmaatstaven, is de toepassing van de forfaitaire heffing beperkt.

De forfaitaire heffingsgrondslag beperkt zich in de nieuwe verordening tot vaste jaarplaatsen, vaste en niet-vaste seizoenplaatsen en arrangementen op toeristische plaatsen.

Hierbij zijn de forfaitaire heffingsgrondslagen naar beneden bijgesteld.

Uit het onderzoek is namelijk gebleken dat de forfaitaire heffingsgrondslagen die werden gehanteerd te veel afwijken van de werkelijkheid en te hoog waren.

Voor de hele gemeente Noordwijk gelden twee tarieven; een laag tarief voor kampeermiddelen op toeristische plaatsen en een hoger tarief voor overige accommodaties (b.v. hotels).

Rekeningresultaat:

Doordat de forfaitaire heffingsgrondslag nu minder gebruikt wordt en de aanslagen veelal worden berekend op basis van het daadwerkelijk aantal overnachtingen wordt een meeropbrengst gerealiseerd van € 1.124.000,--.

Bij de raming van de begroting 2020 is met deze structurele meeropbrengst rekening gehouden.

Precariobelasting op kabels en leidingen

De voorgenomen afschaffing van de precariobelasting voor kabels en leidingen heeft tot gevolg dat tot 1 januari 2022 maximaal het tarief dat gold op 10 februari 2016 geheven kan worden. Het tarief 2018 van € 4,56 gold derhalve ook voor het belastingjaar 2019.

Rekeningresultaat:

Voor 2019 is een aanslag precariobelasting op leidingen opgelegd van € 4.736.741,-- voor ondergrondse infrastructuur. Door een toename van het aantal strekkende meters leidingen als gevolg van nieuwbouw is ten opzichte van de begroting een structurele meeropbrengst van € 120.000,- gerealiseerd.

Precariobelasting op woonschepen

Woonboten liggen boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Voor het gebruik van deze openbare gemeentegrond wordt geen huur in rekening gebracht. De 'oude' gemeente Noordwijk kende geen precariobelasting op woonschepen. Voor het gebruik van de openbare gemeentegrond door woonboten wordt nu in de gehele gemeente Noordwijk precariobelasting geheven.

Parkeerbelasting

De parkeertarieven blijven voor 2019 gelijk aan de parkeertarieven in 2018.

Rekeningresultaat:

De werkelijke parkeerinkomsten komen ten opzichte van de raming met circa € 684.000,- hoger uit. De naheffingsaanslagen komen circa € 34.000,- lager uit dan de raming en de parkeervergunningen komen circa € 55.000,- hoger uit dan de raming.

Forensenbelasting

De forensenbelasting dient ertoe om mensen die relatief veel in de gemeente verblijven, maar geen ingezetene zijn van onze gemeente, mee te laten betalen aan voorzieningen in de gemeente. Het doel is niet om kosten voor deze voorzieningen één op één te verhalen, maar juist om een bijdrage te vragen aan het algemene voorzieningenniveau van de gemeente.

Rekeningresultaat:

Door een waardestijging in met name het segment woningen van € 200.000,- tot € 250.000,- is een meeropbrengst gerealiseerd van € 30.000,-. Daarnaast werd in de 'oude' gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout in 2018 reeds € 35.000,- meer opbrengst gerealiseerd dan begroot. Totaal resulteert dit in een meeropbrengst van € 65.000,-.

Hondenbelasting

De hondenbelasting wordt geheven voor het houden van een hond. Belastingplichtig is de houder van een hond.

Rekeningresultaat:

Door de fusie en het coalitieakkoord, waarin sprake was dat de hondenbelasting zou worden afgeschaft, heeft de afgelopen twee jaar geen controle plaatsgevonden. Hierdoor is lagere opbrengst ontstaan van € 45.000,-.

Gerealiseerde opbrengsten en verantwoording niet-algemene dekkingsmiddelen

Algemeen

De tarieven behorende bij kostendekkende producten zoals leges, afvalstoffenheffing, rioolheffing en lijkbezorgingsrechten kunnen naast de stijging door inflatie nog door andere oorzaken stijgen.

De verplichte harmonisatie van de OZB-tarieven zou voor de inwoners van Noordwijk leiden tot een lastenverlichting en voor de inwoners van Noordwijkerhout tot een aanzienlijke lastenverzwaring.

Tijdens de bespreking van de Kadernota op 19 juni 2018 heeft de raadsgroep haar voorkeur uitgesproken voor compensatie van deze lastenverschuiving door afstemming van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing, waarbij, overeenkomstig Noordwijk, een vast bedrag per object aan rioolheffing wordt geheven van de eigenaar en een variabel bedrag (boven 300 m³ afvoer van afvalwater) van de gebruiker.

Afvalstoffenheffing

Op basis van kostendekking en rekening houdend met de uitgangspunten die de Raadsgroep heeft aangenomen tijdens de bespreking op 19 juni 2018 van de concept Kadernota, zijn de tarieven voor 2019 vastgesteld.

Rekeningresultaat:

Voor het onderdeel afvalstoffenheffing geldt dat een minimale meeropbrengst is gerealiseerd van € 8.000,-.

Rioolheffing

De rioolheffing vindt plaats als een pand direct of indirect is aangesloten op het gemeentelijk riool. Ook panden die geen aansluiting hebben op het drinkwaternet worden in de heffing betrokken, omdat zij hemelwater afvoeren op het riool. Voor deze panden geldt een lager tarief.

Op basis van kostendekking en rekening houdend met de uitgangspunten die de Raadsgroep heeft aangenomen tijdens de bespreking op 19 juni 2018 van de concept Kadernota, zijn de tarieven voor 2019 vastgesteld.

Rekeningresultaat:

Door de wijziging van de grondslag van een gedeelte van het grondgebied van de nieuwe gemeente Noordwijk is bij de begroting 2019 uitgegaan van een aantal aannames. Door de nieuwbouw en het feit dat bij een eigenarenheffing er geen verminderingen plaatsvinden wordt een structurele meeropbrengst gerealiseerd van € 60.000,--.

Bij de raming 2020 is rekening gehouden met deze meeropbrengst.

Leges

De huwelijksleges, de leges voor reisdocumenten, rijbewijzen en de verstrekkingen in het kader van de Basisregistratie personen (BRP) zijn geharmoniseerd. De tarieven voor reisdocumenten en rijbewijzen zijn 'gemiddeld' op basis van de voorheen gehanteerde berekening van de tarieven door de oude gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout. Voor verstrekkingen BRP zijn de tarieven van voorheen Noordwijkerhout gehanteerd. De overige legestarieven voor 2019 zijn met 2,4% inflatiecorrectie verhoogd met uitzondering van de bouwleges.

Overzicht lokale lastendruk eigenaar/gebruiker en huurder

Onderstaand treft u een tabel aan waarin de lastendruk in Noordwijk in het jaar 2019 is opgenomen voor zowel een eigenaar/gebruiker als een huurder. Zoals gebruikelijk in het woonlastenoverzicht worden hierbij de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffingen betrokken. Verder is als uitgangspunt genomen een meerpersoonshuishouden. Voor de berekening van de OZB wordt uitgegaan van een woning met een WOZ-waarde van € 340.000,-- (gemiddelde WOZ-waarde van woningen in Noordwijk in 2019).

Omschrijving	2019	
	Eigenaar/gebruiker	Huurder
Gemiddelde woningwaarde (waardepeildatum 1 januari 2018)	€ 340.000,00	
OZB eigenaar	€ 350,20	
Afvalstoffenheffing (meerpersoonshuishouden)	€ 300,48	€ 300,48
Rioolheffing	€ 182,40	
Totaal	€ 833,08	€ 300,48

Kwijtscheldingsbeleid

Voor mensen met een laag inkomen bestaat de mogelijkheid om gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van betaling van belasting te verzoeken. Kwijtschelding is mogelijk voor hondenbelasting (eerste hond), afvalstoffenheffing, rioolheffing en ozb.

Of de burger in aanmerking komt voor kwijtschelding hangt af van het netto besteedbaar inkomen. Dit is het bedrag dat men overhoudt nadat de uitgaven zijn afgetrokken van de netto inkomsten.

Het netto besteedbaar inkomen wordt vervolgens getoetst aan vastgestelde normbedragen van de Algemene bijstandswet, waarna kan worden bepaald of men in aanmerking komt voor kwijtschelding.

Met ingang van 2017 worden de gemeenten bij het beoordelen van een verzoek om kwijtschelding ondersteund door het Centraal Inlichtingenbureau (CIB). Het CIB toetst geautomatiseerd of een verzoek voldoet aan de door de gemeente opgestelde normstelling voor inkomen en vermogen. Bij een positief besluit voor de aanvrager verleent de gemeente kwijtschelding van de belastingen.

In 2019 zijn 557 huishoudens in aanmerking gekomen voor kwijtschelding. Er is voor een bedrag van € 133.000,- kwijtgescholden.

2.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. Bestuursdienst

Deze paragraaf behandelt, conform artikel 11 van het BBV, een inventarisatie van de weerstandscapaciteit; inventarisatie van de risico's, het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's; verplichte financiële kengetallen en een beoordeling van de onderlinge verhoudingen tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. De risico's zijn verdeelt in risico's voor de Bestuursdienst en risico's die zich in het Grondbedrijf voordoen. Daarover melden wij u in deel 2 van deze paragraaf.

Inventarisatie van de risico's

Op basis van de geïnventariseerde risico's is ook het weerstandsvermogen berekend. Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin de gemeente in staat is de middelen vrij te maken om de risico's, die zich in de praktijk voordoen, op te vangen zonder dat dit betekent, dat het beleid veranderd/ingekrompen moet worden. Het vermogen om beleid door te zetten, is afhankelijk van de omvang van de weerstandscapaciteit.

Risicodekking Sociaal Domein

De decentralisaties van taken van het rijk naar de gemeente – Wmo, Jeugdzorg en Participatie kent uiteraard risico's. Noordwijk heeft een reserve Sociaal Domein die als achtervang dient voor eventuele ontstane tekorten die niet werden voorzien. Hiervoor hoeven wij geen beroep te doen op de reserve Weerstandsvermogen zolang de reserve Sociaal Domein nog toereikend is.

De stand van de reserve Sociaal Domein eind 2019 is € 5.974.000,-. In de nota reserves en voorziening 2020 is besloten om deze reserve af te romen naar € 5.000.000,- in 2020. Ook met een verlaging naar € 5 miljoen zijn de risico's de komende jaren afgedekt.

Pandemie Coronavirus

Bij de inventarisatie van de risico's was de corona pandemie in Nederland nog niet in volle hevigheid los gebarsten. Nu zitten we in een situatie waarin de overheid allerlei maatregelen heeft afgekondigd om dit virus te stoppen. De effecten van deze maatregelen kunnen (grote) financiële gevolgen hebben voor burgers, bedrijven en de gemeente zelf. Daarnaast heeft het kabinet besloten om vanwege het coronavirus uitzonderlijke economische maatregelen te nemen. Doel is om naast onze gezondheid ook onze banen en inkomens te beschermen en de gevolgen voor zzp'ers, mkb-ondernemers en grootbedrijven op te vangen. Dit pakket biedt, zo lang als nodig is, maandelijks voor miljarden euro's aan steun. Voor gemeente is het nog onduidelijk welke van de steunmaatregelen worden vergoed van uit het Rijk en waar de gemeente zelf voor opdraait.

Omdat nog niet alle gevolgen van het Covid-19 virus zichtbaar zijn wordt voorgesteld om het verschil tussen de benodigde weerstandscapaciteit € 5.698.000,- en de beschikbare weerstandscapaciteit € 7.175.000,- beschikbaar te houden in de reserve weerstandvermogen om eventuele kosten uit te dekken.

Benodigde weerstandscapaciteit

De in kaart gebrachte risico's geven een het volgende financiële totaalbeeld:

- Totaal bruto risico's : € 16.670.000,-
- Totaal netto risico's : € 3.256.000,-

Voor Noordwijk is bepaald dat de ratio van het weerstandsvermogen, dit is de verhouding tussen de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit, tenminste 1,75 moet zijn. In deze situatie betekent dit dat de reserve weerstandvermogen $1,75 \times € 3.256.000,- = € 5.698.000,-$ moet zijn.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbaar weerstandscapaciteit voor de gemeente Noordwijk bestaat uit de reserve weerstandsvermogen. De stand van de reserve weerstandsvermogen heeft eind 2019 is € 7.175.000,-.

Posten als "onbenutte belastingcapaciteit" en "verkoop gebouwen" zijn niet direct aanwendbaar en worden ook niet meegenomen de weerstandscapaciteit.

Daarnaast zijn er reserves waar geen bestemming aan toe gekend is. Te denken valt hierbij aan de NUON reserve. Deze reserves worden ook buiten de weerstandscapaciteit gehouden. Het meenemen van de NUON reserves is onwenselijk, dit zou een vertekend beeld kunnen geven van de weerstandsratio.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit.

Actuele weerstandsvermogen

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het actuele weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 7.175.000,-}{€ 3.256.000} = 2,20$$

Beoordeling weerstandsvermogen

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, maken wij gebruik van de onderstaande tabel.

Waarderingcijfer	Weerstandsnorm	
	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	Uitstekend
B	1.4 - 2.0	Ruim voldoende
C	1.0 - 1.4	Voldoende
D	0.8 - 1.0	Matig
E	0.6 - 0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

Onze ratio valt in klasse A. Een ratio van het weerstandsvermogen in deze rekening 2019 voor de algemene dienst is 2.2: "uitstekend". In coalitieakkoord is opgetekend dat weerstandsvermogen moet liggen tussen 1.4 en 2.0.

2. Grondbedrijf

Het weerstandsvermogen

Voor het bepalen van de netto-risico's in het grondbedrijf zijn die risico's meegenomen die daadwerkelijk moeten worden afgedekt in het weerstandsvermogen. Dat betekent dus dat de risico's in complexen/grondexploitaties, waarvan het saldo van de grondexploitatie voldoende is om de risico's in de exploitatie zelf op te vangen, én waarvan het bedoelde exploitatieresultaat geen directe bestemming heeft gekregen, niet langer in het netto-risico worden betrokken. Daar is immers al een dekking voor in het resultaat van het complex zelf.

Over deze methodiek van behandeling van risico's is overleg gevoerd met en overeenstemming verkregen van de accountant. De 'post onvoorzien' in elk van de grondexploitaties is niet aan de beschikbare weerstandscapaciteit toegevoegd. De reden daarvan is dat we die ruimte in de grondexploitatie specifiek beschikbaar willen houden als opvang van de onvoorziene omstandigheden in de uitvoering van de grondexploitaties zelf.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de som van de reserve grondbedrijf + alle voorziene exploitatiewinsten -/- de resultaten die worden ingezet voor de dekking van investeringslasten.

In het grondbedrijf is de behoefte aan dekkingsmiddelen voor de geïntariseerde netto risico's voor de jaarrekening 2019 berekend op € 4.832.394,-. Volgens de 1,25-norm voor het grondbedrijf moet de beschikbare weerstandscapaciteit dan minimaal (afgerond) € 6.000.000,- zijn. De weerstandscapaciteit van het grondbedrijf is berekend op circa € 8.944.000,- en is daarmee toereikend binnen de gestelde norm. De ratio van het weerstandsvermogen van de jaarrekening 2019 voor het grondbedrijf is 1.9: "Ruim voldoende".

De risico-inventarisaties

De benodigde weerstandscapaciteit komt uit de inventarisatie / kwantificering van de risico's in de BIE's, de 'BIE's zonder grondexploitatie' en de Voorraden grond. Voor wat betreft de BIE's geldt dat alleen voor die exploitaties waarbinnen de risico's niet kunnen worden gedekt door het resultaat van de grondexploitatie. Dat kan zijn omdat het resultaat niet toereikend is of omdat het resultaat (deels) is bestemd voor andere doeleinden.

Samengevat geeft dat een beeld zoals op de volgende bladzijde in een overzicht is gezet.

De cijfers in onderstaand overzicht onder het kopje beoogde investeringen hebben op `n enkel punt enige toelichting nodig:

- Besloten is om vanuit de reserve grondbedrijf € 6,1 miljoen te storting in de reserve kapitaallasten zwembad. Om de reserve grondbedrijf op peil te houden wordt de laatste termijn van € 2 miljoen pas in 2021 overgeboekt naar de reserve kapitaallasten zwembad.
- Rekening is gehouden met dekking van de bijdragen aan het Regionaal Investeringsfonds (Holland Rijnland) voor de jaren 2020-2024. In die jaren is dekking ten laste van de begroting van de algemene dienst niet meer voorzien.
- Met ingang van 1 januari 2016 geldt de vennootschapsbelastingplicht ook voor overheidsondernemingen in Nederland, dus ook voor gemeenten. Na beoordeling van alle activiteiten binnen de gemeente Noordwijk blijkt voor Noordwijk alleen het

grondbedrijf onder de vennootschapsbelasting te vallen. Op basis hiervan is berekend dat de belastingdruk voor de komende jaren ongeveer € 0,5 miljoen zal bedragen. Omdat deze belasting een directe relatie heeft met het grondbedrijf worden deze kosten ten laste van de reserve grondbedrijf gebracht.

- Door het bijstellen van de regels van het BBV wordt de overhead grondbedrijf en projecten niet meer ten laste van de verschillende projecten gebracht middels een verdeelsleutel maar komen direct ten laste van de Reserve winst uit Grondbedrijf.

Risico's projectoverstijgend

De plotselinge en hoogst actuele Coronacrisis heeft zeer waarschijnlijk gevolgen voor de exploitaties van de gemeente (onzekerheid voor ondernemers en consumenten, rente, inflatie, waarde vermindering grond en uitstelgedrag ect.) De impact hiervan is op dit moment nog niet te overzien. Voor het grondbedrijf hebben we voorlopig een inschatting gemaakt en hier een risico aangekoppeld van circa € 1,5 miljoen.

Grondexploitatie	A Gepr. resultaat	B Risico	Wel/niet meenemen*	C Weerstands-Beoogde capaciteit	E Risico investeringen D
Boechorst	1.452.000	-25.224	niet	1.477.224	0
Space Business Park	4.381.000	1.764.273	niet	2.616.727	0
Duineveld	4.076.000	-36.839	niet	4.112.839	0
Offem-Zuid	0	1.209.748	wel	0	1.209.748
Maarten Kruytstraat	17.000	221.507	wel	0	221.507
Het Zilt	0	293.691	wel	0	293.691
Schippersvaartweg	0	65.856	wel	0	19.500
Joh. Van Hoorstraat	97.000	19.500	niet	77.500	0
Beoogde investeringen (D)					
Storting in reserve kapitaallasten zwembad					-2.000.000
Beheer openbare ruimte CP1 1ste fase					-2.000.000
Overige investeringen 2020 -2021					-430.000
Vpb 2020-2025					-553.000
Warme gronden					-268.000
Overhead grondbedrijf en projecten 2020-2025					-1.564.000
RIF-bijdragen 2020-2025					-4.815.000
Risico's Voorraden Grond en overige risico's					
Risico's NIEGG's		1.047.212			1.047.212
Risico's voorraden grond		550.000			550.000
Risico's projectoverstijgend		1.490.736			1.490.736
Totaal	10.023.000	6.600.460		8.284.290	-11.630.000
Stand van zaken Reserve per 1-1-2020				12.289.697	
C Weerstandscapaciteit (vanuit resultaten grondexploitaties +/- risico's)				8.284.290	
D Beoogde nvesteringen				-11.630.000	
Beoogde voorzieningen 2020				0	
Beschikbare weerstandscapaciteit				8.943.987	
E Benodigd weerstandsvermogen (risico's, niet gedekt door eigen grondexploitatie)				4.832.394	
Weerstandsratio					1,9

3. Financiële kengetallen

Financiële Kengetallen

	Normen VNG (%)			Indicatoren Noordwijk		
	Voldoende	Matig	Onvoldoende	Rek'18	Begr.19	Rek. '19
Netto schuldquote	< 100	100 > < 130	> 130	28,68%	53,04%	25,87%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 100	100 > < 130	> 130	18,88%	43,72%	16,11%
Solvabiliteitsratio	> 50	30 > < 50	< 30	52,51%	49,88%	59,44%
Kengetal grondexploitatie		Geen norm		13,91%	31,93%	10,00%
Structurele exploitatieruimte	> 0,6	0 > < 0,6	0	0,61%	0,21%	2,99%
Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishoudens	< 100	100 > < 120	> 120	113,82%	111,30%	111,05%

De financiële kengetallen die inzicht geven in de financiële positie van de gemeente Noordwijk zijn:

- De netto-schuldquote vergelijkt de leningen van de gemeente (met aftrek van de geldelijke bezittingen) met de totale baten van de begroting. Hiermee geeft deze indicator inzicht in de mate waarin de begroting 'vastligt' voor door rente en aflossing. Tabel Financiële kengetallen presenteert hiernaast ook de schuldquote gecorrigeerd voor de leningen die de gemeente heeft uitstaan (deze middelen vloeien immers op termijn terug). Op beide indicatoren scoort de gemeente Noordwijk 'voldoende'.
- De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen (balanstotaal) is gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen). Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totaal vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen (het financiële kengetal solvabiliteitsratio), hoe gezonder de gemeente. Noordwijk scoort met 59,44% volgens deze normering 'voldoende'.
- Het financiële kengetal 'grondexploitatie' geeft aan hoe groot de investeringen in grondposities (boekwaarde) zijn ten opzichte van de jaarlijkse baten. Voor deze indicator zijn geen normen geformuleerd omdat de boekwaarde op zich niets zegt over de mate waarin vraag en aanbod op elkaar aansluiten en in hoeverre de investeringen dus kunnen worden terugverdiend.
- De indicator 'structurele exploitatieruimte' geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte (structurele baten min structurele lasten) zich verhoudt tot de totale begrotingsbaten. Dit laat zien in hoeverre gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen. VNG waardeert een score hoger dan 0,6 als 'voldoende', een score tussen 0 en 0,6 als 'matig' en een score van 0 als 'onvoldoende'. Noordwijk scoort met 2,99% volgens deze normering 'voldoende'. Voor het begrotingstoezicht door de Provincie is de structurele begrotingsruimte 'voldoende' wanneer deze groter is dan 0.
- De indicator 'woonlasten meerpersoonshuishouden' drukt uit hoe de woonlasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) zich verhouden tot het gewogen landelijk gemiddelde. Hoge woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde drukken uit in hoeverre de gemeente al de eigen inkomsten aanspreekt en dus ook beperkt is in het verkrijgen van extra inkomsten. Woonlasten onder het landelijk gemiddelde waardeert VNG als 'voldoende', woonlasten tussen het landelijk gemiddelde en 120% hiervan als 'matig' en woonlasten hoger dan 120% als 'onvoldoende'. De woonlasten in Noordwijk bevinden zich rond het landelijk gemiddelde en scoren binnen de normering van VNG 'matig'.

De indicatoren en normen zijn een grofmazig instrument om een uitspraak te kunnen doen over de financiële positie van een gemeente. Als een indicator onvoldoende scoort of meerdere jaren op rij verslechtert, kan dit aanleiding zijn om bij te sturen. De bovenstaande indicatoren verhouden zich echter goed tot de normen. Daarnaast voldoet Noordwijk ook aan de wettelijke renterisiconorm en kasgeldlimiet voor de financiering. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf Financiering.

De onderliggende gegevens van bovenstaand overzicht zijn;

Netto schuldquote

(bedrag x1000)

Bij begroting ultimo jaar		Rek t-1 2018	Begr. T 2019	Rek t 2019
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	€ 69.460	€ 96.383	€ 58.259
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	€ 38.168	€ 15.700	€ 10.339
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	€ 4.482	€ 3.860	€ 6.628
D	Financiële activa excl. verstrekte leningen en kapitaalverstrekking (cf. art. 36 lid d, e en f)	€ 39.449	€ 39.432	€ 6.716
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	€ 21.406	€ 8.900	€ 24.126
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	€ 614	€ 125	€ 4.476
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	€ 17.908	€ 3.735	€ 9.172
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	€ 114.150	€ 120.191	€ 118.809
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%		28,68%	53,04%	25,87%

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Bij begroting ultimo jaar		Rek t-1 2018	Begr. T 2019	Rek t-1 2019
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	€ 69.460	€ 96.383	€ 58.259
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	€ 38.168	€ 15.700	€ 10.339
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	€ 4.482	€ 3.860	€ 6.628
D	Financiële activa incl. verstrekte leningen en excl. kapitaalverstrekking (cf. art. 36 lid b, c, d, e en f)	€ 50.627	€ 50.630	€ 18.306
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	€ 21.406	€ 8.900	€ 24.126
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	€ 614	€ 125	€ 4.476
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	€ 17.908	€ 3.735	€ 9.172
H	Totale baten (cf. art. 27 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	€ 114.150	€ 120.191	€ 118.809
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%		18,88%	43,72%	16,11%

Solvabiliteitsratio

Bij begroting ultimo jaar		Rek t-1 2018	Begr. T 2019	Rek t-1 2019
A	Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	€ 139.170	€ 133.475	€ 136.384
B	Balanstotaal	€ 265.023	€ 267.580	€ 229.457
Solvabiliteit (A/B) x 100%		52,51%	49,88%	59,44%

Kengetal grondexploitatie

Bij begroting ultimo jaar		Rek t-1 2018	Begr. T 2019	Rek t-1 2019
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden (cf. art. 38 lid a punt 1 BBV)	€ -	€ -	€ -
B	Bouwgronden in exploitatie (cf. art. 38 lid b BBV)	€ 15.880	€ 38.381	€ 11.876
C	Totale baten (cf. art. 27 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	€ 114.150	€ 120.191	€ 118.809
Grondexploitatie (A+B)/C x 100%		13,91%	31,93%	10,00%

Structurele exploitatieruimte

Bij begroting ultimo jaar		Rek t-1 2018	Begr. T 2019	Rek t-1 2019
A	Totale structurele lasten	€ 109.612	€ 115.066	€ 113.312
B	Totale structurele baten	€ 107.720	€ 113.184	€ 116.847
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	€ 1.348	€ 2.477	€ 2.526
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	€ 4.121	€ 4.653	€ 3.085
E	Totale baten	€ 145.112	€ 141.811	€ 136.727
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E x 100%		0,61%	0,21%	2,99%

Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

Bij begroting ultimo jaar		Rek t-1 2018	Begr. T 2019	Rek t-1 2019
	Gemiddelde WOZ-waarde	€ 345.000	€ 329.000	€ 340.000
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 392,25	€ 338,87	€ 338,87
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 153,53	€ 182,40	€ 182,40
C	Afvalstoffenheffing voor gezin	€ 274,88	€ 300,48	€ 300,48
D	Eventuele heffingskorting	€ -	€ -	€ -
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemid. WOZ-waarde (A+B+C-D)	€ 820,66	€ 821,75	€ 821,75
F	Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1	€ 721,00	€ 738,30	€ 740,00
Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar er voor (E/F) x 100%		113,82%	111,30%	111,05%

2.2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente Noordwijk is verantwoordelijk voor de inrichting en beheer van de openbare ruimte binnen haar gemeentegrenzen. De samenhang en structuur in het ontwerpproces en de randvoorwaarden voor de inrichting en het beheer van de openbare ruimte zijn vastgelegd in landelijke CROW-richtlijnen en specifiek voor de gemeente "oud" Noordwijk opgestelde kaders, te weten de Uitwerking Visie Openbare Ruimte (UVOR) en de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR), en voor de oude gemeente Noordwijkerhout in een Beleidsplan kwaliteit openbare ruimte.

Onder beheer van kapitaalgoederen wordt het reguliere- en periodieke onderhoud en vervanging verstaan van onder andere wegen, riolering, openbare verlichting, groen, water en gemeentelijke gebouwen. Voor het beheer wordt gewerkt met beheerplannen. Het doel van deze beheerplannen is het adequaat en op het gewenst niveau onderhouden én in stand houden van alle kapitaalgoederen. De financiële gevolgen voortkomend uit de beheerplannen worden verwerkt in begroting.

Voor de gemeente die is samengegaan, geldt dat die het beleid moet harmoniseren. Alle verordeningen, beleid, voorschriften, beheerplannen e.d. vastgesteld door raad of door college vervallen na twee jaar van rechtswege. Indien de nieuwe gemeente een bepaalde regeling wil behouden, moet deze door de nieuwe gemeente bekrachtigd worden.

De te actualiseren beheerplannen van de gemeente Noordwijk worden in onderstaand overzicht weergegeven:

Overzicht beheerplannen:

Naam Beheerplan	Looptijd plan oud Nw	Looptijd plan Nwh	Looptijd plan nieuw Nw	Verwachte actualisatie	Onderhouds-niveau
Openbare Verlichting	2016-2021	2016-2025	2021-2025	2020	n.v.t.
Groen	2018-2021	2003-2013	2018-2021	2020	B
Riolering	2017-2021	2017-2021	2021-2025	2020	n.v.t.
Wegen	2017-2021	2013-2032	2021-2025	2020	B
Civiele kunstwerken		2017-2027	p.m.	2020	n.v.t.
Baggeren	2015-2020	2017-2026	2021-2030	2020	n.v.t.
Oeverbescherming	2017-2026	2017-2027	2021-2030	2020	goed
Grondstoffenbeleidsplan			2021-2025	2020	n.v.t.
Gebouwen	2018-2022	2017-2026	p.m.	2020	n.v.t.

We streven naar passende kwaliteitsniveaus waarbij differentiatie mogelijk is.

Programma Aanpak Stikstof en PFAS

Op 29 mei 2019 deed de Raad van State uitspraak over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Deze oordeelde dat het PAS niet als basis mag worden gebruikt voor toestemming voor activiteiten die extra stikstofuitstoot veroorzaken. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de aanleg van een nieuwe weg. Geconstateerd is dat op basis van het PAS vooruitlopend op toekomstige positieve gevolgen van maatregelen voor beschermde natuurgebieden, alvast toestemming wordt gegeven voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor die gebieden. Zo'n toestemming vooraf mag niet op grond van de Europese Habitatrichtlijn. Die eist namelijk dat vooraf vast moet staan dat de geplande maatregelen daadwerkelijk resultaat hebben.

Door de vernietiging van de PAS is de situatie weer van voor 2015, waarin per project een voortoets moet worden gemaakt. Als uit deze voortoets blijkt dat aantasting te verwachten is

dan moet de aanvrager een ecologische onderbouwing laten maken in het kader van de Wet natuurbescherming. De provincie beoordeelt deze vergunningsaanvraag. De PAS-problematiek heeft ertoe geleid dat omvangrijke projecten in de openbare ruimte, die een groot risico hebben op overlast en economische schade bij stoplegging zoals de Parallel Boulevard en de Beeklaan, worden uitgesteld. Dit in afwachting van de interne stikstofverkenning.

Sinds maart 2019 heeft het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) risicogrenzen van PFAS-stoffen vastgesteld. PFAS zit bijna overal in de grond, het water en de lucht. PFAS is een verzamelnaam voor meer dan 6.000 verschillende poly- en perfluoralkylstoffen. Deze stoffen komen voor in onder andere bakpapier, make-up en verf. PFAS breken nauwelijks af en blijven in het milieu achter. PFAS kunnen risico's hebben voor de gezondheid en vervuילend zijn voor het milieu.

Op basis hiervan heeft het kabinet een voorlopige norm vastgesteld. Die norm moet vooral de gezondheid en omgeving beschermen.

Bouwers en baggeraars hebben veel problemen omdat het giftige PFAS op veel plekken in de bodem zit. Zij mogen niet grond met veel PFAS naar plekken brengen waar minder PFAS in de grond zit.

Kapitaalgoederen

Wegen en civiele kunstwerken

Het niveau van onderhoud van de wegen varieert volgens de beheerplannen van basis tot hoog. Voor grootschalige reconstructies, die veelal in integrale projecten met onder andere riolerings-, kabel- en leidingwerkzaamheden en groenbeheer plaatsvinden, worden afzonderlijke investeringskredieten aangevraagd.

Om fluctuaties in de kosten te beperken wordt er gebruik gemaakt van een egalisatiereserve verhandingen bij de gemeente "oud" Noordwijk en een voorziening groot onderhoud wegen bij de gemeente Noordwijkerhout.

Riolering

Het onderhoud en beheer van riolering is een wettelijke taak. De gemeente heeft een zorgplicht voor een doelmatige inzameling en transport van het afvalwater binnen haar grondgebied. Ook het verminderen van vervuiling van het oppervlaktewater, bodem en grondwater en voorkomen van wateroverlast door zowel hemelwater als grondwater behoort tot deze zorgplicht.

De kaders waarbinnen het beheer en onderhoud van riolerings- en waterbeheerwerken voor de gemeente komen uit het regionale *Integraal Afvalwater Ketenplan*. Dit plan is in 2017 geschreven door de waterpartners binnen het samenwerkingsverband Bollenstreek, de gemeenten Katwijk, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest en Teylingen en het hoogheemraadschap van Rijnland. Het planmatig onderhoud kent fluctuaties in het uitgavenpatroon. Om de lasten te egaliseren wordt er gebruikgemaakt van een voorziening riolering.

Openbare verlichting

Licht bevordert de verkeersveiligheid en vergroot de sociale veiligheid. Het beheer van de openbare verlichting is vastgelegd voor beide gemeenten in een afzonderlijk Beheerplan openbare verlichting. Hierin is onder andere de vervanging van standaard verlichting naar LED-verlichting in meegenomen. De gemeente "oud" Noordwijk maakt gebruik van een reserve Openbare Verlichting om de fluctuaties in de uitgaven te beperken.

Groen

Goed onderhouden openbaar groen draagt bij aan een prettig woon- en werkklimaat. Openbaar groen heeft door de zuiverende werking op de lucht een positief effect op gezondheid en welzijn van de inwoners. De belangrijkste kaders waarbinnen het

groenonderhoud en reconstructies van gemeentelijk groen wordt uitgevoerd is het Groenbeheerplan en de oude gemeente Noordwijkerhout heeft nog een bomenbeleidsplan.

Water

Belangrijke taken die nodig zijn voor een goed functionerend watersysteem zijn baggeren en het in standhouden van de oevers. Het beheer van de watergangen is voor de gemeente beschreven in het Baggerplan. De gemeente is op grond van de keur en legger van het Hoogheemraadschap Rijnland (HHR) verplicht watergangen te baggeren en vrijkomende bagger te verwerken. Primaire watergangen zijn in onderhoud bij het HHR. Echter het verwerken of afvoeren van de uitkomende bagger is wel voor rekening van de gemeente. Dit is de zogeheten ontvangstplicht.

Het onderhoud van oevers is beschreven bij de gemeente “oud” Noordwijk in het beheerplan Oeverbeschermingen en bij de gemeente Noordwijkerhout in het beheerplan Oeverinrichtingen.

Zo wordt voorkomen dat de gemeente te maken krijgt met (kritieke) situaties door achterstallig onderhoud waarbij snel dure ingrepen gepleegd moeten worden, ofwel met situaties waarin dit reeds te laat is en schade is opgetreden aan eigen kapitaalgoederen of die van derden. Bij oeverbeschermingen bestaat daarnaast de kans dat bij nalatig onderhoud (niet naleven van eisen van Keur) het HHR de gemeente een verplichting tot herstel oplegt. Waar mogelijk worden natuurvriendelijke oevers aangelegd, die een forse verbetering betekenen voor de verschillende ecosystemen.

Afval en grondstoffen

Begin 2020 is het grondstoffenbeleidsplan vastgesteld, waarvoor de werkzaamheden in 2019 grotendeels hebben plaatsgevonden. Dit beleidsplan zal de bestuurlijke visie op het huishoudelijk afval- en grondstoffenbeheer en de ambitie en doelstellingen omvatten. De concrete maatregelen en uitwerking van het beleid vindt plaats in het uitvoeringsplan. Met het vaststellen van het beleidsplan zijn de kaders voor de maatregelen in het uitvoeringsplan bepaald.

Gemeentelijke gebouwen

Voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen geldt bij de gemeente “oud” Noordwijk het Meerjaren OnderhoudsPlan gemeentelijke gebouwen en bij de gemeente Noordwijkerhout een beheerplan onderhoud gebouwen. Daarnaast geldt er bij de gemeente Noordwijkerhout ook een beheerplan groot onderhoud De Schelft.

In duurzaamheid, milieu en energiebeheer van het gemeentelijke gebouwen is in de voorbije jaren geïnvesteerd. Dit krijgt ook de komende jaren aandacht en is van invloed op onderhouds- en beheerkosten. Met de uitvoering van verduurzamingsmaatregelen is rekening gehouden in het MJOP voor wat betreft de duurzame maatregelen die op een natuurlijk moment bij vervangingsonderhoud worden ingepland.

Het voornemen is om in 2020 een uitvoeringsprogramma verduurzaming gemeentelijke gebouwen op te stellen met bijbehoren financiële onderbouwing. Hierin worden de aanvullende duurzame maatregelen opgenomen die niet voortvloeien uit de reguliere meerjarenonderhoudplanning (MJOP). Hierbij gaat het om het doen van investeringen die niet voortvloeien uit een natuurlijk moment of in nieuwe voorzieningen die momenteel helemaal nog niet aanwezig zijn.

Onderwijshuisvesting

Schoolgebouwen worden onderhouden door het betreffende schoolbestuur. De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor voldoende ruimte. Afspraken over de gebouwen worden geregeld via het Integraal Huisvestingplan Onderwijs. Pas als een schoolgebouw terugvalt aan

de gemeente, komt dit pand weer onder eigen beheer. Dit is op dit moment van toepassing voor het pand aan Uitvaltij 2 te Noordwijk.

De gemeente heeft een zestal gymnastieklocaties ten behoeve van het onderwijs. Deze zalen worden verhuurd. In de huurovereenkomsten zijn de demarcatielijsten inzake het onderhoud opgenomen.

Onderhoudskosten kapitaalgoederen

In het hierna opgenomen overzicht is het verband tussen het beleidskader en de begrote kosten van klein en groot onderhoud en kapitaallasten van de kapitaalgoederen weergegeven.

Verband tussen beleidskader en begrote kosten (bedragen in €)		Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting- Rekening	Voor/ nadeel
Beleidskader	Progr.					
Wegen	2	-	-	54.176	-54.176	N
	3	3.337.245	3.537.245	3.472.573	64.672	V
Openbare verlichting	3	770.473	770.473	636.102	134.371	V
Water	3	90.256	90.256	4.697	85.559	V
	6	476.980	476.980	482.898	-5.918	N
Riolering	8	3.185.479	3.185.479	3.021.217	164.262	V
Groen	6	3.001.616	3.111.650	3.526.816	-415.166	N
Sportaccomodaties	6	1.410.813	1.410.813	1.584.739	-173.926	N
Onderwijshuisvesting	5	2.158.093	2.180.093	2.484.488	-304.395	N
	6	422.275	422.275	58.800	363.475	V
Gebouwen	6	779.696	766.672	826.781	-60.109	N
	7	622.537	622.537	229.632	392.905	V
	OVH	1.797.351	1.792.882	1.897.240	-104.358	N
		18.052.814	18.367.355	18.280.158	87.197	V

2.2.4 Financiering

De financieringsparagraaf geeft, conform artikel 13 van het BBV, inzicht in het risicobeheer van de financieringsportefeuille, de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

De kaders voor financiering zijn weergegeven in:

- Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido, 2000, laatstelijk gewijzigd in 2008)
- Wet houdbaarheid overheidsfinanciën (Wet Hof, 2013)
- Regeling schatkistbankieren decentrale overheden
- Treasurystatuut
- Financiële verordening

De Regeling schatkistbankieren decentrale overheden heeft tot gevolg dat o.a. gemeenten hun overtollige liquide middelen en beleggingen moeten aanhouden bij het Rijk. Deze middelen mogen niet langer worden uitgezet bij private partijen buiten de schatkist. Het schatkistbankieren dient twee doelen. Ten eerste levert het een bijdrage aan de EMU-schuldverlaging. Daarnaast vermindert schatkistbankieren het financieel risico voor decentrale overheden.

Risicobeheer

Een van de doelstellingen is het beperken van risico's die de gemeente loopt op het gebied van financiering en liquiditeit. Risico's zijn in te delen naar rente en krediet.

Renterisico

Het renterisico is de mate waarin het saldo van de rentelasten en -baten verandert door wijzigingen in het rentepercentage. Het renterisico wordt bepaald door de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Het doel van beide normen is de budgettaire risico's als gevolg van een rentestijging te beperken. Gezien de lage stand van de rente is er sprake van een laag risico.

De kasgeldlimiet is het maximumbedrag waarmee de gemeente haar uitgaven mag financieren met kortlopende financieringsmiddelen. Dit betreffen leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar. De kasgeldlimiet is gesteld op 8,5% van het begrotingstotaal van de gemeente. Zodra deze limiet structureel wordt overschreden zal een langlopende geldlening (moeten) worden aangetrokken.

De wet Fido schrijft voor de kasgeldlimiet per kwartaal te presenteren. De berekening van de kasgeldlimiet is op basis van de gemiddelden per 1 oktober, 1 november en 1 december 2019.

	<i>datum</i>		<i>1.000 euro</i>
1. Vlottende korte schuld	maand 1	1-okt-19	0
	maand 2	1-nov-19	0
	maand 3	1-dec-19	0
2. Vlottende middelen	maand 1	1-okt-19	15.448
	maand 2	1-nov-19	14.774
	maand 3	1-dec-19	11.393
3. Netto vlottende schuld (+), danwel overschot vlottende middelen (-)	maand 1	1-okt-19	-15.448
	maand 2	1-nov-19	-14.774
	maand 3	1-dec-19	-11.393
4. Gemiddelde netto vlottende schuld (+), danwel gemiddelde overschot vlottende middelen (-)			-13.872
5. Kasgeldlimiet			<u>10.121</u>
6a. Ruimte onder kasgeldlimiet			23.993
6b. Overschrijding kasgeldlimiet			0
7. Begrotingstotaal (*)			119.074
8. Percentage vastgesteld per min. regeling	8,50%		
9. Kasgeldlimiet			<u>10.121</u>

Uit de voorgaande tabel blijkt dat de netto vlottende schuld de kasgeldlimiet in 2019 niet heeft overschreden. De wens om te financieren met kort of lang geld is afhankelijk van de rentestand.

Als de rente op kort geld lager is zal, zo lang als de kasgeldlimiet dit toestaat, met kort geld gefinancierd worden.

De renterisiconorm geeft een weergave van de spreiding van de renterisico's in de huidige leningenportefeuille over de komende jaren. Door deze spreiding werkt een verandering in de rente vertraagd door op de totale rentelasten. Het renterisico op de vaste leningen wordt bepaald door:

- het deel van de vaste leningen dat geherfinancierd moet worden door nieuwe vaste leningen;
- het deel van de vaste leningen waarvan de gemeente een wijziging van de rente niet kan beïnvloeden (renteherziening op basis van leningsvoorwaarden).

Het renterisico heeft betrekking op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar (vaste schuld). Naast de renteherzieningen zijn hiervoor ook de aflossingen van belang, want het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden.

De renterisiconorm is volgens ministeriële regelingen voor gemeenten bepaald op 20% van het totale bedrag van de begroting (met een minimumbedrag van € 2.500.000).

Berekening van de renterisiconorm voor 2019:

(bedragen x € 1.000,-)	Begroot	Werkelijk	Verschil
Renterisico vaste schuld			
1 Rentehervorming	0	0	0
2 Aflossingen	-21.878	-21.878	0
3 Renterisico (1+2)	-21.878	-21.878	0
4 Renterisiconorm van 20% van begrotingstotaal	23.682	23.682	0
5 (4>3) Ruimte onder renterisiconorm	45.560	45.560	0
4 Renterisiconorm			
Begrotingstotaal per 1 januari	118.408	118.408	0
Vastgesteld % in uitvoeringsregeling Wet Fido	20%	20%	
Renterisiconorm van 20% van begrotingstotaal	23.682	23.682	0

Uit de tabel blijkt dat het renterisico op de vaste schuld de renterisiconorm in 2019 niet heeft overschreden.

Kredietrisico

Een kredietrisico is het risico dat de tegenpartij (geldnemers) haar verplichtingen niet kan nakomen.

Overigens moet hierbij opgemerkt worden dat de gemeente verplicht is om uitzettingen te doen bij de schatkist of bij andere lichamen die geen toezichtrelatie hebben met de gemeente. Slechts 0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000 is uitgezonderd van het schatkistbankieren. Het kredietrisico doet zich dan ook in hoofdzaak voor bij het verstrekken van geldleningen en garanties uit hoofde van de publieke taak.

Het is niet de taak van de gemeente om gelden aan verenigingen of instellingen uit te lenen. Als toch wordt besloten een geldlening uit hoofde van de publieke taak te verstrekken, dan worden, op basis van het huidige Treasurystatuut, zekerheden of garanties geëist. Het kunnen aantrekken van voordelige geldleningen door verenigingen of instellingen uit hoofde van de publieke taak kan bereikt worden door garantstelling van leningen, te verstrekken aan reguliere banken. Het verstrekken van geldleningen en garanties uit hoofde van de publieke taak kan niet zonder toestemming van de gemeenteraad.

In het verleden zijn geldleningen verstrekt aan de Woningstichting Sint Antonius van Padua. Op 31 december 2019 betreft dit nog een bedrag van € 6.935.603. De gemeente kon destijds onder gunstiger leningsvoorwaarden geld aantrekken dan de woningstichting. In beginsel worden nu geen nieuwe geldleningen meer verstrekt. De verstrekte geldleningen aan de woningstichting zijn geborgd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. De gemeente treedt hierbij overigens weer op als achtervang. Gelet op de financiële situatie bij de woningstichting is dit verantwoord.

De gemeente Noordwijk staat garant voor een kredietfaciliteit die de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij Duin- en Bollenstreek (GOM) heeft bij de BNG van in totaal

€ 35 miljoen. Als zekerheid hebben de vijf aandeelhouders ieder daarvoor een bankgarantie ad € 7 miljoen gesteld. Hier is sprake van de uitoefening van de publieke taak.

Ten slotte worden, vanuit de publieke taak volkshuisvesting, sinds 2010 aan starters, zogenoemde startersleningen verstrekt om het kopen van een bestaande woning mogelijk te maken. De gemeente heeft hiervoor een geldlening verstrekt aan de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVN), die de middelen beheert ten behoeve van het verstrekken van startersleningen. De starterslening overbruggt het verschil tussen de verwervingskosten van de woning en het bedrag dat de starter maximaal kan lenen volgens de normen van de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). De starterslening is een lening waarover de eerste drie jaar geen rente en aflossing betaald wordt.

Kredietrisicobeheer voorziening dubieuze debiteuren

Regelmatig brengt de gemeente Noordwijk heffingen in rekening bij burgers en instellingen. Het betreft vooral belastingheffingen, leges en verschillende huren en pachten. Hiervoor geldt een uiterste betalingstermijn van 30 dagen behoudens heffingen van belastingen waarvoor afwijkende termijnen vastgesteld zijn. Na overschrijding van de betalingstermijn worden de debiteuren gemaand. Bij verdere nalatigheid wordt door middel van dwanginvordering getracht om de debiteur tot betaling te bewegen. In het algemeen worden de vorderingen ook daadwerkelijk geïncasseerd. Slechts in uitzonderlijke situaties waarbij burgers of instellingen vertrekken zonder opgave van een nieuw adres of in situaties waarbij sprake is van faillissement zal de actieve invordering stopgezet worden. Verdere dwingende invorderingsmaatregelen bijvoorbeeld door beslaglegging zijn hierdoor onmogelijk. Een vordering wordt dan oninbaar verklaard. In 2019 is een bedrag van € 66.294,82 aan debiteuren gemeentelijke belastingen oud gemeente Noordwijkerhout en voor fusiegemeente Noordwijk ad € 34.491,91 (gezaamenlijk € 100.786,73) als oninbaar aangemerkt. Tevens is aan debiteuren algemene dienst oud gemeente Noordwijkerhout ad € 35.000,56 in mindering gebracht op de voorziening dubieuze debiteuren als oninbaar. In het Besluit Begroting en Verantwoording is opgenomen dat een voorziening dubieuze debiteuren gevormd moet worden voor vorderingen op debiteuren waarvan de verwachting is dat deze niet meer geïnd kunnen worden.

In 2019 is een bedrag van € 124.962,89 aangemerkt als dubieus. Dit bedrag is toegevoegd aan de voorziening dubieuze debiteuren, welke per 31 december 2019 € 159.969,34 bedraagt.

Rente

Rente speelt een belangrijke rol in de begroting. Door de omvang van deze bedragen is het wenselijk dit onderdeel inzichtelijk te maken. Daarbij gaat het zowel om de factoren die invloed op de rente hebben als het in beeld brengen van de keuzemogelijkheden die aanwezig zijn. Onderscheid kan worden gemaakt tussen korte rente en lange rente. Korte rente geldt voor kort geld (leningen met looptijd korter dan een jaar) en lange rente voor lang geld (leningen met looptijd langer dan een jaar).

Renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt worden nauwlettend gevolgd. Dit gebeurt onder andere door gebruik te maken van de informatie van banken (in hoofdzaak de BNG) en andere bemiddelaars op de geld- en kapitaalmarkt. Daardoor blijft de gemeente op de hoogte van belangrijke ontwikkelingen. Al een aantal jaren is er sprake van een lage rente. Bij kort geld is er zelfs sprake van een negatieve rente.

Als er sprake is van een liquiditeitstekort wordt er zoveel mogelijk gebruik gemaakt van kasgeldleningen (kort geld). Wordt de kasgeldnorm gedurende drie kwartalen overschreden dan dient volgens de voorschriften een langlopende geldlening te worden aangetrokken. Op basis van een over te leggen plan kan door de provincie hiervoor ontheffing verleend worden.

Voor de hoogte van een aan te trekken langlopende geldlening wordt gekeken naar de geldbehoefte voor de korte én middellange termijn (te verwachten grote projecten) en de hoogte van de rente.

Rentevisie

De rentetarieven zijn t.o.v. vorig jaar nagenoeg hetzelfde, waardoor er nog steeds goedkoop geld kan worden geleend. De rente voor de korte termijn was in 2019 circa +/- 0,15 %. Voor de aangetrokken langlopende geldleningen is het gemiddelde percentage 3,8%.

Renteomslag taakvelden en financieringsbehoefte

Op advies van de Commissie BBV wordt onderstaande schema rentetoerekening in deze paragraaf opgenomen met ingang van de Begroting 2017. In dit schema is ook de financieringsbehoefte opgenomen.

Schema rentetoerekening:

a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		€ 1.817.355,75
b.	De externe rentebaten	-/-	€ 1.579.562,37
	Totaal door te rekenen externe rente		€ 237.793,38
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- €	248.763,79
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- €	-
		-/-	€ 248.763,79
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		€ -10.970,41
d1.	Rente over eigen vermogen		
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		0
	Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente		€ -10.970,41
e.	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/-	€ 790.209,55
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury		€ 801.179,96
	Externe rente (afgerond op 0,5 %)		3,00%
	Rente % maximaal te berekenen over eigen vermogen (afgerond op 0,5 %)		3,00%
	Rente % maximaal toe te rekenen aan BIE (afgerond op 0,5 %)		1,0321000%
	Rente % maximaal toe te rekenen aan taakvelden		0,50%

Gegevens	Leningbedrag	Rentelast
Leningenportefeuille	€ 69.381.699	€ 1.811.947
Nieuwe leningen 2017		€ -
Financieringstekort		€ 5.409
Voorzieningen	€ 21.119.177	
Totale Vreemd Vermogen	€ 90.500.876	€ 1.817.356
	Bedrag	
Algemene Reserve	€ 15.662.411	
Bestemmingsreserves	€ 73.111.376	
Overige reserves	€ 50.395.958	
Totale Eigen Vermogen	€ 139.169.746	Begroot
	Bedrag	Toegerekende rente
Boekwaarde BIE's	€ 24.102.683	€ 248.763,79
Boekwaarde BIE's zonder GREX		€ -
Totale Boekwaarde Grondexploitaties	€ 24.102.683	€ 248.764
	Bedrag	Toegerekende rente
Boekwaarde activa integraal gefinancierd	€ 158.041.909	€ 790.209,55
Boekwaarde waar geen rente over wordt gerekend	€ 51.173.464	
Boekwaarde nieuwe investeringen (IP 2017-2020)		€ -
Investeringsambities		€ -
Totale boekwaarde activa	€ 209.215.373	

Voor de financiering van investeringen wordt gebruikgemaakt van overtollige liquide middelen en indien nodig worden kort- of langlopende geldleningen aangetrokken.

Leningenportefeuille

De gemeente Noordwijk heeft per 31 december 2019 de volgende leningenportefeuille:

Geldleningen aangetrokken ten behoeve van Woningstichting Sint Antonius van Padua te Noordwijkerhout														
Leningnr.	Bedrag oorspronkelijke geldlening	Ingangsdatum	Kredietverstrekker	Soort lening	Jaar tussentijdse rente-aanpassing	Jaar laatste aflossing	Rente-percentage	Geldlening begin dienstjaar	Aflossing betaald in het dienstjaar	Rente betaald in het dienstjaar	Geldlening eind dienstjaar	Rente lasten in het dienstjaar	Aflossing in jaren	
175	3.553.360,41	1-dec-92	Nederlandse waterschapsbank	Annuitair		2022	4,04	2.170.329,11	118.324,47	87.681,30	2.052.004,64	87.681,30	40	
176	3.539.485,69	1-apr-93	Bank Nederlandse Gemeenten	Annuitair		2033	3,34	2.169.094,26	113.747,42	72.447,75	2.055.346,84	72.447,75	40	
177	3.630.241,73	16-dec-94	Nederlandse waterschapsbank	Annuitair		2044	3,37	2.853.196,01	70.321,88	96.152,71	2.782.874,13	96.152,71	50	
178	907.560,43	1-sep-00	Bank Nederlandse Gemeenten	Lineair		2020	5,96	90.756,04	45.378,02	5.409,06	45.378,02	5.409,06	20	
								11.630.648,26	7.283.375,42	347.771,79	261.690,82	6.935.603,63	261.690,82	
Geldleningen aangetrokken ten behoeve van eigen financiering														
Leningnr.	Bedrag oorspronkelijke geldlening	Ingangsdatum	Kredietverstrekker	Soort lening	Jaar tussentijdse rente-aanpassing	Jaar laatste aflossing	Rente-percentage	Geldlening begin dienstjaar	Aflossing betaald in het dienstjaar	Rente betaald in het dienstjaar	Geldlening eind dienstjaar	Rente lasten in het dienstjaar	Aflossing in jaren	
150	4.537.802,16	1-apr-98	Nederlandse Waterschapsbank	Lineair		2023	4,5	907.560,44	181.512,09	40.840,21	726.048,35	34.686,21	25	
151	2.268.901,08	5-feb-99	Bank Nederlandse Gemeenten	Lineair		2019	4,29	113.445,05	113.445,05	4.866,79	0,00	466,68	20	
153	2.268.901,08	2-aug-99	Bank Nederlandse Gemeenten	Lineair		2019	5,21	113.445,05	113.445,05	5.910,49	0,00	3.449,14	20	
154	2.722.681,30	30-sep-99	Bank Nederlandse Gemeenten	Lineair		2019	5,645	136.134,06	136.134,06	7.684,77	0,00	5.726,74	20	
156	2.268.901,08	29-feb-00	Bank Nederlandse Gemeenten	Lineair		2020	5,91	226.890,11	113.445,05	13.409,21	113.445,05	7.773,01	20	
157	1.361.340,65	29-mrt-01	Bank Nederlandse Gemeenten	Lineair		2021	5,31	204.201,10	68.067,03	10.843,08	136.134,06	8.075,18	20	
158	3.176.461,51	27-sep-01	Bank Nederlandse Gemeenten	Lineair		2021	5,32	476.469,23	158.823,08	25.348,16	317.646,15	23.113,71	20	
164	7.000.000,00	14-mei-04	Bank Nederlandse Gemeenten	Lineair		2024	4,685	2.100.000,00	350.000,00	98.385,00	1.750.000,00	87.820,10	20	
165	2.000.000,00	31-aug-04	Bank Nederlandse Gemeenten	Lineair		2024	4,395	600.000,00	100.000,00	26.370,00	500.000,00	24.868,71	20	
166	13.000.000,00	22-dec-09	Bank Nederlandse Gemeenten	Lineair		2019	3,25	1.300.000,00	1.300.000,00	42.250,00	0,00	41.092,47	10	
167	11.000.000,00	22-dec-10	Bank Nederlandse Gemeenten	Lineair		2020	3,24	2.200.000,00	1.100.000,00	71.280,00	1.100.000,00	70.300,89	10	
168	15.000.000,00	22-dec-11	Bank Nederlandse Gemeenten	Lineair		2021	2,78	4.500.000,00	1.500.000,00	125.100,00	3.000.000,00	123.951,29	10	
170	17.000.000,00	16-sep-13	Nationale Nederlanden	Lineair		2023	2,045	8.500.000,00	1.700.000,00	173.825,00	6.800.000,00	163.522,24	10	
171	5.500.000,00	23-dec-13	Bank Nederlandse Gemeenten	Lineair		2023	1,945	2.750.000,00	550.000,00	53.487,50	2.200.000,00	53.220,84	10	
172	17.500.000,00	30-okt-14	Bank Nederlandse Gemeenten	Lineair		2024	0,865	10.500.000,00	1.750.000,00	90.825,00	8.750.000,00	88.176,53	10	
179	7.000.000,00	2-dec-05	Bank Nederlandse Gemeenten	Annuitair		2045	3,964	5.767.554,55	123.146,14	228.625,86	5.644.408,41	228.625,86	40	
180	7.000.000,00	10-jan-08	Bank Nederlandse Gemeenten	Annuitair		2032	4,659	4.922.623,52	255.719,86	224.920,40	4.666.903,66	224.920,40	40	
181	3.500.000,00	24-jun-10	Bank Nederlandse Gemeenten	Lineair		2035	3,85	2.380.000,00	140.000,00	91.630,00	2.240.000,00	88.686,18	25	
182	11.000.000,00	25-apr-13	Bank Nederlandse Gemeenten	Lineair		2022	1,495	4.400.000,00	1.100.000,00	65.780,00	3.300.000,00	65.780,00	10	
183	10.000.000,00	16-jun-15	Bank Nederlandse Gemeenten	Fixe		2040	2,06	10.000.000,00	0,00	206.000,00	10.000.000,00	206.000,00	25	
								145.104.988,86	62.098.323,11	10.853.737,42	1.607.381,46	51.244.585,69	1.550.256,19	
Totaal								156.735.637,12	69.381.698,53	11.201.509,21	1.869.072,28	58.180.189,32	1.811.947,01	

2.2.5 Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling

Noordwijk heeft een nieuwe manier van werken geïntroduceerd: Het Nieuwe Noordwijkse Werken. Het hele jaar is er georganiseerde aandacht voor organisatieontwikkeling en persoonlijke ontwikkeling. Dit gebeurt aan de hand van 6 leidende principes:

1. We sluiten onze dienstverlening aan op de behoefte van de klant.
We maken verbinding met de klant of met buurten waar iets speelt en kijken waar we kunnen helpen.
2. We vinden overheidsparticipatie belangrijk.
We ondersteunen initiatieven van bewoners, buurten en bedrijven. We stellen kaders waar nodig. We houden het algemeen belang in de gaten.
3. We werken opgavegericht.
We onderzoeken wat het probleem of de kans/uitdaging is en onderzoeken welke aanpak hiervoor nodig is. We doen dit integraal in samenwerking met collega's van andere teams.
4. We werken zelforganiserend.
We nemen eigenaarschap. We zetten onze kwaliteiten en expertise in en ontwikkelen die verder. We stemmen onze activiteiten af in ons team. We werken samen met andere teams. We werken resultaatgericht.
5. We zijn innovatief.
We zoeken steeds naar de beste werkwijze en nemen de ruimte daarbij nieuwe werkwijzen te proberen. We doen dat in de overtuiging dat dat verrassende resultaten kan opleveren. We vinden daarbij dat fouten niet bestaan, leerervaringen wel.
6. Waar en wanneer we werken stemmen we af op onze werkzaamheden.
Soms is kantoor beter, soms is thuis beter. Ook een externe locatie kan een logische keuze zijn. We zorgen ervoor dat we voor onze bewoners en collega's bereikbaar zijn. We laten zien waar we aan het werk zijn.

Werkinstructie Het Nieuw Noordwijkse Samenspel

In 2019 hebben de gemeentesecretaris, directiesecretaris en griffie een ambtelijke werkinstructie opgesteld voor opstellers van bestuurlijke stukken. Voor huidige en nieuwe ambtenaren en bestuurders vormt dit een handig overzicht en naslagwerk, waarin wordt beschreven hoe het ambtelijke en bestuurlijke samenspel verloopt. Voorts is een training Krachtige bestuurlijke stukken voorbereid, die sinds begin 2020 wordt gegeven.

Informatiebeveiliging

Beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van alle vormen van informatie zijn essentieel voor de dienstverlening en bedrijfsvoering. Informatieveiligheid is hierin een permanent speerpunt van de gemeente.

De implementatie van beveiligingsmaatregelen hebben verder plaatsgevonden. Ongeveer 85% van de ruim 300 beveiligingsmaatregelen zijn geïmplementeerd. Tevens hebben er voorbereidingen plaatsgevonden voor de overgang van de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) naar de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Deze gaat in per 2020. Met de BIO ontstaat één beveiligingsniveau voor de hele overheid zowel voor Gemeenten, Rijk, Provincies en Waterschappen. Het hierop geactualiseerde informatiebeveiligingsbeleid is in concept gereed.

Tevens hebben er workshops en e-learning over informatieveiligheid plaatsgevonden voor alle medewerkers in het kader van de bewustwording over informatieveiligheid. Een nadere rapportage over informatieveiligheid en privacy over 2019 is in het 2e kwartaal 2020 aangeboden aan de raad.

Privacy

Per 28 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Dat betekent dat er vanaf die datum dezelfde privacywetgeving geldt in de hele Europese Unie (EU). De Wet bescherming persoonsgegevens (Wb) geldt dan niet meer. Door de komst van de AVG hebben organisaties die persoonsgegevens verwerken meer verplichtingen. Er wordt meer nadruk gelegd op de verantwoordelijkheid van de organisatie zelf om te kunnen aantonen dat zij zich aan de wet houden.

In 2019 zijn met name de processen rondom privacy verder geoptimaliseerd. Voor de medewerkers is e-learning beschikbaar gesteld.

Crisisorganisatie

Veiligheid begint bij het zoveel mogelijk voorkomen van rampen, crises en incidenten en het beperken van gezondheidsschade bij een incident, een ramp of een crisis. Er is een nieuwe crisisorganisatie ingericht en getraind. Uit onderzoek blijkt dat inwoners bij rampen in grote mate zelfredzaam zijn. Dit betekent dat de bevolkingszorg zich meer richt op kwetsbare inwoners. Daarnaast richt de crisisorganisatie zich op de reguliere taken bij incidenten, crises en rampen.

We hebben binnen de crisisorganisatie drie gecertificeerde officieren van dienst bevolkingszorg en één gecertificeerde algemeen commandant bevolkingszorg welke deelnemen aan de reguliere incidentbestrijding.

Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)

De BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) bevat gemeentelijke basisgegevens van alle adressen en gebouwen in de gemeente. Met de fusie per 1 januari 2019 zijn de basisregistraties van de beide oude gemeenten samengevoegd. Tevens is er een pakket aanbesteed om gegevens uit te kunnen wisselen met de basisregistraties.

Dienstverlening

In het programma Bestuur en ondersteuning is aangegeven dat we onze dienstverlening verder gaan verbeteren. Ons dienstverleningsplan heeft als kernboodschap: "Wij bieden onze diensten digitaal aan en blinken uit in gastvrijheid". Het door ontwikkelen van onze dienstverlening naar een top dienstverlening (cijfer 8) is tot belangrijke opgave benoemd. Er is een projectopdracht vastgesteld en er is een opgaveteam samengesteld met deelnemers uit de meest betrokken teams. Zij zijn voortvarend aan de slag gegaan met de voorbereidingen voor een tweejarig uitvoeringsprogramma dienstverlening.

Er wordt belangrijk ingezet op digitalisering. In 2019 ging het daarbij vooral om adviseren en meedenken over de beste manier waarop de (digitale) ambities van de gemeente kunnen worden ondersteund o.a. Digitaal Stelsel Omgevingswet en Tijd- en plaats onafhankelijk werken.

Harmonisatie applicaties

Na de uitgebreide voorbereidingen in 2018 zijn op 1 januari 2019 de nieuwe applicaties voor de operationeel geworden. In 2019 heeft er nog veel nazorg en "finetuning" plaatsgevonden. De trajecten voor de ICT-servicedesk, Facilitair en Vastgoed waren nog niet gestart. Deze zijn in de loop van 2019 uitgevoerd waardoor de betreffende applicaties eind 2019 in gebruik konden worden genomen. De applicatieharmonisatie is binnen budget en zonder onvoorziene onderbreking van de bedrijfsvoering in december 2019 officieel afgesloten met een inloopbijeenkomst voor de raadsleden. De eindrapportage is schriftelijk aangeboden aan het college en de gemeenteraad.

Huisvesting

Tijdens de verbouwing van de beide werklocaties van de nieuwe gemeente zijn tijdelijke werkplekken ingericht. Na de verbouwing zijn de nieuwe flexibele werkplekken ingericht en voorzien van dubbele beeldschermen. Alle medewerkers zijn voorzien van een nieuwe smartphone. Een groot aantal medewerkers hebben een laptop gekregen. Dit alles met het oog op de ambitie van tijd- en plaatsafhankelijk werken en binnen het daarvoor beschikbaar gestelde budget.

Op beide locaties zijn alle vergaderruimtes voorzien van nieuwe presentatieschermen en middelen. Er zijn digitale flipboards geplaatst in de crisisruimtes. Hiermee nemen wij een stap naar digitaal vergaderen en wordt het voor onze medewerkers gemakkelijker om eenvoudig zaken te delen en presenteren.

TOPdesk

Om onze interne dienstverlening op een hoger niveau te krijgen is er de keuze gemaakt voor de implementatie van TOPdesk. Dit geldt voor de Teams: Automatisering, Informatie & Gegevens Management en Facilitair. Met deze software van TOPdesk kunnen alle aanvragen, incidenten en wijzigingen geregistreerd en afgehandeld worden. Door deze software zullen onze medewerkers sneller geholpen kunnen worden en wordt beter gecommuniceerd.

Zaakgericht werken

Vanaf 1 januari 2019 zijn we digitaal en zaakgericht gaan werken met Zaaksysteem.nl. In deze applicatie wordt een zaaksysteem en Document Management Systeem (DMS) met elkaar geïntegreerd. Het Zaaksysteem is ingericht en wordt verder geoptimaliseerd.

Ibabs

Ibabs wordt gebruikt als vergadersysteem voor raad, college en stafoverleggen van portefeuillehouders.

2.2.6 Verbonden partijen

Gemeentelijke taken worden in hoofdzaak op drie manieren uitgevoerd. Een mogelijkheid is om de uitvoering in eigen beheer door een gemeentelijke dienst uit te voeren. Er kan ook worden gekozen om een taak in te kopen bij een marktpartij. Als derde mogelijkheid is er uitbesteden aan een verbonden partij. In tegenstelling tot een marktpartij heeft de gemeente bij een verbonden partij naast een financieel ook een bestuurlijk belang. Dit kan zijn een gemeenschappelijke regeling, waarin gemeenten onderling samenwerken, zoals bij voorbeeld de sociale dienst ISD of de GGD. Het kan ook gaan om een privaatrechtelijke organisatie. Zo is de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), waar de gemeente Noordwijk aandeelhouder van is, ook een verbonden partij.

Conform artikel 15 uit het BBV, beschrijft deze paragraaf eerst de visie op de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen. Daarna wordt een lijst van verbonden partijen gepresenteerd waarin opgenomen de doelstelling, de financiële bijdrage van de gemeente, eigen vermogen en vreemd vermogen van de verbonden partij en de risico's die zich voor kunnen doen.

Visie op verbonden partijen

De gemeente Noordwijk zet in op een netwerkende en participatieve overheid.

De samenwerkingen met verbonden partijen dienen een doeltreffende en efficiënte bijdrage te leveren aan de ontwikkeling of het realiseren van maatschappelijke, economische of ruimtelijke opgaven.

Over de invulling van de taken leggen de verbonden partijen inhoudelijke en financiële verantwoording af en vindt er een toetsing plaats op kwetsbaarheid, kwaliteit en kostenbesparing.

Lijst van verbonden partijen

Volgens het BBV voorschift is de indeling van de lijst van verbonden partijen opgenomen in deze jaarrekening.

De wijze waarop verbonden partijen een bijdrage leveren aan de doelstellingen is reeds in de programma's opgenomen.

De financiële informatie uit de lijst betreft het begrotingsjaar 2019 (volgens het BBV). Wanneer een verbonden partij deze informatie nog niet paraat heeft, is de meest recente informatie weergegeven.

In de paragraaf 'Weerstandstandsvermogen' zijn bij de totale risico-inschatting de financiële risico's van de verbonden partijen beschreven. In onderstaande toelichting zijn de risico's per verbonden partij opgesteld.

Gemeenschappelijke regelingen

Intergemeentelijke Sociale Dienst, Lisse (bedragen in x €)

Doel:

Doelmatige uitvoering van de wetten op het gebied van sociale zekerheid en sommige onderdelen van de Wmo (met name hulp bij het huishouden) waarvan de uitvoering aan de gemeenten, al dan niet in medebewind, is opgedragen. Voorts is de dienst belast met de uitvoering van algemene maatregelen van bestuur, uitvoeringsregelingen van de sociale wetten en andere gemeentelijke taken op het gebied van de sociale zekerheid. De taken worden zoveel mogelijk uitgevoerd in samenwerking met arbeidsvoorziening, organisaties van zorginstellingen en instanties die met de uitvoering van sociale zekerheidswetten zijn belast. De dienst is bovendien belast met de opvang en verzorging van slachtoffers in het kader van de rampenplannen van de vier aangesloten gemeenten. Tekorten of overschotten worden met de deelnemende gemeenten verrekend.

Openbaar belang:

Individuele voorzieningen op het gebied van werk, inkomen en zorg.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Twee wethouders in het Algemeen Bestuur; wethouder in Dagelijks Bestuur		
Financieel belang/bijdrage 2019:	17.503.757		
Eigen vermogen 01-01-2019:	0	Eigen vermogen 31-12-2019:	0
Vreemd vermogen 01-01-2019:	0	Vreemd vermogen 31-12-2019:	0
Resultaat 2019:	0		

Risico's:

De ISD Bollenstreek kent enkele 'openeinderegelingen', waarbij een overschrijding van de budgetten resulteert in een hogere bijdrage van de gemeente. Voor de ISD Bollenstreek ligt het risico voor onze gemeente enerzijds in de bijdrage in de exploitatielasten en anderzijds in de uitvoering van openeinderegelingen.

Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek, Voorhout (bedragen in x €)

Doel:

Doelmatige verwijdering van afvalstoffen (service, kosten en milieu), beheeren en exploiteren van gemeenschappelijke vuilafvoerinstallatie(en) en het tot stand brengen van economische bedrijfsvoering. De exploitatie wordt uitgevoerd door De Meerlanden Holding te Aalsmeer.

Openbaar belang:

De zorg voor op doelmatige en milieuhygiënisch verantwoorde wijze verwerken, vernietigen en afvoeren van afvalstoffen.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Wethouder in het Algemeen Bestuur.		
Financieel belang/bijdrage 2019:	215.076		
Eigen vermogen 1-1-2019:	36.232	Eigen vermogen 31-12-2019:	31.232
Vreemd vermogen 1-1-2019:	0	Vreemd vermogen 31-12-2019:	0
Resultaat 2019:	-36.890		

Risico's:

Eventueel onvoorziene kosten in onderhoud van de overslaginstallatie.

Veiligheidsregio Holland Midden, Leiden (bedragen in x €)

Doel:

Hoogwaardige brandweezorg en adequate crisisorganisatie. Versterken van de generieke crisisorganisatie en in het bijzonder de reactiekracht op alle soorten incidenten en het uitvoeren van de taken die in de Wet veiligheidsregio's aan de bestuursorganen van de gemeente zijn opgedragen.

Openbaar belang:

Het behartigen van de belangen van de aan de regeling deelnemende gemeenten op het terrein van de politie, brandweer, rampenbestrijding en het realiseren van een gecoördineerde inzet bij zware ongevallen en rampen betrokken organisaties, instellingen en diensten.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	De burgemeester heeft zitting in het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.		
Financieel belang/bijdrage 2019:	2.746.515		
Eigen vermogen 01-01-2019:	5.837.000	Eigen vermogen 31-12-2019:	5.653.000
Vreemd vermogen 01-01-2019:	19.958.000	Vreemd vermogen 31-12-2019:	23.777.000
Resultaat 2019:	213.815		

Risico's:

De risico's staan beschreven in de programmabegroting van de Veiligheidsregio Hollands Midden onder de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. De risico's hebben onder andere betrekking op de aanwezigheid van gekwalificeerd of boventalig personeel, de indexpercentages, veranderende wet- en regelgeving en de afschrijving van bedrijfsmiddelen.

Holland Rijnland, Leiden (bedragen in x €)

Doel:

Holland Rijnland is de samenwerkingsorganisatie van 13 gemeenten die gelegen zijn tussen de metropoolregio's Amsterdam en Rotterdam Den Haag. In de domeinen maatschappij, economie en leefomgeving faciliteert Holland Rijnland regionale samenwerking. Daarnaast voert hij taken uit op het gebied van leerplicht, jeugdhulp, woonruimteverdeling en doelgroepenvervoer. Daartoe is een Inhoudelijke Agenda 2016-2020 vastgesteld, die in de komende tijd tot uitvoering gebracht wordt.

Openbaar belang:

Een evenwichtige ontwikkeling van de regio en het zo goed mogelijk op elkaar afstemmen van de belangen van de deelnemende gemeenten en hun inwoners.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Burgemeester en raadslid in het Algemeen Bestuur.		
Financieel belang/bijdrage 2019:	682.426		
Eigen vermogen 01-01-2019:	861.000	Eigen vermogen 31-12-2019:	861.000
Vreemd vermogen 01-01-2019:	56.902.000	Vreemd vermogen 31-12-2019:	56.902.000
Resultaat 2019:	0		

Toelichting financieel belang:

Eigen en vreemd vermogen is gebaseerd op de geprognoseerde balans uit de begroting 2019.

Risico's: de deelnemende gemeenten zijn op grond van de gemeenschappelijke regeling geheel gezamenlijk verantwoordelijk voor de financiële situatie bij het samenwerkingsorgaan en voor mogelijke tekorten of financiële tegenvallers. Dit betekent dat Holland Rijnland in principe geen weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit hoeft te hebben. Holland Rijnland mag een algemene reserve aanhouden van € 250.000 om kleine tegenvallers in de bedrijfsvoering op te kunnen vangen. De risico's liggen op het gebied van: Benodigde inhuur, ontwikkelingen in wet- en regelgeving, rechtmatigheid (fraude, onbevoegd gedrag), aansprakelijkheid en juridische ondersteuning, sociaal/medische ondersteuning, technische incidenten, aanspraken op personele regelingen en IKB (verkoop verlofuren).

Werkvoorzieningschap Kust-, Duin- en Bollenstreek (de Maregroep) (bedragen in x €)**Doel / openbaar belang:**

Deze regeling zorgt ervoor dat inwoners met een beperking of belemmering kunnen blijven werken in een sociale werkvoorziening. Onderling worden afspraken gemaakt over plaatsing van de inwoners en daarvoor wordt naar rato een geldbedrag per gemeente gerekend. Er worden afspraken gemaakt over de verantwoording van de rechtmatigheidsaspecten.

Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling werkvoorzieningschap Kust-, Duin- en Bollenstreek

Zeggenschap: Wethouder is lid van het Algemeen Bestuur en lid van de AVA.

Financieel belang/bijdrage 2019: 175.703

Eigen vermogen 01-01-2019: 3.789.000 **Eigen vermogen 31-12-2019:** 3.605.000

Vreemd vermogen 01-01-2019: 3.194.000 **Vreemd vermogen 31-12-2019:** 3.791.000

Resultaat 2019: 416.345

Toelichting financieel belang**Risico's:**

Voor de Maregroep geldt een bijdrage van de gemeente in het tekort via een bonus/malusregeling terwijl er vanwege rijksbezuinigingen vanaf 2011 een gemeentelijke bijdrage geldt.

Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden, Leiden (bedragen in x €)**Doel:**

De Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG) Hollands Midden, met als uitvoerende eenheden de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hollands Midden, bureau GHOR Hollands Midden en de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Hollands Midden, geeft uitvoering aan de Wet Publieke Gezondheid en taken op het terrein van de gezondheidszorg en aan de geneeskundige hulpverlening bij rampen. Daarnaast heeft de RDOG tot taak: het instellen, in stand houden en continu paraat hebben van een centrale post ten dienste van het ambulancevervoer.

Openbaar belang:

De RDOG Hollands Midden bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en het welbevinden van de burgers in de regio Hollands Midden in zowel reguliere omstandigheden als crisissomstandigheden.

Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling

Zeggenschap: Wethouder in het Algemeen Bestuur.

Financieel belang/bijdrage 2019: 2.146.815

Eigen vermogen 01-01-2019: 3.627.000 **Eigen vermogen 31-12-2019:** 3.948.000

Vreemd vermogen 01-01-2019: 27.207.000 **Vreemd vermogen 31-12-2019:** 29.237.000

Resultaat 2019: 516.000

Risico's:

De risico's staan beschreven in de programmabegroting van de RDOG Hollands Midden onder de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing, subsectie Risicomanagement. De risico's hebben onder andere betrekking op de implementatie digitaal dossier JGZ, beperkingen in de formatie, afhankelijkheid van externe expertise bij automatisering, positionering MZVT, onvoldoende kennis over wet- en regelgeving en het functioneren van het nieuwe Portefeuilleoverleg Publieke Gezondheid (PPG).

Omgevingsdienst West Holland

Doel / openbaar belang:

Ondersteuning van de belangen van de deelnemers op het gebied van omgeving en milieu, met name ter behartiging van het gemeentelijk belang van de beleidsontwikkeling op het gebied van omgeving en milieu, alsmede gericht op een efficiënte en doelmatige uitvoering van de gemeentelijke taken en bevoegdheden

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Wethouder is lid van het Algemeen Bestuur en lid van de AVA.		
Financieel belang/bijdrage 2019:	4.432.597		
Eigen vermogen 01-01-2019:	820.983	Eigen vermogen 31-12-2019:	887.818
Vreemd vermogen 01-01-2019:	1.658.706	Vreemd vermogen 31-12-2019:	1.660.061
Resultaat 2019:	52.834		

Toelichting financieel belang

Risico's: Zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Gemeentelijke regeling belastingen Lisse-Noordwijk-Teylingen (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:

Beperken van de kwetsbaarheid, het behalen van efficiencyvoordelen en de verbetering van de continuïteit en kwaliteit van de uitvoering van de belastingheffing en invordering.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Wethouder is lid van het Algemeen Bestuur en lid van de AVA.		
Financieel belang/bijdrage 2019:	PM		
Eigen vermogen 01-01-2019:	0	Eigen vermogen 31-12-2019:	0
Vreemd vermogen 01-01-2019:	0	Vreemd vermogen 31-12-2019:	0
Resultaat 2019:	0		

Toelichting financieel belang

Risico's: Algemene risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Vennootschappen en corporaties

BNG, Den Haag (bedragen in x €)

Doel / (openbaar) belang:

De NV Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Met het deelnemen in het maatschappelijk kapitaal van de NV wordt beoogd te voorzien in het (gemeenschappelijk) behartigen van de belangen rondom de kapitaalbehoefte van onder meer de lagere overheden.

Rechtsvorm:	Structuur Vennootschap
Zeggenschap:	Wethouder in AVA.
Aantal aandelen:	21.411
Dividend:	61.021

Risico's:

Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen; de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. De gemeente ontvangt jaarlijks dividend. De resultaten van deze deelneming fluctueren en daarmee ook de dividenduitkering.

Dunea, Zoetermeer (bedragen in x €)

Doel:

Excellente dienstverlening, leveringsbetrouwbaarheid en aandacht voor natuur-, recreatie- en waterkwaliteit. Dunea produceert en levert drinkwater in het westelijk deel van Zuid-Holland.

Openbaar belang:

De productie en levering van goed en betrouwbaar drinkwater, 24 uur per dag, met zo min mogelijk storingen.

Rechtsvorm:	NV
Zeggenschap:	Wethouder in AVA.
Aantal aandelen:	130.755
Dividend:	0

Risico's:

De gemeente is aandeelhouder. Het risico voor de aandeelhouder beperkt zich tot de wettelijke risico's.

Liander, Arnhem (bedragen in x €)

Doel:

Het snel, innovatief en betrouwbaar leveren van (energie)diensten en deze continu verbeteren.

Openbaar belang:

Liander beheert elektriciteits- en gasnetwerken (in Zuid-Holland, Gelderland, Flevoland en delen van Friesland) en is verantwoordelijk voor het transport van betaalbare, duurzame en veilige energie.

Rechtsvorm:	NV
Zeggenschap:	Wethouder in AVA.
Aantal aandelen:	1.011.302
Dividend:	942.586

De Meerlanden Holding NV, Aalsmeer (bedragen in x €)

Doel:

De Meerlanden Holding NV is een overheids NV die zich richt op het verzamelen, verwerken en recyclen van de afvalstoffen en aanverwante taken voor onze en enkele omliggende gemeenten. In een dienstverleningsovereenkomst van 5 jaar zijn de aard en omvang van de te leveren diensten en de vergoeding vastgelegd. Deze vergoeding wordt zo laag mogelijk gehouden. Marktconform, tegen een goede prijs en kwaliteitsverhouding.

Openbaar belang:

Rechtsvorm:	NV
Zeggenschap:	Wethouder in AVA.
Aantal aandelen:	2.447
Dividend:	22.000

GOM, Noordwijk (bedragen in x €)

Doel:

Het daadwerkelijk realiseren van de herstructurering en gebiedsontwikkeling van de Greenport Duin- en Bollenstreek d.m.v. het zelfstandig realiseren van ruimtelijke projecten en door het maken van afspraken of het aangaan van overeenkomsten met derden over de uitvoering van ruimtelijke projecten.

Het verrichten van alle overige handelingen op commercieel en financieel gebied, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Openbaar belang:

De herstructurering van het buitengebied van de Duin- en Bollenstreek en de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen en kwaliteitsverbetering.

Rechtsvorm:	BV
Zeggenschap:	Wethouder in AVA.
Aantal aandelen:	65.000
Dividend:	0

Risico's:

Met inachtneming van de kapitaalbreng van de 6 gemeenten (€ 390.000), de € 10 miljoen bijdrage van Holland Rijnland uit het regionaal investeringsfonds (RIF) voor de Greenport en een nader te bepalen deel van de € 20 miljoen uit het RIF voor de regionale groenstructuur, de toegekende FES-gelden, eventuele provinciale bijdragen en rijksbijdragen, eventuele andere subsidies en de opbrengst uit de verkoop van gronden is het uitgangspunt van de GOM een budgettair neutraal eindresultaat. Voor de GOM geldt dat werkkapitaal in de vorm van vreemd vermogen noodzakelijk was om projecten mogelijk te maken. De zes Greenportgemeenten hebben hiervoor ieder een garantstelling van € 7.000.000, verstrekt. Ons risico is dus beperkt tot die garantstelling.

Jaarlijks worden door de GOM de risico's geïventariseerd. Volgens de brief van de GOM d.d. 19 april 2016 is het maximale hypothetische risico voor 2017 berekend op 8,2 miljoen euro. Als één van de zes aandeelhouders komt dat voor Noordwijkerhout neer op een risico van 1,37 miljoen. De kans hierop wordt echter geschat op kleiner dan 5%. De aandeelhouders kunnen overwegen weerstandvermogen aan te houden van 0,068 miljoen (5% van 1,37 mln).

Stichtingen en verenigingen

Stichting RIJK, Heemstede (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:

Stichting Regionaal Inkoopbureau IJmond en Kennemerland (RIJK) is een samenwerkingsorganisatie tussen een aantal gemeenten in Noord-Holland en sinds kort 3 gemeenten in Zuid-Holland. Het doel van de stichting is om financiële, kwalitatieve en procesmatige inkoopvoordelen voor haar leden te behalen. Daarnaast wordt inkoop als strategisch en tactisch instrument ingezet ter ondersteuning van de beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Rechtsvorm:	Stichting		
Zeggenschap:	Gemeentesecretaris is lid Algemeen Bestuur.		
Financieel belang/bijdrage 2019	197.400		
Eigen vermogen 01-01-2019:	515.000	Eigen vermogen 31-12-2019:	515.000
Vreemd vermogen 01-01-2019:	0	Vreemd vermogen 31-12-2019:	0
Resultaat 2019:	0		

Toelichting financieel belang

Risico's: Algemene risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Samenwerkingsovereenkomst Noordwijk en AVR

Doel / openbaar belang:

Deze regeling zorgt ervoor het realiseren van een efficiënte, effectieve en kwalitatieve hoogwaardige uitvoering van de avalinzameling en aanverwante zaken in de kernen Noordwijk aan Zee en Noordwijk Binnen

Rechtsvorm:	Samenwerkingsovereenkomst		
Zeggenschap:	Wethouder is lid van het Algemeen Bestuur en lid van de AVA.		
Financieel belang/bijdrage 2019:	1.268.123		
Eigen vermogen 01-01-2018:	45.000	Eigen vermogen 31-12-2018:	45.000
Vreemd vermogen 01-01-2018:	627.430	Vreemd vermogen 31-12-2018:	595.028
Resultaat 2019:	0		

Toelichting financieel belang

Risico's: Zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Vereniging van Nederlandse Gemeente

Doel / openbaar belang:

De VNG behartigt de belangen van de gemeenten, voert gemeenschappelijke diensten voor gemeenten uit.

Rechtsvorm:	Vereniging		
Zeggenschap:	1 lid gemeente in ALV		
Financieel belang/bijdrage 2019:	72.555		
Eigen vermogen 01-01-2018:	65.530.000	Eigen vermogen 31-12-2018:	61.975.000
Vreemd vermogen 01-01-2018:	65.111.000	Vreemd vermogen 31-12-2018:	66.722.000
Resultaat 2017:	209.000		

Toelichting financieel belang

Risico's: Zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

2.2.7 Grondbeleid

Inleiding

Het jaar 2019 stond in het teken van de harmonisatie van de twee gemeentes in de nieuwe gemeente Noordwijk.

De gemeente Noordwijk voert vooralsnog een actief grondbeleid. Dat uitgangspunt is leidend in de Nota Grondbeleid 2017-2018 die in februari 2017 door de gemeenteraad van de toenmalige gemeente Noordwijk is vastgesteld. Nu gemeentes Noordwijk en Noordwijkerhout per 1-1-2019 zijn gefuseerd zal het grondbedrijf in 2020 een nieuwe Nota Grondbeleid aan de gemeenteraad van de nieuwe gemeente Noordwijk aanbieden.

Bij actief grondbeleid begeeft de gemeente zich als ondernemer op de grondmarkt. Ze verwerft grond, maakt deze bouw- en woonrijp en geeft ze weer uit.

Het meerjarenprognose grondexploitaties (MPG), bestaande uit een overzicht van de financiële resultaten van alle Bouwgronden In Exploitatie (BIE's) geeft inzicht in de grote invloed van het grondbeleid op de financiële positie van de gemeente Noordwijk.

Besluit Begroting en Verantwoording

Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) bevat de regelgeving voor het opstellen van de jaarlijkse begroting en jaarrekening.

De commissie BBV geeft onder meer richtlijnen over:

- de systematiek voor het berekenen van de interne rekenrente: gemiddelde van de leningenportefeuille keer de verhouding eigen vermogen – vreemd vermogen;
- het startpunt van een BIE: het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief de grondexploitatiebegroting;
- de looptijd van een grondexploitatiecomplex: maximaal 10 jaar;
- wat kan worden gerekend tot de vervaardigingskosten die aan de BIE mogen worden toegerekend: aansluiting op de kostensoortenlijst artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening.

Deze regels zijn gehanteerd bij het maken van de herzieningen van de grondexploitaties, die zijn vastgesteld in het boek Grondbedrijf 2019. Het financieel effect daarvan is in de (meerjaren)begroting 2019 (-2022) verwerkt.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1-1-2016 is de gemeente verplicht om vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen over de activiteiten die gekenmerkt kunnen worden als activiteiten van een onderneming. De activiteiten binnen het grondbedrijf vallen hieronder.

Samengevat komt het op het volgende neer: alle BIE's moeten worden gewaardeerd. Deze waardering vormt per 1-1-2016 de zogenaamde 'openingsbalans'. Vervolgens wordt per jaar bekeken of er –ten opzichte van deze openingsbalans– winst gerealiseerd is. Over deze winst moet Vpb worden betaald. Overigens geldt dit voor de winst op het totaal van de grondexploitaties; eventuele verliezen op projecten kunnen met winsten op andere projecten worden verrekend. Nieuw te openen BIE's worden in 2020 aan de openingsbalans toegevoegd.

Relaties

Het grondbeleid heeft een aantoonbare relatie met de volgende programma's en hun relevante doelstellingen, per programma wordt de verwachte bijdrage vanuit het grondbedrijf aangegeven:

Economie (Programma 4)

Voor het bedrijventerrein Space Business Park richten de werkzaamheden op het begeleiden van de gronduitgifte. Hiernaast is geadviseerd over het Space Campus, die de ruimtevaartsector van een nieuwe impuls moet voorzien.

Hiernaast, om de Duin- en Bollenstreek bloeiend te houden door de m2 bollenareaal te handhaven, participeert de gemeente actief in de Greenport Ontwikkelings Maatschappij (GOM).

Het afgelopen jaar zijn de werkzaamheden verricht voor het mogelijk maken van GOM-woningen.

Openbare ruimte en bereikbaarheid (Programma 8)

Bij gebiedsontwikkelingen hoort ook de inrichtingsopgave van de openbare ruimte. De investeringen in ruimtelijke structuur (water, groen en verharding) dienen kwalitatief hoogwaardig en duurzaam te zijn. Nieuwe ruimtelijke structuren dienen hoogwaardig, duurzaam en waar mogelijk multifunctioneel ingericht te zijn. Een bijzonder aandachtspunt daarbij is het realiseren van voldoende parkeerplaatsen (waar mogelijk ondergronds). In principe geldt dit voor alle ruimtelijke projecten. De gemeente maakt bouw- en woonrijp.

Binnen het programma Noordwijk Zeewaardig, waar huidige parkeerterreinen ontwikkeld worden met een nieuwe functie en het parkeren ondergronds wordt gecompenseerd, is de realisatie van een hoogwaardige openbare ruimte één van de speerpunten.

Om het ondergronds parkeren te faciliteren wordt een totaaloplossing gezocht die uit meerdere parkeergarages bestaat.

Ruimte en Wonen (Programma 9)

Vanuit de huidige structuurvisie is een beleid ingezet waarbij Noordwijk een gematigde en beheerste groei kent. De omgevingsvisie geeft het nieuwe kader voor realisatie van ruimtelijke opgaven. Waar nodig verwerft de gemeente hiervoor (strategisch) grond en wordt deze in latere instantie als bouwrijpe grond verkocht. Grondbeleid is daarbij dienstbaar aan het realiseren van volkshuisvestelijke en ruimtelijke opgaven.

De woningmarkt is na de crisis flink aangetrokken. In 2019 zijn verschillende projecten vanuit de planvorming overgegaan in de uitvoering. De ruimtelijke projecten waar vanuit het grondbedrijf de meeste aandacht is gevraagd zijn:

- Offem-Zuid
- Ireneschool
- Duineveld
- 't Zilt
- Projecten binnen het programma Noordwijk Zeewaardig

Hiernaast heeft het college voorgesteld om een deel van de beoogde bebouwing die voorzien was op Bronsgeest elders te realiseren. Het grondbedrijf heeft hiervoor de Wet voorkeursrecht gemeente (Wvg) gevestigd op drie locaties en is in gesprek met grondeigenaren om gronden te verwerven.

Een deel van Bronsgeest blijft behouden als bollengrond. Voor dit gedeelte is reeds de boekwaarde afgewaardeerd naar agrarische waarde.

De complexen in het Grondbedrijf

De onderstaande complexen waren in 2019 een Bouwgrond In Exploitatie (BIE). De beschrijving van alle complexen is opgenomen in het boek Grondbedrijf 2019, alsmede in de Programma's 4 Ondernemen en 5 Ruimte en Wonen.

Complex	Naam	Programma
1.23	Space Business Park	bedrijven
1.44	Maarten Kruytstraat	wonen en voorzieningen
1.51	Offem-Zuid	wonen
1.56	Restgronden Boechorst	wonen
1.61	Duineveld	wonen en voorzieningen (o.a. zwembad)
1.75	Joh. van Hoornstraat e.o.	Wonen, 100% sociale huur
1.78	Leefbaarheidsimpuls De Zilk	wonen
1.79	Schippersvaartweg	Wonen, 100% sociale huur

Voor de navolgende complexen wordt (mogelijk) nog in de loop van 2020 een besluit genomen om een grondexploitatiebegroting vast te stellen, waarmee deze complexen eveneens de status van BIE verkrijgen.

Complex	Naam	Programma
1.14	Van der Mortelstraat	wonen
1.25	(Klein) Bronsgeest	wonen
1.45	Jan Kroonsplein	Hotel, wonen en voorzieningen
1.80	Ireneschool	Wonen
	Zeestroom	Wonen

Faciliterende grondexploitatieprojecten

Bij faciliterende grondexploitatieprojecten heeft de gemeente zelf geen grond in haar bezit en voert niet zelf de grondexploitatie, maar gebeurt dit door een private ontwikkelaar. De kosten die de gemeente maakt worden in dat geval verhaald op de private partijen. Er is dus geen sprake van een bouwgrond in exploitatie of een voorraad grond in bezit van de gemeente, maar van een vordering op een derde partij. In verreweg de meeste gevallen is er bij faciliterend grondbeleid sprake van een anterieure overeenkomst.

Bij de gemeente Noordwijk is dat onder andere het geval bij de herontwikkeling van het Bavo-terrein en op de locatie Sancta Maria.

Risico paragraaf

Risicobeleid en risicomanagement strekken zich ook uit tot het grondbeleid. In grondexploitaties doen zich verschillende risico's voor. In het proces van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft het risicomanagement een vaste plaats gekregen. Iedere herziening of nieuwe grondexploitatie bevat een risicoanalyse, waarbij volgens een vast format per risico de mogelijke financiële consequenties worden aangegeven. Hierbij wordt ook aangegeven of er in het weerstandsvermogen een reservering moet worden gemaakt en/of er beheersmaatregelen kunnen worden getroffen. Alle risico's bij elkaar vormen de basis voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit van het grondbedrijf. Deze risicoanalyses én het bepalen van de weerstandscapaciteit worden geactualiseerd bij het opstellen van de jaarrekening en de begroting.

Meerjarenprognose Grondbedrijf

De meerjarenprognose van het grondbedrijf is opgenomen in het boek Grondbedrijf 2020. Dit is tijdens het vaststellen van de jaarrekening 2019 de meest recente versie van de MPG.

3. Jaarrekening

3.1 De balans en overzicht van baten en lasten

3.1.1 Balans

(bedragen x € 1.000,-)	Ultimo 2019	Ultimo 2018
ACTIVA		
Vaste activa		
<i>Immateriele vaste activa</i>		
-Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen	9	11
-Kosten onderzoek & ontwikkeling	2.480	1.883
	2.489	1.894
<i>Materiele vaste activa</i>		
-Investeringen met een economisch nut		
-overige investeringen met een economisch nut	112.255	115.326
-overige investeringen met een economisch nut met heffing	25.540	24.922
-Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	20.147	15.900
	157.942	156.148
<i>Financiële vaste activa</i>		
-Kapitaalverstrekking aan:		
-deelnemingen	481	546
-Leningen aan:		
-overige langlopende leningen u/g	11.590	11.178
-ov. uitz. met een rentetyp. looptijd > 1 jaar	6.716	39.449
-uitzetting 's Rijks schatkist > 1 jaar	0	0
	18.787	51.173
Totaal vaste activa	179.218	209.215
Vlottende activa		
<i>Voorraden</i>		
-Grond-en hulpstoffen:		
-onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie met grondexploitatie	11.876	15.880
	11.876	15.880
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar</i>		
-Vorderingen op openbare lichamen	8.721	10.056
-Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	102	18
-Overige vorderingen	8.236	6.008
-uitzetting 's Rijks schatkist < 1 jaar	7.067	5.324
	24.126	21.406
<i>Liquide middelen</i>		
-Kassaldi	6	4
-Banksaldi	4.470	610
	4.476	614
<i>Overlopende activa</i>		
-Vooruitbetaalde bedragen	8	0
-Nog te ontv. bedragen van overige overheid	650	96
-Nog te ontvangen bedragen overige	9.103	17.812
	9.761	17.908
Totaal vlottende activa	50.239	55.808
Totaal-generaal	229.457	265.023

(bedragen x € 1.000,-)	Ultimo 2019	Ultimo 2018
PASSIVA		
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>	136.384	139.170
-Algemene reserves	42.581	51.908
-Bestemmingsreserves		
-Overige bestemmingsreserves	85.333	87.837
-Nog te bestemmen resultaat	8.470	-575
<i>Voorzieningen</i>	17.847	13.743
-Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	10.110	6.610
-Door derden bekleemde middelen met specifieke aanwending	7.737	7.133
<i>Vaste schulden met een looptijd van een jaar of langer</i>	58.259	69.460
-Onderhandse leningen van:		
-binnenlandse banken en overige financiële instellingen	58.180	69.381
-Waarborgsommen	79	79
Totaal vaste passiva	212.490	222.373
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan een jaar</i>	10.339	38.168
-Kasgeldleningen	0	24.000
-Banksaldi	3.950	1.268
-Overige schulden	6.389	12.900
<i>Overlopende passiva</i>	6.628	4.482
-Vooruit ontvangen bedragen	35	101
-Nog te betalen subsidies volgens art. 44 lid 2 BBV	2.315	1.015
-Overige nog te betalen bedragen	4.278	3.366
Totaal vlottende passiva	16.967	42.650
Totaal-generaal	229.457	265.023
Gewaarborgde geldleningen	69.146	72.209

3.1.2 Overzicht van baten en lasten

PROGRAMMA (bedragen in €)		Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting- Rekening	Voor/ nadeel
1. Bestuur en ondersteuning	Lasten	9.223.151	17.711.938	19.600.427	-1.888.489	N
	Baten	3.613.260	3.900.875	5.579.768	1.678.893	V
	Saldo	-5.609.891	-13.811.063	-14.020.659	-209.596	N
2. Veiligheid	Lasten	4.731.186	4.881.005	4.498.773	382.232	V
	Baten	383.472	383.472	538.254	154.782	V
	Saldo	-4.347.714	-4.497.533	-3.960.520	537.013	V
3. Verkeer, vervoer en waterstaat	Lasten	7.094.098	7.319.294	7.134.997	184.297	V
	Baten	173.224	154.724	391.221	236.497	V
	Saldo	-6.920.874	-7.164.570	-6.743.776	420.794	V
4. Economie	Lasten	1.225.337	2.315.444	1.849.716	465.728	V
	Baten	32.052	50.552	82.575	32.023	V
	Saldo	-1.193.285	-2.264.892	-1.767.141	497.751	V
5. Onderwijs	Lasten	3.657.540	3.676.640	4.043.146	-366.506	N
	Baten	140.561	202.561	348.854	146.293	V
	Saldo	-3.516.979	-3.474.079	-3.694.291	-220.212	N
6. Sport, cultuur en recreatie	Lasten	14.342.203	14.202.990	13.966.435	236.555	V
	Baten	2.841.599	2.334.099	2.328.519	-5.580	N
	Saldo	-11.500.604	-11.868.891	-11.637.916	230.975	V
7. Sociaal Domein	Lasten	32.243.252	33.991.109	31.350.536	2.640.574	V
	Baten	9.182.022	8.901.173	8.874.091	-27.082	N
	Saldo	-23.061.230	-25.089.936	-22.476.444	2.613.492	V
8. Volksgezondheid en milieu	Lasten	14.716.715	16.049.780	17.283.423	-1.233.642	N
	Baten	10.906.263	11.919.105	11.422.292	-496.813	N
	Saldo	-3.810.452	-4.130.675	-5.861.130	-1.730.455	N
9. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en Stadsvernieuwing	Lasten	14.088.389	16.294.887	6.520.951	9.773.936	V
	Baten	14.037.734	15.172.692	9.107.919	-6.064.773	N
	Saldo	-50.655	-1.122.195	2.586.968	3.709.163	V
Algemene dekkingsmiddelen	Lasten	180.000	66.486	0	66.486	V
	Baten	75.125.253	77.172.230	80.135.707	2.963.477	V
	Saldo	74.945.253	77.105.744	80.135.707	3.029.963	V
Overhead	Lasten	16.686.824	16.874.475	15.207.512	1.666.963	V
	Saldo	16.686.824	16.874.475	15.207.512	1.666.963	V
Vennootschapsbelasting	Lasten	219.000	219.000	139.674	79.326	V
	Saldo	-219.000	-219.000	-139.674	79.326	V
Totaal saldo van baten en lasten	Lasten	118.407.695	133.603.048	121.595.589	12.007.460	V
	Baten	116.435.440	120.191.483	118.809.201	-1.382.282	N
	Saldo	-1.972.255	-13.411.565	-2.786.388	10.625.178	V
Toevoegingen aan reserves		4.390.386	7.737.168	6.662.448	1.074.720	V
Onttrekkingen aan reserves		6.604.739	21.619.700	17.918.570	-3.701.130	N
Saldo toevoegingen en onttrekkingen reserves		2.214.353	13.882.532	11.256.122	-2.626.410	N
Gerealiseerde resultaat		242.098	470.967	8.469.735	7.998.768	V

3.1.3 Waarderingsgrondslagen

Wettelijke voorschriften

De gehanteerde waarderingsgrondslagen zijn in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De gehanteerde afschrijvingsmethoden zijn lineaire afschrijvingen en annuïtaire afschrijvingen. Voor de voornaamste categorieën van de vaste activa worden de volgende afschrijvingstermijnen aangehouden:

• permanente bedrijfsgebouwen	40 jaar
• grond-, weg- en waterbouwkundige werken	20-40 jaar
• straatmeubilair en speeltoestellen	10 jaar
• rioleringswerken	40-60 jaar
• machines, apparaten en installaties	10-15 jaar
• Vervoermiddelen	5 jaar
• netwerk	15 jaar
• applicatiesoftware	5-7 jaar
• PC's	5 jaar
• servers en systeemsoftware	3 jaar

Met het afschrijven van nieuwe investeringen wordt begonnen in het begrotingsjaar dat volgt op het jaar waarin het gereed komt/verworven wordt. Ingaande het begrotingsjaar 2009 is dit het nieuwe afschrijvingsbeleid, zoals bepaald in de Voorjaarsnota 2008. Er geldt een overgangsregeling voor investeringen van voorgaande jaren. Indien daarover reeds werd afgeschreven maar de investering was nog niet gereed, dan geldt nog de oude afschrijvingsmethode, namelijk beginnen met afschrijven in het jaar waarin het kapitaalgoed verworven wordt.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Er zijn geen bijdragen aan activa van derden.

Vorraden

Vanaf begrotingsjaar 2016 zijn de verslaggevingsregels voor grondexploitaties zodanig herzien, dat onder bouwgrondexploitatie uitsluitend de gemeentelijke operationele grondexploitatieprojecten worden gerangschikt. Bij faciliterend grondbeleid heeft de gemeente zelf geen grond in haar bezit en voert niet zelf de grondexploitatie, maar gebeurt dit door een private ontwikkelaar. Kosten die gemeenten maken in het kader van faciliterend grondbeleid en

kunnen worden verhaald op derden, worden dan geclassificeerd als vordering op de balans of overlopend actief/passief.

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Er is een voorziening voor dubieuze debiteuren gevormd voor het bedrag aan mogelijk niet te innen posten.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde dan wel het voorzienbare verlies.

De hoogte van de (onderhouds)voorzieningen is gebaseerd op beheersplannen. Dit betekent dat er op basis van deze plannen “gespaard” wordt voor toekomstige onderhoudsuitgaven. Hierdoor worden grote fluctuaties in de exploitatie voorkomen.

De onderhoud-egalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf “onderhoud kapitaalgoederen” die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet. Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd voor:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten.
- b. bestaande risico's op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is.
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalitatie.
- d. van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.

De voorziening voor wethouderspensionen wordt actuariael berekend. De voorziening voor actieve wethouders en slapers is gebaseerd op 0,290% rekenrente (2018: 1,577 %). Deze rente is vergelijkbaar met de lopende rente voor waardeoverdrachten. Voor gepensioneerden is geen risico meer tot waardeoverdracht. Voor de lopende pensioenen wordt daarom normaliter een lagere rekenrente gehanteerd, alleen is die nu eveneens 0,290%. De overige grondslagen voor de berekening zijn een recente sterftetafel, waarbij tevens rekening wordt gehouden met leeftijdsterugstellingen.

Vlottende passiva

De posten onder de vlottende passiva zijn tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Voor de resultaatbepaling wordt het gemodificeerde stelsel van baten en lasten voor gemeenten en provincies gehanteerd. Zowel de baten als de lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Voor verwachte verliezen worden voorzieningen getroffen (voorzichtigheidsbeginsel).

3.1.4 Toelichting op de balans

Vaste activa

(bedragen x € 1.000,00)

Immateriële vaste activa

	Boekwaarde 01-01-2019	Stelsel- wijziging	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2019
Kosten van geldleningen & disagio	11	0	0	0	2	0	9
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	1.883	0	653	0	0	56	2.480
Totaal	1.894	0	653	0	2	56	2.489

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaat uit alle boekwaardes van investeringen (zoals grond en terreinen, gebouwen, grond-, weg- en waterbouwkundige werken, vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties) die in het verleden zijn gedaan.

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 01-01-2019
In erfpacht uitgegeven gronden	0	0
Investeringen met een economisch nut	112.255	114.357
Investeringen met een economisch nut waarover een heffing wordt geheven	25.540	24.960
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	20.147	16.831
Totaal	157.942	156.148

De investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

<u>Boekwaarde ultimo</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Gronden en terreinen	20.926	28.756
Woonruimten	62	83
Bedrijfsgebouwen	66.579	65.092
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	21.234	17.464
Vervoermiddelen	501	424
Machines, apparaten en installaties	2.775	2.320
Overige materiële vaste activa	178	218
	<u>112.255</u>	<u>114.357</u>

De **investeringen met economisch nut** waarvoor een heffing wordt geheven kunnen als volgt worden onderverdeeld:

<u>Boekwaarde ultimo</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	25.540	24.960
	25.540	24.960

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de **investeringen met economisch nut** weer:

	Boekwaarde 01-01-2019	Investe- ringen	Afwaardering wegens duurz. waardevermin- deringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	28.756	800	8.490	140	0	0	20.926
Woonruimten	83	0	0	0	21	0	62
Gebouwen	65.092	4.080	0	208	2.386	0	66.578
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	17.464	4.959	0	0	1.170	19	21.234
Vervoermiddelen	424	276	0	0	199	0	501
Machines, apparaten en installaties	2.320	1.394	0	0	642	297	2.775
Overige materiële vaste activa	218	0	0	0	39	0	179
Totaal	114.357	11.509	8.490	348	4.457	316	112.255

De afwaardering wegens duurzame waardeverminderingen betreft het gedeelte van Bronsgeest dat niet wordt bebouwd.

In de Gronden en terreinen zijn de volgende Warme Gronden opgenomen:

	Boekwaarde 01-01-2019	Afwaardering wegens duurzame waardever- minderingen	Boekwaarde 31-12-2019
Van der Mortelstraat	435.926	0	435.926
Bronsgeest	16.630.178	8.489.676	8.140.502
Jan Kroonsplein	1.080.108	0	1.080.108
De Nes	1.334.271	0	1.334.271
	19.480.483	8.489.676	10.990.807

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de **investeringen met economisch nut** waarvoor een heffing wordt geheven weer:

	Boekwaarde 01-01-2019	Investe- ringen	Stelselwij- ziging	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2019
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	24.960	1.304		0	724	0	25.540
Totaal	24.960	1.304	0	0	724	0	25.540

	Investeringen	Stelselwijz.	Desinv./Bijdr.v.derden
Sportpark - de Boekhorst - velden	2.102		
Huisvesting Poppodium/SJC	1.639		19
Uitbreiding Teylingen college	1.451		
Tijdelijke huisvesting gem. organisatie	1.399		
SP - de Boekhorst - verhard. & waterhuish.	720		
ICT Instandhouding 2019	571		
Sportpark - de Boekhorst - gebouw	426		
Boerenburg fase 5	410		
Facilitaire voorziening NNW	371		
Vervanging automatisering 2019	370		
Verlengde Beeklaan (riolering)	337		
Parkeerverwijssystem	297		297
Uitstraling winkelstraten Kerkstr./Hoofdstr. en KWB Jan Kroonsplein 8	281		
Accommodatie Kustsurfvereniging	213		
Regenwaterriool Hoofdstraat	198		
Parallelweg (riolering)	198		
Aanschaf vrachtwagen	167		
Verv. riolering St. Jeroensweg	140		
Harmonisatie applicatie frictie	104		
Aanschaf kleine vrachtwagen	73		
Overige niet nader gespecificeerd	313		0
Totaal	12.013	0	316

In erfpacht uitgegeven percelen zijn niet aanwezig.

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend **maatschappelijk nut** had het volgende verloop:

Bedragen x 1.000	Boekwaarde 01-01-2019	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	0	0	0	0	0	0	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	16.831	4.360	0	887	157	0	20.147
Overige materiële vaste activa	0						0
Totaal	16.831	4.360	0	887	157	0	20.147

Financiële vaste activa

Hieronder is opgenomen:

- de waarde van aandelen in bezit van de gemeente Noordwijk. Het betreft aandelen van BNG, AVR, Nuon, BNG, De Meerlanden en GOM.
- Leningen die verstrekt zijn in het kader van zonnepanelen, starters en leningen die verstrekt zijn aan de woningbouwvereniging.
- Gelden die in het verleden zijn ontvangen door de verkoop van Nuon aandelen welke voor een langere periode (> 1 jaar) zijn uitgezet bij de Rabobank.

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2019 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Bedragen x 1.000	Boekwaarde 01-01-2019	Investe- ringen	Desinves- teringen	Aflossingen/ afschrijvingen/v oorzeningen	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2019
Kapitaalverstrekingen aan:						
deelnemingen	546	0	0	66	0	480
gemeenschappelijke regelingen	0	0	0	0	0	0
Overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0
Leningen aan:						
woningbouwcorporaties	0	0	0	0	0	0
deelnemingen	0	0	0	0	0	0
overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0
Overige langlopende leningen	11.178	770	0	359	0	11.589
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	39.449	0	0	32.732	0	6.717
Uitzetting 's Rijks schatkist => 1 jaar	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	0	0	0	0	0
Totaal	51.173	770	0	33.157	0	18.786

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	2019	2018
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie met grondexploitatie	11.876	15.880
Gereed product en handelsgoederen	0	0
Vooruitbetalingen	0	0
	11.876	15.880

Van de bouwgronden in exploitatie met grondexploitatie kan van het verloop in 2019 het volgende overzicht worden weergegeven:

Boekwaarden	Boek- waarde 1-1 2019 excl. verliesvoor- ziening	Boek- waarde 1-1 2019 incl. verliesvoor- ziening	Van Alg. Dienst naar grex	Invester- ing	Bijdrage n van derden	Inkomsten	Mutatie verlies- voor- ziening	Tussen- tijdse Winst- nemingen	Afsluiten complexen	Boek- waarde 31-12-2019 excl. verliesvoor- ziening	Boek- waarde 31-12-2019 incl. verliesvoor- ziening	Voorzien- baar verlies per 31-12-2019
Bouwgrond in exploitatie:												
Space Business Park	10.273	10.273		155	159	0				10.269	10.269	
Maarten Kruytstraat	5.398	3.468		131	0	0	-17			5.529	3.616	1.913
Offem-Zuid	7.846	2.571		1.370	12	5.545				3.659	-1.616	5.275
Restgronden Boechorst	1.439	1.439		138	0	3.331		-1.060		-694	-694	
Duineveld	-5.891	-5.891		718	1.031	-925		-1.880		-3.399	-3.399	
Joh. van Hoornstr e.o.	353	353		97	0					450	450	
t Zilt	4.667	3.755		255	61	2.481	-164			2.381	1.632	748
Schippersvaartweg	16	-89		10	0	0	88			26	-167	193
Totaal	24.102	15.880	0	2.873	1.262	10.432	-93	-2.940	0	18.221	10.093	8.129
												Verantwoording als voorraad
												11.876
												Verantwoording onder voorziening door Offem-Zuid en Schippersvaartweg
												-1.783
												Totaal grondexploitaties inclusief voorziening
												10.094

Van de bouwgronden in exploitatie met grondexploitatie kan voor de Ramingen het volgende overzicht worden weergegeven:

Raming	Boek- waarde 31-12-2019 incl. verliesvoor- ziening	Geraamde kosten	Geraamde Opbrengsten	Nominale waarde incl. verliesvoor- ziening	Inflatie en rente	Eind- waarde incl. verliesvoor- ziening
Space Business Park	10.269	706	14.647	-3.671	-543	-4.215
Maarten Kruytstraat	3.616	605	4.322	-101	101	0
Offem-Zuid	-1.616	6.445	4.982	-153	112	-42
Restgronden Boechorst	-694	1.754	1.435	-375	-17	-392
Duineveld	-3.399	2.485	2.289	-3.203	-64	-3.266
Joh. van Hoornstr e.o.	450	887	1.424	-87	-9	-97
t Zilt	1.632	998	2.618	12	-13	0
Schippersvaartweg	-167	1.101	947	-13	13	0
Totaal	10.092	14.981	32.665	-7.592	-421	-8.011

Uitzettingen korter dan één jaar

Dit betreft nog niet ontvangen bedragen van debiteuren overheid en niet-overheid. Daarnaast is hierin opgenomen het overtollige saldo op onze bankrekeningen welke wij verplicht zijn uit te zetten bij het ministerie van Financiën in het kader van schatkistbankieren

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Bedragen x 1.000	Saldo	Voorziening	Balanssaldo	Balanssaldo
	31-12-2019	dub. Deb.	31-12-2019	31-12-2018
Vorderingen op openbare lichamen	8.721	-	8.721	10.056
Verstreckte kasgeldleningen	-	-	-	-
Rekening courant- verhoudigen met niet-financiële instellingen	102	-	102	18
Overige vorderingen	8.396	160	8.236	6.008
Uitzetting 's Rijks schatkist < 1 jaar	7.067	-	7.067	5.324
Totaal	24.286	160	24.126	21.406

Het saldo van de post vordering op openbare lichamen bestaat voor het grootste gedeelte uit een vordering ad. € 8.401.650,- op de belastingdienst met betrekking tot de BTW Compensatie Fonds. De overige vorderingen hebben voor het grootste deel betrekking op vorderingen op niet openbare lichamen.

Liquide middelen

Dit zijn de positieve saldi op de verschillende bankrekeningen.

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	2019	2018
Kassaldi	6	4
Girosaldi	9	32
Banksaldi	4.461	578
	4.476	614

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	2019	2018
Vooruitbetaalde bedragen	8	0
Nog te ontvangen bedragen bijdragen van overige overheid	650	96
Nog te ontvangen bedragen overigen	9.103 *	17.812
	9.761	17.908

De te ontvangen bijdragen van overige overheid betreft gemaakte kosten waarvoor subsidie is verleend in het kader van het 'Gebiedsprogramma B(l)oeiende Bollenstreek'. De gemaakte kosten kunnen na afronding van het project ten laste worden gebracht van de vooruitontvangen projectsubsidie van de Provincie Zuid-Holland, waarvoor de gemeente Noordwijk (voorheen Hillegom) als kassier optreedt.

*Van de ruim € 36 miljoen op de Gronduitgifteovereenkomst met betrekking tot het complex Duineveld die in 2017 als vordering op de balans is opgenomen, is het restant ruim € 4 miljoen in 2019 ontvangen.

Schatkistbankieren

Het schatkistbankieren is in de loop van 2013 geïntroduceerd. Alle decentrale overheden dienen het overgrote deel van hun overtollige middelen aan te houden in de schatkist. Dit gebeurt op een rekening-courant bij het Agentschap van het ministerie van Financiën. Met overtollige middelen worden de liquide middelen bedoeld die (nog) niet nodig zijn voor het uitvoeren van de publieke taak. Gemeente Noordwijk is per 01-01-2014 gestart met het afromen van boventallig saldo.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	896			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	412	544	503	498
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	484	352	392	397
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	119.427			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	119.427			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	896			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
Verslagjaar					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	37.050	49.474	46.298	45.857
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	412	544	503	498

Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen is de drempel gelijk aan € 3,75 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 250.000. De benutting van het drempelbedrag wordt berekend als gemiddelde over alle dagen in het kwartaal. Gemiddeld mag een decentrale overheid dus maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist hebben gehouden. Het drempelbedrag van de gemeente Noordwijk bedraagt € 896.000,-.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

(bedragen x € 1.000,-)

Algemene Reserves	Saldo 1-1-2019	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Bestemming resultaat 2018	Verminde- ring ter dekking van afschrij- vingen	Saldo 31-12-2019
Algemene reserve	5.427	2.565	2.578	575-	-	4.839
Reserve weerstandsvermogen	7.175	-	-	-	-	7.175
Precariobel. Op kabels NWH	28	-	-	-	-	28
Verkoop aandelen Nuon NWH	3.288	-	-	-	-	3.288
Verkoop Nuon aandelen	35.990	-	8.739	-	-	27.251
Totaal	51.908	2.565	11.317	575-	-	42.581

Het verloop in 2019 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven.

(bedragen x € 1.000,-)

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Algemene reserves	42.581	51.908
Bestemmingsreserves	85.333	87.837
Resultaat	8.470	575-
Totaal	136.384	139.170

De aard en reden van de reserves worden hieronder kort toegelicht, alsmede de belangrijkste wijzigingen daarin. In de nota Reserves en Voorzieningen 2020 zijn de reserves nader toegelicht.

Algemene Reserves

Algemene Reserve

Het doel is, zoveel mogelijk, de middelen met een vrije bestedingsmogelijkheid te reserveren, bijvoorbeeld voor de uitvoering van het collegewerkprogramma. De reserve heeft een financieringsfunctie.

De onttrekkingen aan de algemene reserve betreffen:

Huur Goohorstlaan	€ 203.744
Omgevingswet	€ 88.390
Strandreinigingsdiensten	€ 88.904
Regeling duuzaamheidsleningen en subsidie NW	€ 165.383
Elk jaar een thema jaar - 2019 - Cultuur	€ 150.000
Aanvullend krediet straatwerk groepsaanpak jongeren	€ 85.000
Taskforce Boerenburg	€ 50.241
Economische agenda Duin- en Bollenstreek	€ 22.400
Inventarisatie strijdig gebruik landelijke voorziening	€ 48.900
Bijdrage algemene dienst aan grondbedrijf kwaliteitsimpuls	€ 405.000

Groenbeleid/beheerplan	€ 31.997
Uitvoering regionale economische agenda	€ 49.772
Correctie OZB ivm afschaffing bijdrage OZB	
Ondernemersfonds	€ 350.000
Winstneming Duineveld 2018	€ 620.000
Voorjaarsnota 2019- Zorgpauze	€ 53.297
Themajaar - 2020 - 75 Vrijheid	€ 9.410
Subsidie destinatiemarketing	€ 150.000
Centrumvisie- autoluw	€ 5.552

De toevoegingen aan de algemene reserve betreffen:

Verlies Grondbedrijf 2018	€ 2.565.000,-
---------------------------	---------------

Reserve weerstandsvermogen

De reserve weerstand is bedoeld voor de financiering van de kosten van gevolgen van noodsituaties op de kortere termijn. Er hebben zich geen onttrekkingen aan de reserve weerstandsvermogen voorgedaan.

Reserve afschaffing precariobel. op kabels NWH

Deze reserve is gevormd ter dekking van een deel van het tekort bij het wegvallen van de inkomsten uit de precariobelasting op kabels en leidingen per 1 januari 2022. De minder inkomsten vanuit precario zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2020. Het doel van deze reserve is vervallen en er hebben zich geen mutaties voorgedaan in de reserve. In de nota reserves en voorzieningen 2020 is voorgesteld deze reserve op te heffen.

Reserve verkoop aandelen Nuon NWH

Deze reserve is in 2009 gevormd uit de verkoopopbrengst van de aandelen van de productie- en leveringsbedrijf NV NUON-Energy. De gemeente oud Noordwijkerhout heeft geen gelden meer uitstaan. In 2019 hebben zich geen mutaties voorgedaan omtrent deze reserve.

Reserve verkoop Nuon aandelen

De gelden die verkregen zijn uit de verkoop van de NUON aandelen zijn weggezet en de daaruit voortkomende rentebaten worden gebruikt als dekkingsmiddel.

De onttrekking uit deze reserve betreft:

- Afboeking Bronsgeest (boekwaarde deels)	€ 8.489.676,-
- Uitvoering landschapstafel	€ 36.350,-
- Economische agenda Duin & Bollenstreek	€ 212.920,-

In verband met het deels afboeken van Bronsgeest ter hoogte van € 8.489.676 is er voor dit bedrag onttrokken aan de Reserve-Nuon.

Het verloop van de bestemmingsreserves in 2019 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven.

(bedragen x € 1.000,-)

Bestemmingsreserves	Saldo 1-1-2019	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Bestemming resultaat 2018	Verminde- ring ter dekking van afschrij- vingen	Saldo 31-12-2019
Bestemmingsreserves						
Parkeerreserve	255	-	-			255
Volkshuisvesting	2.529	-	4			2.525
ICT instandhouding	4.100	855	125		513	4.317
Actualisatie bestemmingsplannen	88	-	-			88
Strandveiligheid	134	36	63			107
Startersleningen	2.500	-	-			2.500
Reserve RIF NWH	-	-	-			-
Personeelkosten	1.231	-	16			1.215
Explootatiekosten zwembad 1-20	2.903	33	317			2.619
Explootatiekosten zwembad 20-40	91	36	-			127
Reserve Sociaal Domein	6.144	-	170			5.974
Innovatiefonds	195	-	97			98
Exploitatie Sancta Maria	200	-	-			200
Sociale Huurwoningen	372	275	-			647
Onderhoud De Muze	160	57	-			217
Ontwikkeling Space Campus	3.000	-	336			2.664
Riool NWH	38	-	-			38
Bouwleges NWH	842	-	-			842
Bovenwijkse voorzieningen NWH	341	-	-			341
Dorpsontwikkeling NWH	36	-	-			36
Uitvoering verkeersplan	112	-	-			112
Huisvesting onderwijs NWH	74	97	-			171
Kunstuitingen	4	15	18			1
Monumentenbeleid	176	15	9			182
Reserves ter dekking van kapitaallasten						
Onderwijshuisvesting	1.157	341	22		-	1.476
Peuters: GOA en Huisvesting	85	-	-		42	43
KL Sportaccomodatie Duinwetering	4.762	44	-		240	4.566
kapitaallasten Zwembad	4.598	77	-		265	4.410
kapitaallasten SJC/Poppodium	3.664	30	-		-	3.694
Nieuwe investeringen	6.960	601	-		44	7.517
Kapitaallasten activa NWH	20.930	-	-		313	20.617
Beheerreserves						
Groen	-	-	-			-
Verhardingen	730	-	76			654
Onderhoud Onderwijsgebouwen	185	119	-			304
Onderhoud overige gebouwen	940	199	-			1.139
Interne gebouwen	1.054	-	77			977
Onderhoud tunnel N451	480	-	-			480
B&O Noordwijkerduin	481	-	-			481
Openbare verlichting	717	78	-			795
Baggeren	274	134	-			408
Groen NWH	293	-	90			203
Overige						
Winst uit Grondbedrijf	14.406	1.056	3.765			11.697
Bouwgrondexploitaties NWH	593	-	-			593
Totaal	87.837	4.098	5.185	-	1.417	85.333

Toelichting bestemmingsreserves

Parkeerreserve

Hierin worden middelen gereserveerd ten behoeve van de financiering van de aanleg van parkeervoorzieningen. De in deze reserve gestorte middelen vinden hun oorsprong in de "parkeereisovereenkomst". Er hebben zich in 2019 geen mutaties voorgedaan.

Reserve volkshuisvesting

Deze reserve is bij raadsbesluit 27 september 1994 ingesteld. Hierbij zijn de volgende doelstellingen vastgesteld:

- Het verstrekken van de bijdragen ter bevordering van de bouw van sociale huur- en koopwoningen, seniorenhuisvesting en de huisvesting van bijzondere kansarme groepen.
- Het verstrekken van bijdragen ter bevordering van renovatie van woningen die in de exploitatie zijn of worden genomen door sociale verhuurders.
- Het verstrekken van bijdragen ter realisering van dorpsvernieuwingsprojecten voor zover het herontwikkelingsplan (mede) voorziet in de bouw van woningen, vervangende nieuwbouwprojecten van sociale verhuurders en projecten tot het verbeteren van de woon- en leefomgeving in dorpsvernieuwingsgebieden.

De aanwending van de volkshuisvestingsreserve moet gebaseerd zijn op een subsidieverordening of een beleidsnota, zodat een objectief beoordelingskader wordt geschapen. De besteding van middelen dient gekoppeld te zijn aan plannen en projecten die binnen de gemeentegrens van Noordwijk worden uitgevoerd.

In 2019 is er een onttrekking gedaan voor:

- Verhuiskosten statushouders € 4.000,-

Reserve ICT instandhouding

Deze reserve is bij raadsbesluit van 29 oktober 2002 gevormd om budgetten te 'stallen' die jaarlijks via de beheersbegroting vrijgemaakt worden voor grootschalige projecten betreffende instandhouding, migratie en vervanging van informatie- en automatiseringstechnologie.

Daarmee wordt voorkomen dat er grote claims gelegd worden op het investeringsplan en/of het eigen vermogen door kostendragers die normaliter thuis horen in de beheersbegroting. De reserve wordt aangewend voor de kosten van instandhouding, migratie en vervanging van Informatie- en automatiseringstechnologie.

De toevoegingen aan deze reserve betreffen:

- Storting t.b.v. kapitaallasten Automatisering € 855.000,-

De onttrekkingen aan deze reserve betreffen:

- Incidentele dekking begroting € 125.000,-

- Uitname kapitaallasten I&A € 513.489,-

Reserve actualisering bestemmingsplannen

Naar aanleiding van een VROM-inspectie in 2005 over de kwaliteit van de uitvoering van taken op het gebied van wonen, ruimtelijke ordening en milieu is een plan van aanpak gemaakt voor een verbeteringstraject, onder meer het actualiseren van bestemmingsplannen. Het doel van deze reserve is om middelen beschikbaar te hebben voor het maken van bestemmingsplannen om schommelingen binnen de jaarlijkse begrotingen te voorkomen.

Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in deze reserve.

Reserve strandveiligheid

Deze reserve is bestemd ter dekking van de kosten van noodzakelijke vervanging van reddingsmateriaal van de Noordwijkse Reddingsbrigade (NRB). Op basis van een meerjarenraming vindt een jaarlijkse storting in de reserve plaats.

De toevoeging aan deze reserve betreft:

- Jaarlijkse storting € 36.000,-

De onttrekkingen aan deze reserve betreft:

- Investerings NRB 2019 € 62.726,-

Reserve startersleningen

Uit dit fonds worden leningen aan starters van koopwoningen verstrekt. Op basis van de criteria wordt getoetst of de aanvrager in aanmerking komt voor de starterslening.

In 2019 zijn er geen onttrekkingen en/of toevoegingen gedaan aan de reserve.

Reserve RIF NWH

Deze reserve wordt gebruikt ter dekking van de jaarlijks te betalen bijdrage aan Holland Rijnland in het kader van het Regionale InvesteringsFonds. Het saldo in deze reserve is nihil en in de nota reserves en voorzieningen 2020 is voorgesteld deze reserve op te heffen (de bijdrage aan het Regionaal Investeringsfonds (RIF) voor Noordwijkerhout wordt vanaf 2020 betaald uit de reserve grondbedrijf).

Reserve personeelskosten

Het college heeft op 5 maart 2013 besloten om een reserve personeelskosten in te stellen en deze te vullen met de overschotten op het totale personeelsbudget van de jaarrekeningen met als doel de fluctuaties op te kunnen vangen die ontstaan door het bovenformatief plaatsen van personeel.

In 2019 heeft zich de volgende onttrekking voorgedaan:

- Personeelskosten 2017-2021 € 16.029,-

Reserve exploitatie zwembad Binnensee 1-20jr

De reserve exploitatiekosten 1-20 jaar is gevormd om de bijdrage aan de Sportfondsen Noordwijk (SFN) voor grote - en normale onderhoudskosten te dekken.

De toevoeging aan deze reserve betreffen:

- Huur inkomsten € 32.901,-

De onttrekking uit deze reserve betreft:

- Onderhoud en exploitatie € 317.254,-

Reserve exploitatie zwembad Binnensee 20-40jr

De reserve exploitatiekosten 20-40 jaar is gevormd om de generatie van 2034 en daarna niet met een enorme kostenstijging op te zadelen, maar nu een gelijkmatige groei van de begroting op dit punt mogelijk te maken.

De toevoeging aan deze reserve betreffen:

- Jaarlijkse storting € 36.000,-

Reserve sociaal domein

Deze reserve is beschikbaar voor diverse taken op het terrein van jeugd, zorg en werk en voor dekking van de mogelijke tekorten op de drie decentralisaties. In de jaarrekening hebben er geen toevoegingen aan deze reserve plaatsgevonden. In de nota reserves en voorzieningen 2020 is opgenomen dat de noodzakelijke omvang van deze reserve is bepaald op 5 mln.

De onttrekkingen die hebben plaatsgevonden uit deze reserve betreffen:

- Huishoudelijke hulp toelage (HHT) € 63.000,-

- Aanpak JOGG € 68.000,-

- Tijdelijke fonds Jeugdhulp Hol. Rijnland € 38.900,-

Reserve innovatiefonds

Bij de begroting 2017 is besloten om een reserve innovatiefonds te vormen. Dit fonds financiert collectieve initiatieven van ondernemers.

De onttrekkingen uit deze reserve betreffen:

- Economische ontwikkeling & innovatiefonds € 72.000,-
- Kenniscentrum VR & AR € 25.000,-

Reserve exploitatiekosten Sancta Maria

Deze reserve is gevormd om de kosten die in de toekomst moeten worden gemaakt voor onderhoud van de over te dragen openbare ruimte (o.a. groen en wegen) op het terrein van Sancta Maria. In 2019 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve sociale huurwoningen

De reserve is gevormd ter bevordering van sociale huurwoningen in Noordwijk. Op basis van een anterieure overeenkomst worden er bedragen gestort in deze reserve.

Daarnaast wordt in geval van het op basis van gegronde redenen niet realiseren van 30% sociaal (minimaal 20% huur en maximaal 10% koop), een partij verplicht een bijdrage te storten.

In 2019 heeft de volgende mutatie plaatsgevonden.

De toevoeging aan deze reserve betreft:

- Afdracht sociale woningbouw Duineveld € 275.000,-

Reserve onderhoud De Muze

De reserve is gevormd om de toekomstige kosten ad € 1,2 miljoen aan grootonderhoud van De Muze te dekken voor de periode van 2033-2053.

De toevoeging aan deze reserve betreft:

- jaarlijkse storting € 56.700,-

Reserve ontwikkeling Space Campus

Noordwijk heeft een regiodeal gesloten om gezamenlijk te investeren in de gebiedsontwikkeling en doorontwikkeling van Space Business Park. Met het reserveren van middelen kan de regiodeal gebiedsontwikkeling ESTEC daadwerkelijk met Rijk en Provincie worden gesloten.

De onttrekking uit deze reserve betreft:

- Space Campus € 335.927,-

Egalisatiereserve riool (NWH)

De doelstelling van deze reserve is het egaliseren van fluctuaties in het exploitatiesaldo product riolering via deze reserve.

In verband met de fusie en de eenduidige werkwijze wat betreft riolering hebben er in 2019 geen mutaties plaatsgevonden in deze reserve. De mutatie heeft plaatsgevonden in de voorziening riolering.

Egalisatiereserve bouwleges

Deze reserve is gevormd om fluctuaties in de opbrengst bouwleges op te kunnen vangen, omdat de kostendekkendheid van het product bouwvergunningen in de loop van de jaren behoorlijk kan wisselen (in positieve of negatieve zin). In verband met de fusie en de eenduidige werkwijze wat betreft bouwleges hebben er zich geen mutaties voorgedaan omtrent deze reserve. De kosten en inkomsten (kostendekkendheid) voor bouwvergunningen maken namelijk onderdeel uit van de begroting en worden verrekend met het resultaat.

Reserve bovenwijkse voorzieningen

Uit deze reserve worden de kosten van bovenwijkse voorzieningen gedekt. Dit zijn voorzieningen die van nut zijn voor het exploitatiegebied en voor één of meer andere gebieden (bijvoorbeeld een ontsluitingsweg die een functie heeft voor meerdere wijken). Er heeft in 2019 geen mutatie binnen deze reserve plaatsgevonden.

Reserve dorpsontwikkeling

Deze reserve wordt gebruikt voor de dekking van investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut (bijv. herinrichting van een (dorps)centrum). Er heeft in 2019 geen mutatie binnen deze reserve plaatsgevonden.

Reserve uitvoering verkeersplan

Deze reserve zal worden ingezet voor de realisering van voorstellen die opgenomen worden in verkeerscirculatieplannen, verkeersveiligheidsplannen en verkeersonveilige situaties Schoolomgeving. Er heeft in 2019 geen mutatie in deze reserve plaatsgevonden.

Reserve Huisvesting Onderwijs NWH

Vanaf 2006 is het doel van deze reserve het opvangen van calamiteiten met betrekking tot Huisvesting Onderwijs en om de jaarlijkse begrotingen niet onevenredig te belasten met grote schommelingen van de onderhoudskosten schoolgebouwen.

De toevoeging in 2019 aan de reserve betreft:

- Toevoeging Integraal Huisvestingsplan (IHP) € 96.996,-

Reserve kunstuitingen

De gelden worden ingezet voor verfraaiing van de wijken in Noordwijkerhout. Daarnaast wordt er een structurele storting gedaan ter voeding van de reserve van € 15.000,- per jaar.

De toevoeging aan deze reserve betreft:

- Storting kunstwerken € 15.000,-

De onttrekking betreft:

- Kunstproject verdwenen erfgoed € 18.000,-

Reserve Monumentenbeleid

Deze reserve heeft tot doel het verstrekken van financiële steun van 50% in de kosten van het treffen van onderhoudsvoorzieningen aan de eigenaar/rechthebbende van een gemeentelijk monument tot een maximum van € 4.000. Daarnaast wordt er een structurele storting gedaan ter voeding van de reserve van € 15.000,- per jaar.

De toevoeging aan deze reserve betreft:

- Storting monumenten € 15.000,-

De onttrekking betreft:

- Monumentenbeleid € 8.539,-

Reserve onderwijshuisvesting

Om te voorkomen dat de algemene reserve wordt belast met fluctuaties ten behoeve van voorzieningen in de huisvesting onderwijs, is een "bestemmingsreserve huisvesting onderwijs" gevormd, waarin structureel stortingen worden gedaan ten laste van het product onderwijshuisvesting.

De toevoeging aan deze reserve betreft:

- Integraal Huisvestingsplan (IHP) € 341.321,-

De onttrekking uit deze reserve betreft:

- Internationale schakelklas voortgezet onderwijs € 22.000,-

Reserve peuters: GOA en huisvesting

Deze reserve is bestemd ter dekking van kapitaallasten van peuterspeelzalen.

De onttrekking uit deze reserve betreft:

- Kapitaallasten € 41.933,-

Reserve kapitaallasten Sportaccommodatie Duinwetering

Bij besluit van 14 januari 2013 heeft uw raad besloten over te gaan tot het instellen van een reserve kapitaallasten sportaccommodatie Duinwetering en deze te vullen met een éénmalige storting van € 5.400.000,-, met als doel het dekken van de kapitaallasten van de sportaccommodatie Duinwetering. De reserve wordt gevoed met € 10.000,- in het eerste jaar (2014) en vervolgens met een bedrag dat jaarlijks € 10.000,- hoger is tot aan een niveau van maximum van € 400.000,-.

De toevoeging aan deze reserve betreft:

- Jaarlijkse storting € 43.500,-

De onttrekking aan deze reserve betreft:

- Kapitaallasten € 240.215,-

Reserve kapitaallasten zwembad Binnensee

Bij besluit van 31 oktober 2013 heeft de raad besloten over te gaan tot het instellen van een reserve kapitaallasten zwembad en deze in 2015 te vullen met € 7.635.000,- vanuit de reserve winst grondbedrijf voor de dekking van de kapitaallasten van de bouw- en bijkomende kosten voor het zwembad. In de nota reserves en voorzieningen 2015 is besloten om deze storting op te hogen naar € 8,1 miljoen en deze te spreiden over 3 jaar. In 2015 € 4.1 miljoen, in 2016 € 2.0 miljoen en in 2017 nog eens € 2.0 miljoen.

De toevoegingen aan deze reserve betreft:

- Ingroei kapitaallasten € 77.022,-

De onttrekking uit deze reserve betreft:

- Kapitaallasten € 265.047,-

Reserve kapitaallasten SJC/Poppodium

De raad heeft besloten over te gaan tot het instellen van een reserve kapitaallasten SJC/Poppodium en deze te voeden met een eenmalige storting van € 3.643.858,-. Daarnaast wordt er een jaarlijks bedrag gestort als ingroeimodel in deze reserve. Jaarlijks zullen uit deze reserve de kapitaallasten van het nieuw te bouwen SJC/Poppodium complex worden onttrokken. De toevoeging aan deze reserve betreft:

- Ingroeimodel SJC/Poppodium € 30.000,-

Reserve nieuwe investeringen

Deze reserve is gevormd om de kapitaallasten van toekomstige investeringen te dekken.

De toevoegingen aan deze reserve betreft:

- Storting t.b.v. nieuwe investeringen € 559.000,-

- Investering in komgrensborden € 42.315,-

De onttrekking uit deze reserve betreft:

- Kapitaallasten Kloosterplein € 5.990,-

- Kapitaallasten parkeerterrein N. Barnhoornweg € 21.582,-

- Verplaatsen weekmarkt Kloosterplein € 16.588,-

Reserve kapitaallasten activa NWH

Op basis van het BBV moet een investering met economisch nut bruto worden afgeschreven. Dit betekent dat een bijdrage uit een reserve niet in één keer op een investering mag worden afgeboekt, maar gedurende de afschrijvingstermijn geleidelijk ten gunste van de exploitatie moet worden gebracht. Vanuit de reserve verkoop aandelen Nuon is in 2018 € 1.009.000,- overgeheveld ten behoeve van herinrichting sportpark De Boekhorst en € 1.092.786,-

overgeheveld ten behoeve van activiteiten rondom de fusie met gemeente Noordwijk (Variantenstudie centrale huisvesting, Het Nieuwe Noordwijkse Werken (HNNW) en afstoten Goohorstlaan 10). Hiernaast is er een bedrag van € 486.317,- overgeheveld vanuit de Algemene Reserve naar deze reserve voor sportpark de Boekhorst. De onttrekkingen betroffen de dekking voor de kapitaallasten van de investering:

- IHPN Noordwijkerhout € 272.479,-
- Duinpan € 40.260,-

Egalisatiereserve groen

Doel van deze reserve is om middelen beschikbaar te hebben om grote schommelingen binnen de jaarlijkse begroting te voorkomen. De jaarlijkse lasten binnen het product groen zijn gebaseerd op de meerjarig geraamde onderhoudskosten groen. Eventuele over- en onderschrijdingen worden toegevoegd of onttrokken aan deze reserve.

In 2019 zijn er geen toevoegingen en onttrekkingen gedaan aan deze reserve.

Egalisatiereserve verharding

Doel van deze reserve is om middelen beschikbaar te hebben om grote schommelingen binnen de jaarlijkse begroting te voorkomen. De jaarlijkse lasten binnen het product verhardingen zijn gebaseerd op de meerjarig geraamde onderhoudskosten verhardingen. Eventuele over- en onderschrijdingen worden toegevoegd of onttrokken aan deze reserve.

De onttrekking uit deze reserve betreft:

- Uitvoeringskrediet Parallel Boulevard € 75.870,-

Egalisatiereserve onderhoud onderwijs gebouwen

Doel van deze reserve is om middelen beschikbaar te hebben om grote schommelingen binnen de jaarlijkse begroting te voorkomen. De jaarlijkse lasten binnen het product huisvesting extern zijn gebaseerd op de meerjarig geraamde onderhoudskosten onderwijs. Eventuele over- en onderschrijdingen worden toegevoegd of onttrokken aan deze reserve.

De toevoeging aan deze reserve betreft:

- Overschot product 186 huisvesting extern (onderw. geb.) € 118.829,-

Egalisatiereserve onderhoud overige gebouwen

Doel van deze reserve is om middelen beschikbaar te hebben om grote schommelingen binnen de jaarlijkse begroting te voorkomen. De jaarlijkse lasten binnen het product huisvesting intern zijn gebaseerd op de meerjarig geraamde onderhoudskosten overige gebouwen. Eventuele over- en onderschrijdingen worden toegevoegd of onttrokken aan deze reserve.

De toevoeging aan deze reserve betreft:

- Overschot product 186 huisvesting extern (overige geb.) € 198.698,-

Egalisatiereserve onderhoud interne gebouwen

Doel van deze reserve is om middelen beschikbaar te hebben om grote schommelingen binnen de jaarlijkse begroting te voorkomen. De jaarlijkse lasten binnen het product huisvesting intern zijn gebaseerd op de meerjarig geraamde onderhoudskosten interne gebouwen. Eventuele over- en onderschrijdingen worden toegevoegd of onttrokken aan deze reserve.

De onttrekking aan deze reserve betreft:

- Tekort product 185 huisvesting intern € 77.168,-

Reserve onderhoud tunnel N451

Bij de overdracht van de N451 inclusief tunnel heeft de gemeente een bijdrage ontvangen van de provincie voor het achterstallig onderhoud aan de tunnel van € 392.800,-.

In 2019 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve B&O Noordwijkerduin

Het doel van deze reserve is het beheer en onderhoud van Noordwijkerduin conform het beheerplan voor een periode van 10 jaar, ingaande per 2018. Overeenkomstig de Raamovereenkomst, artikel 3.3 is een bedrag van € 481.361,- in deze reserve gestort. In 2019 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve openbare verlichting

Deze reserve is gevormd ter dekking van de exploitatie tekorten na 2020. De jaarlijkse overschotten uit de exploitatie van de jaren 2014 t/m 2020 vanuit product P180 openbare verlichting worden toegevoegd aan deze reserve.

De toevoeging aan deze reserve betreft:

- Structurele storting overschot P180 openbare verlichting € 78.404,-

Reserve baggeren

Deze reserve is gevormd ter dekking van kosten welke zullen plaatsvinden in 2025. De komende jaren wordt het overschot baggeren binnen het product P265 Oppervlaktewater gestort in deze reserve.

De toevoegingen aan deze reserve betreffen:

- jaarlijkse storting € 50.000,-

- storting overschot product P265 Oppervlaktewater € 84.000,-

Reserve groen NWH

In 2016 hebben de gemeenten in de Bollenstreek het Gebiedsprogramma B(l)oeiende Bollenstreek vastgesteld. Voor de uitvoering van het programma (2016-2022) heeft de provincie Zuid-Holland de gemeenten een subsidie Gebiedsprogramma's Groen van € 2,45 miljoen verleend. De gemeenten hebben in een samenwerkingsovereenkomst (mei 2017) afspraken gemaakt over de rollen, verantwoordelijkheden en financiële verplichtingen tijdens de uitvoering. Gemeente Noordwijk is clustervertegenwoordiger. Gemeente Hillegom is kasgemeente.

Gemeenten hebben financiële verplichtingen op zich genomen voor:

- Gemeentelijke bijdrage aan het programmamanagement (verdeelsleutel is de helft iedere gemeente 1/6-deel, de andere helft op basis van inwonertal);
- Gemeentelijke bijdrage voor de planvorming streek brede projecten (op basis van een verdeelsleutel);
- Voorbereidingskosten projecten binnen de eigen gemeente (50% eigen bijdrage / 50% provinciale subsidie);
- Uitvoeringskosten projecten binnen de eigen gemeente (25% eigen bijdrage / 50% provinciale subsidie / 25% RIF-bijdrage Holland Rijnland);
- Voldoende eigen ambtelijke capaciteit (0,4 fte).

De gemeente Noordwijk dekt haar eigen bijdrage uit de bestemmingsreserve Groen. Projecten in de gemeente Noordwijk (oud Noordwijkerhout) zijn o.a. Landgoed Leeuwenhorst, Tespelduyn en Oosterduinsemeer. In 2019 zijn hebben zich de volgende mutaties voorgedaan.

De onttrekkingen uit deze reserve zijn:

- Najaarsnota- diverse projecten € 4.753,-

- Uitvoering Parel Landgoed Nieuw Leeuwenhorst € 84.787,-

Reserve winst uit grondbedrijf

Het doel van de reserve "winst uit grondbedrijf" is de dekking van mogelijke exploitatieverliezen uit grondexploitatie. De reserve wordt gevoed uit positieve grondexploitaties en aangewend ter dekking van het verlies bij afsluiting van een complex en voor kosten voor andere gerelateerde onderwerpen met betrekking tot het grondbedrijf (zoals VPB, overhead en RIF). Incidenteel kan worden besloten om de reserve aan te wenden als dekkingsmiddel voor de (kapitaal)lasten van grote investeringen (bijv. zwembad, sporthal, landschapspark).

De toevoegingen aan deze reserve betreffen:

- Winstneming Duineveld 2018	€ 620.000,-
- Extra storting in RIF NWH	€ 150.000,-
- Kerkstraat (RIF)	€ 51.000,-
- Bavo terrein	€ 216.000,-
- Perceel naast Ruys de Beerenbroucklaan	€ 18.762,-

De onttrekkingen uit deze reserve betreffen:

- Toevoeging overhead grondbedrijf 2017-2020	€ 160.519,-
- Bijdrage RIF	€ 107.422,-
- Vennootschapsbelasting	€ 141.607,-
- Kapitaallasten gronden in p249	€ 136.892,-
- Duineveld, afdracht sociale woningbouw	€ 275.000,-
- Verlies grondbedrijf 2018	€ 2.565.000,-
- Bijdrage RIF NWH	€ 378.658,-

Egalisatiereserve Bouwgrondexploitaties

Deze reserve is bestemd voor de opvang van eventuele nadelen bij de uitvoering van bouwgrondexploitaties op basis van exploitatieberekeningen en wordt gevoed door voordelen op bouwgrondexploitaties. Op deze manier kan ook gestalte worden gegeven aan een te voeren actief grondbeleid door de mogelijkheid open te houden om tekorten uit de ene exploitatie te compenseren met positieve opbrengsten uit de andere exploitatie. In 2019 heeft geen mutatie in deze reserve plaatsgevonden.

Overzicht van incidentele en structurele toevoegingen en omtrekkingen aan de reserves

Omschrijving	Begroot	Begroting na wijzigingen	Werkelijk	S/T*	Reservevr.
Toevoegingen					
Programma 1					
Jaarlijkse toevoeging reserve strandveiligheid	36.000	36.000	36.000	Structureel	9910025
Antrieure overeenkomst Opduin	275.000	275.000	275.000	Incidenteel	9910070
Jaarlijkse toevoeging ICT instandhoudingsres.	855.000	855.000	855.000	Structureel	9910009
Verlies grondbedrijf 2018		2.565.000	2.565.000	Incidenteel	9900002
p186 Onderwijsgebouwen			118.829	Incidenteel	9910046
Programma 2					
Storting vanuit product Openbare verlichting	78.404	78.404	78.404	Structureel	9910061
Storting vervanging komgensborden		42.315	42.315	Incidenteel	9910069
Programma 3					
Jaarlijkse storting reserve baggeren	50.000	50.000	50.000	Structureel	9910066
Storting vanuit product baggeren	84.000	84.000	84.000	Structureel	9910066
Programma 4					
V93 perceel naast Ruys de Beerenbroucklaan 2			18.762	Incidenteel	
Programma 5					
IHP Noordwijk	387.578	387.578	341.321	Structureel	9910019
Huisvesting onderwijs NWH			96.996	Incidenteel	9910082
Programma 6					
Huur inkomsten Zwembad	33.959	33.959	32.901	Structureel	9910059
Jaarlijkse storting exploitatie zwembad	36.000	36.000	36.000	Structureel	9910060
Jaarlijkse storting onderhoud de Muze	56.700	56.700	56.700	Structureel	9910071
Storting Kustwerken NWH	15.000	15.000	15.000	Structureel	9910085
Storting Monumentenbeleid	15.000	15.000	15.000	Structureel	9910086
Jaarlijkse storting kapitaallasten Sporthal Duinw	43.500	43.500	43.500	Structureel	9910056
Jaarlijkse storting kapitaallasten zwembad	77.022	77.022	77.022	Structureel	9910062
jaarlijkse storting kapitaallasten SJC	30.000	30.000	30.000	Structureel	9910068
Programma 7					
p186 Overige gebouwen			198.698	Incidenteel	9910047
Programma 8					
Najaarsnota-diverse projecten p248		5.000		Incidenteel	9910078
Najaarsnota-diverse projecten p248		7.500		Incidenteel	9910078
Najaarsnota-diverse projecten p248		12.500		Incidenteel	9910078
Najaarsnota-diverse projecten p248		25.000		Incidenteel	9910078
Najaarsnota-bijdrage Holland Rijnland voor project		45.250		Incidenteel	9910078
Najaarsnota-bijdrage project Groen Samendoen		24.217		Incidenteel	9910078
Programma 9					
extra storting in regionaal investeringsfonds NWH	150.000	150.000	150.000	Incidenteel	9910040
Molenweg	48.000	48.000		Incidenteel	9910040
Kerkstraat	41.000	41.000	51.000	Incidenteel	9910040
Schippersvaartweg	45.000	45.000		Incidenteel	9910040
Greenportwon. Delfweg/Abeelenpark	15.000	15.000		Incidenteel	9910040
Diverse Bestemmingsplannen	6.000	6.000		Incidenteel	9910040
Bavo-terrein	96.000	96.000	216.000	Structureel	9910040
de Zilk	24.000	24.000		Structureel	9910040
Jaarlijkse storting Reserve nieuwe investeringen	559.000	559.000	559.000	Structureel	9910069
Winstneming Boechorst	1.333.223	1.333.223		Incidenteel	9910040
Winstneming Duineveld		620.000	620.000	Incidenteel	9910040
Totaal toevoegingen reserves	4.390.386	7.737.168	6.662.448		
Omtrekkingen					
Programma 1					
Strandreinigingsdiensten	99.000	99.000	88.904	Incidenteel	9900002
Investeringen NRB	11.000	11.000	62.726	Structureel	9910025
Personeelskosten 2019-2022	407.469	407.469	16.029	Structureel	9910058
Vennootschapsbelasting	219.000	219.000		Structureel	9910040
Huur Goohorstlaan	288.740	288.740	203.744	Incidenteel	9900002
Uitname IP tbv begroting	125.000	125.000	125.000	Structureel	9910009
Kapitaallasten ICT	579.629	579.629	513.489	Structureel	9910009
Winstneming Duineveld 2018		620.000	620.000	Incidenteel	9900002
Groepsaangepak jongeren		85.000	85.000	Incidenteel	9900002
Correctie OZB ondernemersfonds		376.000	350.000	Incidenteel	9900002
p185 afrek. Interne gebouwen			77.168	Incidenteel	9910048
Bronsgesest deels afboeken		8.489.676	8.489.676	Incidenteel	9900006
Verzekeringen (taxatie)		37.000		Incidenteel	9900002

Omschrijving	Begroot	Begroting na wijzigingen	Werkelijk	S/I*	Reservenr.
Programma 2					
Taskforce Boerenburg		50.241	50.241	Incidenteel	9900002
Programma 3					
Autovrij centrum NWH		50.000	5.552	Incidenteel	9910002
Communicatieadviseur Parallel Boulevard		200.000	75.870	Incidenteel	9910045
Programma 4					
Uitvoering landschapstafel	132.494	132.494	36.350	Incidenteel	9900006
Economische agenda Duin en Bollenstreek	212.920	212.920	212.920	Structureel	9900006
Kenniscentrum VR en AR	25.000	25.000	25.000	Incidenteel	9910065
Kapitaallasten verplaatsen weekmarkt	14.200	14.200	16.588	Structureel	9910069
Space Campus	100.000	100.000	100.000	Incidenteel	9910072
Bijdrage AD kwaliteitsimpuls Offem Zuid		405.000	405.000	Incidenteel	9900002
Economische agenda Duin en Bollenstreek		22.400	22.400	Incidenteel	9900002
Uitvoering reg. Economische agenda		54.707	49.772	Incidenteel	9900002
Destinatiemarketing		150.000	150.000	Incidenteel	9900002
Econ. Ontwikkeling en innovatiefonds		72.000	72.000	Incidenteel	9910065
Space Campus		809.000	235.927	Incidenteel	9910072
Vennootschapsbelasting			141.607	Structureel	9910040
Programma 5					
Kapitaallasten peuterspeelzaal	41.933	41.933	41.933	Structureel	9910033
IHPN Noordijkerhout	272.479	272.479	272.479	Structureel	9910083
Bijdrage res. Groen tbv gebiedsprogramma	154.753	154.753		Incidenteel	9910078
Internationale schakelklas vgo		22.000	22.000	Incidenteel	9910019
Programma 6					
Elk jaar een thema jaar	150.000	150.000	150.000	Incidenteel	9900002
Exploitatie en onderhoud zwembad	329.530	329.530	317.254	Structureel	9910059
Monumentenbeleid	20.000	20.000	8.539	Structureel	9910086
Kapitaallasten sporthal duinwetering	240.215	240.215	240.215	Structureel	9910056
Kapitaallasten zwembad	265.047	265.047	265.047	Structureel	9910062
Kapitaallasten KSN	17.708	17.708		Structureel	9910069
Kapitaallasten Boekhorst - Schelft	163.263	163.263		Structureel	9910083
Themajaar 2019		60.000	9.410	Incidenteel	9900002
Groenbeheerplan		80.460	31.997	Incidenteel	9900002
Stimulering opzet wijkvereniging		61.406		Incidenteel	9900002
Uitvoering Parel landgoed Leeuwenhorst		-75.000		Incidenteel	9910078
Bijdrage aan kasgemeente		-4.753		Incidenteel	9910078
Bijdrage aan kasgemeente		-25.000		Incidenteel	9910078
Programma 7					
PGB jeugd	449.859	449.859		Structureel	9910064
HHT	63.000	63.000	63.000	Incidenteel	9910064
Aanpak JOGG	68.000	68.000	68.000	Incidenteel	9910064
Tijdelijk Fonds Jeugdhulp Holland Rijnland	38.900	38.900	38.900	Incidenteel	9910064
Zorgpauze		71.580	53.297	Incidenteel	9900002
Programma 8					
Regeling duurzaamheidsleningen	215.000	215.000	165.383	Incidenteel	9900002
Kunstproject verwenen erfgoed		18.000	18.000	Incidenteel	9910085
Bijdrage res. groen		4.753	4.753	Incidenteel	9910078
Duurzaamheidsprogramma		110.914		Incidenteel	
Uitvoering Parel landgoed Leeuwenhorst		84.787	84.787	Incidenteel	9910078
Bijdrage aan kasgemeente		25.000		Incidenteel	9910078
Programma 9					
Omgevingswet	250.000	250.000	88.390	Incidenteel	9900002
Uitvoering woonagenda	37.500	37.500		Incidenteel	9900002
Rente startersleningen 0,5%	6.000	6.000		Structureel	9910004
Verhuiskosten statushouders	4.000	4.000	4.000	Incidenteel	9910004
Bijdrage Holland Rijnland RIS	378.658	378.658	378.658	Structureel	9910040
Programma onderwijshuisvesting	30.000	30.000		Incidenteel	9910019
Kapitaallasten Kloosterplein	5.990	5.990	5.990	Structureel	9910069
Kapitaallasten Parkeerterrein Nicolaas Barnhoornwe	30.800	30.800	21.582	Structureel	9910069
Kapitaallasten KW Boulevard	33.000	33.000		Structureel	9910069
Kapitaallasten herinrichting Jeroensplein	12.375	12.375		Structureel	9910069
Kapitaallasten verlengde Beeklaan	7.000	7.000		Structureel	9910069
Kapitaallasten Duinpan	40.260	40.260	40.260	Structureel	9910083
Overhead grondbedrijf	160.519	160.519	160.519	Structureel	9910040
Bijdrage RIF	585.348	585.348	107.422	Structureel	9910040
Groene erfafscheidingen Offem Zuid	20.000	20.000	0	Incidenteel	9910040
Kapitaallasten gronden	24.150	24.150	136.892	Structureel	9910040
Duineveld, afdracht sociale woningbouw	275.000	275.000	275.000	Incidenteel	9910040
Verlies grondbedrijf 2018		2.565.000	2.565.000	Incidenteel	9910040
Invent. Strijdig gebruik landelijke voorziening		48.900	48.900	Incidenteel	9900002
Omgevingswet		180.612		Incidenteel	9900002
Bijdrage ter bevordering soc. Huurwoningen		175.000		Incidenteel	9910070
Duurzaamheidsleningen NWH		117.938		Incidenteel	9900002
Duurzaamheidsleningen NWH		72.340		Incidenteel	9900002
Totaal onttrekkingen reserves	6.604.739	21.619.700	17.918.570		

Voorzieningen

Per voorziening is het verloop gedurende het jaar:

Voorzieningen	Saldo 1-1-2019	Stelsel- wijziging	Saldo Balans per 1-1-2019	Toevoeging	Vrijval/ over- heveling	Aan- wending	Saldo 31-12-2019
Pensioenen wethouders NW	3.897		3.897	1.738	1.281-	328	6.588
Pensioenen wethouders NWH	1.281		1.281	-	1.281	-	-
Personeel NWH	168		168	-	168	-	-
Groot onderhoud wegen NWH	540		540	511	-	302	749
Groot onderhoud gymnastieklokalen	12		12	6	-	-	18
Groot onderhoud De Duinpan	19		19	11	-	-	30
Groot onderhoud De Schelft	358		358	123	-	-	480
Groot onderhoud bibliotheek NWH	1-		1-	9	-	-	7
Groot onderhoud gemeentehuis NWH	164		164	48	-	-	212
Groot onderhoud brandweerkazerne NWH	39		39	21	-	-	60
Groot onderhoud div gem. gebouwen NWH	18		18	58	-	-	76
Baggeren waterwegen	117		117	56	-	65	108
Voorzienbare verliezen Grondbedrijf Offem Zuid/ Schippersvaartweg	-		-	1.783	-	-	1.783
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	6.610	-	-	2.580	168	695	10.110
Tarieven milieuheffing	1.020		1.020	39	-	590	469
Riolering NW	4.842		4.842	440	-	-	5.282
Riolering NWH	1.213		1.213	725	-	-	1.938
Begraafplaats NW	57		57	-	-	10	47
Door derden beklemde middelen met een specifieke toepassings-richting	7.132	-	7.132	1.204	-	600	7.736
Totaal	13.742	-	13.742	3.784	168	1.295	17.847

Voorzieningen die in mindering zijn gebracht in balans op overige vorderingen

Voorziening dubieuze debiteuren	171		171	125	-	136	160
---------------------------------	-----	--	-----	-----	---	-----	-----

Voorzieningen die in mindering zijn gebracht in de balans grondvoorraad

Voorzienbare verliezen Grondbedrijf	7.205		7.205	678-	-	181	6.346
Voorziening bouwgrondexploitaties NWH	1.017		1.017	-	1.017	-	-

De aard en reden van de **voorzieningen** en de wijzigingen in het saldo zijn:

Toelichting voorzieningen

Voorziening pensioenen wethouders

De voorziening is getroffen voor de mogelijk toekomstige pensioenen c.q. waardeoverdrachten van de voormalige wethouders. Een bedrag van € 328.358,- is aangewend voor uitbetaling van pensioenen. Op basis van actuariële waardeberekeningen pensioenen wethouders is een hogere storting van circa € 1.527.000,- in de voorziening nodig. De rekenrente is verlaagd van 1,577 % naar 0,290 %. Hierdoor moet er nu meer geld in de voorziening zitten om de toekomstige uitbetalingen te kunnen doen. Ook zijn er extra kosten (circa € 60.000,-) gemaakt in verband met de uitkeringsberekeningen en advies- en begeleidingskosten van gewezen wethouders. Daarnaast is er een bedrag van € 1.281.212,- gestort in verband met het overhevelen van het saldo en het samenvoegen van de reserve voorziening pensioenen wethouders NWH.

Voorziening pensioenen wethouders NWH

Bij het opstellen van de begroting 2019 is de voorziening pensioenen wethouders Noordwijkerhout toegevoegd aan de voorziening pensioenen wethouders van Noordwijk. Het saldo van de voorziening pensioenen wethouders NWH wordt gestort in de voorziening pensioenen wethouders. Hierdoor wordt de voorziening pensioenen wethouders NWH opgeheven.

Voorziening personeel NWH

Deze voorziening is voor bepaalde personele verplichtingen waarvan de omvang vaststaat dan wel redelijkerwijs is te schatten.

Het saldo in deze voorziening ad. € 167.762,- valt vrij in product 171 Personeelsadministratie en wordt daarna gestort in de reserve personeelskosten. De voorziening personeel NWH komt hierdoor te vervallen.

Voorziening groot onderhoud wegen

Deze voorziening dient ter dekking van het herstraten van de gemeentelijke wegen. Elk jaar wordt gezien welke straten herstraat moeten worden, waarna het desbetreffende krediet gedekt wordt door een onttrekking uit de voorziening. In de voorziening wordt jaarlijks een bedrag gestort ten laste van de exploitatie (product Wegen). Deze stortingen zijn onderbouwd met het beheerplan wegen. In 2019 is er een bedrag ad. € 510.680,- toegevoegd aan deze voorziening en is er € 301.799,- onttrokken.

Voorziening groot onderhoud gymnastieklokalen

Deze voorziening is bestemd ter dekking van het uit te voeren groot onderhoud aan drie gymlokalen in Noordwijkerhout op basis van het beheerplan.

In 2019 heeft er een toevoeging plaatsgevonden aan deze voorziening van € 6.138,-.

Voorziening groot onderhoud De Duinpan

Deze voorziening is bestemd ter dekking van het uit te voeren groot onderhoud aan de Duinpan op basis van het beheerplan. In 2019 heeft er een toevoeging plaatsgevonden aan deze voorziening van € 11.097,-.

Voorziening groot onderhoud De Schelft

Voor het groot onderhoud van het eigenaarsdeel van het complex De Schelft is een voorziening gevormd. Het groot onderhoud wordt uitgevoerd overeenkomstig het beheerplan. In 2019 heeft er een toevoeging plaatsgevonden aan deze voorziening van € 122.518,-.

Voorziening groot onderhoud bibliotheek NWH

Deze voorziening is bestemd ter dekking van het uit te voeren groot onderhoud aan de bibliotheek in Noordwijkerhout op basis van het beheerplan. In 2019 heeft er een toevoeging plaatsgevonden aan deze voorziening van € 8.600,-.

Voorziening groot onderhoud gemeentehuis NWH

Deze voorziening is bestemd ter dekking van het uit te voeren groot onderhoud aan het gemeentehuis Noordwijkerhout op basis van het beheerplan. In 2019 heeft er een toevoeging plaatsgevonden aan deze voorziening van € 47.997,-.

Voorziening groot onderhoud brandweerkazerne NWH

Deze voorziening is bestemd ter dekking van het uit te voeren groot onderhoud aan het brandweerkazerne Noordwijkerhout op basis van het beheerplan. In 2019 heeft er een toevoeging plaatsgevonden aan deze voorziening van € 20.571,-.

Voorziening groot onderhoud div gem. gebouwen NWH

Voor het groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is deze voorziening gevormd, die strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren. In 2019 heeft er een toevoeging plaatsgevonden aan deze voorziening van € 57.998,-.

Voorziening baggeren waterwegen

Voor het baggeren van de waterwegen is deze voorziening gevormd, die strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren. In 2019 heeft er een toevoeging plaatsgevonden aan deze voorziening van € 56.083,- en een onttrekking van € 64.708,-.

Voorzienbare verliezen Grondbedrijf Offem Zuid/ Schippersvaartweg

Het deel van de Voorzienbare verliezen Grondbedrijf, welke niet in mindering wordt gebracht in de balans grondvoorraden in verband met een negatieve boekwaarde betreft Offem-Zuid (€ 1.616.000,-) en Schippersvaartweg (€ 167.000,-).

Voorziening tarieven milieuheffing

Het doel van deze voorziening is om middelen beschikbaar te hebben om grote schommelingen of tariefstijgingen van de reinigingsheffingen te voorkomen. In 2019 is er een bedrag van € 589.973,- onttrokken aan de voorziening en een bedrag van € 38.902,- gestort voor toekomstige investeringen.

Voorziening riolering NW

De beschrijving van het doel luidt: de financiering van de aanleg, het beheer, het onderhoud, de vervanging en de verbetering van riolering als middel om te voldoen aan gemeentelijke zorgplicht tot inzameling en transport van afvalwater. Overschotten of tekorten binnen het product 184 Riolering worden toegevoegd of onttrokken aan de voorziening riolering. In 2019 is er een bedrag van € 440.086,- toegevoegd aan de voorziening voor toekomstige investeringen.

Voorziening riolering NWH

Deze voorziening is actief op basis van dezelfde criteria als de hierboven genoemde voorziening riolering NW. In 2019 is er een bedrag van € 724.952,- toegevoegd aan de voorziening voor toekomstige investeringen. In de nota reserves en voorzieningen 2020 zal deze voorziening samengevoegd worden met de voorziening riolering NW.

Voorziening begraafplaats

Deze voorziening is bestemd voor de dekking van kosten van het ruimen van graven op de algemene begraafplaats, het plegen van groot onderhoud en toekomstige uitbreiding. Teneinde de tarieven zo veel mogelijk te stabiliseren is deze voorziening ingesteld. In 2019 is er een bedrag van € 9.882,- onttrokken uit de voorziening.

Voorziening dubieuze debiteuren

In 2019 is een bedrag van € 66.294,82 aan debiteuren gemeentelijke belastingen oud gemeente Noordwijkerhout en voor fusiegemeente Noordwijk ad € 34.491,91 (gezamenlijk € 100.786,73) als oninbaar aangemerkt. Tevens is aan debiteuren algemene dienst oud gemeente Noordwijkerhout ad. € 35.000,56 in mindering gebracht op de voorziening dubieuze debiteuren als oninbaar. In het Besluit Begroting en Verantwoording is opgenomen dat een voorziening dubieuze debiteuren gevormd moet worden voor vorderingen op debiteuren waarvan de verwachting is dat deze niet meer geïnd kunnen worden. In 2019 is een bedrag van € 124.962,89 aangemerkt als dubieus. Dit bedrag is toegevoegd aan de voorziening dubieuze debiteuren en bedraagt per 31 december 2019 € 159.969,-.

Voorzienbare verliezen grondbedrijf

Voor voorzienbare verliezen in het grondbedrijf is een voorziening gecreëerd.

De voorziening bestaat uit:

Voorzienbaar verlies Maarten Kruytstraat	€ 1.930.000,-
Voorzienbaar verlies Offem-Zuid	€ 5.275.000,-

In 2019 is een toevoeging aan deze reserve gedaan betreffende:

- Overboeking boekwaarde van NWH (Schippervaartweg)	€ 105.000,-
- Overboeking boekwaarde van NWH (leefbaarheidsimpuls De Zilk)	€ 912.402,-
- Vermeerdering Schippervaartweg	€ 88.000,-

Verminderings in verband met negatieve boekwaarde (opgenomen in Voorzienbare verliezen Grondbedrijf Offem Zuid/ Schippersvaartweg)

- Vermindering Offem-Zuid, i.v.m. negatieve boekwaarde	€ 1.616.000
- Vermindering Schippersvaartweg, i.v.m. negatieve boekwaarde	€ 167.000

De onttrekkingen uit deze voorziening bestaan uit:

- Vermindering Maarten Kruytstraat	€ 17.000,-
- Vermindering 't Zilt	€ 164.000,-

Voorziening bouwgrondexploitaties NWH

Deze voorziening is gecreëerd voor voorzienbare verliezen in het grondbedrijf in oud Noordwijkerhout. Het saldo in deze voorziening ad € 1.017.402,- (Schippervaartweg € 193.000,- en leefbaarheidsimpuls De Zilk € 912.402,-) wordt gestort en toegevoegd aan de voorzienbare verliezen grondbedrijf. Hierdoor wordt deze voorziening opgeheven.

Vaste schulden

VASTE SCHULDEN MET EEN LOOPTIJD LANGER DAN ÉÉN JAAR

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Obligatieleningen		
Onderhandse leningen:		
binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
binnenlandse banken en overige financiële instellingen	58.180	69.381
binnenlandse bedrijven	0	0
overige binnenlandse sectoren	0	0
buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	<u>0</u>	<u>0</u>
	58.180	69.381
Door derden belegde gelden	0	0
Waarborgsommen.	<u>79</u>	<u>79</u>
	58.259	69.460

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2019.

	<u>Saldo</u> <u>01-01-2019</u>	<u>Vermeer-</u> <u>deringen</u>	<u>Aflos-</u> <u>singen</u>	<u>Saldo</u> <u>31-12-2019</u>
Obligatieleningen	-			-
Onderhandse leningen	69.381	-	11.201	58.180
Door derden belegde gelden	-			-
Waarborgsommen	<u>79</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>79</u>
Totaal	69.460	-	11.201	58.259

De totale rentelast voor het jaar 2019 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 1.811.947,10.

Flottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde 2019	2018
Schulden < 1 jaar	10.339	38.168
Overlopende passiva	<u>6.628</u>	<u>4.482</u>
	16.967	42.650

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 2019	2018
Kasgeldleningen	0	24.000
Bank- en girosaldi	3.950	1.268
Overige schulden	<u>6.389</u>	<u>12.900</u>
	10.339	38.168

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	Boekwaarde 2019	2018
Vooruit ontvangen bedragen	35	101
Nog te betalen bedragen	4.278	3.366
Nog te bet. bedragen subsidies vlg. art.44 lid 2 BBV	<u>2.315</u>	<u>1.015</u>
	6.628	4.482

Subsidies vlg's artikel 44, lid 2 BBV

Dit zijn ontvangen voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Overlopende Passiva	Saldo 1-1-2019	Toe- voeging	Vrijval	Aan- wending	Saldo 31-12-2019
HOV Buscorridor	77	-	-	-	77
HOV Noordwijk - Schiphol	200	-	-	30	170
Subsidie Fietspad Ruigenhoekerweg	-	58	-	3	55
Project landschapselementen	8	-	2	6	-
Natuurbeleving Noordvoort	48	131	-	160	19
Duurzaamheidsprijs Bollenstreek	6	-	6	-	-
Restant budget COA	378	-	-	-	378
Parkeerverwijssysteem HOV 2017-2018	171	126	-	297	-
Gebiedsprogramma	-	1.489	-	-	1.489
Nog te besteden bedragen oud NWH	-	127	-	-	127
Totaal	888	1.931	8	496	2.315

Toelichting overlopende passiva

HOV Buscorridor

In 2019 heeft de gemeente Noordwijk geen kosten gemaakt voor dit project, zodat het saldo ongewijzigd blijft.

HOV Noordwijk-Schiphol

PZH-2018-659669571, verlening subsidie HOV corridor in 2018 € 201.400,00.
Aangewend in 2018 € 1.016,00, voor 2019 is dit € 30.279,00.

Subsidie fietspad Ruigenhoekerweg

PZH-2019-707324656 F615 verlening subsidie fietspad Ruigenhoekerweg in 2019 ad € 58.250,00 hiervan is in 2019 € 3.140,00 aangewend.

Project landschapselementen

Van het project m.b.t. aanleg van natuurlijke landschapselementen langs doorgaande wegen door aanleg van bloemrijke bermen en het plaatsen van bijenhôtels is er € 6.000,00 aan subsidie teruggestort, waarvan € 2.000,00 vrijval.

Natuurbeleving Noordvoort

In 2019 heeft de gemeente Noordwijk subsidie ontvangen van de Gemeente Zandvoort, Waternet en Holland Rijnland, gezamenlijk € 130.900,00.
De aanwending betreft voor 2019 € 159.576,00.

Duurzaamheidsprijs Bollenstreek

In 2019 heeft de gemeente Noordwijk het restantbedrag van deze subsidie laten vrijvallen.

Restant budget COA

Aangezien er op de COA een bestedingsverplichting rust, wordt het restant van ad € 378k uit 2018 beschikbaar gehouden voor besteding voor toekomstige jaren.

Parkeerverwijssysteem HOV 2017-2018

Subsidie Parkeerverwijssysteem HOV 2017-2018 € 406.850,00 + 2019 € 127.249,00 (gezaamenlijk € 534.099,00).

Door de uitgaven in 2019 ad € 297.396,00 is het totale subsidiebedrag geïnvesteerd.

Kassiersfunctie voor subsidie gebiedsprogramma B(l)oeiende Bollenstreek

De oude gemeente Noordwijkerhout heeft als penvoerder namens de gemeenten Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen op 6 december 2016 een subsidieaanvraag ingediend voor gebiedsprogramma B(l)oeiende Bollenstreek. Het penvoerderschap werd daarbij gesplitst in een inhoudelijk deel en een financieel deel. Noordwijkerhout (nu dus Noordwijk) is penvoerder voor de inhoudelijke verantwoording en Hillegom trad op als kassier/kasgemeente. De kasgemeente is verantwoordelijk voor het beheer, registratie en uitgave van de subsidie en daarmee ook de ontvanger van de subsidie van €2,45 miljoen. De subsidie wordt door de kasgemeente doorverstrekt aan alle gemeenten, die de projecten uitvoeren.

Met de brief van 15 maart 2019 heeft Noordwijk de kassiersfunctie van Hillegom overgenomen. De kassiersfunctie heeft alleen een balanseffect. De subsidieontvangsten en -betalingen zijn balansmutaties.

Nog te besteden bedragen oud-NWH

Dit betreft het ontvangen voorschot voor onderwijsachterstandenbeleid 2010-2014. Deze uitkering heeft een specifiek bestedingsdoel.

De bedragen in bovenstaand overzicht kunnen iets afwijken vanwege afronding.

Overige schulden

Dit betreft voornamelijk de leverancierskredieten.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en rechten

Aan de passiefzijde van de balans staat buiten de balanstelling opgenomen het bedrag waartoe aan natuurlijke personen en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt.

Deze betreffen voor derden gegarandeerde geldleningen en een garantstelling. De gemeente staat er bij de geldgever borg voor, dat de desbetreffende derde de aflossing en rente betaalt.

Het gaat hierbij om de volgende geldleningen van instellingen en verenigingen:

Borgstellingen

Nr.	Oorspronkelijk bedrag gegarandeerde geldlening	Nummer Waarborgfonds Sociale Woningbouw	Doel geldlening	Naam van de geldnemer	Rente %	restant van de lening aan begin dienstjaar		restant van de geldlening einde dienstjaar	
						Totaal	waarvan door de gemeente gewaarborgd	Totaal	waarvan door de gemeente gewaarborgd
1	81.680	NVT	Oprichten verenigingsgebouw	Muziekvereniging St. Jeanne d'Arc	5,3	26.277	26.277	14.050	14.050
2	25.000	NVT	Aanbouw verenigingsgebouw	Muziekvereniging St. Jeanne d'Arc	4,9	16.042	16.042	13.560	13.560
3	50.000	NVT	Uitbreiding kantine Tennisvereniging Boekhorst	Tennisvereniging Boekhorst	5,2	1.667	1.667	0	0
4	99.500	NVT	Beveiligingscamera's Gravendam	BIZ Gravendam	3,9	61.358	61.358	41.470	41.470
20	726.048	NVT	St. RDB Valent	St. Bejaardencentrum St. Jeroen Noordwijk	4,39	195.140	195.140	157.717	157.717
42	418.824	NVT	Bruteringsoperatie Correctie n.a.v opgave BNG	Woningstichting Noordwijk	5,42	334.133	334.133	326.541	326.541
44	1.884.580	NVT	Bruteringsoperatie Correctie n.a.v. opgave BNG	Woningstichting Noordwijk	5,42	332.915	332.915	224.950	224.950
52	147.479	NVT	Tennispark Bollenpark	Tennisclub Noordwijk (voorheen T.C. Bollenpark)	6,24	147.479	147.479	140.105	140.105
82	75.000	NVT	Nieuwbouw Schietsportaccommodatie	Schietsvereniging	5,4	36.875	36.875	10.619	10.619
201801	250.000	NVT	Nieuwbouw t.b.v. Zeil Vereniging Noordwijk	Zeil Vereniging Noordwijk (ZVN)		250.000	250.000	250.000	250.000
201901	385.000	NVT	Herstructurering tenniscomplex De Boekhorst	Tennisvereniging De Boekhorst		385.000	385.000	385.000	385.000
	4.143.111		TOTAAL MAATSCHAPPELJKE ORGANISATIES			1.786.886	1.786.886	1.564.012	1.564.012
66	1.633.609	31888	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	2,74	1.241.463	620.732	1.204.212	602.106
69	5.000.000	37080	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	3,6175	5.000.000	2.500.000	0	0
71	4.000.000	37148	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	3,835	4.000.000	2.000.000	4.000.000	2.000.000
72	5.000.000	38180	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	4,608	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
73	5.000.000	39031	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	4,345	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
74	5.000.000	39573	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	4,779	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
75	5.000.000	39575	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	4,825	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
76	5.000.000	40171	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	4,759	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
79	5.000.000	42589	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	2,93	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
80	6.700.000	43059	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	3,43	6.700.000	3.350.000	6.700.000	3.350.000
88	3.750.000	47094	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	1,24	3.750.000	1.875.000	3.750.000	1.875.000
89	3.750.000	47100	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	1,018	3.750.000	1.875.000	3.750.000	1.875.000
91	3.000.000	47246	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	1,54	3.000.000	1.500.000	3.000.000	1.500.000
95	4.600.000	47967	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	1,515	4.600.000	2.300.000	4.600.000	2.300.000
96	4.700.000	48292	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	1,193	4.700.000	2.350.000	4.700.000	2.350.000
97	5.000.000	48919	Noordwijkse Woningstichting	Noordwijkse Woningstichting	0,753			5.000.000	2.500.000
	72.133.609		TOTAAL NOORDWIJKSE WONINGSTICHTING			66.741.463	33.370.732	66.704.212	33.352.106
200	1.815.000	18610	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	4,94	1.274.000	637.000	1.235.000	617.500
201	817.000	18611	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	4,95	565.000	282.500	548.000	274.000
202	5.000.000	33190	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	5,40	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
203	5.000.000	33279	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	5,47	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
204	5.000.000	33280	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	5,5	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
205	5.000.000	37514	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	3,885	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
206	4.000.000	37841	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	3,795	4.000.000	2.000.000	4.000.000	2.000.000
207	2.612.000	38137	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	4,38	2.612.000	1.306.000	2.612.000	1.306.000
208	4.000.000	38574	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	4,18	4.000.000	2.000.000	4.000.000	2.000.000
209	2.269.000	39173	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	4,805	2.269.000	1.134.500	2.269.000	1.134.500
210	1.143.000	39645	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	4,86	474.000	237.000	388.000	194.000
211	5.000.000	39732	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	4,73	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
212	5.000.000	42219	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	3,375	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
213	908.000	42251	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	3,89	908.000	454.000	908.000	454.000
214	5.000.000	42518	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	2,915	5.000.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000
215	6.000.000	43676	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	3,14	6.000.000	3.000.000	0	0
216	6.500.000	45207	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	2,25	6.500.000	3.250.000	6.500.000	3.250.000
217	6.000.000	45439	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	3,56	6.000.000	3.000.000	6.000.000	3.000.000
218	4.500.000	47624	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua		4.500.000	2.250.000	0	0
219	5.000.000	49038	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua				5.000.000	2.500.000
	80.584.000		TOTAAL WONINGSTICHTING SINT ANTONIUS VAN PADUA			74.102.000	37.051.000	68.460.000	34.230.000
	156.840.720		TOTAAL GENEERAAL			142.630.349	72.208.618	136.728.224	69.146.118

Voor de leningen van de Woningstichting Sint Antonius van Padua staat de gemeente voor 50% van de restanthoofdsom garant. Voor de overige leningen voor 100%.

Garantstelling

Er zijn geen bedragen waarvoor de gemeente voor derden garant staat als zekerheid voor aangetrokken financiering.

De kredietfaciliteit van de GOM bij de BNG bedraagt in totaal € 35 miljoen. Als zekerheid hebben de vijf aandeelhouders ieder daarvoor een bankgarantie ad € 7 miljoen gesteld.

Er zijn geen betalingen (door de gemeente) gedaan inzake de borg- en garantstelling tot en met het eind van het begrotingsjaar.

Overige niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen:

De gemeente is voor toekomstige jaren onder meer verbonden aan:

- diverse afgesloten contracten waaronder leerlingenvervoer, verzekeringen en onderhoud. Hierin zijn verplichtingen voor de toekomst opgenomen.
- Lopende Europese aanbestedingen.

Lopende Europese aanbestedingen:

dossierr.	Omschrijving	W/D/L	Aanbest.- vorm	Datum afgerond	Gegunde offerte	Contractduur incl. verl opties (bv 2+1+1)
GEZ 201610-31025	ICT Infrastructuur	L	EUO	Q1 2017	799.778,00	3+1+1
GEZ 201603-16510	Raamovk rioolreiniging en inspectie	D	EUO	Q1 2017	229.670,50	3+1+1
NW201708-63475	Raamovk leveranties straatbakstenen 2018-2022	L	EUNO	Q2 2018	1.177.392,00	4
201502	Parkeerbeheer	D	EUO	Q1 2016	1.695.925,00	3+1+1
GEZ201612 - 94292	Leerlingenvervoer	D	EUO	Q2 2017	613.032,00	2+1+1
NW 201606-21121	Bedrijfsvoertuigen	L	EUO	Q2 2017	1.135.828,82	4
Zaaknr. 15067	Strandreinigingsdiensten	D	EU	Q1 2012	2.280.000,00	4+1+1
2012/S 87-142899	Licenties (ICT)	L	EUO	Q3 2012		6
-	Levering aardgas en elektriciteit	L	EU	Q2 2013	279.132,00	2+1+1
GEZ201512 -13233	Transport en verwerking GFT afval	D	EU	Q1 2016	695.000,00	5,5+2
-	Zaaksysteem	D	EUO	Q4 2018	480.123,00	3+2+2+2

Gebeurtenissen na balansdatum

Coronavirus

In het voorjaar van 2020 zijn we in ons land geconfronteerd met het Coronavirus. Het Rijk nam vanaf dat moment steeds verdergaande beperkende maatregelen om de gezondheid van de burgers te beschermen. Deze maatregelen hebben grote gevolgen voor de economie. De Noordwijkse economie, die meer dan gemiddeld draait op het MKB, sierteelt, horeca en retail, is extra kwetsbaar. Uiteindelijk kan dit grote gevolgen hebben voor de uitstraling van onze gemeente. De kracht van onze winkelcentra, de greenport en onze horeca staan onder enorme druk.

Voor de gemeentelijke financiën zal het met name impact hebben op de gemeentelijke inkomsten (parkeren, toeristenbelasting en algemene uitkering). Daarnaast zullen ook de opendeinde regelingen en de operationele kosten binnen het sociaal domein extra kosten met zich mee brengen.

Hoewel het Rijk met een noodsteunpakket de ondernemers probeert te ondersteunen, blijft er onzekerheid hoe lang dit gaat duren. Om deze reden is op balansdatum niet aan te geven wat hiervan de invloed op de hoogte van de balansposten zal zijn. In de tussentijdse rapportage 2020 en de Perspectiefnota 2021 wordt hierover een meer actueel beeld gegeven.

3.1.5 Toelichting op overzicht van baten en lasten

3.1.5.1 Analyse van afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en jaarstukken

De programmabegroting 2019 is ingedeeld overeenkomstig het overzicht lv3-taakvelden voor gemeenten volgens het lv3-Informatievoorschrift. Dit heeft tot gevolg dat sommige producten en begrotingsposten onder een ander programma zijn ingedeeld dan normaal gesproken het geval is in onze programmabegroting. Hierdoor kan het zijn dat sommige posten onder een ander programma aangetroffen worden dan we gewend zijn.

Programma 1: Bestuur en ondersteuning

Bestuur en ondersteuning <i>(bedragen in €)</i>	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting- Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	9.223.151	17.711.938	19.600.427	-1.888.489	N
Baten	3.613.260	3.900.875	5.579.768	1.678.893	V
Saldo Programma	-5.609.891	-13.811.063	-14.020.659	-209.596	N
Storting in reserves	1.166.000	3.731.000	3.849.829	-118.829	N
Onttrekking aan reserves	1.729.838	11.337.514	10.631.736	-705.778	N
Resultaat	-5.046.053	-6.204.549	-7.238.752	-1.034.203	N

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Omschrijving <i>bedragen in €</i>	Lasten	Voordeel/ Nadeel
<i>Toerekening apparaatslasten op basis van tijdverantwoording</i> Begrotingsafwijkingen met betrekking tot de toerekening van de apparaatslasten aan de programma's op basis van de tijdverantwoording komt doordat de uren van de afdelingen anders ingezet worden dan opgenomen in de (meerjaren)begroting. Dit hoeft voor het behalen van de doelstellingen zoals geformuleerd in de programma's geen effect te hebben.	115.378	V

Omschrijving bedragen in €	Lasten	Voordeel/ Nadeel
<p><i>Bestuursorganen</i></p> <p>Op basis van actuariële waardeberekeningen pensioenen wethouders is een hogere storting van circa € 1.527.000,- in de voorziening nodig. De rekenrente is verlaagd van 1,577 % naar 0,290 %. Hierdoor moet er nu meer geld in de voorziening zitten om de toekomstige uitbetalingen te kunnen doen. Ook zijn er extra kosten (circa € 60.000,-) gemaakt in verband met de uitkeringsberekeningen en advies- en begeleidingskosten van gewezen wethouders.</p> <p>Door de fusie zijn de voorzieningen pensioenen wethouders Noordwijk en Noordwijkerhout samengevoegd. De administratieve afhandeling hiervan had nog niet plaatsgevonden. De voorziening pensioenen Noordwijkerhout ad. € 1.281.212,- is binnen dit product vrijgevallen en tegelijkertijd vindt er een storting plaats in de voorzieningen pensioenen Noordwijk ad. € 1.281.212,-. In de begroting was nog rekening gehouden met 5 wethouders. Er zijn in 2019 4 wethouders werkzaam geweest. Derhalve een onderschrijving van circa € 120.000,-.</p>	-2.847.159	N
<p><i>Raads- en Commissieondersteuning</i></p> <p>In 2019 is er geen invulling gegeven aan de rekenkamer dan wel rekenkamerfunctie voor de nieuwe gemeente Noordwijk. Dit zal in 2020 opgepakt worden. In 2019 zijn er dus geen kosten gemaakt. Verder is er in 2019 vrijwel geen beroep gedaan op fractievergoedingen. De accountantskosten zijn hoger door meer werkzaamheden voor de wettelijke controle van de twee afzonderlijke jaarrekeningen van gemeente Noordwijk en gemeente Noordwijkerhout voor de jaarrekeningen van 2018.</p>	99.752	V
<p><i>Financieel Beleid</i></p> <p>Reserveringen nieuwe investeringen</p> <p>Binnen het totale gemiddelde kapitaallastenniveau van circa 4,3 miljoen is € 782.852,- gereserveerd voor investeringen uit het investeringsplan 2019. De behoefte vanuit dat investeringsplan bedraagt € 147.613,-. Een bedrag van € 635.240,- zou hiermee incidenteel beschikbaar zijn. Door de fusie is een aantal investeringen buitengebruik gesteld, waardoor de boekwaardes van deze investeringen volledig afgeschreven moeten worden. De hiermee gemoeide extra kosten bedragen €208.313,-. Het restantbedrag, en dus onderschrijving op het begrote bedrag, bedraagt €426.926. In de raadsbesluitvorming omtrent de jaarrekening zal voorgesteld worden dit bedrag toe te voegen aan de reserve nieuwe investeringen.</p> <p>Stelpost nieuw beleid</p> <p>Van het oorspronkelijke bedrag van € 500.000,- voor nieuw beleid is een bedrag van circa € 62.000,- aangewend (€ 50.000,- voor profileringsbudget Space en € 12.000,- voor in beeld brengen van de verschillende leefstijlen van Noordwijkse inwoners om gericht en effectiever participatie en communicatie vorm te kunnen geven). Resteert een bedrag van € 438.300,-</p>	966.377	V
<p><i>Onroerende Zaken</i></p> <p>Voor particuliere initiatieven zijn meer kosten gemaakt maar ook meer opbrengsten verkregen. Voor het project snippergroen zijn ook kosten gemaakt wat gecompenseerd is door nagenoeg evenveel opbrengsten.</p>	-175.435	N

Omschrijving bedragen in €	Lasten	Voordeel/ Nadeel
Overige verschillen < € 100.000	-47.401	N
Totaal lasten	-1.888.489	N

Omschrijving bedragen in €	Baten	Voordeel/ Nadeel
<p><i>Bestuursorganen</i></p> <p>Op basis van actuariële waardeberekeningen pensioenen wethouders is een hogere storting van circa € 1.527.000,- in de voorziening nodig. De rekenrente is verlaagd van 1,577 % naar 0,290 %. Hierdoor moet er nu meer geld in de voorziening zitten om de toekomstige uitbetalingen te kunnen doen. Ook zijn er extra kosten (circa € 60.000,-) gemaakt in verband met de uitkeringsberekeningen en advies- en begeleidingskosten van gewezen wethouders.</p> <p>Door de fusie zijn de voorzieningen pensioenen wethouders Noordwijk en Noordwijkerhout samengevoegd. De administratieve afhandeling hiervan had nog niet plaatsgevonden. De voorziening pensioenen Noordwijkerhout ad. € 1.281.212,- is binnen dit product vrijgefallen en tegelijkertijd vindt er een storting plaats in de voorzieningen pensioenen Noordwijk ad. € 1.281.212,-.</p> <p>In de begroting was nog rekening gehouden met 5 wethouders. Er zijn in 2019 4 wethouders werkzaam geweest. Derhalve een onderschrijving van circa € 120.000,-.</p>	1.227.183	V
<p><i>Burgerlijke Stand</i></p> <p>Vanaf 2019 is er sprake van een sterke daling in het aantal aanvragen van paspoorten en identiteitskaarten. In de periode 2019 tot en met 2023 wordt ruim 75% minder aanvragen verwacht. Als gevolg van deze daling nemen de inkomsten voor burgerzaken sterk af. Afhankelijk van onder andere de demografische omstandigheden kan deze daling per gemeente verschillen. Vanaf 2024 herstelt het aantal vragen zich weer tot 2029, waarna de aanvraagdip zich vervolgens herhaalt. Dit patroon van piek- en daljaren wordt veroorzaakt doordat in 2014 de geldigheidsduur voor paspoorten en identiteitskaarten voor personen van 18 jaar en ouder is verlengd van vijf naar tien jaar. Hierdoor worden gedurende vijf jaar bijna alle "18+ documenten" in omloop vervangen. Gevolgd door vijf jaar waarin vrijwel alleen "-18 documenten" worden uitgegeven of documenten voor bij eerste aanvragen en vermissingen. Naar verwachting gaat er ruim 50 jaar overheen voor de cyclus van piek- en dipjaren is uitgevlakt.</p>	-105.411	N
<p><i>Financieel Beleid</i></p> <p>Reserveringen nieuwe investeringen</p> <p>Binnen het totale gemiddelde kapitaallastenniveau van circa 4,3 miljoen is € 782.852,- gereserveerd voor investeringen uit het investeringsplan 2019. De behoefte vanuit dat investeringsplan bedraagt € 147.613,-. Een bedrag van € 635.240,- zou hiermee incidenteel beschikbaar zijn. Door de fusie is een aantal investeringen buitengebruik gesteld, waardoor de boekwaardes</p>	135.563	V

Omschrijving bedragen in €	Baten	Voordeel/ Nadeel
<p>van deze investeringen volledig afgeschreven moeten worden. De hiermee gemoeide extra kosten bedragen €208,313,-. Het restantbedrag, en dus onderschrijving op het begrote bedrag, bedraagt €426.926. In de raadsbesluitvorming omtrent de jaarrekening zal voorgesteld worden dit bedrag toe te voegen aan de reserve nieuwe investeringen.</p> <p>Stelpost nieuw beleid Van het oorspronkelijke bedrag van € 500.000,- voor nieuw beleid is een bedrag van circa € 62.000,- aangewend (€ 50.000,- voor profileringsbudget Space en € 12.000,- voor in beeld brengen van de verschillende leefstijlen van Noordwijkse inwoners om gericht en effectiever participatie en communicatie vorm te kunnen geven). Resteert een bedrag van € 438.300,-</p> <p><i>Onroerende Zaken</i> Voor particuliere initiatieven zijn meer opbrengsten gekomen en voor de herontwikkeling van het BAVO-terrein zijn ook RIF-bijdragen ontvangen evenals voor Kerkstraat wat niet op de begroting was gebracht. Dit wordt gestort in de reserve Grondbedrijf.</p> <p>Overige verschillen < € 100.000</p>	<p>446.434</p> <p>-24.876</p>	<p>V</p> <p>N</p>
Totaal baten	1.678.893	V

Analyse verschillen reserves

Omschrijving bedragen in €	Toevoegingen	Voordeel/ Nadeel
<p>De jaarlijkse lasten binnen het product huisvesting extern zijn gebaseerd op de meerjarig geraamde onderhoudskosten onderwijs (opgenomen in het MJOP). Eventuele over- en onderschrijvingen worden toegevoegd of onttrokken aan de reserve. In 2019 zijn er minder werkzaamheden geweest dan begroot, waardoor het restant ad. € 118.829,- wordt gestort in de reserve onderhoud onderwijs gebouwen.</p> <p>Overige verschillen < € 100.000</p>	<p>-118.829</p> <p>0</p>	<p>N</p> <p>N</p>
Totaal Toevoegingen	-118.829	N

Omschrijving bedragen in €	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel
De vennootschapsbelasting is als onttrekking begroot voor € 219.000,- in programma 1 maar de werkelijke boeking en onttrekking vindt plaats in programma 4.	-219.000	N
Daarnaast is er een onttrekking geraamd van € 407.469,- voor Personeelskosten 2019-2022 maar de werkelijke onttrekking is € 16.029,-. Op personeelsgerelateerde budgetten zoals werving en selectie, organisatie-ontwikkeling, WW-verplichtingen is in totaal € 508.000,- minder uitgegeven. Daarnaast is de voorziening personeelkosten Noordwijkerhout vrijgevallen ad. € 168.000,-. In totaal is er dus een onderschrijding van € 676.000,- op personeelsgerelateerde budgetten. In de nota reserves en voorzieningen is bepaald dat onderschrijdingen op personeelsbudgetten in de reserve personeelskosten gestort worden om zodoende toekomstige bovenformatieve personeelslasten op te kunnen vangen. Door de fusie zijn niet alle medewerkers op reguliere formatie geplaatst. Hierdoor overstijgen de werkelijke bovenformatieve kosten de begrote kosten van € 407.000,-. De overschrijding bedraagt circa € 285.000,-. Tegenover deze overschrijding zou een extra uitname uit de reserve personeelkosten benodigd zijn. De totale uitname uit deze reserve zou hiermee op € 692.000,- uitkomen. Het saldo van de onderschrijding op de personeelsgerelateerde budgetten en de overschrijding op de bovenformatieve kosten bedraagt € 391.000,-. positief. Hierdoor is er maar een onttrekking uit de reserve personeelskosten nodig van € 16.000,- (€ 407.000,- -/€ 391.000,-).	-407.469	N
Overige verschillen < € 100.000	-79.309	N
Totaal Onttrekkingen	-705.778	N

Programma 2: Veiligheid

Veiligheid (bedragen in €)	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting- Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	4.731.186	4.881.005	4.498.773	382.232	V
Baten	383.472	383.472	538.254	154.782	V
Saldo Programma	-4.347.714	-4.497.533	-3.960.520	537.013	V
Storting in reserves	78.404	120.719	120.719	0	N
Onttrekking aan reserves	0	50.241	50.241	0	N
Resultaat	-4.426.118	-4.568.011	-4.030.998	537.013	V

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Omschrijving bedragen in €	Lasten	Voordeel/ Nadeel
<i>Veiligheidsregio VRHM</i> Bij de Najaarnota is meegenomen dat de bijdrage voor de Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM) wordt verhoogd door een hoge indexerings van personele lasten omdat die is achtergebleven ten opzichte van de reële loonkostenontwikkeling. Achteraf blijkt er voldoende budget binnen dit product.	135.500	V
<i>Verkeersvoorzieningen</i> Door onder andere het harmoniseren van beleid heeft er een verschuiving van werkzaamheden plaatsgevonden waardoor er minder regulier onderhoud aan wegen en bewegwijzering en markeringen heeft plaatsgevonden. Alle (verkeers)borden moeten op doelmatigheid gecontroleerd worden. Om die reden worden nu geen (nieuwe) borden aangeschaft en/of vervangen.	127.958	V
Overige verschillen < € 100.000	118.774	V
Totaal lasten	382.232	V

Omschrijving bedragen in €	Baten	Voordeel/ Nadeel
<i>Verhardingen</i> Voor het leggen van kabels en leidingen of graafwerkzaamheden in openbare grond is een vergunning (voor telecombedrijven) nodig. Voor het aanvragen van een vergunning om kabels en leidingen te plaatsen moeten leges worden betaald. Door extra inhuur van een toezichthouder is er een inhaalslag gemaakt die een hogere legesopbrengst heeft gegenereerd.	127.605	V
Overige verschillen < € 100.000	27.177	V
Totaal baten	154.782	V

Analyse verschillen reserves

Geen

Programma 3: Verkeer, vervoer en waterstaat

Verkeer, vervoer en waterstaat (bedragen in €)	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting- Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	7.094.098	7.319.294	7.134.997	184.297	V
Baten	173.224	154.724	391.221	236.497	V
Saldo Programma	-6.920.874	-7.164.570	-6.743.776	420.794	V
Storting in reserves	134.000	134.000	134.000	0	N
Onttrekking aan reserves	0	250.000	81.422	-168.578	N
Resultaat	-7.054.874	-7.048.570	-6.796.354	252.216	V

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Omschrijving bedragen in €	Lasten	Voordeel/ Nadeel
<p><i>Toerekening apparaatslasten op basis van tijdverantwoording</i> Begrotingsafwijkingen met betrekking tot de toerekening van de apparaatslasten aan de programma's op basis van de tijdverantwoording komt doordat de uren van de afdelingen anders ingezet worden dan opgenomen in de (meerjaren)begroting. Dit hoeft voor het behalen van de doelstellingen zoals geformuleerd in de programma's geen effect te hebben.</p>	-220.821	N
<p><i>Openbare Verlichting</i> Door het doorvoeren van energiezuinige maatregelen (LED verlichting) en ook lagere energieprijzen zijn de kosten lager geworden. Ook is er in het verleden onderzoek gedaan naar de optimalisatie van het energiebeheer binnen de gemeente Noordwijkerhout. Hieruit kwam naar voren dat door middel van clustervorming van aansluitingen aanzienlijke energiebelasting voor openbare verlichting kan worden bespaard. Structureel gaat het hier om een besparing van € 22.500.</p>	178.841	V
<p><i>Parkeren</i> De budgetoverschrijding (nadeel) van de parkeerexploitatie wordt gecompenseerd door de budgetonderschrijding (voordeel) bij het product Handhaving Algemeen van programma 2 Veiligheid.</p>	-110.870	N
<p><i>Verhardingen</i> Met het beschikbaar stellen van het uitvoeringskrediet voor de Parallel Boulevard op 19-2-2019 is er €200.000 budget geraamd voor een communicatieadviseur te dekken door een bijdrage uit de Egalisatiereserve verhardingen. In 2019 is voor een bedrag van €75.870 besteed en het restant schuift door naar volgend boekjaar. Verder zijn de afschrijvingslasten veel minder dan geraamd doordat reconstructiewerken voor wegen waren uitgesteld. De baten betreft de aanwending van de Voorziening vervanging wegen voor de gemaakte groot onderhoudskosten.</p>	279.764	V

Omschrijving bedragen in €	Lasten	Voordeel/ Nadeel
<i>Straatreiniging en Gladheidsbestrijding</i> Vanwege de weersomstandigheden zijn de kosten hoger geweest voor gladheidsbestrijding. Ook zijn er meer kosten van zwerfvuil en papierbakken als ook van onkruidbestrijding.	-99.993	N
<i>Voorzieningen op en aan de weg</i> Door het harmoniseren van beleid na de fusie, het herzien van de contracten en verdeling van de inzet van personeel is o.a. het onderhoud van bruggen doorgeschoven naar volgend jaar.	98.168	V
Overige verschillen < € 100.000	59.207	V
Totaal lasten	184.297	V

Omschrijving bedragen in €	Baten	Voordeel/ Nadeel
<i>Verhardingen</i> De baten betreft de aanwending van de Voorziening vervanging wegen voor de gemaakte groot onderhoudskosten.	237.698	V
Overige verschillen < € 100.000	-1.201	N
Totaal baten	236.497	V

Analyse verschillen reserves

Omschrijving bedragen in €	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel
Er is € 200.000,- begroot voor een communicatieadviseur voor het project Parallel Boulevard. De werkelijke kosten tot nu toe zijn € 76.000,-. Het project loopt door in 2020. Daarnaast heeft de raad in november € 50.000,- beschikbaar gesteld voor centrumvisie- autoluw. Tot nu toe zijn er kosten gemaakt in 2019 voor € 5.552,-. Ook dit project zal vervolgd worden in 2020.	-168.578	N
Overige verschillen < € 100.000	0	N
Totaal Onttrekkingen	-168.578	N

Programma 4: Economie

Economie <i>(bedragen in €)</i>	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Vershil Begroting- Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	1.225.337	2.315.444	1.849.716	465.728	V
Baten	32.052	50.552	82.575	32.023	V
Saldo Programma	-1.193.285	-2.264.892	-1.767.141	497.751	V
Storting in reserves	0	0	18.762	-18.762	N
Onttrekking aan reserves	484.614	1.997.721	1.467.564	-530.157	N
Resultaat	-708.671	-267.171	-318.339	-51.168	N

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Omschrijving <i>bedragen in €</i>	Lasten	Voordeel/ Nadeel
<i>Toerekening apparaatslasten op basis van tijdverantwoording</i> Begrotingsafwijkingen met betrekking tot de toerekening van de apparaatslasten aan de programma's op basis van de tijdverantwoording komt doordat de uren van de afdelingen anders ingezet worden dan opgenomen in de (meerjaren)begroting. Dit hoeft voor het behalen van de doelstellingen zoals geformuleerd in de programma's geen effect te hebben.	-107.939	N
<i>Economische Zaken</i> Voor de oprichting van een stichting voor een campusorganisatie voor de ontwikkeling van Space Campus Noordwijk is €809.000 uit de reserve Ontwikkeling Space Campus beschikbaar gesteld. Voor een deel is de subsidiebijdrage in 2019 verstrekt waardoor dit een voordeel betekent ten opzichte van de raming.	566.631	V
Overige verschillen < € 100.000	7.036	V
Totaal lasten	465.728	V

Omschrijving <i>bedragen in €</i>	Baten	Voordeel/ Nadeel
Overige verschillen < € 100.000	32.023	V
Totaal baten	32.023	V

Analyse verschillen reserves

Omschrijving bedragen in €	Toevoegingen	Voordeel/ Nadeel
Overige verschillen < € 100.000	-18.762	N
Totaal Toevoegingen	-18.762	N

Omschrijving bedragen in €	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel
Voor de oprichting van een stichting voor een campusorganisatie voor de ontwikkeling van Space Campus Noordwijk is € 809.000,- beschikbaar gesteld. In 2019 is er € 235.927,- uitgegeven.	-573.073	N
In programma 1 is het bedrag voor de vennootschapsbelasting begroot als onttrekking maar de werkelijke onttrekking is geboekt in programma 4.	139.674	V
Voor de landschapstafel (bloeiende bollenstreek projecten Noordwijk) is er in de reserve € 132.494,- gereserveerd. De projecten worden bekostigd door bijdrage van derden (zoals gelden van andere gemeenten en Provincie Zuid Holland) en door een bijdrage vanuit de gemeente. De gemeente heeft werkelijke kosten (bijdrage geleverd) gemaakt voor diverse projecten voor een totaal van € 36.350,-.	-96.144	N
Overige verschillen < € 100.000	-614	N
Totaal Onttrekkingen	-530.157	N

Programma 5: Onderwijs

Onderwijs (bedragen in €)	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting- Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	3.657.540	3.676.640	4.043.146	-366.506	N
Baten	140.561	202.561	348.854	146.293	V
Saldo Programma	-3.516.979	-3.474.079	-3.694.291	-220.212	N
Storting in reserves	387.578	387.578	438.317	-50.739	N
Onttrekking aan reserves	469.165	491.165	336.412	-154.753	N
Resultaat	-3.435.392	-3.370.492	-3.796.196	-425.704	N

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Omschrijving bedragen in €	Lasten	Voordeel/ Nadeel
<i>Huisvesting Onderwijs</i> Huisvesting onderwijs bestaat uit onderwijsgebouwen die in programma 5 Onderwijs zijn ondergebracht en uit gymzalen die in programma 6 Sport staan. De budgetafwijking hiervan binnen programma 5 worden gecompenseerd door die binnen programma 6. Het betreft de afschrijvingslasten waarvan het budget in het ene programma staat en de werkelijke lasten in het andere.	-310.046	N
Overige verschillen < € 100.000	-56.459	N
Totaal lasten	-366.506	N

Omschrijving bedragen in €	Baten	Voordeel/ Nadeel
<i>Lokaal Onderwijsbeleid</i> De rijksbijdrage voor onderwijsachterstandenbeleid is vrijwel geheel besteed, alleen was de bate per abuis niet goed geraamd zodat er ten opzichte van begroot een voordeel is.	197.089	V
Overige verschillen < € 100.000	-50.796	N
Totaal baten	146.293	V

Analyse verschillen reserves

Omschrijving <i>bedragen in €</i>	Toevoegingen	Voordeel/ Nadeel
Overige verschillen < € 100.000	-50.739	N
Totaal Toevoegingen	-50.739	N

Omschrijving <i>bedragen in €</i>	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel
Er is een bijdrage begroot als onttrekking uit de reserve van € 154.753,- als bijdrage reservering groen ten behoeve van het gebiedsprogramma vanuit Noordwijkerhout omdat er geen uitvoering is gegeven aan dit project.	-154.753	N
Overige verschillen < € 100.000	0	N
Totaal Onttrekkingen	-154.753	N

Programma 6: Sport, cultuur en recreatie

Sport, cultuur en recreatie <i>(bedragen in €)</i>	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting- Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	14.342.203	14.202.990	13.966.435	236.555	V
Baten	2.841.599	2.334.099	2.328.519	-5.580	N
Saldo Programma	-11.500.604	-11.868.891	-11.637.916	230.975	V
Storting in reserves	307.181	307.181	306.123	1.058	V
Onttrekking aan reserves	1.185.763	1.282.876	1.022.462	-260.414	N
Resultaat	-10.622.022	-10.893.196	-10.921.577	-28.381	N

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Omschrijving bedragen in €	Lasten	Voordeel/ Nadeel
<i>Toerekening apparaatslasten op basis van tijdverantwoording</i> Begrotingsafwijkingen met betrekking tot de toerekening van de apparaatslasten aan de programma's op basis van de tijdverantwoording komt doordat de uren van de afdelingen anders ingezet worden dan opgenomen in de (meerjaren)begroting. Dit hoeft voor het behalen van de doelstellingen zoals geformuleerd in de programma's geen effect te hebben.	-183.579	N
<i>Huisvesting Onderwijs</i> Huisvesting onderwijs bestaat uit onderwijsgebouwen die in programma 5 Onderwijs zijn ondergebracht en uit gymzalen die in programma 6 Sport staan. De budgetafwijking hiervan binnen programma 5 worden gecompenseerd door die binnen programma 6. Het betreft de afschrijvingslasten waarvan het budget in het ene programma staat en de werkelijke lasten in het andere.	363.475	V
<i>Strandexploitatie</i> De uitbestede kosten van het reinigen en schoonmaken van het strand zijn minder, maar daarvoor is personeel ingeleend wat een nadeel betekent bij de toegerekende apparaatslasten aan dit programma.	121.341	V
<i>Economische Zaken</i> Voor de opzet en uitwerking van wijkavonden is minder besteed.	84.715	V

Omschrijving bedragen in €	Lasten	Voordeel/ Nadeel
<i>Groenvoorzieningen</i> Er is een rapportage opgesteld door een onafhankelijk adviesbureau, die op basis van landelijke kentallen de jaarlijkse reguliere beheerkosten groen van de gehele nieuwe gemeente Noordwijk in kaart heeft gebracht. Deze rapportage geeft ook inzicht in de kosten voor de extra werkzaamheden om de kwaliteit van het groen in de voormalige gemeente Noordwijkerhout op het gestelde niveau te krijgen (eenmalig groot onderhoud). Uit dit onderzoek kan geconcludeerd worden dat de gestelde (structurele) beheerkosten groen niet gedekt zijn. Voor de aanpak van noodzakelijk achterstallig onderhoud van het groen is extra besteed. De bomen moeten regelmatig beoordeeld worden en indien nodig moeten maatregelen worden genomen. Deze zorgplicht geldt voor de noodzakelijke zorg, VTA-controles en onderhoud aan bomen. Controles moeten systematisch en regelmatig plaatsvinden. Bij onvoldoende behoud aan het bomenrecht en boomzorg kan de gemeente als eigenaar aansprakelijk gesteld kan worden voor eventuele schade of letsel. Aangezien de afgelopen jaren achterstanden zijn opgelopen moest er extra onderhoud aan bomen worden uitgevoerd. Verder is door de zeer droge weersomstandigheden het afgelopen jaar veelvuldig en gedurende een lange periode water gegeven.	-413.072	N
Overige verschillen < € 100.000	263.675	V
Totaal lasten	236.555	V

Omschrijving bedragen in €	Baten	Voordeel/ Nadeel
Overige verschillen < € 100.000	-5.580	N
Totaal baten	-5.580	N

Analyse verschillen reserves

Omschrijving bedragen in €	Toevoegingen	Voordeel/ Nadeel
Overige verschillen < € 100.000	1.058	V
Totaal Toevoegingen	1.058	V

Omschrijving bedragen in €	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel
Er zijn kapitaallasten begroot als onttrekking van € 163.263,- voor Boekhorst- Schelft. De werkelijke onttrekking is nihil, omdat de investering (voorbereidingskrediet herontwikkeling sportpark De Boekhorst) nog niet is afgerond.	-163.263	N
Overige verschillen < € 100.000	-97.151	N
Totaal Onttrekkingen	-260.414	N

Programma 7: Sociaal Domein

Sociaal Domein <i>(bedragen in €)</i>	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting- Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	32.243.252	33.991.109	31.350.536	2.640.574	V
Baten	9.182.022	8.901.173	8.874.091	-27.082	N
Saldo Programma	-23.061.230	-25.089.936	-22.476.444	2.613.492	V
Storting in reserves	0	0	198.698	-198.698	N
Onttrekking aan reserves	619.759	691.339	223.197	-468.142	N
Resultaat	-22.441.471	-24.398.597	-22.451.945	1.946.652	V

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Omschrijving <i>bedragen in €</i>	Lasten	Voordeel/ Nadeel
<i>Huisvesting Extern</i> De verschillen in begrote en werkelijke bedragen volgen uit de gehanteerde systematiek van werken met een constante begroting, van jaar tot jaar sterk wisselende uitgaven en een egalisatiereserve. Er wordt een bedrag ad. € 118.829,- gestort in de egalisatiereserve onderhoud onderwijs gebouwen en € 198.698,- gestort in de egalisatiereserve onderhoud overige gebouwen.	387.618	V
<i>Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen en subsidies</i> Als gevolg van de gunstige economische omstandigheden zijn de uitgaven voor inkomensondersteuning lager dan begroot.	611.512	V
<i>Jeugdzorg</i> Bij de meicirculaire van het gemeentefonds heeft het rijk fors extra middelen aan de gemeenten toegekend. Alhoewel de werkelijke kosten hoger zijn dan de oorspronkelijke raming zorg dit extra budget voor een aanzienlijk overschot binnen het product Jeugdzorg.	924.619	V
<i>Maatwerkvoorzieningen WMO</i> De kosten voor WMO voorzieningen zijn open einde voorzieningen. De werkelijke uitgaven daarvan variëren van jaar op jaar. De kosten voor WMO begeleiding en Hulp bij huishouden werden voor de fusiegemeente Noordwijk hoger ingeschat dan gerealiseerd. Daarnaast heeft de ISD minder kosten voor uitvoering doorberekend dan begroot.	683.947	V
Overige verschillen < € 100.000	32.879	V
Totaal lasten	2.640.574	V

Omschrijving bedragen in €	Baten	Voordeel/ Nadeel
Overige verschillen < € 100.000	-27.082	N
Totaal baten	-27.082	N

Analyse verschillen reserves

Omschrijving bedragen in €	Toevoegingen	Voordeel/ Nadeel
De jaarlijkse lasten binnen het product huisvesting intern zijn gebaseerd op de meerjarig geraamde onderhoudskosten overige gebouwen (opgenomen in het MJOP). Eventuele over- en onderschrijdingen worden toegevoegd of onttrokken aan de reserve. In 2019 is er minder uitgegeven dan begroot en wordt het overschot van € 198.698,- gestort in de reserve onderhoud overige gebouwen.	-198.698	N
Overige verschillen < € 100.000	0	N
Totaal Toevoegingen	-198.698	N

Omschrijving bedragen in €	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel
Er is een onttrekking begroot voor PGB jeugd van € 449.859,-. Werkelijk wordt er nihil onttrokken, omdat het Rijk via de Meicirculaire van het gemeentefonds extra middelen beschikbaar heeft gesteld voor Jeugdhulp. Hierdoor is onttrekking overbodig.	-449.859	N
Overige verschillen < € 100.000	-18.283	N
Totaal Onttrekkingen	-468.142	N

Programma 8: Volksgezondheid en milieu

Volksgezondheid en milieu (bedragen in €)	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting- Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	14.716.715	16.049.780	17.283.423	-1.233.642	N
Baten	10.906.263	11.919.105	11.422.292	-496.813	N
Saldo Programma	-3.810.452	-4.130.675	-5.861.130	-1.730.455	N
Storting in reserves	0	119.467	0	119.467	V
Onttrekking aan reserves	215.000	458.454	272.923	-185.531	N
Resultaat	-3.595.452	-3.791.688	-5.588.207	-1.796.519	N

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Omschrijving bedragen in €	Lasten	Voordeel/ Nadeel
<p><i>Beleid Milieu</i></p> <p>Door een aantal omstandigheden is sprake van een kostenstijging bij de Omgevingsdienst West Holland (ODWH). Deze kostenstijging manifesteert zich bij het onderdeel "bouwen" en het onderdeel "advies". In willekeurige volgorde de oorzaak van deze stijging: (1) behandeling van een aanmerkelijk hoger aantal omgevingsvergunningen-bouw dan waarmee bij de raming rekening werd gehouden (ruim 500 in plaats van 400), (2) extra kosten rond het verbeterplan uitvoering bouwtekeningen. Dit nadeel wordt gecompenseerd door het voordeel op het budget voor bouwvergunningen dat staat onder programma 9. De programmabegroting 2019 is namelijk ingedeeld overeenkomstig het overzicht lv3-taakvelden voor gemeenten volgens het lv3-Informatievoorschrift. Dit heeft tot gevolg dat sommige producten en begrotingsposten onder een ander programma zijn ingedeeld dan normaal gesproken het geval is in onze programmabegroting.</p>	-1.444.845	N
<p><i>Riolering en Drainage</i></p> <p>Er zijn het afgelopen jaar geen vervangingen en groot onderhoud van de riolering geweest in de kern Noordijkerhout, waarvoor een aanwending uit de voorziening vervanging riolering was geraamd. Daarom is er een nadeel voor de baten maar staan daar de lagere kosten tegenover.</p>	217.037	V
<p><i>Volksgezondheid</i></p> <p>Bij het opstellen van de begroting werd uitgegaan van veranderde financiering van het Rijksvaccinatieprogramma, waardoor de budgetten niet meer rechtstreeks naar de RDOG zouden gaan maar naar de gemeenten. Hierdoor is het budget hiervoor meegenomen in de gemeentelijke bijdrage. Deze verandering is voor 2019 niet doorgeslagen. Voor Noordwijk gaat het om een bedrag van € 73.794,-.</p> <p>Wegens wisselende subsidies en ervaring vanuit de afgelopen jaren met de p&c-cyclus van de RDOG hebben we gemeend ruim te moeten begroten om eventuele schommelingen bij kosten voor bijvoorbeeld wettelijke taken op te kunnen vangen. Dit bleek voor dit jaar niet nodig.</p>	116.264	V

Omschrijving bedragen in €	Lasten	Voordeel/ Nadeel
<p><i>Jeugdzorg</i> Bij de meircirculaire van het gemeentefonds heeft het rijk fors extra middelen aan de gemeenten toegekend. Alhoewel de werkelijke kosten hoger zijn dan de oorspronkelijke raming zorg dit extra budget voor een aanzienlijk overschot binnen het product Jeugdzorg.</p>	-266.527	N
<p><i>Afvalverwijdering en -verwerking</i> Er zijn het afgelopen jaar minder kosten van afvalinzameling en -verwerking geweest. Daarom hoeft er ook minder uit de voorziening voor afval vrij te vallen ten opzichte van geraamd. De lagere vrijval uit de voorziening (c.q. baten) worden dan gecompenseerd door lagere kosten. Verder is er ingehuurd voor het grondstoffenafvalbeleid en -uitvoeringsplan wat gecompenseerd wordt door de vacatureruimte.</p>	184.898	V
Overige verschillen < € 100.000	-40.470	N
Totaal lasten	-1.233.642	N

Omschrijving bedragen in €	Baten	Voordeel/ Nadeel
<p><i>Beleid Milieu</i> Dit betreft nog te ontvangen subsidiebijdragen voor projecten van het Gebiedsprogramma Bloeiende Bollenstreek.</p>	-106.372	N
<p><i>Riolering en Drainage</i> Er zijn het afgelopen jaar geen vervangingen en groot onderhoud van de riolering geweest in de kern Noordijkerhout, waarvoor een aanwending uit de voorziening vervanging riolering was geraamd. Daarom is er een nadeel voor de baten maar staan daar de lagere kosten tegenover.</p>	-164.262	N
<p><i>Afvalverwijdering en -verwerking</i> Er zijn het afgelopen jaar minder kosten van afvalinzameling en -verwerking geweest. Daarom hoeft er ook minder uit de voorziening voor afval vrij te vallen ten opzichte van geraamd. De lagere vrijval uit de voorziening (c.q. baten) worden dan gecompenseerd door lagere kosten.</p>	-232.891	N
Overige verschillen < € 100.000	6.713	V
Totaal baten	-496.813	N

Analyse verschillen reserves

Omschrijving bedragen in €	Toevoegingen	Voordeel/ Nadeel
In de najaarsnota is opgenomen er een totaal bedrag van € 119.467,- wordt gestort in de reserve voor diverse projecten (project Groen Samendoen, bijdrage van Holland Rijnland). Werkelijk wordt er nihil gestort, omdat er geen baten zijn ontvangen.	119.467	V
Overige verschillen < € 100.000	0	N
Totaal Toevoegingen	119.467	V

Omschrijving bedragen in €	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel
Er is € 110.914,- beschikbaar gesteld vanuit de algemene reserve voor de duurzaamheidsprogramma. In 2019 zijn er geen kosten gemaakt in het kader van de duurzaamheidsprogramma.	-110.914	N
Overige verschillen < € 100.000	-74.617	N
Totaal Onttrekkingen	-185.531	N

Programma 9: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing <i>(bedragen in €)</i>	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Vershil Begroting-Rekening	Voor/nadeel
Lasten	14.088.389	16.294.887	6.520.951	9.773.936	V
Baten	14.037.734	15.172.692	9.107.919	-6.064.773	N
Saldo Programma	-50.655	-1.122.195	2.586.968	3.709.163	V
Storting in reserves	2.317.223	2.937.223	1.596.000	1.341.223	V
Onttrekking aan reserves	1.900.600	5.060.390	3.832.613	-1.227.777	N
Resultaat	-467.278	1.000.972	4.823.581	3.822.609	V

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Omschrijving <i>bedragen in €</i>	Lasten	Voordeel/Nadeel
<p><i>Toerekening apparaatslasten op basis van tijdverantwoording</i> Begrotingsafwijkingen met betrekking tot de toerekening van de apparaatslasten aan de programma's op basis van de tijdverantwoording komt doordat de uren van de afdelingen anders ingezet worden dan opgenomen in de (meerjaren)begroting. Dit hoeft voor het behalen van de doelstellingen zoals geformuleerd in de programma's geen effect te hebben.</p>	-259.612	N
<p><i>RO Beleid</i> In 2019 is de implementatie van de Omgevingswet weer opgepakt. Beide gemeentes waren vanaf 2017 bezig met de implementatie maar op een minimaal niveau, mede door de fusie. In 2019 zijn er bijeenkomsten georganiseerd in het kader van de Omgevingswet en zijn een aantal acties in gang gezet die moeten worden gedaan om op 1 januari 2021 met de Omgevingswet te kunnen werken. In 2020 zal hier een vervolg aan worden gegeven en zullen de werkzaamheden geïntensiveerd worden.</p>	486.942	V
<p><i>Volkshuisvesting Beleid</i> De onderschrijding bestaat vooral uit € 175.000,- voor het project Van Velzenstraat uit de bestemmingsreserve. In 2019 zijn er geen kosten gemaakt. Daarnaast is er € 75.000,- begroot voor de pilot 'Inzet seniorenmakelaar' die in samenwerking met de NWS is opgestart om de doorstroming te bevorderen. Hiervan is € 35.536,- werkelijk uitgegeven. Dit komt omdat het project later is opgestart en ook in 2020 wordt gecontinueerd.</p>	235.506	V
<p><i>Beleid Milieu</i> De budgetonderschrijding (voordeel) van de van de uitvoeringstaken voor de bouwvergunningen compenseert de budgetoverschrijding (nadeel) van product Beleid Milieu onder programma 8. De programmabegroting 2019 is namelijk ingedeeld overeenkomstig het overzicht lv3-taakvelden voor gemeenten volgens het lv3-Informatievoorschrift. Dit heeft tot gevolg dat sommige producten en begrotingsposten onder een ander programma zijn ingedeeld dan normaal gesproken het geval is in onze programmabegroting.</p>	1.510.054	V

Omschrijving bedragen in €	Lasten	Voordeel/ Nadeel
<i>Grondbedrijf</i> In eerste instantie worden de baten en lasten op het product Grondbedrijf meerjarig geraamd. Daarna wordt op deze baten en lasten een fasering toegepast. Deze fasering is gebaseerd op bepaalde aannames die in de loop der tijd kunnen wijzigen. Bijvoorbeeld een aankoop of verkoop is een jaar later dan was verwacht. Zo een verschuiving in tijd heeft geen invloed op het totaalresultaat van een grondexploitatie, maar geeft wel een verschil in de baten en lasten per jaar. Daarnaast hebben we te maken met de grilligheid van de ontwikkelingen. Voor een verder onderbouwing wordt verwezen naar bijlage grondbedrijf.	7.748.724	V
Overige verschillen < € 100.000	52.322	V
Totaal lasten	9.773.936	V

Omschrijving bedragen in €	Baten	Voordeel/ Nadeel
<i>RO Beleid</i> In 2019 is de implementatie van de Omgevingswet weer opgepakt. Beide gemeentes waren vanaf 2017 bezig met de implementatie maar op een minimaal niveau, mede door de fusie. In 2019 zijn er bijeenkomsten georganiseerd in het kader van de Omgevingswet en zijn een aantal acties in gang gezet die moeten worden gedaan om op 1 januari 2021 met de Omgevingswet te kunnen werken. In 2020 zal hier een vervolg aan worden gegeven en zullen de werkzaamheden geïntensiveerd worden.	-162.943	N
<i>Beleid Milieu</i> De verwachte inkomsten bouwleges waren tussentijds nog niet bijgesteld. Door de toename van het aantal bouwaanvragen is ook meer inzet van personele capaciteit vanuit de ODWH benodigd. Deze extra kosten zijn verantwoord in Programma 8.	163.246	V
<i>Grondbedrijf</i> In eerste instantie worden de baten en lasten op het product Grondbedrijf meerjarig geraamd. Daarna wordt op deze baten en lasten een fasering toegepast. Deze fasering is gebaseerd op bepaalde aannames die in de loop der tijd kunnen wijzigen. Bijvoorbeeld een aankoop of verkoop is een jaar later dan was verwacht. Zo een verschuiving in tijd heeft geen invloed op het totaalresultaat van een grondexploitatie, maar geeft wel een verschil in de baten en lasten per jaar. Daarnaast hebben we te maken met de grilligheid van de ontwikkelingen. Voor een verder onderbouwing wordt verwezen naar bijlage grondbedrijf.	-6.076.723	N
Overige verschillen < € 100.000	11.646	V
Totaal baten	-6.064.773	N

Analyse verschillen reserves

Omschrijving bedragen in €	Toevoegingen	Voordeel/ Nadeel
Dit verschil wordt veroorzaakt door de Winstneming Boechorst van € 1.333.233,- dat opgenomen is als begroot.	1.333.233	V
Vanuit een anterieure overeenkomst is er € 216.000,- ontvangen voor het Bavo terrein, daar waar € 96.000,- was begroot.	-120.000	N
Er zijn inkomsten begroot voor de Molenweg, Schippervaartweg en greenportwoningen Delfweg/Abeelenpark maar er is nihil ontvangen.	108.000	V
Overige verschillen < € 100.000	19.990	V
Totaal Toevoegingen	1.341.223	V

Omschrijving bedragen in €	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel
In 2019 is de implementatie van de Omgevingswet en -visie weer opgepakt. Beide gemeentes (NW en NWH) waren vanaf 2017 bezig met de implementatie van de Omgevingswet maar op een minimaal niveau, mede door de fusie. In 2019 zijn er bijeenkomsten georganiseerd in het kader van de Omgevingswet en zijn een aantal acties in gang gezet die moeten worden gedaan om op 1 januari 2021 met de Omgevingswet te kunnen werken. Medio 2019 is gestart met de nieuwe Omgevingsvisie. Het proces om te komen tot een nieuwe Omgevingsvisie beslaat langere tijd. In 2020 zal het proces vervolgd worden net als bij de Omgevingswet.	-342.222	N
Er is een onttrekking begroot voor de bijdrage RIF van € 585.348,- ten laste van de reserve winst uit grondbedrijf. Daarnaast is er € 477.926,- meer Nuon dividend ontvangen dan begroot. In de nota reserves en voorzieningen 2019 is opgenomen dat een surplus op het Nuon-dividend gebruikt wordt voor de bijdrage aan het Regionaal Investeringsfonds (RIF). De voorgenomen onttrekking uit de reserve winst uit grondbedrijf wordt hierdoor € 477,926,- lager.	-477.926	N
Er is een bijdrage van € 175.000,- beschikbaar gesteld als bijdrage uit de bestemmingsreserve ter bevordering van sociale huurwoningen (Albert van Velzenstraat, het realiseren van 7 extra soc. huurwoningen). In 2019 zijn hier geen kosten voor gemaakt maar dit loopt door in 2020.	-175.000	N

Omschrijving bedragen in €	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel
Er is € 190.278,- beschikbaar gesteld voor duurzaamheidsleningen vanuit oud Noordwijkerhout. In totaal is er ruim € 165.000,- betaald aan duurzaamheidsleningen maar dit bedrag is door de beschikbare gelden binnen het product gedekt, waardoor het bedrag ad. € 190.278,- niet hoeft te worden onttrokken.	-190.278	N
Overige verschillen < € 100.000	-42.351	N
Totaal Onttrekkingen	-1.227.777	N

Overzicht van gerealiseerde Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen (bedragen in €)	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting- Rekening	Voor/ nadeel
<i>Baten</i>					
Parkeergelden	2.488.000	2.488.000	3.171.604	683.604	V
Naheffingsaanslagen	362.600	362.600	328.878	-33.722	N
Parkeervergunningen en ontheffingen	242.200	242.200	297.019	54.819	V
Dividend	681.600	712.121	1.187.858	475.737	V
OZB gebruikers	1.374.885	1.260.931	1.318.397	57.466	V
OZB woning eigenaar	7.005.916	7.005.916	7.114.799	108.883	V
OZB niet-woning eigenaar	2.113.186	1.951.140	1.909.655	-41.485	N
Hondenbelasting	313.923	313.923	268.414	-45.509	N
Forensenbelasting	1.021.186	1.021.186	1.089.610	68.424	V
Toeristenbelasting	2.311.424	2.311.424	3.435.657	1.124.233	V
Kosten aanmaningen en dwangbevelen	0	0	58.448	58.448	V
Precariorechten	4.702.940	4.702.940	4.830.309	127.369	V
BIZ	0	0	41.302	41.302	V
Algemene uitkering	52.507.393	54.734.849	55.083.674	348.825	V
Overige dekkingsmiddelen	0	65.000	82	-64.918	N
	75.125.253	77.172.230	80.135.707	2.963.477	V
<i>Lasten</i>					
Onvoorzien	180.000	66.486	0	66.486	V
	180.000	66.486	0	66.486	V
Saldo Programma	74.945.253	77.105.744	80.135.707	3.029.963	V
Storting in reserves	0	0	0	0	N
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	N
	0	0	0	0	N
Resultaat	74.945.253	77.105.744	80.135.707	3.029.963	V

Onvoorzien

Voor incidentele uitgaven is een bedrag opgenomen van € 130.000,-. Voor structurele uitgaven is een bedrag van € 50.000,- begroot.

Het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien was in het begrotingsjaar:

Aanwending onvoorzien (bedragen x €)	Wijziging	Bedrag
Campingpendel	Voorjaarsnota	15.000
Digitaal inwonerspanel	Voorjaarsnota	7.000
Verduurzaming eigen organisatie en leefomgeving	Voorjaarsnota	30.000
Beheer door winkeliersvereniging straatmeubilair	Najaarsnota	4.000
Grondaankoop Victoriberg	Najaarsnota	7.000
Internet buitengebied	Najaarsnota	12.000
Hekwerk Langevelderslag	Najaarsnota	10.196
Rijnlands architectuurplatform (RAP)	Najaarsnota	2.750
Noordwijkse Reddingsbrigade	Najaarsnota	18.718
		106.664
Geraamd voor onvoorzien		130.000
Saldo niet gebruikt		23.336

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Omschrijving bedragen in €	Baten	Voordeel/ Nadeel
<p><i>Parkeergelden</i> Parkeerinkomsten zijn sterk afhankelijk van niet-beïnvloedbare factoren, zoals het weer. Daarom worden de inkomsten reëel en behoudend geraamd. Er is dit jaar meer ontvangen dan begroot.</p>	704.701	V
<p><i>Dividend</i> Er wordt meer dividend ontvangen dan begroot in verband met een hogere winstuitkering. Hierdoor ontstaat een overschrijding van € 477.926,-. In de nota reserves en voorzieningen 2019 is opgenomen dat een surplus op het Nuon-dividend gebruikt wordt voor de bijdrage aan het Regionaal Investeringsfonds. De voorgenomen onttrekking uit de reserve Grondbedrijf ad. € 964.006,- wordt hierdoor € 477.926,- lager en komt uit op € 486.080,-</p>	475.737	V
<p><i>Toeristenbelasting</i> De meeropbrengst is het gevolg van het feit dat de meeste aanslagen nu worden geheven op basis van het werkelijk aantal overnachtingen in plaats van de oude forfaitaire regeling. Conform de 'oude' verordeningen van de gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout moest in veel gevallen forfaitair worden geheven terwijl het daadwerkelijk aantal overnachtingen veel hoger was. Omdat degene die gelegenheid biedt tot het houden van verblijf verplicht is, een nachtregister bij te houden, worden de aanslagen opgelegd op basis van het werkelijk aantal overnachtingen. In de primaire begroting 2020 is rekening gehouden met deze structurele meeropbrengst.</p>	1.124.233	V
<p><i>Algemene uitkering</i> Er zijn inkomsten voor voorgaande jaren voor een bedrag van €151.323,- In de decembercirculaire is een bedrag van € 246.064,- toegevoegd voor het opstellen van een Transitievisie Warmte. Daarnaast zorgen voor diverse kleinere mutaties voor een verlaging van € 35.558,-.</p>	348.825	V
<p><i>Onroerende zaakbelasting</i> Voor 2019 zijn de tarieven OZB voor de nieuwe gemeente Noordwijk berekend op basis van de toen bekende gegevens. Door de fusie, en de daarbij behorende conversie en implementaties, was niet helemaal duidelijk wat de totale nieuwe WOZ-waarde zou worden voor de nieuwe gemeente. Uitgaande van de begrote opbrengst 2019 is op basis van een aantal aannames destijds een tarief berekend. Naar nu blijkt zijn de tarieven 2019 enigszins te hoog berekend met als gevolg een hogere werkelijke opbrengst OZB 2019 ten opzichte van de raming 2019. Voor de berekening van de tarieven 2020 is uiteraard uitgegaan van de begrote opbrengst 2020, zoals die door de gemeenteraad is vastgesteld.</p>	124.865	V

Omschrijving bedragen in €	Baten	Voordeel/ Nadeel
<i>Precariorechten</i> In 2018 zijn zowel in Noordwijk als Noordwijkerhout hogere opbrengsten gerealiseerd. Deze opbrengsten vielen echter binnen de te verklaren marges. Voor de begroting 2019 is uitgegaan van de geraamde opbrengsten 2018. Door de hogere opbrengsten in 2018 en de toename van het aantal strekkende meters leidingen als gevolg van nieuwbouw wordt een structurele meeropbrengst van circa € 120.000,- gerealiseerd. Bij de voorjaarsnota 2020 zal de raming begroting 2020 en de meerjarenbegroting worden aangepast.	127.369	V
Overige verschillen < € 100.000	57.747	V
Totaal baten	2.963.477	V

Omschrijving bedragen in €	Lasten	Voordeel/ Nadeel
Overige verschillen < € 100.000	66.486	V
Totaal lasten	66.486	V

Gerealiseerde kosten van overhead

Kosten van Overhead <i>(bedragen in €)</i>	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting- Rekening	Voor/ nadeel
Inkoop	25.625	25.625	19.167	6.458	V
Bestuurszaken en bestuursondersteuning	2.260.825	2.353.751	1.770.751	583.000	V
Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie	181.156	207.156	132.568	74.588	V
Huisvesting	1.246.144	1.241.675	1.386.774	-145.099	N
Automatisering en informatisering	2.827.046	2.829.946	2.241.227	588.719	V
Facilitaire zaken / DIV	163.554	203.554	113.874	89.680	V
Financiën	148.483	83.483	92.740	-9.257	N
Personeelszaken	939.452	1.067.952	397.522	670.430	V
Loonkosten van ondersteunende en sturende taken	8.894.539	8.861.333	9.052.889	-191.556	N
Gerealiseerde kosten van de overhead	16.686.824	16.874.475	15.207.512	1.666.963	V

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Omschrijving <i>bedragen in €</i>	Lasten	Voordeel/ Nadeel
<p><i>Loonkosten van ondersteunende en sturende taken</i> Er is een aanzienlijk verschil tussen de geraamde en gerealiseerde productieve uren over 2019. Daardoor zijn er minder apparaatskosten toegerekend naar de programma's. Het heeft voornamelijk te maken met werkzaamheden voor de fusie en er zijn projecten doorgeschoven.</p>	-191.556	N
<p><i>Automatisering en informatisering</i> In het kader van het fusieproces is rekening gehouden met incidentele kosten. Voor een deel zijn de uitgaven beperkt gebleven en is daardoor het budget niet volledig uitgeput. De kapitaallasten voor de mobile devices hadden we voorzien in 2019, maar die volgen in 2020.</p>	588.719	V
<p><i>Bestuurszaken en bestuursondersteuning</i> In 2019 heeft de gemeente Noordwijk vanuit de algemene uitkering een bijdrage van circa € 1.868.000 ontvangen. Hiervan blijft in 2019 een bedrag van € 479.451 onbenut. Ten opzichte van de begrote uitgaven van de frictiekosten houden we met name over op de onderdelen I&A (€ 130.000), communicatie (€ 75.000), sociaal plan (€ 153.000) en onvoorzien (€ 97.000) . Bij het raadsbesluit van de jaarrekening zal worden voorstelt het restant bedrag ad. € 479.481,- in 2020 weer beschikbaar te stellen omdat deze kosten nog doorlopen in 2020 en verder.</p>	583.000	V

Omschrijving bedragen in €	Lasten	Voordeel/ Nadeel
<p><i>Personeelszaken</i></p> <p>Op personeelsgerelateerde budgetten zoals werving en selectie, organisatie-ontwikkeling, WW-verplichtingen is in totaal € 508.000,- minder uitgegeven. Daarnaast is de voorziening personeelkosten Noordwijkerhout vrijgevallen ad. € 168.000,-. In totaal is er dus een onderschrijding van € 676.000,- op personeelsgerelateerde budgetten.</p> <p>In de nota reserves en voorzieningen is bepaald dat onderschrijdingen op personeelsbudgetten in de reserve personeelkosten gestort worden om zodoende toekomstige bovenformatieve personeelslasten op te kunnen vangen.</p> <p>Door de fusie zijn niet alle medewerkers op reguliere formatie geplaatst. Hierdoor overstijgen de werkelijke bovenformatieve kosten de begrote kosten van € 407.000,-. De overschrijding bedraagt circa € 285.000,-. Tegenover deze overschrijding zou een extra uitname uit de reserve personeelkosten benodigd zijn. De totale uitname uit deze reserve zou hiermee op € 692.000,- uitkomen. Het saldo van de onderschrijding op de personeelsgerelateerde budgetten en de overschrijding op de bovenformatieve kosten bedraagt € 391.000,- positief. Hierdoor is er maar een onttrekking uit de reserve personeelkosten nodig van € 16.000,- (€ 407.000,- -/- € 391.000,-)</p>	670.430	V
<p><i>Huisvesting</i></p> <p>Er is een bedrag van € 79.784,- voor o.a. vervanging van de plafonds bij de verbouwing van de gemeentehuizen ten laste van onderhoud in het product Huisvesting gebracht. Oorspronkelijk stonden deze uitgaven begroot voor 2020 en 2021.</p>	-145.099	N
Overige verschillen < € 100.000	161.468	V
Totaal lasten	1.666.963	V

Bedrag voor heffing voor de vennootschapsbelasting

De wet Modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen is per 1 januari 2016 in werking getreden. Deze wet houdt in dat overheden vennootschapsbelasting moeten betalen over de winsten die zij met ondernemingsactiviteiten hebben behaald.

De gemeente Noordwijk heeft haar fiscale positie in kaart gebracht. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de overige activiteiten (o.a. afvalinzameling en verhuur onroerende zaken aan derden) en het Grondbedrijf. Voor de overige activiteiten is over 2019 geen vennootschapsbelasting verschuldigd. Voor het Grondbedrijf is wel een vennootschapsbelasting berekend over de fiscale winsten. De last van vennootschapsbelasting is verwerkt in het overzicht van baten en lasten.

3.1.5.2 Investeringsstaat

	Krediet gevoerd t/m 2018	Krediet gevoerd t/m 2019	Realisatie t/m 2019	Toelichting op kredietoverschrijding
PROGRAMMA2	1.619.000	1.661.315	188.447	
230139 Nieuwbouw NRB/ZVN	1.619.000	1.619.000	104.083	
245208 Vervanging komgreborden	-	42.315	84.364	Vanwege de fusie zijn de plaatsnaamborden in Noordwijkerhout en De Zijk en alle logoborden vervangen. De bedoeling was dat het werk deels door de buitendienst zou worden gedaan maar achteraf bleek daarvoor niet voldoende capaciteit zodat er moest worden uitbesteed. Ook bleken er 42 komportalen in plaats van 34 te moeten worden vervangen.
PROGRAMMA3	10.236.575	18.642.611	8.884.440	
240121 Reconstructie Boerenburg fase 4 verhard.	435.000	435.000	361.787	
240122 Gevelmaatregelen P.B.	322.000	1.015.000	-	
240124 Openbare verlichting 2019	536.118	536.118	18.480	
240151 Reconstructie verlengde Beeklaan	175.000	1.175.000	1.175.000	
240153 Uvor 2017-2018	544.800	531.260	379.802	
240156 Hogeweg	200.000	200.000	79.322	
240159 Herinrichting Jeroensplein	247.500	247.500	189.799	
240166 Uitstraling winkelstraat Kerkstraat	100.000	100.000	97.204	
240167 Uitstraling winkelstraat Hoofdstraat	100.000	100.000	100.418	
240169 SP Boekhorst - verbindingsweg BAVO	-	-	-	
438022 Overige uitgaven	-	-	1.030.353	
438035 Uitbestede werkzaamheden	-	-	1.630	
838001 Bijdrage van derden	-	-	-1.031.983	
240171 Parallel Boulevard (klinkers)	-	664.000	-	
240290 Openbare verlichting 2019 NWH	-	12.675	12.675	
245123 Parallel Boulevard (2)	450.000	337.117	337.117	
245139 Reconstructie Duinweg	125.000	125.000	25.743	
245170 Verv.openb.verlichting 2018	144.316	144.316	144.316	
245171 Uitvoering GVVV (vh. tlv alg.res.)	100.000	100.000	100.749	
245172 Laadpalen electr.auto's	15.000	15.000	1.320	
245173 Maatr.verkeer: fietspad Ruig.	50.000	50.000	-	
245174 Puyckendam parkeerplaatsen	76.000	76.000	67.410	
245175 Victoriberg verv.bestrating	800.000	800.000	807.936	
245176 Vervangdiv.wegen asfalt	724.000	724.000	717.648	
245177 Boekhorst, verv.bestrating	1.170.000	1.170.000	913.939	
245179 Puyckendam, basketbalveld vern	40.000	40.000	4.605	
245181 Verv.div.wegen asfalt 2017	977.000	977.000	981.980	
245182 Verv.div.wegen asfalt sec.w.17	355.000	355.000	355.361	
245183 Verv.div.wegen element.2017	247.500	247.500	56.752	
245188 Vervangdiv.wegen asfalt	1.299.000	1.299.000	819.329	
245189 Vervangdiv. wegen elementen	758.841	758.841	631.282	
245203 Maatr.verkeer: fiets veilig	35.000	35.000	-	
245204 Maatr.verkeer: rotonde Gooweg	15.000	15.000	-	
245206 Vervangdiv.wegen asfalt secundai	320.000	320.000	112.063	
245207 Verharding Boerenburg fase 5	-	285.000	27.936	
245209 Openb. verlicht. 2019 NWH	-	173.325	-	
245210 Bestratingsmaterialen cfm. Uvor (2019)	-	285.000	-	
245211 Vervangdiverse wegen asfalt	-	955.576	-	
245212 Vervangdiverse wegen asfalt secundai	-	407.000	-	
245213 Herenweg, fietsstroken	-	120.000	-	
245214 Vervangdiverse brug over de Schie	-	250.000	-	
245215 Parkeerplaatsen Noordwijk aan Zee	-	250.000	20.561	
245217 Parallel Boulevard (3)	-	3.436.883	256.003	
250063 3 tekstkarren	85.000	85.000	87.903	
260155 Parkeerverwijssysteem	-	-	-	
PROGRAMMA4	275.000	275.000	93.582	
240157 Strandafrit 20	145.000	145.000	-	
240158 Uitstraling winkelstraten en KWB	130.000	130.000	93.582	
PROGRAMMA5	2.450.000	2.600.000	2.469.724	
230158 Huisvesting Wakersduin 2019	-	50.000	50.000	
230159 Huisvesting Schapendel 2019	-	50.000	-	
230160 Huisvesting Duinpieper 2019	-	50.000	-	
230162 Uitbreiding Teylingen college (nieuw)	2.450.000	2.450.000	2.419.724	
PROGRAMMA6	25.878.974	31.011.945	8.592.000	
230154 Verduurzaming dienstencent De Wieden	82.500	82.500	36.275	
230156 Jan Kroonsplein 8	240.000	240.000	233.334	
230163 Aanpak open hu. (opstal)	10.750	10.750	-	
240108 Huisvesting Poppodium/SJC	8.754.030	13.866.001	3.067.564	
240117 Accommodatie Kustsurfvereniging	425.000	425.000	425.000	
240118 Led-verlichting Sportparken	527.194	548.194	547.484	
240160 Renovatie veld 2	267.500	267.500	265.928	
120010 Voorbereiding Boekhorst dekk.res.kap.in	1.060.000	1.060.000	768.475	
240168/70/230157 Sportpark De Boekhorst	14.512.000	14.512.000	3.247.940	
PROGRAMMA9	3.741.957	10.430.957	3.519.946	
120011 Haar.trekvaart onderz (vh. tlv alg.res.)	40.000	40.000	9.190	
240112 Vervang riolering St. Jeroensweg	-	-	140.484	Door noodzakelijke archeologische werkzaamheden en een ommissie in het bestek zijn er kosten voor het riool niet geraamd.
240115 Boerenburg fase 4	1.580.000	1.580.000	1.611.983	
240125 Boerenburg fase 5	100.000	1.400.000	410.463	
240126 Regenwaterriool Hoofdstraat	600.000	600.000	198.171	
240127 Ondergrondse afvalcontainers Offem Zuid	51.000	51.000	54.600	
240147 Speelplaatsen 2017	135.218	135.218	135.570	
240150 Investerings Speelruimteplan 2017	58.427	58.427	57.865	
240161 Groene Long (verhardingen)	45.000	45.000	6.194	
240162 Groene Long (Heesters)	182.750	182.750	32.688	
240163 Groene Long	97.250	97.250	680	
240164 Grondwatermaatregel Drain P.B.	100.000	100.000	-	
240172 Parallel Boulevard (klinkers)	-	3.789.000	-	
240287 Verlengde beeklaan (riolering)	-	1.000.000	337.073	
240288 Verlengde beeklaan (groen)	-	400.000	-	
240289 Riolering Parallelweg	-	200.000	198.317	
245127 Groenrenovatie wijk Calorama	150.000	150.000	144.869	
245190 Aanschaf Kunstwerken	89.195	89.195	23.751	
245191 Aanschaf Oeverinrichting	413.117	413.117	158.048	
245205 Reconstructie Gooweg elementen	100.000	100.000	-	
Overig	287.500	287.500	240.213	
250066 Veegwilvereniging	65.000	65.000	-	
250067 Kleine vrachtwagen	62.500	62.500	73.189	
250068 Vrachtwagen	160.000	160.000	167.024	
OVERHEAD	3.468.715	4.761.478	3.714.988	
230151 Variantenstudie centrale huisvesting	90.000	90.000	-	
230152 Facilitaire voorzieningen NNW	941.966	941.966	941.966	
230153 Tijdelijke huisvesting gem. organisatie	1.700.000	1.700.000	1.599.668	
230161 Audio en beamers raadszaal	80.000	80.000	73.265	
230166 Inrichting Duinpan herstelwzhd electric/c	37.199	37.199	3.406	
260165 Ipads nieuwe raad en comm.	17.500	17.500	-	
260166 Vervanging plotter	17.500	17.500	-	
260167 Vernieuwing website	30.000	30.000	-	
260168 Wifi voorzien. gemeentehuis	30.000	30.000	-	
260170 ICT Instandhouding 2019 3 jr.	214.197	214.197	464.095	
260171 ICT Instandhouding 2019 4 jr.	30.693	30.693	-	
260172 ICT Instandhouding 2019 5 jr.	108.224	108.224	56.590	
260173 ICT Instandhouding 2019 15 jr	41.436	41.436	50.709	
260200 Vervanging automatisering 2019 (5jr)	-	289.450	-	
260201 Vervanging netwerkbekabeling	130.000	130.000	-	
260202 Vervanging automatisering 2019	-	-	51.184	
260203 Vervanging informatisering 2019	-	603.313	370.153	
260204 Harmonisatie applicaties frictie 2019	-	400.000	104.052	

3.1.5.3 Overzicht van incidentele baten en lasten per programma

Hierbij worden per programma tenminste de belangrijkste posten afzonderlijk gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag opgenomen.

In de hierna volgende tabel is een specificatie opgenomen van de incidentele baten en lasten per programma. Incidentele baten en lasten worden beschikbaar gesteld in de programmabegroting (middels incidentele offertes), de 1e afwijkingenrapportage (voorjaarsnota), de 2e afwijkingenrapportage (najaarsnota), het meerjarenperspectief grondbedrijf en afzonderlijke raadsbesluiten. Daarnaast zijn er incidentele baten en lasten die niet begroot kunnen worden. Deze worden gemeld in de programmarekening.

In de tabel staan bij de toelichting afkortingen opgenomen, die het volgende betekenen:

VJN/NJN = Voorjaarsnota/Najaarsnota
Off = Offerte
BEZ = Bezuiniging
PB = Programmabegroting
RBS = Raadsbesluit
MJP = Meerjarenperspectief grondbedrijf
REK= Programmarekening

Incidentele Lasten	Raming begrotingsjaar vóór wijziging	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Realisatie begrotingsjaar 2019	Toelichting
Programma 1				
Strandreinigingsdiensten	99.000	99.000	88.904	PB - 1jaar
Huur Goohorstlaan	288.740	288.740	203.744	PB - 1jaar
Groepsaanpak jongeren		85.000	85.000	RBS-3
Correctie OZB ondernemersfonds	0	376.000	350.000	RBS-9
Correctie OZB ondernemersfonds	377.000	0	0	PB - 1jaar
Egalisatie Interne gebouwen (P185)			77.168	
Bronsgest deels afboeken		8.489.676	8.489.676	RBS-40
Verzekeringen (taxatie)		37.000	0	RBS-26
Pensioenen wethouders			2.808.200	REK
Visualisatie coalitieakkoord (VJN)		19.000	11.885	RBS-11
Communicatiebudget (VJN)		7.000	7.000	RBS-11
Taxaties opstellen en inventarissen (VJN)		12.000	12.000	RBS-11
Archiveringswerkzaamheden Omgevingsvergunningen (VJN)		40.000	0	RBS-11
Pesthuis en Dierenhoeve (wijz.25)		285.000	0	RBS-11
Grondaankoop Victoriberg (NJN)		7.000	0	RBS-11
Kapitaallasten nieuwe investeringen			-429.926	REK
Nieuw beleid			-438.000	REK
Programma 2				
Taskforce Boerenburg		50.241	50.241	RBS-6
Eenmalige vrijwilligersbijdrage NRB (NJN)		18.718		RBS-26
Programma 3				
Autovrij centrum NWH		50.000	5.552	RBS-28
Communicatieadviseur Parallel Boulevard		200.000	75.870	RBS-2
Voortzetting strandpendel (VJN)		15.000	15.000	RBS-11
Hekwerk Langevelderslag (NJN)		10.196	0	RBS-26
Programma 4				
Uitvoering landschapstafel	132.494	132.494	36.350	PB-2jaar
Kenniscentrum VR en AR	25.000	25.000	25.000	PB-1jaar
Space Campus	100.000	100.000	100.000	PB-1jaar
Fusiekosten Fricie	1.865.000	1.865.000	1.343.234	PB-4jaar
				RBS-6
Bijdrage AD kwaliteitsimpuls Offem Zuid		405.000	405.000	
Economische agenda Duin en Bollenstreek		22.400	22.400	RBS-6
Uitvoering reg. Economische agenda		54.707	49.772	RBS-8
Themajaar 2019 Viering 75 jaar Vrijheid		60.000	9.410	RBS-18
Destinatiemarketing		150.000	150.000	RBS-23
Econ. Ontwikkeling en innovatiefonds		72.000	72.000	RBS-6
Space Campus		809.000	235.927	RBS-5
Programma 5				
Bijdrage reserve Groen tbv gebiedsontwikkeling	154.753	154.753	0	PB-3jaar
Cultuurhistorische waarde kaart	15.000	15.000	0	PB-1jaar
Internationale schakelklas vgo		22.000	22.000	RBS-19
Profilering Space		50.000	28.357	RBS-17
Internet buitengebied (VJN)		40.000	39.978	RBS-11
Internet buitengebied (NJN)		12.000	0	RBS-11
Programma 6				
Elk jaar een thema jaar	150.000	150.000	150.000	PB-1jaar
Groenbeheerplan		80.460	31.997	RBS-8
Stimulering opzet wijkvereniging		61.406	0	RBS-6
Uitvoering Parel landgoed Leeuwenhorst		-75.000	0	RBS-15
Bijdrage aan kasgemeente		-4.753	0	RBS-26
Bijdrage aan kasgemeente		-25.000	0	RBS-26
Subsidieverlening City Traffic			60.000	REK
Programma 7				
HHT	63.000	63.000	63.000	PB-1jaar
Aanpak JOGG	68.000	68.000	68.000	PB-2jaar
Tijdelijk Fonds Jeugdhulp Holland Rijnland	38.900	38.900	38.900	PB-1jaar
Zorgpauze		71.580	53.297	RBS-11
Individuele voorzieningen Jeugdzorg			-709.000	REK
Programma 8				
Regeling duuzaamheidsleningen	215.000	215.000	165.383	PB-1jaar
Kunstproject verwenen erfgoed		18.000	18.000	RBS-12
Bijdrage res. groen		4.753	4.753	RBS-26
Duurzaamheidsprogramma		110.914	0	RBS-6
Uitvoering Parel landgoed Leeuwenhorst		84.787	84.787	RBS-15
Bijdrage aan kasgemeente		25.000	0	RBS-26
Uitvoering woonagenda "vermindering scheefheid en doorstroming"	75.000		0	REK
Uitvoering duurzaamheidsprogramma (VJN)		30.000	0	RBS-11

Incidentele Lasten	Raming begrotingsjaar vóór wijziging	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Realisatie begrotingsjaar 2019	Toelichting
Programma 9				
Omgevingswet	250.000	250.000	88.390	PB-2jaar
Uitvoering woonagenda	37.500	37.500	0	PB-1jaar
Verhuiskosten statushouders	4.000	4.000	4.000	PB-2jaar
Programma onderwijshuisvesting	30.000	30.000	0	PB-1jaar
Groene erfafscheiding Offem Zuid	20.000	20.000	0	PB-2jaar
Invent. Strijdig gebruik landelijke voorziening Omgevingswet		48.900	48.900	RBS-6
		180.612	0	RBS-6
Bijdrage ter bevordering soc. Huurwoningen		175.000	0	RBS-6
Duurzaamheidsleningen NWH		117.938	0	RBS-8
Duurzaamheidsleningen NWH		72.340	0	RBS-8
Hart van Nederland		15.000	15.000	RBS-11
Beheer straatmeubilair Hoofdstraat (NJN)		4.000	0	RBS-26
Rijnlands architectuurplatform (RAP) (NJN)		2.750	2.750	RBS-26
Overhead, VPB en Onvoorzien				
Personeelsgerelateerde budgetten			-390.000	REK
Mutaties in de voorziening				
Mutaties in de reserve overboekingen	275.000	3.460.000	3.460.000	
Mutaties in de reserve	1.638.233	1.800.015	676.600	
Totaal Lasten	5.921.620	21.214.027	17.886.499	

Incidentele Baten	Raming begrotingsjaar vóór wijziging	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Realisatie begrotingsjaar 2019	
Programma 1				
OZB Ondernemersfonds	377.000	0	0	PB-1jaar
Egalisatie Onderwijsgebouwen (P186)			118.829	REK
Pesthuis en Dierenhoeve		285.000	0	RBS-11
Programma 2				
Programma 4				
V93 perceel naast Ruys de Beerenbroucklaan 2			18.762	REK
Programma 5				
Huisvesting onderwijs NWH			96.996	REK
Vrijval voorziening gewezen wethouders Noordwijkerhout			1.227.003	REK
Programma 7				
Egalisatie Overige gebouwen (P186)			198.698	REK
Programma 8				
Bijdrage NWS uitvoering woonagenda	37.500	37.500	0	PB-1jaar
Najaarsnota-diverse projecten p248		5.000	0	RBS-26
Najaarsnota-diverse projecten p248		7.500	0	RBS-26
Najaarsnota-diverse projecten p248		12.500	0	RBS-26
Najaarsnota-diverse projecten p248		25.000	0	RBS-26
Najaarsnota-bijdrage Holland Rijnland voor project		45.250	0	RBS-26
Najaarsnota-bijdrage project Groen Samendoen		24.217	0	RBS-26
Programma 9				
extra storting in regionaal investeringsfonds NWH	150.000	150.000	150.000	PB-2jaar
Molenweg	48.000	48.000	0	PB-2jaar
Kerkstraat	41.000	41.000	51.000	PB-1jaar
Schippersvaartweg	45.000	45.000	0	PB-1jaar
Greenportwon. Delfweg/Abeelenpark	15.000	15.000	0	PB-3jaar
Diverse Bestemminsplannen	6.000	6.000	0	PB-3jaar
Winstneming Boechorst	1.333.233	1.333.233	0	PB-1jaar
Tussentijdse winstneming Boechorst en Duineveld			2.942.000	
Algemene dekkingsmiddelen	1.865.000	1.865.000	1.868.155	
Algemene uitkering			348.000	
Mutaties in de voorziening			93.000	
Mutaties in de reserves overboekingen	275.000	3.460.000	3.460.000	
Mutaties in de reserves	1.676.387	13.506.348	11.373.421	
Totaal Baten	5.869.120	20.911.548	21.945.864	

Overzicht Structureel en reëel evenwicht.

Programma's	Lasten / Baten	I/S	Rekening 2019	Begroting 2019
Totaal exploitatie programma's	Lasten	totaal	124.535.589	133.603.048
Totaal exploitatie programma's	Baten	totaal	120.874.756	120.191.483
Saldo Lasten en Baten programma's			-3.660.833	-13.411.565
Toevoegingen en onttrekking reserves	Lasten	totaal	6.662.448	7.737.168
	Baten	totaal	17.918.570	21.619.700
Saldo toevoegingen en onttrekkingen reserves			11.256.122	13.882.532
Begrotingssaldo na bestemming			7.595.290	470.967
Incidentele Lasten en Baten	Lasten	I	17.886.499	21.214.027
	Baten	I	21.945.864	20.911.548
Saldo incidentele lasten en baten			4.059.365	-302.479
Saldo structurele Lasten en Baten		S	3.535.925	773.446
Structureel evenwicht			JA	JA

3.1.5.4 Overzicht van incidentele en toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

De incidentele en structurele mutaties in de reserves zijn opgenomen in het overzicht bij het eigen vermogen in de toelichting op de balans.

3.1.5.5 WNT-verantwoording 2019 Gemeente Noordwijk

De wet van 15 november 2012, houdende regels inzake de normering van bezoldigingen van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector), bepaalt dat van iedere topfunctionaris en iedere gewezen topfunctionaris in het financieel verslaggevingsdocument de onderstaande gegevens worden vermeld.

De WNT is van toepassing op Gemeente Noordwijk. Het voor Gemeente Noordwijk toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000,-- . Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	C. Hof	M. Fabbricotti
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	[01/01] – [31/12]	[01/01] – [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 112.484,00	€ 84.185,00
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.294,00	€ 13.824,00
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 131.778,00</i>	<i>€ 98.009,00</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 194.000,00	€ 194.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 131.778,00	€ 98.009,00
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Door de fusie van Gemeente Noordwijk en Noordwijkerhout is een nieuwe gemeente ontstaan. Hierbij zijn nieuwe WNT-plichtige functionarissen aangenomen. Zodoende zijn er geen vergelijkende cijfers opgenomen.

2. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3.2 Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa)

Dit betreft de bijlage bij de jaarrekening waarin verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen wordt verstrekt op basis van indicatoren. Dat gebeurt met de SiSa-verantwoordingsinformatie (Single information, Single audit / eenmalige informatieverstrekking, eenmalige accountantscontrole). De SiSa is ingebed in het reguliere jaarrekeningproces. De Sisa-bijlage wordt door de accountant gecontroleerd met de eindejaarscontrole. De bijlage dient op 15 juli te zijn ingediend bij het CBS.

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020								
BZK	C1	Regeling Reductie Energiegebruik	Totaal ontvangen beschikking	Projectnaam/ nummer	Besteding (jaar T)	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (JA/NEE)	Besteding (Jaar T) aan afwijkingen.	Cumulatieve bestedingen tot en met (jaar T)
		Gemeenten	Aard controle R Indicatummer: C1 / 01	Aard controle R Indicatummer: C1 / 02	Aard controle R Indicatummer: C1 / 03	Aard controle R Indicatummer: C1 / 04	Aard controle R Indicatummer: C1 / 05	Aard controle n.v.t. Indicatummer: C1 / 06
			1 € 0	2019-621124	€ 0	Nee		€ 0
			2					
			3					
			Kopie projectnaam/ nummer	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee			
			Aard controle n.v.t. Indicatummer: C1 / 07	Aard controle R Indicatummer: C1 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatummer: C1 / 09			
			1 2019-621124		Nee			
			2					
			3					
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)			
		Gemeenten	Aard controle R Indicatummer: D8 / 01	Aard controle R Indicatummer: D8 / 02	Aard controle R Indicatummer: D8 / 03			
			1 € 177.819	€ 30.000	€ 0			
			Hieronder per regel één gemeente(codes) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(codes) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
			Aard controle n.v.t. Indicatummer: D8 / 04	Aard controle R Indicatummer: D8 / 05	Aard controle n.v.t. Indicatummer: D8 / 06	Aard controle R Indicatummer: D8 / 07		
			1					
			2					
			3					
OCW	D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB)	Correctie besteding 2018 aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO).	Correctie besteding 2018 aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO).	Correctie besteding 2018 aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO).	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
		Gemeenten	Aard controle R Indicatummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatummer: D9 / 02	Aard controle R Indicatummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatummer: D9 / 04		
			1 € 0		€ 0	€ 111.147		
			Hieronder per regel één gemeente(codes) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Correctie besteding 2018 aan andere gemeenten overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid.	Hieronder per regel één gemeente(codes) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Correctie besteding 2018 aan andere gemeenten overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid.		
			Aard controle n.v.t. Indicatummer: D9 / 05	Aard controle R Indicatummer: D9 / 06	Aard controle n.v.t. Indicatummer: D9 / 07	Aard controle R Indicatummer: D9 / 08		
			1					
			2					
			3					

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeente deel 2019 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G2 / 12
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2018 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord voor het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit Sisa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 02	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 03	Besteding (jaar T-1) IOAW inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 04	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 05	Besteding (jaar T-1) IOAZ inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 06
			1 060575 Gemeente Noordwijk € 3.706.018	1 060575 Gemeente Noordwijk € 82.395	1 060575 Gemeente Noordwijk € 458.870	1 060575 Gemeente Noordwijk € 7.128	1 060575 Gemeente Noordwijk € 22.031	1 060575 Gemeente Noordwijk € 2.035
			2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 2.080.035	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 26.627	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 145.520	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 1.025	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 22.417	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 22.417
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G2A / 07	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 08	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 09	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 10	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 11	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 12
			1 060575 Gemeente Noordwijk € 634	1 060575 Gemeente Noordwijk € 28.871	1 060575 Gemeente Noordwijk € 2.544	1 060575 Gemeente Noordwijk € 0	1 060575 Gemeente Noordwijk € 86.876	1 060575 Gemeente Noordwijk € 0
			2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 4	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 0	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 557	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 0	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 53.678	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G2A / 13	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 14				
			1 060575 Gemeente Noordwijk € 535	1 060575 Gemeente Noordwijk € 0	1 060575 Gemeente Noordwijk € 0	1 060575 Gemeente Noordwijk € 0	1 060575 Gemeente Noordwijk € 0	1 060575 Gemeente Noordwijk € 0
			2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 0	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 0	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 0	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 0	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 0	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 0
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente deel 2019 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G3 / 09			
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2018 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 02	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstreking (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 03	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 04	Baten (jaar T-1) kapitaalverstreking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 05	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 06
			1 060575 Gemeente Noordwijk € 14.347	1 060575 Gemeente Noordwijk € 0	1 060575 Gemeente Noordwijk € 18.533	1 060575 Gemeente Noordwijk € 7.694	1 060575 Gemeente Noordwijk € 15.778	1 060575 Gemeente Noordwijk € 2.616
			2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 25.593	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 0	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 4.986	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 2.985	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 2.616	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 2.616
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G3A / 07	Besteding (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 08	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 09	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 10		
			1 060575 Gemeente Noordwijk € 0	1 060575 Gemeente Noordwijk € 0	1 060575 Gemeente Noordwijk € 0	1 060575 Gemeente Noordwijk € 0	1 060575 Gemeente Noordwijk € 0	1 060575 Gemeente Noordwijk € 0
			2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 0	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 0	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 0	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 0	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 0	2 060576 Gemeente Noordwijkerhout € 0

VWS	H4	Specifieke uitkering Sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
		Gemeenten	Aard controle R. Indicatornummer: H4 / 01	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 02	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 03	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 04	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 05	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 06
			1 € 1.390.559	Sportpark De Boekhorst	€ 497.302	€ 497.302		
			2	Sportpark Lageweg	€ 303.591	€ 303.591		
			3	exploitatie en onderhoud	€ 75.740		€ 75.740	
			4	Sportbedrijf Noordwijk	€ 63.926			€ 63.926
			5					
			6					
			7					
			8					
			9					
			10					
			Kopie projectnaam / nummer	Totale besteding (Jaar T) per project ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (Jaar T) per project tenopzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 07	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 08	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 10	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 11	
			1 Sportpark De Boekhorst	497302	35,76%		€ 450.000	
			2 Sportpark Lageweg	303591	21,83%			
			3 exploitatie en onderhoud	75740	5,45%			
			4 Sportbedrijf Noordwijk	63926	4,60%			
			5					
			6					
			7					
			8					
			9					
			10					
lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SISA tussen medeoverheden) Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05	
			1 D15051	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2					
			3					
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10	
			1 D15051	€ 0	€ 0		Nee	
			2					
			3					

3.3 Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Rekening 2019				Baten/lasten		
Progr.nr.	Programma	Taakveld		Lasten	Baten	Saldo
1	Bestuur en ondersteuning	0.1	Bestuur	6.231.190	1.281.212	4.949.978
		0.10	Mutaties reserve (980)	3.849.829	10.631.736	6.781.907
		0.2	Burgerzaken	1.281.274	534.818	746.456
		0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	9.856.318	1.197.918	8.658.400
		0.5	Treasury	792.043	1.579.562	787.519
		0.61	Onroerende Zaakbelasting (Woningen)	1.333.967	978.639	355.327
		0.64	Overige Belastingen	12.408		12.408
		0.8	Overige Baten en Lasten	93.226	7.618	85.608
	Totaal Bestuur en ondersteuning			23.450.256	16.211.504	7.238.752
2	Veiligheid	0.10	Mutaties reserve (980)	120.719	50.241	70.478
		1.1	Crisisbeheersing en brandweer	3.223.182	443.154	2.780.028
		1.2	Openbare orde en veiligheid	1.275.592	95.100	1.180.492
	Totaal Veiligheid			4.619.492	588.495	4.030.998
3	Verkeer, vervoer en waterstaat	0.10	Mutaties reserve (980)	134.000	81.422	52.578
		2.1	Verkeer en wegen	6.023.987	391.188	5.632.799
		2.2	Parkeren	1.106.313	34	1.106.280
		2.3	Recreatieve havens			
		2.4	Economische ahvens en waterwegen	4.697		4.697
	Totaal Verkeer, vervoer en waterstaat			7.268.997	472.643	6.796.354
4	Economie	0.10	Mutaties reserve (980)	18.762	1.467.564	1.448.802
		3.1	Economische ontwikkeling	1.778.994	53.129	1.725.864
		3.3	Bedrijfsloket en - bedrijfsregelingen	25.199	29.446	4.246
		3.4	Economische promotie	45.523		45.523
	Totaal Economie			1.868.478	1.550.139	318.339
5	Onderwijs	0.10	Mutaties reserve (980)	438.317	336.412	101.905
		4.1	Openbaar basisonderwijs	452.984		452.984
		4.2	Onderwijshuisvesting	2.353.272	70.052	2.283.220
		4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.236.890	278.802	958.087
	Totaal Onderwijs			4.481.463	685.266	3.796.196
6	Sport, cultuur en recreatie	0.10	Mutaties reserve (980)	306.123	1.022.462	716.339
		5.1	Sportbeleid en begeleiding	325.625		325.625
		5.2	Sportaccomodaties	4.930.152	1.196.736	3.733.417
		5.3	Cultuurpresentatie, -productie	1.292.300	140.000	1.152.300
		5.4	Musea	109.313		109.313
		5.5	Cultureel erfgoed	223.231	272	222.959
		5.6	Media	985.862	163.383	822.479
		5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.099.951	828.128	5.271.823
	Totaal Sport, cultuur en recreatie			14.272.558	3.350.981	10.921.577
7	Sociaal Domein	0.10	Mutaties reserve (980)	198.698	223.197	24.499
		6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.235.440	523.619	3.711.820
		6.2	Wijksteams	650		650
		6.3	Inkomensregelingen	9.474.434	8.103.219	1.371.215
		6.4	Begeleide participatie	6.388.157		6.388.157
		6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	4.887.829	247.253	4.640.576
		6.71	Maatwerkvoorzieningen 18+	14.630		14.630
		6.72	Maatwerkvoorzieningen 18-	5.626.957		5.626.957
		6.82	Geëscaleerde zorg 18-	722.439		722.439
	Totaal Sociaal Domein			31.549.234	9.097.288	22.451.945
8	Volksgezondheid en milieu	0.10	Mutaties reserve (980)		272.923	272.923
		7.1	Volkshuisvesting	5.544.099	937.300	4.606.799
		7.2	Riolering	3.021.217	4.357.114	1.335.897
		7.3	Afval	4.266.443	5.946.754	1.680.311
		7.4	Milieubeheer	4.287.886		4.287.886
		7.5	Begraafplaatsen en crematoria	163.777	181.125	17.347
	Totaal Volksgezondheid en milieu			17.283.423	11.695.216	5.588.207
9	Volkshuisvesting, ruimtelijke ord	0.10	Mutaties reserve (980)	1.596.000	3.832.613	2.236.613
		8.1	Ruimtelijke ordening	1.717.222	101.602	1.615.620
		8.2	Grondexploitaties (niet bedrijventer.)	4.383.726	7.030.488	2.646.762
		8.3	Wonen en bouwen	420.002	1.975.829	1.555.827
	Totaal Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening			8.116.951	12.940.532	4.823.581
ADM	Algemene Dekkingsmiddelen	0.11	Resultaat van de rekening			
		0.5	Treasury		1.187.858	1.187.858
		0.61	Onroerende Zaakbelasting (Woningen)		7.214.549	7.214.549
		0.62	Onroerende Zaakbelasting (niet-Woningen)		3.228.134	3.228.134
		0.63	Parkeerbelasting		3.797.501	3.797.501
		0.64	Overige Belastingen		5.098.723	5.098.723
		0.7	Algemene Uitkering gemeentefonds		55.083.674	55.083.674
		0.8	Overige Baten en Lasten	0		0
		3.4	Economische promotie		4.525.268	4.525.268
	Totaal Algemene Dekkingsmiddelen			0	80.135.707	80.135.707
OVH	Overhead	0.4	Overhead, ondersteuning organisatie	16.287.720	1.080.208	15.207.512
	Totaal Overhead			16.287.720	1.080.208	15.207.512
Vpb	Vennootschapsbelasting	0.9	Vennootschapsbelasting	139.674		139.674
	Totaal Vennootschapsbelasting			139.674		139.674
Saldo				129.338.244	137.807.979	8.469.735

4. Bijlagen

4.1 Bestuursovereenkomst

De Wet Revitalisering Generiek Toezicht is op 1 oktober 2012 in werking getreden. De wet vereenvoudigt het stelsel van interbestuurlijk toezicht, waarbij ervan wordt uitgegaan dat de desbetreffende volksvertegenwoordiging de wettelijke medebewindstaken van haar eigen bestuur zoveel mogelijk zelf controleert. Hiermee wordt het verticaal toezicht van het Rijk en provincies op gemeenten aanzienlijk verminderd. Uitgangspunt hierbij is dat de provincie in principe de enige verticale toezichthouder op de gemeente is. In dat kader adviseert de provincie alle gemeenten. Dit is in lijn met de in de bestuursovereenkomst opgenomen afspraak, de door de raad vastgestelde Rapportage Interbestuurlijk Toezicht toe te sturen, als onderdeel van de jaarrekening en het jaarverslag.

Financiën	Groen/Oranje/Rood	TOELICHTING
Er is structureel en reëel begrotingsevenwicht		De programmabegroting 2020 is op 5 november 2019 vastgesteld door de gemeenteraad van Noordwijk. De gemeente Noordwijk valt onder repressief (regulier) toezicht en de begroting voldoet volgens Gedeputeerde Staten aan de criteria die daarvoor gelden.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	nee	
Ruimtelijke ordening	Groen/Oranje/Rood	TOELICHTING
De gemeentelijke bestemmingsplannen zijn aangepast aan de Omgevingsverordening Zuid-Holland (artikel 14.2 Omgevingsverordening)		Overeenkomstig de Wet ruimtelijke ordening beschikt de gemeente over actuele bestemmingsplannen. Deze documenten zijn tevens digitaal toegankelijk op www.ruimtelijkeplannen.nl . De bestemmingsplannen zijn niet strijdig met de VR2014.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	nee	

Omgevingsrecht Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Milieu, Bouwen en Wonen	Groen/Oranje/Rood	TOELICHTING
Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn tijdig een beleidsplan, een uitvoeringsprogramma en een evaluatie vastgesteld en met de jaarrapportage over de uitvoering bekend gemaakt aan de gemeenteraad. Binnen twee maanden na vaststelling wordt hierover mededeling gedaan aan de provincie Zuid-Holland.		De taak wordt uitgevoerd door de Omgevingsdienst West Holland (ODWH). De taken worden uitgevoerd aan de hand van een jaarlijks werkplan aan de hand waarvan periodiek wordt gerapporteerd en een verslag wordt opgemaakt. Het gemeentelijk VTH beleidsplan en bijbehorende -verordening is in 2019 vastgesteld door de gemeenteraad. Deze zijn opgesteld op basis van de ervaring nu de taken sinds 2016 volledig door de ODWH worden uitgevoerd.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	nee	
Monumentenzorg	Groen/Oranje/Rood	TOELICHTING
De gemeente beschikt over een deskundige adviescommissie met betrekking tot de (rijks)monumenten		De gemeente beschikt over verschillende commissies: 1. De monumentencommissie Noordwijkerhout, deze beoordeelt vergunningaanvragen op het grondgebied van de voormalige gemeente Noordwijkerhout. 2. De erfgoedcommissie, deze beoordeelt vergunningaanvragen op het grondgebied van de voormalige gemeente Noordwijk. 3. De Commissie Erfgoed Noordwijk, deze wordt geraadpleegd bij beleidskeuzes. In de commissies zitten onder andere restauratiearchitecten, bouwhistorici, architectuurhistorici en landschappers. De commissies zijn dus deskundig. De brandveiligheid wordt niet gezien als een kerntaak van de commissies, al kan van de leden met een bouwkundige opleiding geacht worden dat zij hier verstand van hebben. Verplichte brandveiligheidstoetsen worden uitgevoerd door de bevoegde instantie in het vergunningetraject. In 2020 wordt er geharmoniseerd tot één erfgoedcommissie.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	nee	
Archief- en informatiebeheer	Groen/Oranje/Rood	TOELICHTING
Het archief- en informatiebeheer van de gemeente zijn op orde		Op grond van de resultaten van inspectieonderzoek 2018-juli 2019 kan geconcludeerd worden dat de gemeente in voldoende mate voldoet aan de eisen van de Archiefwet 1995. Er is op geen der onderzochte deelterreinen sprake van (ernstige) taakverwaarlozing, op grond waarvan de provinciale toezichthouder dient in te grijpen. Toch zijn er nog een aantal verbeterpunten, die in overleg met de archiefinspecteur zijn vertaald naar een actietermijn en in de loop van 2020 worden afgehandeld.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	nee	

Huisvesting Vergunninghouders	Groen/Oranje/Rood	TOELICHTING	
De gemeente heeft volledig en tijdig voldaan aan de halfjaartaakstelling en er is geen achterstand		Gevraagde informatie	Stand van zaken
		Voorsprong/achterstand per 1 januari van het verantwoordingsjaar (doorhalen wat niet van toepassing is)	23
		Fase interventieladder op 1 januari	Informatie opvragen en valideren
		Taakstelling eerste halfjaar van het verantwoordingsjaar	15
		In het eerste halfjaar gehuisveste vergunninghouders	23
		Voorsprong/achterstand per 1 juli van het verantwoordingsjaar (doorhalen wat niet van toepassing is)	15
		Fase interventieladder op 1 juli	Afspraken maken over acties en termijnen
		Taakstelling tweede halfjaar van het verantwoordingsjaar	15
		In het tweede halfjaar gehuisveste vergunninghouders	24
		Voorsprong/achterstand per 31 december van het verantwoordingsjaar (doorhalen wat niet van toepassing is)	6
		Fase interventieladder op 31 december	Afspraken maken over acties en termijnen
Toelichting		<p>2019 startte met een achterstand over 2018 van 15. Daarboven op kwam de taakstelling 1e helft 2019. Op 1 januari 2019 zijn de gemeenten Noordwijkerhout en Noordwijk gefuseerd. Dit heeft geleid tot personele wijzigingen. Medio 2019 is gekozen om 1 werkwijze te hanteren voor de gefuseerde gemeente. Vanaf dat moment is hard gewerkt aan het wegwerken van achterstanden. Momenteel is nog een achterstand van vier personen. Richting Provincie en COA was al aangekondigd dat voor een specifiek gezin een woning beschikbaar zou komen in december, maar dat deze woning veel achterstallig onderhoud heeft wat moet worden weggewerkt en daarnaast is in december gebleken dat in de woning asbest is aangetroffen. De woning is daarom nog niet geschikt om het gezin in te plaatsen. De corporatie hoopt dat de werkzaamheden eind januari, begin februari afgerond zijn zodat het gezin intrek kan nemen.</p> <p>De gerapporteerde getallen en kleurcodes vormen een momentopname en er zijn in dit geval interpretatieverschillen die te herleiden zijn tot enkele concrete casussen. Over de taakstelling is echter geen verschil van inzicht en hier wordt ook komend jaar 2020 gezamenlijk met onze partners hard aan gewerkt.</p>	
Is er reden voor extra aandacht?	nee		

4.2 Bijlage Grondbedrijf

1. Inleiding

1.1 Algemeen

In dit onderdeel van de jaarrekening vindt u de gebruikelijke toelichting op de jaarstukken van het grondbedrijf. Belangrijke items zijn het bedrijfsresultaat, het voorzieningenbeleid en de complexgewijze toelichting.

Voor een toelichting op de inzet van het grondbedrijf en het grondbeleid bij de realisatie van de diverse programma's wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid in deze jaarrekening.

1.2 Bedrijfsresultaat

Het positieve bruto bedrijfsresultaat van het grondbedrijf in 2019 is bijna € 2,3 miljoen. Dit is het saldo tussen de onttrekkingen en stortingen in de Reserve Winst uit Grondbedrijf en de mutaties in de voorzienbare verliezen.

In 2019 zijn er geen complexen afgesloten.

Bij de benadering van het resultaat is het "voorzichtigheidsprincipe" gehanteerd. Dit betekent dat wordt uitgegaan van het meest slechte scenario. Verliezen worden al genomen op het moment dat ze worden geconstateerd, en winsten worden pas genomen op het moment dat ze worden gerealiseerd.

In de jaarrekening 2019 is de voorziening voorzienbaar verlies inzake het complex Schippersvaartweg verhoogd met € 88.000,-. Daarentegen zijn de voorzieningen voorzienbaar verlies in de complexen Maarten Kruytstraat en Leefbaarheidsimpuls De Zilk verlaagd met respectievelijk € 17.000,- en € 164.000,-. Deze verlaging van € 93.000,- is al verwerkt in de jaarrekening.

Berekening van het bruto resultaat 2019:

Diverse mutaties	€ 18.762
RIF-gelden	€ 417.000
Vennootschapsbelasting	-/- € -141.607
Duineveld, afdracht sociale woningbouw	-/- € 275.000
Uren P249 2019	-/- € 160.519
Tussentijdse Winstneming nav Boek Grondbedrijf 2020	€ 2.940.000
Rente voormalige nieggs 2019	-/- € 136.892
Bijdrage RIF voormalige gemeente Noordwijk	-/- € 107.422
Bijdrage RIF voormalige gemeente Noordwijkerhout	-/- € 378.658
Mutatie Voorzienbare verliezen 2019	€ 93.000
Bruto resultaat 2019	€ 2.268.664

De opbrengsten uit grondtransacties m.b.t. het Grondbedrijf werden in 2019 gerealiseerd in de complexen Offem-Zuid, Restgronden Boechorst en Leefbaarheidsimpuls De Zilk. Deze opbrengsten betroffen ruim € 10 miljoen. Dit bedrag komt op dit moment niet terug in de Meerjarenprognose van het Grondbedrijf (MPG), maar is verwerkt in de desbetreffende complexen.

Resumerend:

Naast het te storten positieve resultaat 2019 ad € 93.000,- zijn er vanuit het Grondbedrijf stortingen in de Reserve winst uit Grondbedrijf geweest in verband met de bijdragen RIF van € 417.000.

De uitnamen in de reserve Winst uit Grondbedrijf bestaan voornamelijk uit: de bijdrage RIF, vennootschapsbelasting, uren 2019 m.b.t. P249 en voor de rente op de voormalige nieggs en voorraden grond voor in totaal bijna € 1,2 miljoen.

Hierdoor is de Reserve Winst uit Grondbedrijf uiteindelijk gestegen met € 2.268.664,-.

1.3 Voorzieningenbeleid

Onder verwijzing naar het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) hanteert de gemeente Noordwijk een stringent voorzieningenbeleid. Als gevolg hiervan zijn bij de voorgaande jaarrekeningen enkele voorzieningen voor voorzienbare verliezen getroffen.

Eén van de regels van het BBV stelt dat gronden dienen te worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of, als deze lager is, tegen de marktwaarde. Het BBV geeft echter geen definitie van het begrip marktwaarde. Bij het bepalen van een dergelijke waarde spelen vele factoren een rol. Voornaamste factor is de lokale en provinciale besluitvorming over het planologisch kader van een gebied. Ook spelen tijdsaspect, rente en marktrisico's een rol bij de waardering. Omdat hiervoor veelal inschattingen moeten worden gemaakt moet een te bepalen marktwaarde dan ook altijd met een zekere bandbreedte worden beschouwd.

Jaarlijks zal moeten worden bezien in hoeverre getroffen voorzieningen moeten worden aangepast of nieuwe voorzieningen getroffen moeten worden. Bij reeds getroffen voorzieningen wordt dan bekeken of de aannames waarop de voorzieningen zijn gebaseerd nog valide zijn, en hoe het verwachte exploitatietekort zich verhoudt tot de nieuwe boekwaarde.

Mandaat strategische aankopen

In de Nota Grondbeleid van de gemeente Noordwijk (die voor de nieuwe gemeente Noordwijk medio 2020 zal worden opgesteld), vastgesteld februari 2017, is aangegeven dat de gemeente Noordwijk strategisch verwervingsbeleid toepast om hiermee een goede grond- en onderhandelingspositie te krijgen. De gemeenteraad stelt hiertoe jaarlijks 2 miljoen euro beschikbaar aan het college om uitvoering te geven aan het strategisch verwervingsbeleid. Alvorens het college een definitief besluit neemt om een aankoop ten laste van het budget te brengen, wordt de opvatting gepeild van de raadscommissie. Op het moment dat de gemeenteraad besloten heeft wat betreft de dekking zal vanuit deze dekking het budget weer aangevuld worden tot 2 miljoen euro.

2. Boekwaarden per complex

		31-12-2018	31-12-2019
1.23	Space Business Park	10.273.339	10.269.480
1.44	Maarten Kruytstraat (Noordwijk Zeewaardig)	5.398.410	5.529.427
1.51	Offem-Zuid	7.845.717	3.658.666
1.56	Restgronden Boechorst	1.439.173	-693.714
1.61	Duineveld (vh Centraal park 1e fase)	-5.890.671	-3.398.877
1.75	Joh. v Hoornstr	352.934	449.793
1.78	Leefbaarheidsimpuls De Zilk	4.667.324	2.380.795
1.79	Schippersvaartweg (Munnikeweij)	16.459	26.004
	Totaal	24.102.683	18.221.574

3. Risicoparagraaf en weerstandsvermogen grondbedrijf

Voor dit onderdeel wordt verwezen naar paragraaf G: Grondbeleid.

Balans per 31 december 2019		
ACTIVA	Ultimo 2019	Ultimo 2018
Vaste activa		
<u>Financiële vaste activa:</u>		
Belegde reserves bij de Algemene Dienst	11.789.314	11.840.650
Belegde voorzieningen bij de Algemene Dienst	8.129.402	8.222.402
Totaal vaste activa	19.918.716	20.063.052
Vlottende activa		
<u>Vorraden</u>		
<u>BIE met grondexploitatie</u>		
Grondexploitaties vm Gemeente Noordwijk	15.814.774	19.418.900
Grondexploitaties vm Gemeente Noordwijkerhout	2.406.800	4.683.783
Voorzienbaar verlies Maarten Kruytstraat	-1.913.000	-1.930.000
Voorzienbaar verlies Offem-Zuid	-5.275.000	-5.275.000
Voorzienbaar verlies Leefbaarheidsimpuls De Zilk	-748.402	-912.402
Voorzienbaar verlies Schippersvaartweg (Munnikeweij)	-193.000	-105.000
	10.092.172	15.880.281
<u>Uitzettingen</u>		
Vorderingen op openbare lichamen		
Rekening courant verhoudingen niet financiële instellingen	0	0
	0	0
<u>Overlopende activa</u>		
Overlopende activa	0	0
Totaal vlottende activa	10.092.172	15.880.281
Totaal - generaal	30.010.888	35.943.333

	Ultimo 2019	Ultimo 2018
PASSIVA		
Vaste passiva		
<u>Eigen vermogen</u>		
Reserve winst uit grondbedrijf	11.696.314	14.405.650
Bestemmingsreserves	0	0
Nog te bestemmen resultaat	93.000	-2.565.000
	11.789.314	11.840.650
<u>Voorzieningen</u>		
Nog uit te voeren werken	0	0
Restitutieverplichtingen	0	0
<u>Vaste schuld</u>		
Kapitaalschuld algemene dienst	18.221.574	24.102.683
Totaal vaste passiva	30.010.888	35.943.333
Vlottende passiva		
<u>Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd < 1 jaar</u>		
Overige schulden	0	0
<u>Overlopende passiva</u>		
Overlopende passiva	0	0
Totaal vlottende passiva	0	0
Totaal - generaal	30.010.888	35.943.333

Toelichting op de balans per 31 december 2019

ACTIVA

Vaste activa

Financiële vaste activa

Belegde reserves en voorzieningen bij de algemene dienst

Saldo per 1 januari 2019	20.063.052	
Storting in 2019 bij de gemeente	<u>-144.336</u>	
Saldo per 31 december 2019		19.918.716

Vlottende Activa

Vorraden

Boekwaarde per 1-1-2019 15.880.281

Mutaties 2019:

Space Business Park	-3.859	
Maarten Kruytstraat	131.018	
Offem-Zuid	-4.187.051	
Restgronden Boechorst	-2.132.886	
Duineveld (vh Centraal Park 1e fase)	2.491.794	
Joh. Van Hoornstr e.o.	96.859	
Leefbaarheidsimpuls De Zilk	-2.286.529	
Schippersvaartweg (Munnikewey)	9.545	
Verlaging Voorzienbaar verlies Maarten Kruytstraat	17.000	
Verlaging Voorzienbaar verlies 't Zilt	164.000	
Verhoging Voorzienbaar verlies Schippersvaartweg	<u>-88.000</u>	
		-5.788.109

Boekwaarde complexen per 31-12-2019 10.092.172

Totaal Balans

30.010.888

Passiva

Eigen Vermogen

Reserves

Reserve winst uit grondbedrijf		
Saldo per 1-1-2019	14.405.650	
<i>Stortingen:</i>		
Grondoverdracht naast de Ruys de Beerenbroucklaan 2	18.762	
Bijdragen RIF	417.000	
Tussentijdse Winstneming Duineveld	620.000	
<i>Totaal Stortingen</i>	<u>1.055.762</u>	
<i>Onttrekkingen:</i>		
Rekeningresultaat 2018, Verhoging Voorziening Offem-Zuid Duineveld, afdracht sociale woningbouw	-2.565.000	
Uren P249	-160.519	
Rente 2019 voormalige Nieggs	-136.892	
Vennootschapsbelasting 2019	-141.607	
Bijdrage RIF vm Noordwijk	-107.422	
Bijdrage RIF vm Noordwijkerhout	<u>-378.658</u>	
	-3.765.098	
Saldo per 31-12-2019		11.696.314

Onverdeeld jaarresultaat

Saldo per 31-12-2019	93.000	93.000
----------------------	--------	--------

Voorzieningen

Saldo voorziening uit te voeren werken per 1-1-2019	0	
Onttrekking / Stortingen	<u>0</u>	
Saldo per 31-12-2019		0

Vaste Schuld

Saldo kapitaalschuld algemene dienst per 1-1-2019	24.102.683	
Mutatie boekwaarde complexen	-5.881.109	
Mutatie saldo vlottende Activa/Passiva	0	
Mutatie Vlottende Schuld	<u>0</u>	
Saldo per 31-12-2019		18.221.574

Vlottende Passiva

Vlottende Schuld

geen mutaties

Totaal balans		30.010.888
----------------------	--	-------------------

Programmarekening 2019			
Omschrijving der lasten	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019
Rente	153.166	169.546	248.764
Grondkosten, w.o. verwervingen	29.828	3.276.365	96.585
Slopen en saneringen	28.327	18.910	145.989
Planontwikkeling en VTU	1.294.342	779.146	1.184.936
Kosten van bouwrijp maken	1.905.246	1.083.313	745.479
Kosten van woonrijp maken	674.836	1.925.771	424.763
Planstructuur/ Bijdragen en Diversen	917.794	1.239.822	248.764
Dotaties in voorzieningen Bijdrage aan de algemene dienst	2.565.000		88.000
Mutaties voorraden	5.702.705		5.881.109
Totaal saldo van baten en lasten	-1.483.651	1.333.223	2.811.045
Totaal - generaal	11.787.593	9.826.096	11.875.434

Betreft onderdeel van het programma economie			
Omschrijving der baten	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019
Ontvangen rentevergoeding grondtransacties	59.040	8.040	1.092.908
Huren en pachten van woningen en gronden	30.334	0	30.822
Grondverkopen	11.391.060	10.089.905	10.432.256
Grondverkopen 10% aanbetaling	0	0	0
Bijdrage derden	307.159	899.400	138.448
Bijdrage subsidie van het min. v. Ec. Zaken	0	0	0
Bijdrage subsidie van de provincie	0	0	0
Bijdr. Algemene Dienst	0	0	0
Bijdr vanuit Reserve Bodemsanering	0	0	0
Bijdr vanuit voorziening	0		0
Vergoeding RIF		76.000	
Onttrekking voorz voorzienbare verliezen	0	0	181.000
Mutaties voorraden		-1.247.249	
Totaal - generaal	11.787.593	9.826.096	11.875.434

	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019
Totaal baten	11.787.593	9.826.096	11.875.434
Totaal lasten	13.271.244	8.492.873	9.064.389
Saldo	-1.483.651	1.333.223	2.811.045
Onvoorzien	0	0	0
Totaal saldo baten en lasten	-1.483.651	1.333.223	2.811.045
Mutaties in de reserves	-461.349	0	221.955
Resultaat	-1.945.000	1.333.223	3.033.000

Toelichtingen

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het 'Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten' daarvoor geeft.

'Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten'

Met ingang van februari 2012 is het 'Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten' (BBV) aangepast, met name voor de Niet in Exploitatie Genomen Gronden (NIEGG's) en de voorraden grond. In 2016 is de BBV weer aangepast. Na deze laatste aanpassing is een complex in het Grondbedrijf altijd een Bouwgrond in Exploitatie (BIE) met grondexploitatie. Voorheen bestonden binnen het grondbedrijf ook nog de NIEGG's en de zogenaamde "Voorraden Grond", maar deze worden m.i.v. 01-01-2016 geadministreerd onder de algemene dienst.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Financiële vaste activa

Onder het kopje financiële vaste activa zijn opgenomen de belegde reserves en voorzieningen bij de algemene dienst.

Vlottende activa

Voorraden

De bouwgronden zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de getaxeerde marktwaarde.

De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede de door de BBV toegestane rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

In paragraaf G Grondbeleid wordt hier verder op ingegaan.

Vorderingen en overlopende activa

De activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd voor:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten.
- b. bestaande risico's op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is.
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie.
- d. Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer. Onder dit hoofdstuk is opgenomen de kapitaalverstrekking van de algemene dienst t.b.v. de boekwaarde van de complexen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Toelichting bij de programmarekening 2019		
<u>Lasten</u>		
<u>Rente</u>		248.764
Dit betreft de kapitaalrente zoals deze verschuldigd was over de boekwaarde per 1-1-2019 van Bouwgronden in Exploitaties (BIE's)		
De uiteindelijk geboekte rente in 2013 is 1,0321 % van € 24.102.683		
<u>Grondkosten, w.o. verwervingen</u>		
Restgronden Boechorst, betreft voornamelijk Onroerende Zaakbelasting	6.193	
Duineveld, betreft een erfpacht canon en Onroerende Zaakbelasting	16.681	
Leefbaarheidsimpuls De Zilk, betreft een verwerving	69.336	
Diverse kosten grondverwerving	4.376	
		96.585
<u>Slopen en Saneringen</u>		145.989
Deze kosten hebben voornamelijk betrekking op de complexen Duineveld en Joh. van Hoornstr e.o.		
<u>Planontwikkeling en VTU</u>		1.184.936
Dit betreft naast alle uren die geschreven zijn op het Grondbedrijf kosten die betrekking hebben op Projectbegeleiding, Verkeersadviezen, Milieutechnische,- juridische, -planologische, -en Civieltechnische adviezen		
<u>Kosten van Bouwrijp maken</u>		745.479
De kosten van bouwrijp maken hebben voornamelijk betrekking op de complexen Offem-Zuid en Duineveld		
<u>Kosten van Woonrijp maken</u>		424.763
De kosten van woonrijp maken hebben met name betrekking op de complexen Offem-Zuid en Duineveld		
<u>Planstructuur/Bijdragen en Diversen</u>		
Offem-Zuid	206.247	
Restgronden Boechorst	42.516	
		248.764
<u>Dotaties in voorzieningen</u>		
Verhoging van de voorziening Voorzienbaar verlies Schippersvaartweg	88.000	
		88.000
<u>Mutaties voorraden</u>		
Mutatie van de boekwaarde van alle in beheer zijnde complexen		5.881.109
<u>Totaal saldo van baten en lasten</u>		2.811.045
Totaal Lasten		11.875.434

<u>Baten</u>		
<u>Ontvangen rentevergoeding grondtransacties</u> Dit betreft de complexen Duineveld en Leefbaarheidsimpluls De Zilk		1.092.908
<u>Huren en pachten van woningen en gronden</u> Dit betreft de complexen Duineveld en Leefbaarheidsimpluls De Zilk		30.822
<u>Grondverkopen</u> Voor een specificatie van de verkopen wordt verwezen naar de desbetreffende bijlage.		10.432.256
<u>Bijdrage van derden</u>		
Bijdrage inzake Offem-Zuid	12.298	
Bijdrage inzake Duineveld	123.657	
Bijdrage inzake Leefbaarheidsimpluls De Zilk	2.493	
		138.448
<u>Diverse bijdragen (o.a. van de provincie Zuid Holland)</u> In 2019 zijn er geen bijdragen van de Provincie e.a. ontvangen		0
<u>Onttrekkingen voorziening voorzienbare verliezen</u>		0
Verlaging voorzienbaar verlies Maarten Kruytstraat	17.000	
Verlaging voorzienbaar verlies Maarten Kruytstraat	164.000	
		181.000
Totaal baten		11.875.434

Staat van grondverkoppen

Complex	Besluit tot verkoop	Oppervlakte in (m2)	Opbrengst in boekjaar 2019	Aanbetaling 10%	Ontvangen in boekjaar 2019
Offem-Zuid	Rd 28-4-2016	18.512	5.538.667	0	5.538.667
Restgronden Boechorst	10-4-2018	4.540	3.331.157	0	3.331.157
Offem-Zuid	24-4-2018	27	5.907	0	5.907
tgV de Alg. Dienst	29-11-2016	849	185.170	0	185.170
Leefbaarheidsimpuls De Zilk	30-4-2019	15.632	2.414.046	0	2.414.046
Leefbaarheidsimpuls De Zilk	26-2-2019	1.335	67.000	0	67.000
Kerkstraat - Nw h	30-1-2018	573	109.350	0	109.350
tgV de Alg. Dienst	16-10-2018	118	18.762	0	18.762
tgV de Alg. Dienst	26-7-2016	94	11.607	0	11.607
Totaal		41.680	11.681.666	0	11.681.666

Staat van grondaankopen

Complex	Besluit tot aankoop	Oppervlakte in (m2)	Aankoop-bedrag	Bijkomende kosten	Betaald in boekjaar 2019
Verlengde Voorstraat	22-10-2019	1.365	800.100	1.327	801.427
Algemene Dienst	2-10-2018	84	233.333	0	233.333
Leefbaarheidsimpuls De Zilk	26-2-2019	1.335	67.000	2.336	69.336
Totaal		2.784	1.100.433	3.662	1.104.095

Staat van ruilingen

Nadere aanduiding	Besluit tot ruiling	Verkregen oppervlakte in (m2)	Afgestane oppervlakte in (m2)	Opbrengst in boekjaar 2018	Kosten in boekjaar 2019
Hoogvlietterrein	7-7-2015	157	110	139.773	1.932
tgV de Alg. Dienst	mandaat	9	25	5.610	1.980
Totaal		166	135	145.383	3.912

Toelichting op de programmarekening product Grondbedrijf

	Raming begrotingsjaar vóór wijziging	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Realisatie begrotingsjaar 2019	Vershil
Lasten	€ 8.492.873	€ 10.032.831	€ 4.383.726	5.649.105
Baten	€ 9.826.096	€ 10.961.054	€ 7.030.488	-3.930.566
Saldo Product P252 grondbedrijf	€ 1.333.223	€ 928.223	€ 2.646.762	1.718.539
Mutaties Reserves				
Toevoegingen	€ 1.758.223	€ 2.378.223	€ 1.055.762	1.322.461
Onttrekkingen	€ 1.662.702	€ 4.227.675	€ 3.765.098	-462.577
Resultaat	€ 1.237.702	€ 2.777.675	€ 5.356.098	2.578.423

Analyse verschillen programma:

Omschrijving	Lasten	Voordeel/ Nadeel
In eerste instantie worden de baten en lasten op het product Grondbedrijf meerjarig geraamd. Daarna wordt op deze baten en lasten een fasering toegepast. Deze fasering is gebaseerd op bepaalde aannames die in de loop der tijd kunnen wijzigen. Bijvoorbeeld een aankoop of verkoop is een jaar later dan was verwacht. Zo een verschuiving in tijd heeft geen invloed op het totaalresultaat van een grondexploitatie, maar geeft wel een verschil in de baten en lasten per jaar. Daarnaast hebben we te maken met de grilligheid van de ontwikkelingen.		
Door bovenstaande kunnen er grote verschillen ontstaan in jaarlijkse baten en lasten op het product grondbedrijf, deze verschillen zijn onderdeel van de totale grondexploitatie.		
De mutaties op de resultaten van alle complexen worden afzonderlijk via het Boek Grondbedrijf aan de Raad voorgelegd.		
Complex Space Business Park 2019 was een jaar waar gestart is met de Space Campus. Hierdoor zijn er werkzaamheden richting Space Campus verschoven. Ondanks dat zijn er twee reserveringen getekend en een derde zal begin 2020 getekend worden.	€ 168.301	V
Complex Maarten Kruytstraat - deze heeft in 2019 stil gelegen in verband met behandeling bij de Raad van State	€ 306.387	V
Complex Offem-Zuid - hier is een versnelling bewerkstelligd en zijn er opbrengsten in 2019 gerealiseerd die voor 2020 stonden geraamd	€ 2.567.710	V
Restgronden Boechorst - hier zijn opbrengsten in 2019 gerealiseerd die voor 2020 stonden geraamd	€ 562.194	V
Complex Joh. van Hoornstr e.o. (vh Northgohal) - hier was uitgegaan dat het bouwrijp maken in 2019 geheel gerealiseerd zou worden. Dit zal in 2020 gebeuren.	€ 275.514	V
Complex Leefbaarheidsimpuls De Zilk Ook hier zijn opbrengsten eerder gerealiseerd dan gepland.	€ 278.701	V
Complex Schippersvaartweg (Munnikewei) de werkzaamheden die gepland waren zijn nog niet uitgevoerd	€ 396.081	V
Strategische aankopen In 2019 is er wel gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot strategische aankopen. Na deze 2 aankopen is besloten om 1 aankoop als investering te boeken, terwijl de andere aankoop uiteindelijk t.l.v. complex Verlengde Voorstraat is gebracht.	€ 2.000.000	V

Kosten wegens spoedonderzoek en advies- en accountantskosten Deze kosten worden jaarlijks begroot, maar de eventuele werkelijke kosten worden op het desbetreffende complex geboekt.	€ 200.000	V
Overheveling voorziening voorzienbare verliezen vm Noordwijkerhout De voorziening voorzienbaar verlies van de voormalige Gemeente Noordwijkerhout is via dit product geboekt. Dit was niet mee genomen in de begroting. Zie ook de verklaring bij de baten.	€ 1.017.402-	N
Verhoging voorzienbare Verliezen □ Complex Schippersvaartweg Dit betreft m.n. extra kosten voor ondergrondse afvalcontainers. Hiernaast heeft er een correctie plaatsgevonden van 2019	€ -88.000	N
Overige verschillen < € 100.000,-	€ -381	N
Totaal lasten	€ 5.649.105	V

Omschrijving	Baten	Voordeel/ Nadeel
Complex Space Business Park De ontvangen rente mbt de Groninger akte is verwerkt in 2019, terwijl deze voor 2020 was begroot.	€ 158.811	
Complex Maarten Kruytstraat De geplande grondverkoop van 2019 zal pas in 2020 plaatsvinden	€ 4.364.888-	N
Complex Offem-Zuid In januari 2020 heeft een grondoverdracht plaatsgevonden, welke begroot was in 2019	€ 966.413-	N
Complex Restgronden Boechorst Eén van de kavels van de geplande grondverkoop is pas in 2020 overgedragen.	€ 128.103-	N
Complex Duineveld (vh Centraal Park 1e fase) - dit betrof een tussentijdse winstneming waardoor het nieuwe resultaat naar beneden is bijgesteld.	€ 454.101-	N
Complex Joh. Van Hoornstr e.o. (vh Northgohal) De geplande grondoverdracht zal pas in 2020 plaatsvinden i.p.v. in 2019	€ 1.315.133-	N
Complex Leefbaarheidsimpuls De Zilk Bij dit complex hebben de grondoverdrachten eerder plaatsgevonden dan voorzien was.	€ 1.194.867	V
Complex Schippersvaartweg (Munnikewij) Er zijn nog geen grondoverdrachten geweest, terwijl deze wel begroot waren in 2019	€ 890.469-	N
Mutatie boekwaarden Het totale bedrag van de mutaties op de boekwaarden van de complexen wordt in dit product verantwoord.	€ 1.617.700	V
Overheveling voorziening voorzienbare verliezen vm Noordwijkerhout De voorziening voorzienbaar verlies van de voormalige Gemeente Noordwijkerhout is via dit product geboekt. Dit was niet mee genomen in de begroting. Zie ook de verklaring bij de lasten.	€ 1.017.402	V
Verlaging voorzienbare verliezen Complex Maarten Kruytstraat (€ 17.000,-) Door minder plankosten kan de voorziening omlaag. Complex Leefbaarheidsimpuls De Zilk (€ 88.000,-) Door een andere rekenrente kon bij de gemeentelijke samenvoeging deze voorziening naar beneden worden bijgesteld	€ 181.000	
Overige verschillen < € 100.000,-	€ 18.761	V
Totaal baten	€ -3.930.566	N

Analyse verschillen reserve:

Omschrijving	Toevoegingen	Voordeel/ Nadeel
<p>Winstneming Boechorst Voor Boechorst was begroot dat het complex zou worden afgesloten in 2019 met daarbij een winstneming van 1,3 miljoen. Afsluiten van het complex vindt pas plaats in 2020 waardoor er een tussentijdse winstneming zal plaatsvinden van € 1.060.000,- Deze tussentijdse winstneming zal bij besluit van de jaarrekening worden toegevoegd aan de winst grondbedrijf.</p>	€ 1.333.223	V
<p>Bavo terrein Vanuit een anterieure overeenkomst is er € 216.000,- ontvangen voor het Bavo terrein, daar waar € 96.000,- was begroot.</p>	€ 120.000-	N
<p>RIF gelden Er zijn inkomsten begroot ad. € 108.000,- voor de Molenweg, Schippersvaartweg en greenportwoningen Delfweg / Abeelenpark, maar er is nihil ontvangen. □</p>	€ 108.000	V
<p>Overige verschillen < € 100.000,-</p>	€ 1.238	V
Totaal baten	€ 1.322.461	V

Omschrijving	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel
<p>Bijdrage RIF Er is een onttrekking begroot voor de bijdrage RIF van € 585.348,- ten laste van de reserve winst uit grondbedrijf. Daarnaast is er € 477.926,- meer Nuon dividend ontvangen dan begroot. In de nota reserves en voorzieningen 2019 is opgenomen dat een surplus op het Nuon-dividend gebruikt wordt voor de bijdrage aan het Regionaal Investeringsfonds (RIF). De voorgenomen onttrekking uit de reserve winst uit grondbedrijf wordt hierdoor € 477.926,- lager.</p>	€ 477.926-	N
<p>Kapitaallasten gronden in P249 welke voornemens zijn om in expl. te nemen De kapitaallasten zijn begroot op € 24.150,- maar de werkelijke kapitaallasten zijn € 136.892,-.</p>	€ 112.742	V
<p>Overige verschillen < € 100.000,-</p>	€ 97.393-	N
Totaal baten	€ -462.577	N

5. Controleverklaring

Aan de gemeenteraad van de
Gemeente Noordwijk

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Entrada 303
Postbus 94124
1090 GC Amsterdam

T: +31 (0)20 644 28 40
F: +31 (0)20 646 35 07

amsterdam@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de gemeente Noordwijk te Noordwijk gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva van de gemeente Noordwijk op 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- balans;
- overzicht van baten en lasten;
- waarderingsgrondslagen;
- toelichting op de balans;
- toelichting op overzicht van baten en lasten;
- verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa); en
- overzicht van gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Noordwijk zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 1.280.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2019. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- voorwoord;
- algemeen;
- jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen); en
bijlagen (bestuursovereenkomst en bijlage grondbedrijf).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met

de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad, het Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente

haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 29 juni 2020

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Was getekend

drs. J.M.A. Drost RA
Partner Audit

